

Bundel - OD NHN vergadering Algemeen Bestuur van 18 oktober 2023

- 1 Algemeen
- 1.a Opening en vaststelling agenda
- 1.b Mededelingen en ingekomen stukken
- 2 Bestuurlijk en werkgeverschap - WSGO (portefeuille L. Hj. Voskuil)
- 2.1 AB Memo Beantwoording Robuustheidscriteria OD NHN
 - [2.1 bijlage 1a OD NHN - Toetsingskader 2023 210923 NIEUW](#)
 - [2.1 bijlage 2 brief Toetsingsk AB OD NHN robuuste OD 17 juli 2023](#)
 - [2.1 Bijlage 2a brief AB VZ OD robuuste OD aanvulling toetsingsk 15 sept 2023](#)
 - [2.1 Bijlage 3a aanvullingen Toetsingskader 13 sept 2023 NIEUW](#)
 - [2.1 bijlage 4 Toetsingsk Eindnotitie Robuuste OD15 juni 2023](#)
 - [2.1 AB Memo Beantwoording Robuustheidscriteria OD NHN](#)
- 3 Bedrijfsvoering (portefeuille M. Versluis)
- 3.1 AB Besluit diverse financiële Verordeningen 'Rechtmatigheidstoets'
 - [3.1 AB Besluit 2023 control 2023](#)
 - [3.1 Bijlage 1 Financiële verordening OD NHN 2023 CONCEPT versie 0.5 5-09-23](#)
 - [3.1 Bijlage 2 Was wordt Modelverord 2016 met nieuwe Eemsmond 2 februari 2017](#)
 - [3.1 Bijlage 3 Controleverordening OD NHN 2023 CONCEPT versie 0.2 05-09-23](#)
 - [3.1 Bijlage 4 Onderzoeksverordening OD NHN 2023 \(CONCEPT versie 0.2 05-09-23\)](#)
 - [3.1 Bijlage 5 Controleprotocol 2023 OD NHN \(CONCEPT versie 0.5 05-09-23\)](#)
 - [3.1 Bijlage 6 Normenkader 2023 OD NHN \(05-09-23\)](#)
- 3.2 AB Memo Archiefinspectie 2023
 - [3.2 AB memo archiefinspectie 2023](#)
 - [3.2 Bijlage 1 Brief archiefinspectie WFA 2023](#)
 - [3.2 Bijlage 2 Rapportage WFA archiefinspectie definitief 2023](#)
- 4 Veiligheid (portefeuille R. Vennik)
- 4.1 AB Memo Concept U&H Strategie 2024 - 2027 - zie ook onder agendapunt 8 'ons werk gepresenteerd'
 - [4.1 AB Memo 18okt2023 CONCEPT UenH-strategie \(003\)](#)
 - [4.1 Bijlage 1 Concept - UenH-strategie ODNHN 2024-2027 DB versie 2 na DB270923](#)
 - [4.1 Bijlage 2 Infographic UenH strategie ODNHN v4](#)
- 5 Duurzaam- en gezondheid (portefeuille A.Helling)
- 6 Samenwerkingsagenda 4 OD's en Omgevingswet (portefeuille J. Beemsterboer)
- 7 7.1 Conceptverslag AB OD NHN d.d. 13 september 2023 en 7.2 Verslag def AB OD NHN d.d. 12 juli 2023
 - [7.1 ODNHN Actielijst vergadering Algemeen Bestuur 13september2023](#)
 - [7.1 ODNHN Besluitenlijst vergadering Algemeen Bestuur 13september2023](#)
 - [7.1 ODNHN vergadering Algemeen Bestuur 13 september 2023-conceptverslag](#)
 - [7.2 ODNHN vergadering Algemeen Bestuur 12juli2023 Besluitenlijst](#)
 - [7.2 ODNHN vergadering Algemeen Bestuur 12juli2023 Verslag def](#)
- 8 Ons dagelijks werk gepresenteerd: concept- U&H Strategie 2024- 2027 stand van zaken en proces - door W. Dudink 15 minuten
- 9 Rondvraag
- 10 Sluiting
- 11 Volgende vergadering AB: dd 13 december 2023

toetsingskader

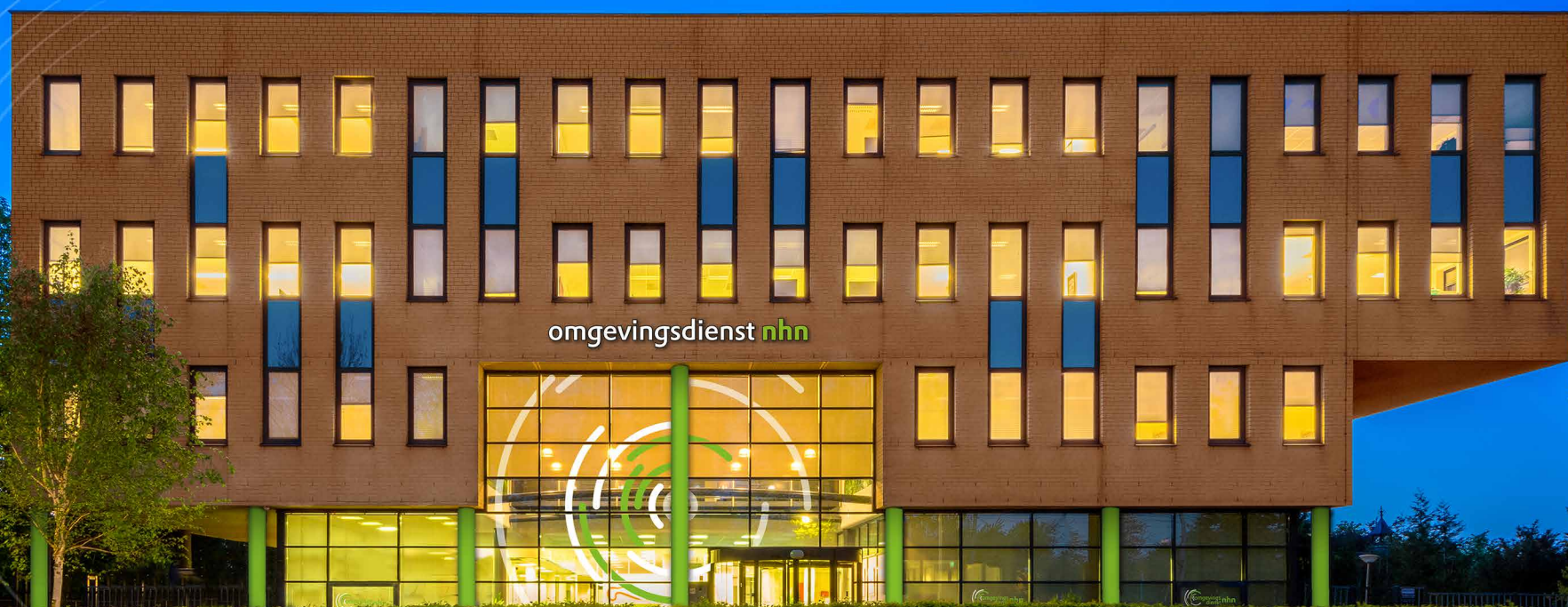
robuuste omgevingsdiensten

Op 22 juni 2023 heeft het Interbestuurlijk programma (IBP) VTH robuustheidscriteria vastgesteld. Deze zijn uitgewerkt in 6 kritische prestatie-indicatoren. Daarnaast is een toetsingskader opgesteld waarmee omgevingsdiensten zelf kunnen toetsen of ze voldoen aan de robuustheidscriteria. Hierop is op 25 augustus en 15 september 2023 nog een vervanging van de vragenlijst ontvangen. Dit document is het resultaat van de beantwoording van het toetsingskader door de OD NHN. Alle vragen in het toetsingskader zijn voorzien van antwoorden en, waar gewenst, voorzien van een toelichting.

Dit ingevulde toetsingskader vormt de basis voor het op te stellen plan van aanpak, waarin staat wat er nodig is om per 1 april 2026 aan alle robuustheidscriteria te voldoen.

omgevingsdienst nhn

Toetsingskader robuuste omgevingsdiensten

ODNHN I. Randvoorwaarden

- 1) *Wordt aan alle randvoorwaarden voldaan zoals opgenomen in de door het BO IBP VTH vastgestelde notitie? Zo nee, neem in pva op wat daarvoor moet gebeuren.*

	Ja	Nee
a) Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen	X	
b) De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, onafhankelijkheid en gezag het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (als aan 1 van deze onderdelen niet wordt voldaan dan nee invullen) (heeft samenhang met pijler 5)		X
c) Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieugerelateerde taken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieugerelateerde plustaken		X
d) Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid		X
e) Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd? Zo ja, specificatie in pva met daarbij de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording		X
f) Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen)		X

Toelichting randvoorwaarden

- 1b) De OD NHN voldoet aan 4 van de 5 elementen. Aan het criterium ‘goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap’ voldoet de OD NHN nog niet geheel.
- 1c) Bij de (financiële) inrichting van de OD NHN is bij de oprichting geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen de milieu- en

niet-milieugerelateerde taken. Er is wel een onderscheid in financiële zin tussen de gemeentelijke - en provinciale taken.

- 1d) Er wordt niet zelfstandig voldaan aan alle Robuustheidscriteria (6).
- 1e) De taken die aan de OD NHN zijn opgedragen voert de OD NHN zelfstandig uit. De OD NHN voert daarnaast taken uit voor de gehele provincie Noord-Holland, ook in de werkgebieden van de andere omgevingsdiensten in Noord-Holland.

Kritische prestatie indicatoren (KPI's)

- De omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren, inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang (basis- en milieu gerelateerde plustaken) is minimaal € 16,5 miljoen (2023, inclusief overhead) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie*

OD NHN status:

De omvang van de vastgestelde begroting 2023 is € 21,6 miljoen in totaal. Daarvan is € 8,8 miljoen bestemd voor milieutaken. Naar rato kan € 3,8 miljoen van de overhead toegerekend worden aan de milieutaken. Dat betekent dat de totale omvang van de milieutaken in de begroting 2023 van de OD NHN € 12,6 miljoen bedraagt. In de vastgestelde begroting van 2024 is overigens al een stevige doorgroei voorzien waarmee grotendeels aan het criterium zou worden voldaan. Eind juli 2023 is ruim 85% van de medewerkers in het primaire proces in dienst van de OD NHN.

2. *De dienst voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basis- als de plustaken;*

OD NHN status:

In 2023 wordt gewerkt aan een inventarisatie om te bepalen of de OD NHN aan de kwaliteitscriteria voldoet. Op basis hiervan zal de OD NHN een opleidingsplan VTH opstellen. Opleidingen zijn een onderdeel van de VTH kwaliteitscriteria, naast bijvoorbeeld het aantal 'vlieguren'. Voor dit project wordt gebruik gemaakt van een subsidie vanuit het IBP VTH.

3. *De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie, blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarig) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie;*

OD NHN status:

De OD NHN kent geen meerjarige innovatieagenda en/of een vrij besteedbaar budget voor innovatie. Innovatie is dicht bij het daadwerkelijke vak georganiseerd op de vakafdeling zelf.

4. *De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname;*

Ambtelijk is toegelicht dat dit robuustheids criterium gaat over het opvangen van veranderingen tot 15% van de omvang van het takenpakket.

OD NHN status:

Conform de geldende regionale afspraken worden eventuele financiële risico's boven de algemene reserve van 2,5% gedragen door de deelnemers. Indirect kent de OD NHN daarmee een 100% financiële risicodekking. Er bestaat een uittredingsregeling die geldt voor die taken die door de individuele deelnemers bij oprichting aan de OD NHN zijn overgedragen. In die gevallen draagt de uittreder, vastgesteld door het AB, zorg voor de kosten van (een deel) van de uittreding. De mate waarin deelnemers bij oprichting bovenop de wettelijke basistaken additionele plustaken hebben ingebracht, verschilt wezenlijk per deelnemer. De uittredingsregeling geldt niet voor die taken die inmiddels bovenwettelijk (meerjarig) incidenteel of structureel worden uitgevoerd.

5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dit komt tot uitdrukking in percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en een opleidingsbudget van 3% van de loonsom;

OD NHN status:

Het betreft hier eigenlijk drie sub-criteria, namelijk: werk, mensen en geld. De OD NHN kan op dit moment nog beperkt de relatie leggen tussen werk, mensen en geld. De reden hiervoor is dat langdurig met name gestuurd is op uren-inzet;

Informatiegestuurd: de OD NHN heeft zeer beperkte ambtelijke capaciteit om structureel informatiegestuurd te werken. Ook is de datakwaliteit zelf nog niet voldoende op orde en daarnaast is er voor verdere ontsluiting/analyse (van data naar informatie) nauwelijks capaciteit. Het beschikbare budget voor de ontwikkeling van personeel is 1,5% van de loonsom.

6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

OD NHN status:

Het takenpakket en de expertises van de OD NHN zijn afgestemd op de aard en ligging van het werkgebied: landelijk (agrarisch) gebied, met een lange kustlijn (zoet- en zout water) en natuurgebieden (Natura 2000). Dit werkgebied is voor wat betreft de gemeentelijke taken ontstaan conform het werkgebied van de Veiligheidsregio. De afname van plustaken, waar advisering onder valt, verschilt behoorlijk per gemeentelijke deelnemer. Als het gaat om de (gezamenlijke) betrokkenheid bij de grote maatschappelijke transitieopgaven in het fysieke domein dan is een aantal gemeenten koploper, maar in de gezamenlijkheid is hier nog wel een slag te maken. Vanwege de diversiteit aan afname van diensten en producten (Producten- en Diensten Catalogus) staat bij diverse deelnemers de maatschappelijke opgave centraal en bij andere deelnemers minder of niet.

Behalve bij het robuustheids criterium 'innovatie' zijn er bij alle criteria concrete acties gaande of opgestart om de professionaliteit van de organisatie en daarmee de robuustheid te versterken. De snelheid, samenhang en structurele houdbaarheid van deze ontwikkelingen zijn echter op dit moment nog niet voldoende om met zekerheid te stellen dat in de komende jaren wél aan de robuustheids criteria wordt voldaan. Een meerjarig, bestuurlijk gedragen transitieplan is daarvoor noodzakelijk.

De omgevingsdienst moet in staat zijn tijdig en adequaat producten en diensten te ontwikkelen met het oog op toekomstige opgaven. Er dient daartoe voldoende aandacht, capaciteit en budget te zijn voor innovatie. Onder innovatie wordt verstaan: een sterk vernieuwd product (bv. wijze van monitoring), dienst (bv. digitaal inzien van vergunningen), proces (bv. vergunningverlening of digitaal opsporen) of manier van werken (bv. toezicht met behulp van drones). Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primair proces. Uit de (meerjarige) innovatiekalender moet blijken hoe innovatie binnen de organisatie is geagendeerd en georganiseerd.

2) Is er een (meerjarige) innovatieagenda?

- a) Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe deze innovatieagenda er gaat komen.*
- b) Zo ja, is er vrij besteedbaar budget voor innovatie?*
 - i. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe dit vrij besteedbare budget er gaat komen.*
 - ii. Zo ja, voldoet dit aan het percentage van minimaal 1% van de begroting? Zo nee in pva opnemen hoe dat er gaat komen.*

Antwoord:

Binnen de OD NHN wordt binnen de vakafdelingen gewerkt aan innovatie binnen de vakgebieden. Voorbeelden hiervan zijn het drones-team en het besluit om over te gaan tot digitaal handhaven. Ook bijvoorbeeld op het gebied van circulair wordt de OD NHN gewaardeerd, in de regio en op landelijk niveau. De OD NHN heeft echter geen centraal vastgestelde innovatieagenda, noch een geormerkt vrij besteedbaar budget voor innovatie.

De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld.

De omgevingsdienst heeft een opleidingsprogramma met daarin opgenomen het reguliere onderhoud van kennis, kunde, en vaardigheden en de benodigde investeringen in opleiding en training ten bate van nieuwe kennis, kunde en vaardigheden.

3) Het opleidingsbudget voor het onderhoud van kennis, kunde en vaardigheden is tenminste 3% van de loonsom. De begroting dekt de benodigde middelen voor de uitvoering van het opleidingsprogramma (De gehanteerde definities voor de opleidingsuitgaven en het loonkostenbudget zijn conform het A&O fonds gemeenten).

- a. Zo ja, wat is het percentage?*
- b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze KPI. In plan van aanpak opnemen hoe deze er gaat komen.*

Antwoord:

In de begroting 2023 is het totale opleidingsbudget € 313.900. Dat is 1,5% van onze loonsom en daarmee wordt de gestelde norm van 3% niet gehaald. De OD NHN kent (nog) geen centraal opleidingsprogramma. Wel worden organisatiebreed competentiegerichte opleidingen aangeboden via bijvoorbeeld Goodhabitz en wordt gebruik gemaakt van gerichte vaktrainingen/opleidingen, waaronder bijvoorbeeld ook trainingen op het gebied van de Omgevingswet.

De omgevingsdienst beschikt over een business-intelligence (BI) strategie. Die beschrijft onder andere hoe de organisatie gegevens verzamelt, analyseert en benut om beslissingen te nemen en welke ambities men heeft met het beoogde resultaat en hoe dat te realiseren. Het advies is dat de omgevingsdienst drie fte in dienst heeft die werkzaam zijn op het gebied van BI.

4) Beschikt de omgevingsdienst over een business- intelligence strategie?

- a. Zo ja waar blijkt dat uit? Hoeveel fte is beschikbaar voor deze werkzaamheden?*
- b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In plan van aanpak opnemen hoe deze strategie er gaat komen.*

Antwoord:

Binnen de OD NHN is minder dan 3 fte dedicated werkzaam op business intelligence. Op dit moment is er nog geen sprake van een business intelligence strategie.

IV. Kwaliteitscriteria

5) Wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria (voor alle taken)?

- a. Zo ja beschrijf waar dat uit blijkt.
- b. Zo nee, wat is daarvoor nodig (opnemen in pva)?

Antwoord:

Op dit moment is onvoldoende inzichtelijk in hoeverre de OD NHN voldoet aan de laatst vastgestelde kwaliteitscriteria VTH. Om te komen tot een opleidingsplan kwaliteitscriteria VTH wordt subsidie ingezet vanuit het Interbestuurlijk Programma VTH. Op dit moment moet deze vraag dan ook met 'nee' beantwoord worden. Eventuele vervolgcities nemen we op in het plan van aanpak.

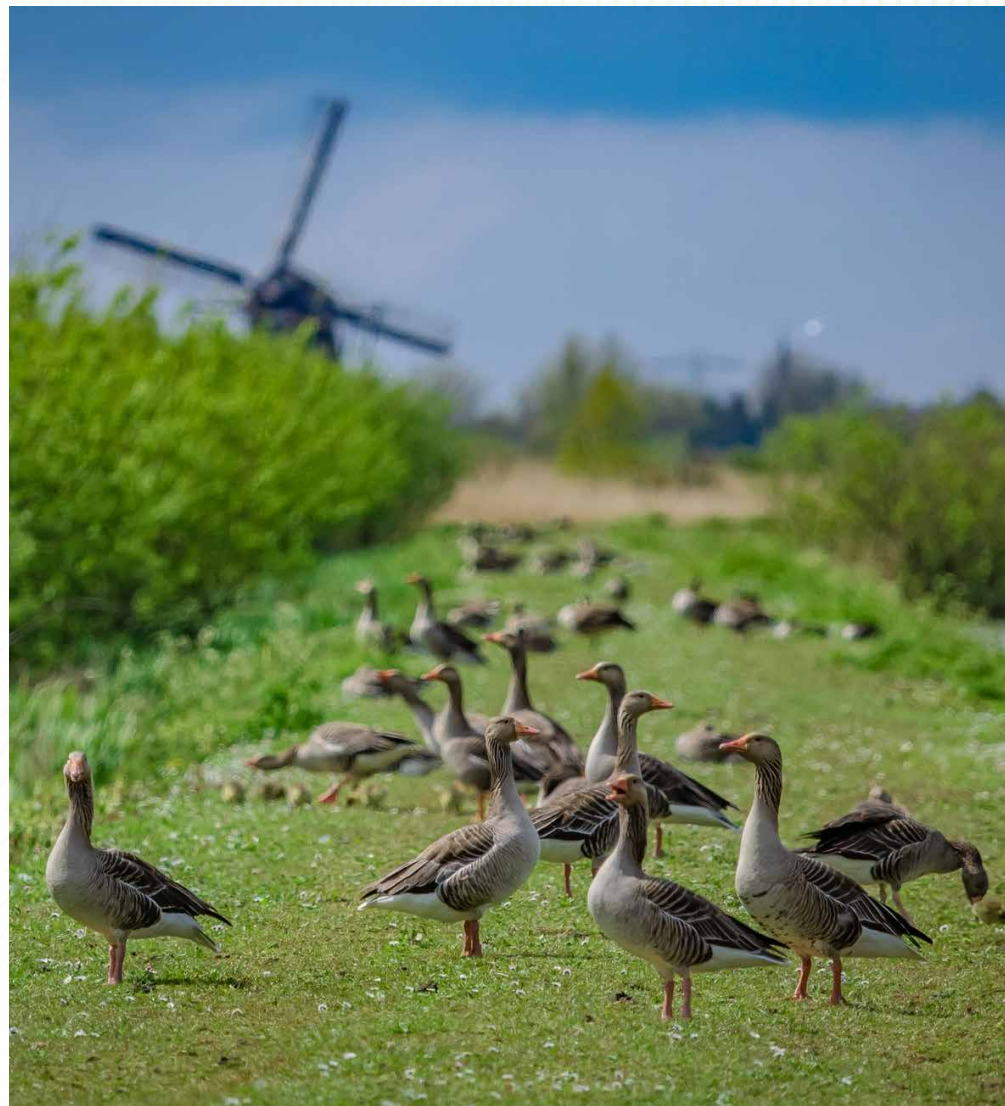

V. Congruentie en samenhang werkgebied

- 6) *Is het werkgebied congruent met het karakter van het werkgebied en de maatschappelijke opgaven?*
- a. *Zo ja, waar blijkt dat uit?*
 - b. *Zo nee, welke mogelijkheden zijn er om die congruentie te bereiken (opnemen in pva)?*

Antwoord:

Het takenpakket en de expertises van de OD NHN zijn afgestemd op de aard en ligging van het werkgebied: landelijk (agrarisch) gebied, met een lange kustlijn (zoet- en zout water) en natuurgebieden (Natura 2000). Dit werkgebied is voor wat betreft de gemeentelijke taken ontstaan conform het werkgebied van de Veiligheidsregio. De afname van plustaken, waar advisering onder valt, verschilt behoorlijk per gemeentelijke deelnemer. Als het gaat om de (gezamenlijke) betrokkenheid bij de grote maatschappelijke transitieopgaven in het fysieke domein dan is een aantal gemeenten koploper, maar in de gezamenlijkheid is hier nog wel een slag te maken.

7) *Hoe groot is de omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht), uitgesplitst naar basistaken en milieugerelateerde plustaken en overige plustaken (inclusief overhead)?*

Antwoord:

Voor het uitvoeringsprogramma 2023 van de OD NHN ziet de verdeling er als volgt uit:

Uitvoeringsprogramma 2023	in uren (*1000)	in € (* 1000)
Milieutaken (gemeenten)	149	€ 13.930
Milieutaken (provincie)	7	€ 660
Plustaken (niet milieu, provincie)	103	€ 9.220

Toelichting op Uitvoeringsprogramma (UP)

Naast de opdrachten/taken benoemd in het uitvoeringsprogramma (UP) ontvangt de OD NHN incidentele opdrachten. Dat zijn de zogenaamde 'overige plustaken'. Deze opdrachten hebben vaak een structureel karakter.

Bij het opstellen van het UP is geen onderscheid gemaakt tussen basistaken en niet-basistaken. De globale inschatting in de verdeling is gemaakt op basis van de OD NHN-producten.

8) *Voldoet de omvang van de omzet voor basis- en milieugerelateerde plustaken (inclusief overhead) aan de vastgestelde geïndexeerde norm van € 16,5 miljoen?*

- a. *Zo ja, wat is de capaciteitsverdeling over de verschillende benodigde functies en is minimaal 80% van de medewerkers in vaste dienst?*
- b. *Zo nee, zijn er mogelijkheden om aan die omzet te komen door de uitbreiding met milieugerelateerde plustaken door de huidige deelnemers, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria? Of zijn er mogelijkheden om de capaciteit voor basis- en milieugerelateerde taken op te plussen? Beschrijf dit in het pva. Geef daarbij ook aan welke stappen er worden gezet om 80% van de medewerkers in vaste dienst te krijgen.*

Antwoord:

De OD NHN voldoet op basis van de begroting 2023 niet aan de vastgestelde geïndexeerde norm van € 16,5 miljoen voor de basis- en milieugerelateerde plustaken. Ja, er zijn mogelijkheden om tot uitbreiding van deze specifieke omzet te komen. Hiermee is voor de begroting 2024 een start gemaakt. Dit onderwerp komt terug in het plan van aanpak.

Voor de onderwerpen VTH Kwaliteitscriteria en het in dienst hebben van 80% van de medewerkers verwijzen we naar respectievelijk vraag 7 en kpi 1.

odnhn VII. Continuïteit

- 9) *Zijn er i.v.m. het efficiënter kunnen werken (o.a. door robuustere overhead) mogelijkheden voor de uitbreiding met niet-milieugerelateerde plustaken, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria?*

Antwoord:

Elke vakdiscipline vereist zijn eigen robuustheid. Er zal eerst geïnvesteerd moeten worden in de uitbreiding van het volume en harmonisatie van (de afname) van de producten uit de Producten- en Diensten Catalogus (PDC), voordat de vruchten van schaalvergroting kunnen ontstaan. Tegelijkertijd blijkt het aantrekken en/of intern opleiden van senior vakmensen een uitdaging waarop geïnvesteerd zal moeten blijven worden.

- 10) *Welke afspraken zijn gemaakt in de gemeenschappelijke regeling over het terugnemen van (milieugerelateerde) plustaken?*

Antwoord:

Na verkregen toestemming van zijn vertegenwoordigend orgaan kan een deelnemer schriftelijk verzoeken uit de regeling te treden. Een verzoek om vermindering van taken wordt gelijkgesteld aan een gedeeltelijke uittreding voor wat betreft deze taken. Dat betekent dat onder 'uittreden' ook wordt verstaan 'vermindering van taken'. Er wordt bij uittreding een opzegtermijn van ten minste twaalf maanden in acht genomen, vanaf het moment dat een deelnemer zijn verzoek tot uittreding schriftelijk bij de OD NHN heeft ingediend. De uittredende deelnemer vergoedt de schade die het rechtstreeks gevolg is van uittreding. Bij uittreding in de

vorm van vermindering van taken stelt het AB de verschuldigde schadeloosstelling vast aan de hand van de Beleidsregels vermindering extra takenpakket. In bijzondere omstandigheden kan het AB een andere schadeloosstelling vaststellen. Het bovenstaande geldt alleen voor de (oorspronkelijke) taken (basis en plus) die ingebracht zijn in de lumpsum. Dit geldt niet voor de (plus)taken die na oprichting zijn ingebracht. De uittredingsregels gelden voor de lumpsum-inbreng.

- 11) *Zijn deze afspraken toereikend om ook bij terugname robuust te kunnen blijven?*

- a. *Zo ja, waar blijkt dat uit?*
- b. *Zo nee, wat moet er worden geregeld om ook bij terugname robuust te kunnen blijven (opnemen in pva)?*

Antwoord:

Momenteel is de OD NHN (nog) niet voldoende robuust. Het uittreden van grote of meerdere deelnemers uit de OD NHN vormt daarmee meteen een aanvullende bedreiging voor de robuustheid. Dit onderwerp komt terug in het plan van aanpak.

odnhn VII. Continuïteit

De omgevingsdienst brengt, conform de voorschriften uit de BBV, bij de begroting en de jaarrekening het weerstandsvermogen in beeld. Doel van het weerstandsvermogen is om afdoende algemene reserve te hebben voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers. Er vindt jaarlijks een actualisatie van de bepaling van het weerstandsvermogen plaats, op basis van een actuele risicobeoordeling. Daarbij wordt ook de mogelijke financiële impact van risico's wordt geactualiseerd.

12) Heeft de omgevingsdienst een weerstandsratio van minimaal 0,8?

- a. Zo ja, wat is de ratio?
- b. Zo nee, is expliciet (in de GR of in beleidsregels) vastgelegd dat (bepaalde) risico's worden opgevangen door deelnemers?
- c. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. Opnemen in pva hoe aan weerstandsratio van minimaal 0,8 wordt voldaan danwel beschrijven hoe vastgelegd gaat worden dat risico's worden opgevangen door de deelnemers.

Antwoord:

De begroting 2024 is op 13 september 2023 in het algemeen bestuur vastgesteld met een ratio van 0,9. In de begroting 2023 is deze ratio nog 0,67. Na het vaststellen van de begroting 2024 voldoet de OD NHN aan dit robuustheids criterium.

13) Als robuustheid niet te bereiken is met uitbreiding van taken of opplussen van capaciteit, welke mogelijkheden voor fusies zijn er gelet op het voldoen aan de omzetnorm voor basis- en milieugerelateerde plustaken en de vereiste congruentie met het werkgebied? Uitleggen in pva wat de af/overwegingen in dit kader zijn geweest m.n. m.b.t. de congruentie.

Antwoord:

De OD NHN ziet voldoende mogelijkheden om binnen de eigen regio de criteria voor meerjarige robuustheid te bereiken. Maar dit hangt vooral af van de (gezamenlijke) bereidheid van deelnemers om stevig eigenaarschap op deze GR te gaan vertonen. De mogelijkheden zullen verder worden uitgewerkt in het plan van aanpak.

14) Zijn daar al (oriënterende) gesprekken over gevoerd? Graag uitkomsten opnemen in het plan van aanpak.

Antwoord:

Ambtelijk is er tussen de directeurs van de OD's in de provincie Noord-Holland in het voorjaar van 2023 voorzichtig begonnen met verkennende gesprekken. Hieruit zijn nog geen concrete voorstellen of afwegingen voort gekomen.

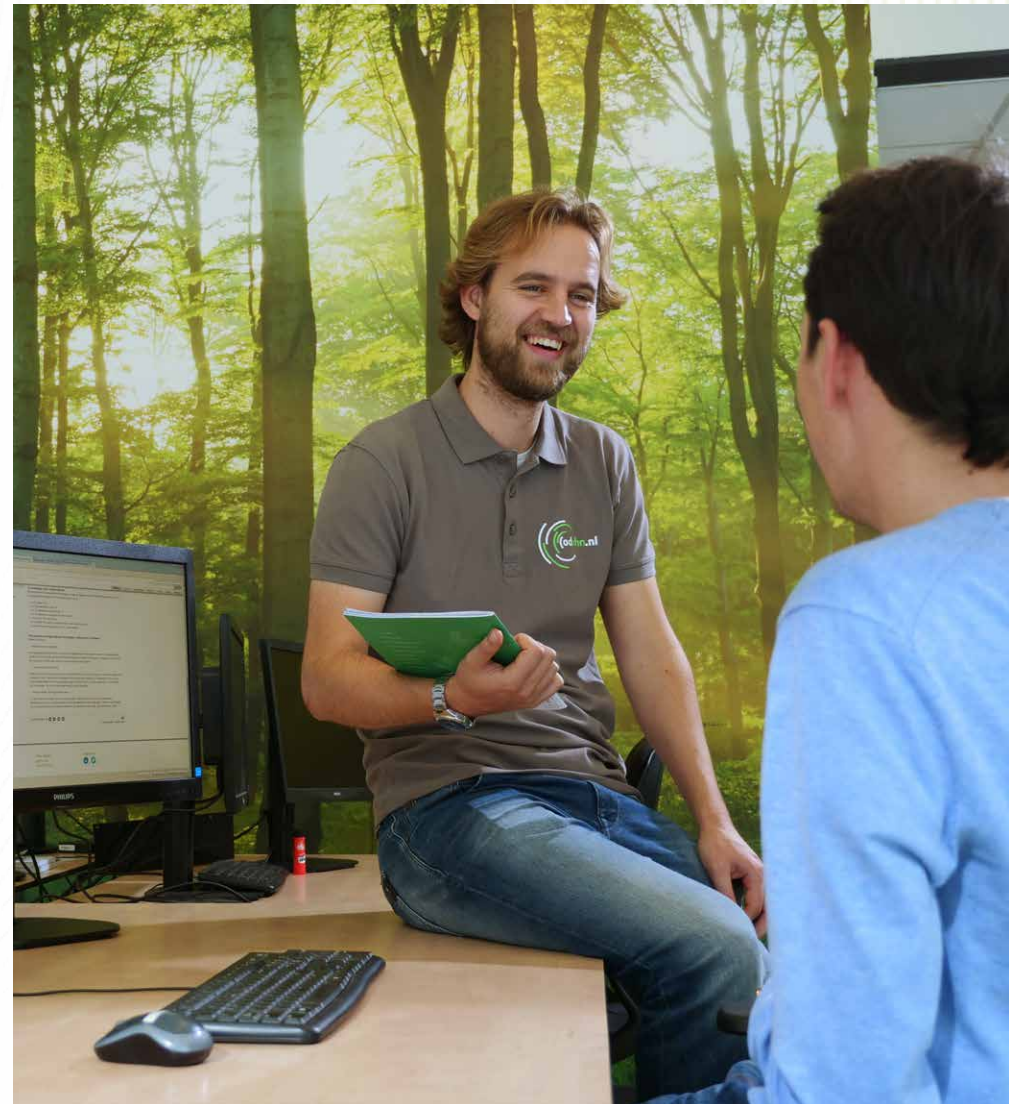

odnhn VII. Continuïteit

- 15) *Wordt met de beoogde fusie voldaan aan alle randvoorwaarden en genormeerde kpi's voor robuustheid?*
- a. *Zo ja, vul een gecombineerd toetsingskader in.*
 - b. *Zo nee, beschrijf welke andere mogelijkheden er zijn om aan de robuustheidscriteria te kunnen voldoen.*

Antwoord:

Zie antwoord bij vraag 13.

Datum: September 2023

Adres: Postbus 2095, 1620 EB HOORN | **Bezoekadres:** Dampten 2, 1624 NR HOORN

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Omgevingsdienst Noord Holland Noord
t.a.v. de voorzitter van het Algemeen Bestuur
De heer L.Hj. Voskuil

per mail l.voskuil@bergen-nh.nl

afschrift aan: IPO, VNG, ODNL

Datum 17 juli 2023
Betreft Robuuste omgevingsdiensten – verzoek om toetsing

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

Liesbeth Hennink-Spoelma
Beleidsmedewerker

M +31(0)6-11316837
liesbeth.spoelma@minienw.nl

Ons kenmerk

IENW/BSK-2023/193231

Bijlage(n)

Eindnotitie robuuste
omgevingsdiensten incl.
toetsingskader

Geachte heer Voskuil,

Bijna een jaar geleden zijn we met alle betrokken partijen waaronder gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, Unie van Waterschappen en diverse ministeries in het Bestuurlijk Programma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (IBP VTH) met elkaar aan de slag gegaan met de versterking van het VTH stelsel. De Algemeen Besturen vervullen hier ook een voorname taak in. In het programma volgen we de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen op. Gezamenlijk hebben we het afgelopen jaar al veel in gang gezet. Dit heeft geleid tot een aantal adviezen die het Bestuurlijk Overleg IBP VTH (BO IBP VTH) op 22 juni jl. heeft overgenomen. Wij, de programmadirecteur van het IBP VTH en de directeur generaal Milieu en Internationaal, informeren u hierbij over de genomen besluiten en belangrijke stappen die nu gezet moeten worden.

Het IBP VTH is nu bijna een jaar aan de slag en daarmee halverwege de looptijd. Het eerste jaar was bedoeld om plannen te maken en het tweede jaar is bedoeld voor de implementatie van deze plannen. Op 22 juni jl. heeft het BO IBP VTH de volgende besluiten genomen:

1. Robuustheidscriteria omgevingsdiensten

De robuustheidscriteria (effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency) zijn vastgesteld. Deze criteria zijn uitgewerkt in zes genormeerde kritische prestatie-indicatoren (KPI's). Verderop in de brief gaan we hier nader op in.

2. Advisering omgevingsplannen

Afgesproken is om de rol van omgevingsdiensten bij de advisering over omgevingsplannen vast te leggen in bestuurlijke afspraken. Dit zal verder binnen het IBP VTH worden uitgewerkt.

3. Visie op kennisinfrastructuur

De visie op kennisinfrastructuur is vastgesteld. De volgende stap is dat een handelingsperspectief moet worden geboden hoe de visie haar weerslag krijgt in de uitvoering. Dit wordt opgepakt binnen het IBP VTH.

4. Mandaat

Het BO IBP VTH heeft gekozen voor het instrument mandaat voor het beleggen van taken bij de omgevingsdienst. Dit wordt verder uitgewerkt binnen het IBP VTH.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum
17 juli 2023

Op 4 juli jl. is de Tweede Kamer geïnformeerd over de voortgang van het IBP VTH en voornoemde besluiten (zie [Voortgang versterking VTH-stelsel juni 2023 | Tweede Kamer der Staten-Generaal¹](#)).

Toelichting besluit robuustheidscriteria omgevingsdiensten

Binnen pijler 1 van het IBP VTH (robuuste omgevingsdiensten en financiering) zijn criteria geformuleerd voor een robuuste omgevingsdienst. Deze criteria zijn: effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency. Deze criteria zijn vervolgens omgezet naar de volgende zes kritische prestatie-indicatoren (KPI's):

1. De omvang van het regionaal werkprogramma gecombineerd met het percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang is minimaal € 16,5 miljoen (inclusief overhead en prijspeil 2023) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie.
2. De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken.
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie. Het percentage voor het innovatiebudget wordt in het kader van het onderzoek naar de robuuste financiering nader bepaald.
4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname. Het percentage voor het weerstandsvermogen wordt in het kader van het onderzoek naar de robuuste financiering nader bepaald.
5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom.
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

Daarnaast is een toetsingskader opgesteld waarmee omgevingsdiensten kunnen toetsen of de eigen omgevingsdienst voldoet aan de robuustheidscriteria. U treft de betreffende stukken bijgaand aan.

Het BO IBP VTH heeft ingestemd met de robuustheidscriteria, de KPI's en het toetsingskader. Verder heeft het BO IBP VTH bepaald dat **uiterlijk 1 april 2026** alle omgevingsdiensten robuust moeten zijn door aan de zes KPI's te voldoen.

Tevens heeft de werkgroep het advies gegeven dat na toetsing aan de zes vastgestelde KPI's, het aan het regionaal bestuur is om te bepalen wat gelet op het voldoen aan randvoorwaarden, criteria en KPI's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door

¹ Kamerstuk 22343 / 28663 nr. 360

het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Ook met dit advies heeft het BO IBP VTH ingestemd.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Gelet op bovenstaande besluiten verzoeken wij u om met het bijgevoegde toetsingskader te toetsen of uw omgevingsdienst aan de KPI's voldoet. Hierbij kunt u gebruik maken van de data uit het tweejaarlijks onderzoek dat volgens planning medio augustus beschikbaar komt. Het resultaat van deze toetsing ontvangt de staatssecretaris van IenW graag **uiterlijk 1 oktober 2023**.

Datum
17 juli 2023

Als uw omgevingsdienst niet voldoet aan alle zes KPI's, maakt u een plan van aanpak waarin beschreven is hoe uw omgevingsdienst aan de criteria gaat voldoen. Dit plan van aanpak ontvangt de Staatssecretaris van IenW graag **uiterlijk 1 april 2024**.

De uitkomst van de toetsing en het plan van aanpak kunnen gestuurd worden naar postbusVTH@minienw.nl.

Parallel aan het traject van toetsing en het opstellen van de plannen van aanpak, start IenW met de voorbereiding om de door het BO IBP VTH vastgestelde robuustheidscriteria vast te leggen in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB).

Met vriendelijke groet,

De directeur-generaal Milieu en Internationaal,

Afke van Rijn

De programmadirecteur IBP VTH

Magdeleen Sturm

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Aan de voorzitter van het Algemeen Bestuur van de
omgevingsdienst

per mail

Datum 15 september 2023
Betreft Robuuste omgevingsdiensten – aangepast
toetsingskader

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

Liesbeth Hennink-Spoelma
Beleidsmedewerker

M +31(0)6-11316837
liesbeth.spoelma@minienw.nl

Ons kenmerk

IENW/BSK-2023/256014

Bijlage(n)

1. Brief 17 juli 2023
2. Aangepast toetsingskader
robuuste omgevingsdiensten

Geachte voorzitter,

Bij brief van 17 juli jl. (zie bijlage 1) hebben wij u geïnformeerd over de recent genomen besluiten van het bestuurlijk overleg van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) en de stappen die gezet moeten worden om te komen tot robuuste omgevingsdiensten.

De eerste stap is het toetsen of uw omgevingsdienst voldoet aan de vastgestelde zes kritische prestatie-indicatoren (KPI's). Hiervoor is op 17 juli jl. een set van zes KPI's met een toetsingskader toegestuurd zoals opgenomen als bijlage 6 in de eindnotitie van 'Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten 15 juni 2023'¹.

In die brief is aangekondigd dat het percentage voor het innovatiebudget (kritische prestatie-indicator 3) en voor het weerstandsvermogen (kritische prestatie-indicator 4) in het kader van het onderzoek naar de robuuste financiering nader wordt bepaald. Dat onderzoek heeft geleid tot een advies aan de stuurgroep en de resultaten zijn verwerkt in het toetsingskader aangevuld met de nadere invulling van KPI 3 en 4 en met een aanvulling op KPI 5.

Het aangepaste toetsingskader vervangt bijlage 6 van de eindnotitie en de op 25 augustus jl. per e-mail toegestuurde versie². Het aangepaste toetsingskader treft u in de bijlage aan (bijlage 2). Alle veranderingen zijn *cursief* weergegeven.

Zoals vermeld in de brief van 17 juli jl. ziet de staatssecretaris van IenW de resultaten van de toetsing graag uiterlijk 1 oktober 2023 tegemoet. Zij zal, op advies van de werkgroep die onder pijler 1 de KPI's heeft uitgewerkt, gehoord hebbend de leden van het bestuurlijk overleg IBP VTH een besluit nemen over de ontvangen resultaten van de toetsing en de plannen van aanpak. Deze kunnen gestuurd worden naar postbusVTH@minienw.nl.

U bent hierover al per e-mail geïnformeerd op 25 augustus jl. Voor een zorgvuldig proces leek het ons goed u hierover ook per brief te informeren.

¹ Bestuurlijk vastgesteld op 22 juni 2023.

² Een additionele wijziging is doorgevoerd n.a.v. een geconstateerde omissie in het toetsingskader door het veld.

Zodra de resultaten van het tweejaarlijks onderzoek gereed zijn, zullen wij deze eveneens onder uw aandacht brengen.

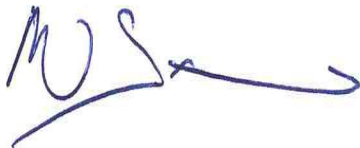
Met vriendelijke groet,

De directeur Omgevingsveiligheid en Milieu,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Elsinghorst', with a large, sweeping underline.

Judith Elsinghorst

De programmadirecteur IBP VTH

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'MS', with a large, sweeping underline.

Magdeleen Sturm

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Datum
15 september 2023

Bijlage 6 Aangevuld toetsingskader

Inleiding

Alle omgevingsdiensten moeten aan de zes genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan. Het staat partijen in het belang van de bescherming van de leefomgeving uiteraard vrij om daarbovenop extra te investeren. Alle criteria en kpi's voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Een inhoudelijk toetsingskader (ook in samenhang met de visitaties) biedt houvast voor de verdere doorontwikkeling van de omgevingsdiensten en daarmee versterking van het VTH-stelsel. Na de vaststelling of aan de zes vastgestelde kpi's wordt voldaan, is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan randvoorwaarden, criteria en kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Deze manier van toetsen biedt ruimte om ook te kijken naar het stelsel van omgevingsdiensten in het geheel.

Randvoorwaarden

- 1) Wordt aan alle randvoorwaarden voldaan zoals opgenomen in de door het BO IBP VTH vastgestelde notitie? Zo nee, neem in plan van aanpak op wat daarvoor moet gebeuren.

	Ja	Nee
Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen.		
De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, onafhankelijkheid en gezag het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (als aan 1 van deze onderdelen niet wordt voldaan dan nee invullen) (heeft samenhang met pijler 5).		
Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieugerelateerde taken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieugerelateerde plustaken.		
Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid.		
Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd? Zo ja, specificatie in plan van aanpak met daarbij de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording.		
Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen).		

Innovatie

De omgevingsdienst moet in staat zijn tijdig en adequaat producten en diensten te ontwikkelen met het oog op toekomstige opgaven. Er dient daartoe voldoende aandacht, capaciteit en budget te zijn voor innovatie. Onder innovatie wordt verstaan: een sterk vernieuwd product (bv. wijze van monitoring), dienst (bv. digitaal inzien van vergunningen), proces (bv. vergunningverlening of digitaal opsporen) of manier van werken (bv. toezicht met behulp van drones). Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primair proces. Uit de (meerjarige) innovatiekalender moet blijken hoe innovatie binnen de organisatie is geagendeerd en georganiseerd.

Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten

15 juni 2023 Eindnotitie

- 2) Is er een (meerjarige) innovatieagenda?
- a) Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In plan van aanpak opnemen hoe deze innovatieagenda er gaat komen.
- b) Zo ja, is er vrij besteedbaar budget voor innovatie?
- i. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In plan van aanpak opnemen hoe dit vrij besteedbare budget er gaat komen.
- ii. Zo ja, voldoet dit aan het percentage van minimaal 1% van de begroting? Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In plan van aanpak opnemen hoe dat er gaat komen.

Sturing

De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld.

De omgevingsdienst heeft een opleidingsprogramma met daarin opgenomen het reguliere onderhoud van kennis, kunde en vaardigheden én de benodigde investeringen in opleiding en training t.b.v. nieuwe kennis, kunde en vaardigheden.

- 3) *Het opleidingsbudget voor het onderhoud van kennis, kunde en vaardigheden is tenminste 3% van de loonsom. De begroting dekt de benodigde middelen voor de uitvoering van het opleidingsprogramma (De gehanteerde definities voor de opleidingsuitgaven en het loonkostenbudget zijn conform het A&O fonds gemeenten).*
- a. *Zo ja, wat is het percentage?*
- b. *Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi.* In plan van aanpak opnemen hoe deze er gaat komen.

De omgevingsdienst beschikt over een business-intelligence (BI) strategie. Die beschrijft o.a. hoe de organisatie gegevens verzamelt, analyseert en benut om beslissingen te nemen en welke ambities men heeft met het beoogde resultaat en hoe dat te realiseren. Het advies is dat de omgevingsdienst drie fte in dienst heeft die werkzaam zijn op het gebied van BI.

- 4) *Beschikt de omgevingsdienst over een business-intelligence strategie?*
- a. *Zo ja, waar blijkt dat uit? Hoeveel fte is beschikbaar voor deze werkzaamheden?*
- b. *Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi.* In plan van aanpak opnemen hoe deze strategie er gaat komen.

Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten

15 juni 2023 Eindnotitie

Kwaliteitscriteria

- 5) Wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria (voor alle taken)?
 - a. Zo ja beschrijf waar dat uit blijkt.
 - b. Zo nee, wat is daarvoor nodig (opnemen in plan van aanpak)?

Congruentie en samenhang werkgebied

- 6) Is het werkgebied congruent met het karakter van het werkgebied en de maatschappelijke opgaven?
 - a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - b. Zo nee, welke mogelijkheden zijn er om die congruentie te bereiken (opnemen in plan van aanpak)?

Omvang

- 7) Hoe groot is de omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht), uitgesplitst naar basistaken en milieugerelateerde plustaken en overige plustaken (inclusief overhead)?
- 8) Voldoet de omvang van de omzet voor basis- en milieugerelateerde plustaken (inclusief overhead) aan de vastgestelde geïndexeerde norm van € 16,5 miljoen?
 - a. Zo ja, wat is de capaciteitsverdeling over de verschillende benodigde functies en is minimaal 80% van de medewerkers in vaste dienst?
 - b. Zo nee, zijn er mogelijkheden om aan die omzet te komen door de uitbreiding met milieugerelateerde plustaken door de huidige deelnemers, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria? Of zijn er mogelijkheden om de capaciteit voor basis- en milieugerelateerde taken op te plussen? Beschrijf dit in het plan van aanpak. Geef daarbij ook aan welke stappen er worden gezet om 80% van de medewerkers in vaste dienst te krijgen.

Continuïteit

- 9) Zijn er i.v.m. het efficiënter kunnen werken (o.a. door robuustere overhead) mogelijkheden voor de uitbreiding met niet-milieugerelateerde plustaken, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria?
- 10) Welke afspraken zijn gemaakt in de gemeenschappelijke regeling over het terugnemen van (milieugerelateerde) plustaken?
- 11) Zijn deze afspraken toereikend om ook bij terugname robuust te kunnen blijven?
 - a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - b. Zo nee, wat moet er worden geregeld om ook bij terugname robuust te kunnen blijven (opnemen in plan van aanpak)?

Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten

15 juni 2023 Eindnotitie

De omgevingsdienst brengt, conform de voorschriften uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), bij de begroting en de jaarrekening het weerstandsvermogen in beeld. Doel van het weerstandsvermogen is om afdoende algemene reserve te hebben voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers. Er vindt jaarlijks een actualisatie van de bepaling van het weerstandsvermogen plaats, op basis van een actuele risicobeoordeling. Daarbij wordt ook de mogelijke financiële impact van risico's geactualiseerd.

12) Heeft de omgevingsdienst een weerstandsratio van minimaal 0,8?

- a. Zo ja, wat is de ratio?
- b. Zo nee, is expliciet (in de GR of in beleidsregels) vastgelegd dat (bepaalde) risico's worden opgevangen door deelnemers?
- c. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. Opnemen in plan van aanpak hoe aan weerstandsratio van minimaal 0,8 wordt voldaan danwel beschrijven hoe vastgelegd gaat worden dat risico's worden opgevangen door de deelnemers.

13) Als robuustheid niet te bereiken is met uitbreiding van taken of opplussen van capaciteit, welke mogelijkheden voor fusies zijn er gelet op het voldoen aan de omzetnorm voor basis- en milieugerelateerde plustaken en de vereiste congruentie met het werkgebied? Uitleggen in plan van aanpak wat de af/overwegingen in dit kader zijn geweest met name met betrekking tot de congruentie.

14) Zijn daar al (oriënterende) gesprekken over gevoerd? Graag uitkomsten opnemen in plan van aanpak.

15) Wordt met de beoogde fusie voldaan aan alle randvoorwaarden en genormeerde kpi's voor robuustheid?

- a. Zo ja, vul een gecombineerd toetsingskader in.
- b. Zo nee, beschrijf welke andere mogelijkheden er zijn om aan de robuustheidscriteria te kunnen voldoen.

Pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten

15 juni 2023 Eindnotitie

Voorwoord

Voor elk van de 4 deelonderwerpen binnen pijler 1 is een werkgroep opgericht. Deze notitie betreft deelonderwerp A en is opgesteld door de werkgroep Robuuste omgevingsdiensten, bestaande uit deelnemers vanuit gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, ODNL, VNG, IPO en het ministerie van I&W.

Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor de bescherming van de burgers en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Vanuit die opgave heeft de werkgroep in een intensief proces met een inhoudelijke benadering, criteria en kritische prestatie-indicatoren opgesteld voor robuustheid. Voor het bepalen en bereiken van robuustheid dienen deze in samenhang te worden toegepast. De werkgroep vertrouwt er op dat dit door de verantwoordelijke partijen in het VTH-stelsel wordt opgepakt.

Met het opleveren van deze notitie beschouwt de werkgroep haar opdracht als afgerond.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	7
2 Werkwijze	10
Specificatie robuustheid.....	11
Uitgangspunten	12
3 Definitie robuustheid aan de hand van criteria	15
Essentiële kritische prestatie-indicatoren voor robuustheid	15
Normering	16
4 Landschap van omgevingsdiensten	21
Indeling huidige omgevingsdiensten.....	21
Beschrijving nieuwe landschap omgevingsdiensten	23
5 Vervolg	25
Samenhang met overige deelprojecten pijler 1	25
Toetsing voldoen aan de criteria.....	25
Verankering minimumeisen	25
Consequenties niet voldoen aan minimum eisen	26
Financiële consequenties	28
Aanbevelingen.....	28
Bijlage 1 Uitgangspuntennotitie Denkrichting Ondergrens	29
Bijlage 2 Visie en ambitie programma IBT VTH	33
Bijlage 3 Kritische prestatie-indicatoren voor robuuste omgevingsdienst	34
Bijlage 4 Minimaal adequaat niveau	36
Bijlage 5 VTH-kwaliteitscriteria	38
Bijlage 6 Toetsingskader.....	40

Samenvatting

De adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (verder commissie Van Aartsen) constateert dat momenteel sprake is van vermijdbare milieuschade doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Een van de oorzaken is dat niet alle omgevingsdiensten robuust genoeg zijn en daarmee ook niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen. De commissie Van Aartsen stelt “dat het stelsel – nog steeds – gekenmerkt wordt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Het belangrijkste gevolg hiervan is dat omgevingsdiensten hun rol niet kunnen invullen zoals de bedoeling is. Het stelsel schiet volgens de commissie onder meer te kort, omdat de omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen.”

Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren. Dit is in de uitgangspuntennotitie *Denkrichting ondergrens*¹ vertaald naar de omgevingsdiensten en daarin is aangegeven dat dit betekent dat de diensten in staat moeten zijn:

1. de opgedragen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen;
2. hun rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Gelet op deze opgaven is door de werkgroep het begrip robuustheid nader gespecificeerd. Daartoe zijn vier verschillende perspectieven **maatschappij, innovatie, organisatie en middelen** onderscheiden en van elk daarvan is besproken welke criteria daarop van toepassing zijn. Om robuust te zijn moet een omgevingsdienst aan de volgende criteria voldoen: **effectiviteit, ontwikkelvermogen, wendbaarheid en efficiency**.

Vervolgens is aan de hand van de vastgestelde documenten bepaald welke uitgangspunten/randvoorwaarden er voor deze opdracht gelden. Op basis daarvan is voor het meetbaar en specifiek maken van de criteria, een vertaling gemaakt in een set van 6 kritische prestatie-indicatoren (kpi's). Uitgangspunt daarbij was de inhoudelijke benadering en geen structuraanpak door direct te kiezen voor een geografische benadering. Na vaststelling van de kpi's in het bestuurlijk overleg van 21 maart jl., zijn deze vervolgens genormeerd op basis van de opdracht aan de werkgroep om voldoende scherpte in de normering van de 6 kpi's aan te brengen, om ze onderscheidend te laten zijn ten opzichte van de huidige situatie. Resultaat is een beschrijving van het nieuwe “landschap” van de omgevingsdiensten.

Kpi's voor robuustheid

1. De omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang (basis- en milieugerelateerde plustaken) is minimaal € 15 miljoen (incl. overhead) (prijspeil 2021) en 80% van de medewerkers in het primaire proces in dienst van de organisatie.
2. De dienst voldoet aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken.
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie blijkend uit aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en vrij besteedbaar budget voor innovatie.

¹ Door het bestuurlijk overleg IBP VTH op 24 november 2022 vastgesteld.

4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormogen). Dit blijkt uit afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers en expliciete afspraken over uitname.
5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Dat komt tot uitdrukking in percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence en opleidingsbudget van 3% van de loonsom.
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

Alle omgevingsdiensten moeten aan de 6 genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan.

De werkgroep heeft op basis van de beschikbare gegevens uit 2021 vastgesteld welke omgevingsdiensten voldoende omzet en voldoende mensen in eigen dienst hebben om robuust te kunnen zijn (kpi 1). Het gaat om de omgevingsdiensten:

Groningen
Drenthe
FUMO
West Holland
Regio Arnhem
NHN
Rivierenland
ZO Brabant
Midden Holland
ZHZ
Haaglanden
Brabant Noord
Nijmegen
MWB
NZKG
DCMR

De feitelijke toetsing dient plaats te vinden aan de hand van de geïndexeerde cijfers van 2023. Omdat voor het voldoen aan de minimale norm uitsluitend de basis- en milieugerelateerde plustaken meetellen, dient een duidelijk onderscheid te worden gemaakt met de niet-milieugerelateerde plustaken.

Voor kpi 2, 3 en 5 zal op basis van het tweejaarlijks onderzoek (medio 2023), maar ook uit de uitvraag van werkgroep financiën blijken of, en zo ja welke omgevingsdiensten niet voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH, welke beschikken over een innovatieagenda en een vrij besteedbaar innovatiebudget en een budget van 3% voor business intelligence en kennisontwikkeling.

Kwetsbaar voor veranderingen in het werkpakket (kpi 4), is een aantal omgevingsdiensten met in verhouding veel plustaken (waarvan mogelijk ook niet-milieugerelateerd of geen opgave) of waar signalen zijn dat gemeenten die taken (mogelijk) willen terughalen of dat al in gang hebben gezet.

Er zijn bestuurlijke dilemma's geïdentificeerd voor de bestuurders van de omgevingsdiensten, gelet op karakteristieken van het werkgebied, cultuurhistorische achtergrond en verschil in maatschappelijke opgaven.

Voldoen aan kpi 6 leidt voor de volgende omgevingsdiensten tot onvoldoende congruentie tussen omgevingsdienst en werkgebied, of er is sprake van een samenhangend gebied dat wordt bediend door meer omgevingsdiensten:

- Er zijn er in Zuid-Holland 5 omgevingsdiensten die 3 onderscheidende gebieden bedienen (Groene Hart, Botlek en stedelijk-/kustgebied). Midden-Holland heeft een werkgebied dat uiteenvalt in bollen/kuststreek, zakelijke dienstverlening en Groene Hart en dat weinig interne samenhang vertoont.
- In Noord-Holland is de opsplitsing tussen OD IJmond en ODNZKG niet congruent met de opgaven in het gebied: niet logisch dat er gelet op het karakter van het werkgebied er twee omgevingsdiensten zijn in het Noordzeekanaalgebied. Daarnaast bedient OD IJmond twee niet vergelijkbare (en niet aaneengesloten) werkgebieden.
- Er is geen logica vanuit de gebiedsopgaven voor het bestaan van twee omgevingsdiensten in Utrecht.
- In de provincie Gelderland zijn er 7 omgevingsdiensten (samenwerkend in Gelders stelsel). In Gelderland is er een gebied met specifieke karakteristieken dat wordt bediend door – nu nog – 3 omgevingsdiensten, namelijk de Veluwe. Verder is op basis van congruentie met de opgave (beide stedelijk gebied en er is een langjarige samenwerking in de (Groene Metropool)regio Arnhem-Nijmegen) de scheiding tussen OD Regio Arnhem en OD Regio Nijmegen niet logisch. De ODA valt niet samen met de Regio Achterhoek en bedient een aantal gemeenten die in andere samenwerkingsconstellaties niet worden gerekend tot de Achterhoek.
- De verschillen in het werkgebied van Limburg-Zuid zijn groot, met het Heuvelland en Chemelot als uitersten. De schaal van de OD Limburg Zuid is te klein om beide goed te kunnen bedienen.

In de beschrijving van het nieuwe landschap van omgevingsdiensten in combinatie van voldoen aan kpi's 1 en 6 hoeft er wat de werkgroep betreft niets te veranderen in de provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Noord-Brabant en mogelijk Zeeland. Voor de toekomstige opgaven ligt samenwerking tussen de 3 noordelijke provincies en de 3 omgevingsdiensten in Noord-Brabant wel voor de hand. Voor Zeeland ligt die samenwerking voor de hand met DCMR of Midden- en West Brabant.

Hoewel de provincie Flevoland en Gooi- en Vechtstreek gelijksoortige werkgebieden zijn, lijkt het voor de omgevingsdienst FGV, zelfs met het uitbreiden van (milieugerelateerde) plustaken, niet mogelijk om robuust te zijn.

Robuuste omgevingsdiensten zijn cruciaal voor de bescherming van de burgers en hun leefomgeving en het voorkomen van milieuschade. Alle criteria voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Na de vaststelling of aan de kpi's wordt voldaan (aan de hand van een toetsingskader), is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan de 6 kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te

worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak. Voor het voldoen aan met name kpi's 1 en 6 is de keuze om robuustheid te bereiken door:

1. het vergroten van het werkgebied (fusering);
2. het vergroten van het takenpakket middels milieugerelateerde plustaken. Meer taken betekent een grotere dienst in omvang en draagt bij aan een integrale benadering en meer speelruimte.
3. het opplussen van capaciteit voor de basis- en/of milieugerelateerde functies.

Daarbij doet de werkgroep de volgende aanbevelingen. Kies bij optie 1 indien mogelijk voor de congruentie met de provinciegrens vanwege nabijheid en karakter en de regierol van deze bestuurslaag bij de (grootschalige) milieupogaven. Houdt voor het bereiken van robuustheid niet vast aan de huidige grenzen van de omgevingsdiensten, maar laat de congruentie met het karakter van het werkgebied leidend zijn. Opknippen en weer samenvoegen van (delen van) omgevingsdiensten is nadrukkelijk één van de opties op robuust te worden.

1 Inleiding

De adviescommissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (verder commissie Van Aartsen) constateert dat momenteel sprake is van vermijdbare milieuschade doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Een van de oorzaken is dat niet alle omgevingsdiensten robuust genoeg zijn en daarmee ook niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen. De commissie Van Aartsen stelt “dat het stelsel - nog steeds - gekenmerkt wordt door fragmentatie en vrijblijvendheid. Het belangrijkste gevolg hiervan is dat omgevingsdiensten niet hun rol kunnen invullen zoals de bedoeling is. Het stelsel schiet volgens de commissie onder meer te kort, omdat de omgevingsdiensten onvoldoende robuust zijn om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen.”

Duidelijk is dat niet alle omgevingsdiensten een zodanige kritische massa of robuustheid hebben dat ze in staat zijn de VTH-opgave in de regio te vervullen op de manier waarop die was bedoeld bij de totstandkoming van het stelsel. Ook is de huidige opzet niet in lijn met de bedoeling van het advies van de commissie-Mans om de milieuwethandhaving te verbeteren. Op basis van de bestaande rapporten en beschikbare informatie is duidelijk dat er meer omgevingsdiensten zijn dan op basis van inhoudelijke criteria nodig zou zijn. (Bron commissie Van Aartsen)

Daarnaast is de milieuproblematiek complexer geworden en zijn er nieuwe opgaven, zoals de zeer zorgwekkende stoffen, de energietransitie, de stikstofproblematiek en de klimaatdoelstellingen. De maatschappij is kritischer geworden en vraagt om een (pro)actieve aanpak van milieuproblemen. Bij gemeenten, provincies en omgevingsdiensten is de bewustwording van hun rol in de aanpak van vermijdbare milieuschade toegenomen.

Omgevingsdiensten zijn onvoldoende robuust om vanuit professionele distantie hun rol te kunnen spelen, door een combinatie van:

- een te kleine schaal van een aantal diensten,
- negatieve effecten van outputfinanciering op handhaving en kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering,
- te grote diversiteit in het takenpakket waardoor een regionale handhavingsstrategie niet van de grond komt,
- informatie-uitwisseling en kennisontwikkeling zijn onder de maat voor het opbouwen van deskundigheid en voldoende specialisatie. Laat staan dat deze zijn toegesneden op de toekomstige vraagstukken waar bevoegd gezag en omgevingsdiensten mee te maken krijgen. (Bron commissie Van Aartsen)

Het doel van IBP VTH is het versterken van het vth-stelsel door o.a. de effectiviteit en slagvaardigheid van de omgevingsdiensten te versterken (uitgewerkt in 6 pijlers), zodat zij in staat zijn op een professionele manier hun taken uit te voeren (zie bijlage 2 voor visie en ambitie). Daarmee wordt bijgedragen aan een schonere, veiliger en gezondere leefomgeving en wordt milieuschade voorkomen in plaats van achteraf te moeten herstellen. Pijler 1 draagt daaraan bij door het formuleren van criteria van de ondergrens waar een omgevingsdienst aan moet voldoen wil deze voldoende robuust kunnen zijn door de juiste omvang, kwaliteitscriteria, een adequate financiering en advisering door omgevingsdiensten op milieunormen. Deze notitie beperkt zich tot de criteria voor de robuustheid.

Samenvattend zijn er 3 vastgestelde documenten die belangrijk zijn voor de uitwerking van de criteria voor robuustheid: het programmaplan (o.a. uitwerking aanbevelingen van commissie Van Aartsen), het pijlerplan en de uitgangspuntennotitie Denkrichting ondergrens². Deze laatste is opgenomen in bijlage 1.

Een van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen heeft betrekking op het vaststellen van een ondergrens voor de omvang van een omgevingsdienst. Deze aanbeveling is als volgt geformuleerd.

Een 'kritische massa' is vereist voor omgevingsdiensten: een zodanige omvang dat de organisatie in voldoende mate beschikt over de gespecialiseerde technische en juridische kennis die een effectieve en rechtmatige toepassing en handhaving van het omgevingsrecht mogelijk maakt en de omgevingsdienst in staat stelt sparringpartner te zijn voor complexe vraagstukken en advisering over de toepassing van de omgevingswet. Er zijn nu omgevingsdiensten die alleen kunnen functioneren doordat een andere omgevingsdienst basistaken voor hen uitvoert of die hun schaal vooral te danken hebben aan plustaken. Dat vindt de commissie ongewenst. De basis moet zijn dat elke omgevingsdienst het basistakenpakket nu en in de toekomst zelf kan uitvoeren en alleen in uitzonderlijke gevallen kennis van elders haalt. Bovendien moet de omgevingsdienst voldoende robuust zijn om gebiedsgericht specialistische kennis te kunnen opbouwen. De commissie adviseert daarom een ondergrens vast te stellen voor de omvang van een omgevingsdienst (kwalitatieve en kwantitatieve capaciteit) op basis van het aantal inrichtingen met milieubelastende activiteiten (per categorie).

In het programmaplan IBP Versterking VTH-stelsel is deze aanbeveling verwerkt in de volgende uitgangspunten:

- Formuleren landelijke uniforme criteria voor effectieve en efficiënte omgevingsdiensten die voldoende massa hebben om hun huidige én toekomstige taken uit te voeren. Meegenomen worden de verplichte taken en de zogenaamde plustaken (aanbeveling 1 van commissie Van Aartsen). Op basis van deze criteria wordt bepaald wat de ondergrens voor de omvang van een omgevingsdienst is. Daaruit volgt of aangesloten wordt bij de systematiek van de veiligheidsregio's (van 29 naar 23 omgevingsdiensten) of dat een andere vorm van fusering meer voor de hand ligt.
- Vaststellen van landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor de kritische massa van omgevingsdiensten.

Op 17 januari jl. heeft de stuurgroep ingestemd met het projectplan van pijler 1. In het pijlerplan is het volgende opgenomen:

De commissie Van Aartsen heeft naar drie aspecten gekeken die bijdragen aan robuuste omgevingsdiensten, namelijk de ondergrens van omgevingsdiensten (aanbeveling 1), de kwaliteit van de uitvoering verbeteren en afstemmen op de aard van de inrichtingen (aanbeveling 2) en de wijze van financiering van de omgevingsdiensten (algemene norm voor de bekostiging van de omgevingsdiensten, aanbeveling 5). Deze ingrediënten zijn de basis, maar op dit moment is er geen eenduidig en gedefinieerd beeld van wat een robuuste, effectieve en slagvaardige omgevingsdienst is. Van belang is daarom om te komen tot een gezamenlijke en gedragen probleemdefinitie met betrekking tot de ondergrens van omgevingsdiensten en definitie van wat een effectieve en slagvaardige omgevingsdienst is.

² Door het bestuurlijk overleg IBP VTH op 24 november 2022 vastgesteld.

Er is gekozen om in pijler 1 vier deelonderwerpen uit te werken:

- A. Ondergrens omgevingsdiensten: landelijke uniforme criteria voor de omvang
- B. Kwaliteitscriteria: opstellen landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor kritische massa met mogelijkheid regionale verfijning
- C. Normfinanciering: opstellen normfinanciering voor omgevingsdiensten
- D. Uitvoeringstoets: Advisering omgevingsdiensten op omgevingsplannen

Op 22 september jl. heeft de stuurgroep aangegeven notities van het kernteam van pijler 1 te willen ontvangen, met de denkrichtingen voor de ondergrens en normfinanciering van omgevingsdiensten. De notities dienen als richtinggevende documenten voor de leden van de stuurgroep voor o.a. het besluitvormingstraject naar het bestuurlijk overleg, waar de plannen van het IBP VTH zijn voorgelegd. De notities maken inzichtelijk wat de kaders zijn en welke ruimte er is voor de werkgroepen om inkleuring te geven aan beide deelprojecten. Daarnaast wordt hierin het bestuurlijke traject en het tijdsplan voor besluitvorming omschreven.

2 Werkwijze

Voor elk deelonderwerp is een werkgroep in het leven geroepen. Deze notitie betreft deelonderwerp A en is opgesteld door de werkgroep Robuuste omgevingsdiensten, bestaande uit deelnemers vanuit gemeenten, provincies, omgevingsdiensten, ODNL, VNG, IPO en het ministerie van I&W (verder werkgroep). Er is door het bestuurlijk overleg naar aanleiding van de door het kernteam opgestelde notitie besloten dat het begrip robuustheid wordt gehanteerd om de ondergrens en de kwaliteitscriteria voor de kritische massa op te baseren, omdat dit een positief begrip is. Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren. Dit is in de nota vertaald naar de omgevingsdiensten en dat betekent dat de diensten in staat moeten zijn:

1. de opgedragen/overeengekomen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen;
2. hun rol te (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Het belang van robuuste en goed functionerende omgevingsdiensten is recent weer geïllustreerd door een onderzoek van de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV). OVV heeft aan de hand van drie casussen (Tata Steel IJmuiden, Chemours Dordrecht en APN Nijmegen) onderzocht hoe omwonenden beschermd worden tegen nadelige gezondheidseffecten door langdurige en/of veelvuldige blootstelling aan industriële emissies. Daarnaast is onderzocht of in de bescherming verbeteringen mogelijk zijn. OVV stelt dat alleen de bedrijven zelf direct invloed hebben op hun bijdrage aan de blootstelling. Het gegeven dat industrie zich in de nabijheid van dorpen en steden bevindt, brengt een extra verantwoordelijkheid met zich mee voor zowel bedrijven als de overheid. Er ligt potentie om de VTH-uitvoering een belangrijke bijdrage te laten leveren aan de beperking van gezondheidsrisico's. De omvang en het effect van deze bijdrage is sterk afhankelijk van de inzet aan de voorkant van de andere partners/actoren in het stelsel. In dat geval zijn omgevingsdiensten in staat om de aanbevelingen van de OVV op te volgen, namelijk optimaal gebruik maken van alle mogelijkheden binnen het huidige instrumentarium om de gezondheid van omwonenden te beschermen tegen schadelijke industriële emissies door:

- zicht te hebben op de emissies van bedrijven;
- een inschatting van het gezondheidsrisico per stof te kunnen maken waaraan omwonenden worden blootgesteld (in samenwerking met GGD's en RIVM);
- zorg te dragen voor aanscherping van de vergunning zodra de gezondheidsrisico's voor omwonenden daarom vragen;
- zorg te dragen voor tijdige implementatie van best beschikbare technieken (BBT) door de bedrijven;
- kennis en ervaring met andere bevoegde bestuursorganen en omgevingsdiensten uit te wisselen (opgave in pijler 4).

De werkgroep is gestart met het doornemen van de volgende stukken:

- Programmaplan IBP VTH
- Pijlerplan 1 Robuuste omgevingsdiensten en normfinanciering
- Uitgangspuntennotitie Denkrichting Ondergrens
- Omgevingsdiensten in beeld (SPPS/Twijnstra en Gudde)
- Rapportage visitatie omgevingsdiensten
- Groslijst criteria voor robuustheid

In een later stadium zijn daar bij gekomen:

- Programmaplan NOVEX
- Rapport Industrie en omwonenden (OVV)

Specificatie robuustheid

Vervolgens heeft de werkgroep ervoor gekozen om, gelet op opgave waar de omgevingsdiensten voor aan de lat staan, aan het begrip robuustheid een nadere specificatie te geven. Daarbij heeft de werkgroep zich gebaseerd op de vier perspectieven uit de Balance scorecard. Dat zijn maatschappij, innovatie, organisatie en middelen. Voor elk perspectief is een overheersend criterium bepaald. Voor een robuuste omgevingsdienst gelden dan de volgende criteria:

- effectiviteit
- ontwikkelvermogen
- wendbaarheid
- efficiency

Perspectief	Criterium	Toelichting
Maatschappij Burgers, bedrijven, partners, overheden en opdrachtgevers/ eigenaren van Omgevingsdiensten	Effectiviteit	In welke mate voldoet de OD aan de impliciete en expliciete verwachtingen van haar opdrachtgevers en via hen aan die van burgers en bedrijven? In welke mate beschermt de OD de gezondheid van omwonenden tegen schadelijke industriële emissies? In welke mate bereikt de OD een aantoonbaar maatschappelijk effect en in welke mate wordt daarop concreet gestuurd?
Innovatie Het tijdig en adequaat ontwikkelen van producten en diensten met het oog op toekomstige opgaven	Ontwikkelvermogen	In welke mate is de OD gemotiveerd en in staat om de (toekomstige) gevraagde prestaties te leveren? Is de OD in staat om zich te richten op onderzoek en ontwikkeling?
Organisatie De inrichting en het functioneren van alle werkprocessen	Wendbaarheid	In welke mate is de OD in staat zich op toekomstige ontwikkelingen in maatschappelijke vraag en verwachtingen te anticiperen dan wel op onverwachte omstandigheden te anticiperen? Is daarvoor de juiste werkcultuur aanwezig?
Middelen Geld, capaciteit en materieel	Efficiency	In welke mate weet de OD haar middelen zo optimaal mogelijk in te zetten om aan de klantverwachtingen (eigenaren en opdrachtgevers) te kunnen voldoen? Achterliggende vraag is of er een voldoende match is tussen de gevraagde prestatie en het benodigde budget.

Allereerst is door de werkgroep aan de hand van de vastgestelde documenten bepaald welke uitgangspunten/randvoorwaarden er voor deze opdracht gelden. Op basis daarvan is voor het meetbaar en specifiek maken van de criteria, een vertaling gemaakt in een set van 6 kritische prestatie-indicatoren (kpi's).

Uitgangspunt daarbij was de inhoudelijke benadering en geen structuuraanpak door direct te kiezen voor congruentie met bv. de Veiligheidsregio's. Van alle criteria is getoetst in welke mate wordt bijgedragen aan de robuustheid.

Na vaststelling daarvan in het bestuurlijk overleg van 21 maart jl., zijn deze vervolgens genormeerd op basis van de opdracht aan de werkgroep om voldoende scherpte in de normering van de 6 kpi's aan te brengen, om ze onderscheidend te laten zijn ten opzichte van de huidige situatie. Resultaat is een beschrijving van het nieuwe landschap van de omgevingsdiensten.

Gedurende het werkproces is de samenhang met de overige deelprojecten van pijler 1 (kwaliteitscriteria, adequate financiering en advisering door omgevingsdiensten op milieunormen) bewaakt. Geconstateerd is dat de financiële kpi's het beste door de werkgroep Financiering kunnen worden uitgewerkt.

Ook is geconstateerd dat er factoren zijn die in andere pijlers van het IBP VTH worden uitgewerkt, die medebepalend zijn voor de robuustheid van de diensten, zoals de aanpak van milieucriminaliteit (pijler 2), de verbetering van de informatievoorziening (pijler 3), een werkende kennisinfrastructuur en voldoende gekwalificeerd personeel (pijler 4) en het sluiten van de uitvoerings- en beleidscyclus (pijler 5). Deze link wordt in de kpi's gemarkeerd (zie bijlage 3).

Uitgangspunten

Door de werkgroep is geconstateerd dat deze criteria primair betrekking hebben op de individuele omgevingsdiensten, maar ook van invloed zijn op het stelsel van omgevingsdiensten en de andere partners (bv. OM en ILT) in het stelsel. Om robuust te zijn, zijn omgevingsdiensten afhankelijk van hun omgeving, namelijk hun opdrachtgevers en eigenaren, voor de kwaliteit van de uitvoering, de omvang van het takenpakket en de financiering. Nauwe samenwerking met de opdrachtgevers is belangrijk. In het bestuurlijk overleg is opgemerkt dat een omgevingsdienst alleen maar robuust kan zijn als de opdrachtgever dat ook is. Dat is ook de conclusie van de projectgroep OGON (opdrachtgever-opdrachtnemerschap). Daarbij moet worden gekeken of gelet op de grote transities er meer beleidskracht op het gebied van regulering en vergunningverlening wordt gebundeld bij de omgevingsdiensten of deze bij de gemeenten moet blijven en worden versterkt. Dat gaat ook om de verstrekte middelen. Geadviseerd wordt om ook criteria te formuleren voor robuust opdrachtgeverschap. Hiervoor is een aparte opdracht nodig, maar dit is geen onderdeel van de opdracht van de werkgroep.

Alle omgevingsdiensten dienen aan de vastgestelde criteria en bijbehorende kpi's voor robuustheid te (gaan) voldoen. Niet voldoen heeft consequenties voor de betreffende omgevingsdienst. Geadviseerd wordt om het bestuurlijk overleg een einddatum te laten bepalen wanneer men aan de minimale criteria en bijbehorende kpi's moet voldoen. De werkgroep adviseert deze termijn niet te lang te laten zijn. Voorstel is de eigenaren van omgevingsdiensten binnen een termijn van een half jaar na de besluitvorming over de normering voor robuustheid, kenbaar te maken hoe daaraan gaat worden voldaan.

Aan de hand van de vastgestelde documenten is bepaald welke uitgangspunten/randvoorwaarden er voor deze opdracht gelden. Daarbij is gelet op de toekomstbestendigheid en de aanbeveling van de commissie Van Aartsen om het huidige stelsel niet overhoop te gooien. Op basis daarvan zijn de criteria en de kritische prestatie-indicatoren opgesteld, die vervolgens zijn genormeerd. In de vastgestelde notitie *Denkrichting ondergrens* is opgenomen dat er een nadere uitwerking moet komen van het daarin geïntroduceerde evaluatiekader. Vanwege het karakter van de opdracht kiest de werkgroep voor de term toetsingskader om vast te stellen of een omgevingsdienst voldoende robuust is.

Daarnaast is verkend hoe de afspraken over het voldoen aan minimumeisen verankerd kunnen worden.

De geformuleerde uitgangspunten/randvoorwaarden zijn:

1. Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen (helaas is recent gebleken dat aan die wettelijke verplichting nog niet is voldaan). Beide zijn een voorwaarde om te kunnen (gaan) voldoen. Aandachtspunt is de governance van de BRZO-bedrijven in relatie tot Wgr.
2. De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap (goede relatie en heldere afspraken), onafhankelijkheid en gezag, het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (goed leiderschap) (uitwerking in pijler 5). Daarbij de opmerking dat een robuuste omgevingsdienst in staat is de opdrachtgever te helpen bij de professionalisering van het opdrachtgeverschap.
3. Voor het bepalen van de robuustheid wordt zowel naar basis- als milieugerelateerde plustaken gekeken. Zoals door SPPS/TG in Omgevingsdiensten in Beeld is opgemerkt kan een omgevingsdienst die uitsluitend is toegerust op de uitvoering van het basistakenpakket, niet automatisch ook een rol spelen in alle maatschappelijke (milieu-) opgaven in de regio. Op basis van de cijfers uit Omgevingsdienst in beeld heeft de werkgroep bovendien geconcludeerd dat het hebben van plustaken belangrijk is om als omgevingsdienst robuust te zijn. Om deze robuustheid te kunnen garanderen dient er iets afgesproken (bestuurlijk) of geregeld (bij wet- en regelgeving) te worden ten aanzien van deze plustaken. Dit ligt overigens eerder voor de hand voor complexe milieu- gerelateerde plustaken omdat de omgevingsdiensten ooit zijn opgericht om de meer complexe en/of regionale milieuproblematiek aan te pakken. Wanneer sprake is van (bestuurlijke) afspraken of aangepaste wet- en regelgeving dient op het niveau van de gemeenschappelijke regeling een overgangstermijn ten aanzien van de inbreng en uithaal van plustaken te worden vastgelegd.
4. De criteria (ondergrens robuustheid) gelden voor de individuele omgevingsdienst. Dat betekent dat op specifieke kennisgebieden het mogelijk is/blijft om taken door een andere dienst te laten uitvoeren (zoals taken behorende tot BRZO-inrichtingen en IPPC-categorie-4-installaties en taken die ondanks congruentie in het werkgebied te weinig voorkomen).
5. De normering houdt rekening met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen).
6. De werkgroep heeft er voor gekozen zich niet te beperken tot criteria die uitsluitend de bedrijfsvoering betreffen.
7. De werkgroep heeft er voor gekozen om te beschrijven welke stappen in fusie of uitbreiding van taken moeten worden gezet om de robuustheid te kunnen bereiken. De feitelijke implementatie is een verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Hiervoor dient wel een einddatum te worden bepaald.
8. Een criterium voor robuustheid en bijbehorende kritische prestatie-indicator is alleen in het toetsingskader opgenomen als het criterium meetbaar is en kan worden getoetst aan een norm, met de bewuste keuze het aantal criteria zo beperkt mogelijk te houden.
9. De robuustheid is niet bedoeld om een keurslijf aan te brengen en te streven naar gelijkende organisaties, maar te zorgen dat de omgevingsdiensten minimaal voldoende gekwalificeerd en geëquipeerd zijn om de taken op het vereiste inhoudelijke niveau uit te kunnen voeren.
10. De werkgroep is zich ervan bewust dat een toetsing van een omgevingsdienst in termen van maatschappelijk effect (outcome) optimaal is. Dat is echter in dit stadium niet

haalbaar. Criteria hebben daarom betrekking op de eisen die worden gesteld aan de organisatie.

11. Voor een zuivere beoordeling en weging (ook in het visitatietraject) is het van belang dat omgevingsdiensten te vergelijken zijn. De discussie over appels en peren kan alleen maar worden beslecht als er eenduidige afspraken worden gemaakt over bv. het uurtarief en hoe dat is opgebouwd (aantal directe, indirecte en niet productieve uren; ook van belang als er wordt gekozen om normen op te nemen over overhead). Voor de normering van de omzet (kpi 1) is gewerkt met een aantal indicaties, te weten 1300u/fte productief, 200u/fte indirect- productief en €100.000/fte (exclusief overhead). Voor de overhead wordt geadviseerd de bevindingen van de commissie overhead als uitgangspunt te nemen.

3 Definitie robuustheid aan de hand van criteria

De vraag wat de ondergrens voor een omgevingsdienst zou moeten zijn is vaker gesteld, maar deze vraag is niet eenvoudig en eenduidig te beantwoorden. SPPS/TG heeft op mede op basis van de verzamelde data van de omgevingsdiensten verschillende analyses gedaan (Omgevingsdiensten in beeld 2021). Bijvoorbeeld op basis van het aantal en de zwaarte van inrichtingen in combinatie met aantallen fte en kengetallen voor inrichtingen. Het valt op dat de spreiding tussen de omgevingsdiensten groot is. Uit de analyse van SPPS/TG blijkt dat er geen simpele formule is om een maat voor de ondergrens van omgevingsdiensten op te stellen. Daar komt bij dat het inrichtingenbestand vaak vervuild blijkt te zijn (dubbele adressen, postbusadressen e.d.) en er gelet op de omgevingswet een overgang gaat plaatsvinden van inrichtingen naar milieubelastende activiteiten. Daarom is de vraag niet zozeer of er een absolute ondergrens in aantallen inrichtingen of fte moet zijn, maar of de omgevingsdiensten voldoende gekwalificeerd zijn om deze taken op het vereiste inhoudelijke niveau uit te kunnen voeren. Robuustheid op basis van inhoudelijke criteria hangt volgens het Kernteam pijler 1 samen met de grootte van het werkgebied en de omvang van het takenpakket.

Essentiële kritische prestatie-indicatoren voor robuustheid

De werkgroep heeft alle geïnterpreteerde kpi's (bijlage 3) naast de vastgestelde criteria gelegd en de mate van meetbaarheid beoordeeld. Daarbij is tevens rekening gehouden met de uitgangspunten/randvoorwaarden. Bij de vertaling is bepalend geweest dat het toepassen van de kpi's moet leiden tot een helder onderscheid gericht op een stevige en duurzame verbetering van de robuustheid, ook in de toekomst. Na deze exercitie zijn de volgende zes kpi's als essentieel aangemerkt³.

1. De dienst heeft een voldoende omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst
2. De dienst voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria VTH voor basis- en plustaken
3. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie
4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandvermogen)
5. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt
6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied

Alle omgevingsdiensten dienen **minimaal** aan deze essentiële kpi's te voldoen. Dat is de randvoorwaarde om robuust te kunnen zijn. Wat overigens niet betekent dat een robuuste omgevingsdienst automatisch goed functioneert. Met voldoen aan de essentiële criteria zijn wel de randvoorwaarden aanwezig om goed te kunnen functioneren. De werkgroep heeft ervoor gekozen om geen onderscheid te maken in de zwaarte (weging) van de kpi. De robuustheid wordt bepaald door de samenhang van de onderscheidende kpi's en er is weging over het totaal. Met andere woorden het voldoen aan een groot deel van de essentiële kpi's maakt niet dat een omgevingsdienst robuust is.

De robuustheid van een dienst wordt door meer bepaald dan alleen deze zes kpi's. De samenhang van alle geïnterpreteerde kpi's en de mate waarin voldaan wordt aan de uitkomsten van de overige werkgroepen in pijler 1 en de overige pijlers van het programma, bepalen de uiteindelijke robuustheid van de dienst. De visitatie heeft hierin een belangrijke rol.

³ Bij het uitwerken is begonnen met de maatschappij omdat deze opgave voorop staat. Omdat de omzet een hard gegeven is, is de nummering van de kpi's 1 en 6 gewisseld.

Normering

In onderstaande overzicht zijn de kpi's genormeerd. Dit betreft de ondergrens die voor robuuste omgevingsdiensten wordt aangehouden. Zoals eerder opgemerkt dient een robuuste omgevingsdienst aan alle 6 kpi's te voldoen.

Perspectief	Criterium	KPI	Normering (ondergrens)
Maatschappij	Effectiviteit	De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied (heeft relatie met omvang van het werkprogramma) Geldende kwaliteitscriteria VTH voor basis- en plustaken	Congruent met het karakter van het werkgebied en de maatschappelijke opgaven. Voldoen
Innovatie	Ontwikkelvermogen	Er is voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie (nog nader definiëren, gaat o.a. over r&d)	Aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda. Vrij besteedbaar budget voor innovatie (innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces) Percentage van de begroting van het primaire proces (nader uit te werken door werkgroep financiering)
Organisatie	Wendbaarheid	De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormogen)	Afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers (nader uit te werken door werkgroep financiën; aandachtspunt is o.a. de verhouding tussen verplichte basistaken en milieugerelateerde plustaken en omvang van de risico's) Expliciete afspraken over uitname (zoals overgangperiode voor uitname van taken minimaal 4 jaar, tenzij andere overeengekomen)
Middelen	Efficiency	De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. Er wordt informatiegestuurd gewerkt. Omvang regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst	Percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence om informatiegestuurd te kunnen werken (nadere uitwerking door pijlers 3 en 5) Opleidingsbudget van 3% van de loonsom (ook gelet op verplichte opleidingskarakter van bepaalde functies zoals boa) (nadere uitwerking door werkgroep 4) De omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren; basis- en milieugerelateerde plustaken inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst. Deze omvang is minimaal € 15 miljoen (incl. overhead en prijspeil 2021) en 80% van de medewerkers in het primaire proces is in dienst van de organisatie (niet zijnde inhuur)

Hieronder een toelichting op de zes essentiële kpi's robuuste omgevingsdiensten:

1. De dienst heeft een voldoende omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht) gecombineerd met percentage medewerkers in eigen dienst

Er is grote samenhang met kpi 6. Gaat om basis- en milieugerelateerde plustaken en heeft alleen betrekking op het primaire proces (inclusief juridische ondersteuning, ketentoezicht, BOA, specialismen crisisbeheersing en piketdienst). Globale capaciteitsverdeling is 20% vv, 60% t&h en 20% specialismen.

Voor het vaststellen van de ondergrens is uitgegaan van de minimaal benodigde capaciteit in het primaire proces, verdeeld over de verschillende disciplines (zie bijlage 4 voor nadere onderbouwing). Op basis daarvan is de omzet bepaald. De werkgroep hecht er waarde aan te benadrukken dat sec voldoen aan deze ondergrens niet automatisch betekent dat men robuust is. En robuust zijn betekent niet automatisch dat er sprake is van een goed functionerende organisatie. Ook is groter niet per definitie beter, maar klein is in ieder geval niet robuust. Bij het vergroten van het werkgebied is er extra aandacht nodig voor de bestuurbaarheid en bedienen van de lokale belangen. Omdat voldoende overhead bijdraagt aan de robuustheid en discussie over de opbouw van de overhead in dit stadium te voorkomen, heeft de werkgroep de ondergrens gesteld op € 15 miljoen inclusief overhead (prijspeil 2021).

Met deze beschrijving van medewerkers in eigen dienst komt voldoende tot uitdrukking dat het om één organisatie moet gaan. Netwerkdiensten voldoen daar niet aan. Vanwege het belang dat een robuuste omgevingsdienst de benodigde kennis in eigen huis heeft en houdt, wordt hier 80% mensen in loondienst en max. 20% inhuur bedoeld.

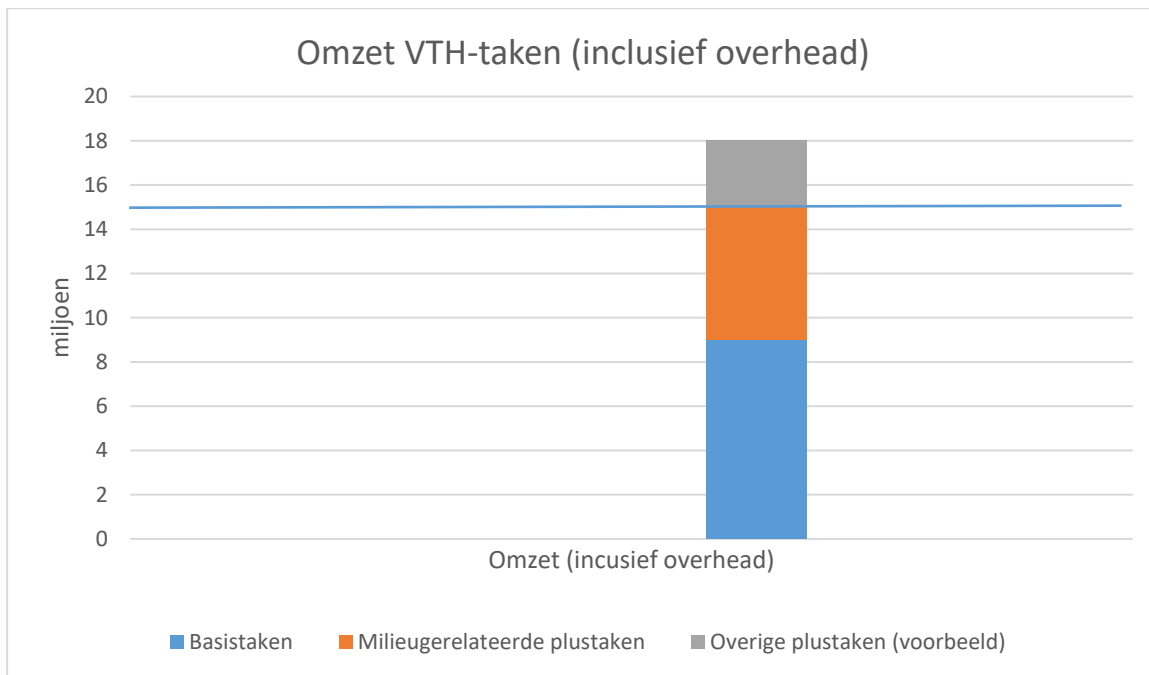
Voor een goede toetsing wordt uitgegaan van de volgende definities:

Basistaken: taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken) waarvoor het college van B&W en Gedeputeerde Staten bevoegd gezag zijn en die bij wet zijn aangewezen om uitgevoerd te worden door een omgevingsdienst. Onder de nu geldende wet- en regelgeving zijn de basistaken aangewezen in bijlage IV van het Besluit omgevingsrecht. Onder de per 1 januari 2024 van kracht zijnde Omgevingswet zijn de basistaken aangewezen in bijlage VI van het Omgevingsbesluit.

Plustaken: VTH-taken en ander taken zoals bijv. adviestaken – niet zijnde basistaken – die door het bevoegd gezag (gemeenten, provincies, maar eventueel ook waterschappen en het Rijk) vrijwillig kunnen worden ondergebracht bij een omgevingsdienst. Het onderbrengen van plustaken is niet bij wet- en regelgeving geregeld. Het onderdeel van de omzet in relatie tot de norm, betreft de milieugerelateerde taken, zoals niet BAL activiteiten, WKB en zwemwater.

Plustaken die niet-milieugerelateerd zijn, zijn gebruiksvergunning en gemeentelijke BRIKS-taken⁴ maken geen onderdeel uit van de € 15 miljoen. Deze taken kunnen wel bij een omgevingsdienst worden belegd.

⁴ Bouwen, Reclame, Inrit, Kap en Sloop

Een wijziging is o.a. dat onder de Wabo de provinciale BRIKS-taken zijn aangewezen als basistaak. Onder de Omgevingswet zijn alleen de provinciale bouw- en slooptaken nog onderdeel van het basistakenpakket.

Omdat voldoende overhead bijdraagt aan de robuustheid, kan worden overwogen daar een percentage voor te bepalen.

Peildatum van de omzet van omgevingsdiensten is 2021 (Omgevingsdiensten in beeld) om conclusies te kunnen trekken over de beschrijving van het landschap. Geadviseerd wordt voor het moment van toetsing uit te gaan van de situatie per 2023, omdat er mogelijk taken zijn bijgekomen of afgegaan. Tevens dient te worden uitgegaan van een geïndexeerde norm van € 15 miljoen (gebaseerd op CPB-cijfers).

2. De dienst voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria VTH

Alle taken dienen robuust te worden uitgevoerd. Het gaat om kritieke massa, procescriteria en competenties. Dat de kwaliteitscriteria als essentiële kpi zijn opgenomen kan de vraag oproepen waarom deze specifiek. Het lijkt namelijk dat het bij wet geregeld is dat men aan de kwaliteitscriteria moet voldoen.

Echter, de kwaliteitscriteria zijn niet wettelijk geborgd. Wel is bij wet vastgelegd dat provincies en gemeentes bij verordening iets moeten opnemen over de kwaliteit van de uitvoering van de basistaken. Voor de achterblijvende en plustaken geldt de zorgplicht. Daar komt bij dat men gemotiveerd kan afwijken. Om de kwaliteit van de uitvoering zo uniform mogelijk te regelen hebben het IPO en de VNG gezamenlijk een modelverordening opgesteld. Een groot deel van de bevoegde gezagen heeft deze verordening overgenomen in hun provinciale - of gemeentelijke verordening, een deel niet. De modelverordening is overigens Wabo-breed opgesteld en niet alleen voor de basistaken.

Omdat bij het opstellen van de kpi's de omgevingsdiensten het uitgangspunt zijn, is de kwaliteitsborging gekoppeld aan alle taken (basis- en plustaken) die belegd zijn bij een

omgevingsdienst. Vanuit deze invalshoek heeft de werkgroep ervoor gekozen deze kpi op te nemen, waarmee de kwaliteit van de uitvoering optimaal wordt geborgd en alle taken belegd bij een omgevingsdienst op eenzelfde minimaal kwaliteitsniveau worden uitgevoerd. Dit dient verder door de werkgroep Kwaliteitscriteria te worden uitgewerkt.

3. De dienst kan relatie leggen tussen werk, mensen en geld. De informatievoorziening faciliteert zowel het primair proces als de bedrijfsvoering (ICT, data, kennis, middelen).

Achtergrond van deze kpi is dat de dienst in staat is zich optimaal te verantwoorden op behaalde milieuresultaten met oog voor (kosten)effectiviteit. De dienst moet zich kunnen ontwikkelen naar een outcome gerichte organisatie omdat die raakt aan de kern van het bestaansrecht van de omgevingsdienst (milieurelevantie). Businessintelligence (voornamelijk mensen) is nodig om informatiegestuurd te kunnen werken. NB dit is geen IV budget. Datakwaliteit e.d. (pijler 3) is hierin een randvoorwaarde.

4. De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandvermogen).

Er dient te worden gewerkt met risicoprofielen (advies om te werken met Monte Carlo systematiek). Naast het financiële aspect dient er ook voldoende capaciteit, kwaliteit en middelen te zijn voor kennisontwikkeling om toekomstige opgaven aan te kunnen. Gaat om combinatie van afspraken over uittreden en geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers.

Een robuuste omgevingsdienst hoeft niet voor elke tegenvaller terug naar DB/AB. Er dient een acceptabele bandbreedte te zijn omdat een te grote reserve ook niet wenselijk is. Nadere uitwerking in werkgroep financiering om op basis hiervan te bepalen wat voldoende is.

5. De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie.

Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primair proces.

Van belang dat er sprake is van een meerjarige innovatieagenda. Hoewel de aanwezigheid van een agenda voor de individuele dienst geldt, wordt geadviseerd om dat inhoudelijk op bovenregionaal of landelijk niveau op te pakken.

Relatie met de opgave van de omgevingswet (zie artikel 1.3). Nog verder nakijken hoe te beschrijven.

6. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied.

De werkgroep realiseert zich dat deze kpi lastig is te normeren. Er is grote samenhang met kpi 1. De maatschappelijke opgave moet centraal staan. Van belang dat er homogeniteit is in het karakter van het werkgebied vanwege de benodigde kennis. Daarbij is door de werkgroep geconcludeerd dat stedelijk, landelijk en industrieel onvoldoende is voor het onderscheidend karakter. Voor een optimale rol in alle maatschappelijke (milieu-)opgaven, kunnen regionale kenmerken worden aangehouden als (bron Omgevingsdiensten in beeld):

- aanwezigheid van chemische clusters
- aanwezigheid van mainports, zoals nationale luchthaven (Schiphol) en haven (R'dam)
- een grote dichtheid intensieve veehouderij
- een matige luchtkwaliteit
- een grote ruimtelijke dynamiek
- grote natuurgebieden.

De werkgroep heeft daarom ook gekeken naar ontwikkelingen zoals het nieuwe nationaal ruimtelijk beleid waar op dit moment aan wordt gewerkt. De uitkomsten van de programma's NOVEX en Mooi Nederland leiden tot de aangescherpte Nationale Omgevingsvisie (NOVI). Het kabinet verwacht in 2024 de aangescherpte NOVI definitief te kunnen vaststellen. Er zijn zestien NOVEX-gebieden aangewezen waar grote ruimtelijke transitie vragen om een apart ontwikkelperspectief. Dit ontwikkelperspectief stellen Rijk en regio samen op. De plannen voor deze zestien gebieden worden opgenomen in het ruimtelijk voorstel dat de provincies na de zomer 2023 opleveren. Voor de NOVEX-gebieden wordt vervolgens een uitvoeringsagenda met regionale investeringsagenda opgesteld. De gebieden zijn (met tussen haakjes de omgevingsdiensten die daar mee te maken krijgen): Noordzee-kanaalgebied (OD NZKG en OD IJmond), Regio Schiphol (OD NZKG), Metropoolregio Amsterdam (OD NZKG, OD IJmond en OD FGV), Zuidelijke Randstad (Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten en DCMR), Rotterdamse Haven (DCMR), Groene Hart (Zuid-Hollandse Omgevingsdiensten en ODRU), Utrecht-Amersfoort (RUD Utrecht), Arnhem/ Nijmegen Foodvalley (OD regio Arnhem, OD regio Nijmegen en OD De Vallei), North Sea Port District (OD Zeeland), Stedelijk Brabant (Brabantse Omgevingsdiensten), De Peel (Omgevingsdiensten Brabant-Noord, Zuidoost Brabant en Limburg Noord), Zuid-Limburg (OD Zuid Limburg), Regio Zwolle (OD IJsselland), Groningen (OD Groningen), Groningen-Assen (OD Groningen en OD Drenthe) en Lelylijn (n.n.b.; in ieder geval OFGV).

4 Landschap van omgevingsdiensten

De voorgestelde normering per kpi heeft gevolgen voor de huidige indeling van werkgebieden voor omgevingsdiensten. Alvorens die brug te slaan wordt een weergave gegeven van de huidige situatie in een kort historisch perspectief.

Indeling huidige omgevingsdiensten

In de oorspronkelijke opzet voor omgevingsdiensten was het voornemen om het werkgebied van een omgevingsdienst te laten samenvallen met het werkgebied van een of meerdere veiligheidsregio's. De bestaande praktijk kent verschillende varianten van afwijkende situaties, die tijdelijk zijn geformaliseerd op het niveau van de Ministeriële regeling omgevingsrecht. In de Memorie van Toelichting staat het volgende daarover vermeld: 'Congruentie van schaal en werkgebied komt de afstemming tussen de VTH-taken van de omgevingsdiensten en de taken van de veiligheidsregio ten goede.' Dit is ook zo verwoord in de Wabo (art. 5.3). In een aantal regio's is gekozen voor de vorming van meer omgevingsdiensten binnen het werkgebied van één veiligheidsregio. Ten tijde van het maken van deze wetgeving was de politie (gelet op de aanpak van milieucriminaliteit) ook aangesloten conform het werkgebied van een veiligheidsregio. Dat is door de komst van de nationale politie achterhaald.

Desondanks heeft de werkgroep dit perspectief beoordeeld voor een herziene regionale indeling. De werkgroep heeft echter geconcludeerd dat de door de Tweede Kamer gewenste congruentie met de veiligheidsregio in niet alle regio's leidt tot het kunnen voldoen aan de normen voor robuustheid. Congruentie is daarom uitsluitend een optie voor een omgevingsdienst om robuust te worden als ook aan de andere eisen wordt voldaan. De werkgroep ziet verder geen aanleiding om vast te houden aan de congruentie van de veiligheidsregio's.

1. Omgevingsdienst Groningen	16. Omgevingsdienst Haaglanden
2. Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing	17. Omgevingsdienst Achterhoek
3. RUD Drenthe	18. Omgevingsdienst Midden-Holland
4. Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	19. Omgevingsdienst Regio Arnhem
5. Omgevingsdienst IJssel	20. Omgevingsdienst Rivierenland
6. Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek	21. DCMR Milieudienst Rijnmond
7. Omgevingsdienst IJmond	22. Omgevingsdienst Regio Nijmegen
8. Omgevingsdienst Noord-Veluwe	23. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
9. Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	24. Omgevingsdienst Brabant Noord
10. Omgevingsdienst Twente	25. Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
11. Omgevingsdienst Veluwe IJssel	26. RUD Zeeland
12. Omgevingsdienst West-Holland	27. Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
13. Omgevingsdienst De Vallei	28. RUD Limburg Noord
14. RUD Utrecht	29. RUD Zuid Limburg
15. Omgevingsdienst Regio Utrecht	

Voor VTH van BRZO-bedrijven zijn er zes gespecialiseerde omgevingsdiensten (met tussen haakjes de provincies die zij bedienen):

Omgevingsdienst Groningen (Groningen, Drenthe, Fryslân)

Omgevingsdienst Regio Nijmegen (Overijssel, Gelderland)

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (Noord-Holland, Flevoland, Utrecht)

DCMR Milieudienst Rijnmond (Zuid-Holland en Zeeland)

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (Noord-Brabant)

RUD Zuid-Limburg (Limburg)

Beschrijving nieuwe landschap omgevingsdiensten

Zoals eerder opgemerkt dient een robuuste omgevingsdienst aan alle 6 kpi's te voldoen, maar is de combinatie van 1 en 6 onderscheidend voor het landschap van omgevingsdiensten.

Om te bepalen of een dienst aan de kpi's voldoet of kan gaan voldoen, is een nadere analyse per omgevingsdienst noodzakelijk. Echter, op basis van de beschikbare informatie zijn gelet op de gestelde normering wel enkele conclusies te trekken. Zo voldoet bijna de helft van de omgevingsdiensten volgens de inventarisatie uit Omgevingsdiensten in beeld (2021) niet aan de minimale ondergrens voor de uitvoering van de VTH-taken van € 15 miljoen (inclusief overhead), waarbij wordt opgemerkt dat een aantal diensten geen opgave heeft gedaan van de omvang van basis- respectievelijk milieugerelateerde plustaken. Bovendien kunnen in de omzetten ook niet-milieugerelateerde plustaken zitten, waardoor het niet uitgesloten is dat er meer omgevingsdiensten hieraan niet voldoen.

De werkgroep heeft op basis van de beschikbare gegevens uit 2021 vastgesteld welke omgevingsdiensten voldoende omzet en voldoende mensen in eigen dienst hebben om robuust te kunnen zijn (kpi 1). Het gaat om de omgevingsdiensten:

Groningen

Drenthe

FUMO

West Holland

Regio Arnhem

NHN

Rivierenland

ZO Brabant

Midden Holland

ZHZ

Haaglanden

Brabant Noord

Nijmegen

MWB

NZKG

DCMR

Voor kpi 2, 3 en 5 zal op basis van het tweejaarlijks onderzoek (medio 2023), maar ook uit de uitvraag van werkgroep Financiën blijken of, en zo ja welke omgevingsdiensten niet voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH, welke beschikken over een innovatieagenda en een vrij besteedbaar innovatiebudget en een budget van 3% voor business intelligence en kennisontwikkeling.

Kwetsbaar voor veranderingen in het werkpakket (kpi 4), is een aantal omgevingsdiensten met in verhouding veel plustaken (waarvan mogelijk ook niet-milieugerelateerd of geen opgave) of waar signalen zijn dat gemeenten die taken (mogelijk) willen terughalen of dat al in gang hebben gezet.

Er zijn bestuurlijke dilemma's geïdentificeerd voor de bestuurders van de omgevingsdiensten, gelet op karakteristieken van het werkgebied, cultuurhistorische achtergrond en verschil in maatschappelijke opgaven.

Voldoen aan kpi 6 leidt voor de volgende omgevingsdiensten tot onvoldoende congruentie tussen omgevingsdienst en werkgebied, of er is sprake van een samenhangend gebied dat wordt bediend door meer omgevingsdiensten:

- Er zijn er in Zuid-Holland 5 omgevingsdiensten die 3 onderscheidende gebieden bedienen (Groene Hart, Botlek en stedelijk-/kustgebied). Midden-Holland heeft een werkgebied dat uiteenvalt in bollen/kuststreek, zakelijke dienstverlening en Groene Hart en dat weinig interne samenhang vertoont.
- In Noord-Holland is de opsplitsing tussen OD IJmond en ODNZKG niet congruent met de opgaven in het gebied: niet logisch dat er gelet op het karakter van het werkgebied er twee omgevingsdiensten zijn in het Noordzeekanaalgebied. Daarnaast bedient OD IJmond twee niet vergelijkbare (en niet aaneengesloten) werkgebieden.
- Er is geen logica vanuit de gebiedsopgaven voor het bestaan van twee omgevingsdiensten in Utrecht.
- In de provincie Gelderland zijn er 7 omgevingsdiensten (samenwerkend in Gelders stelsel). In Gelderland is er een gebied met specifieke karakteristieken dat wordt bediend door – nu nog – 3 omgevingsdiensten, namelijk de Veluwe. Verder is op basis van congruentie met de opgave (beide stedelijk gebied en er is een langjarige samenwerking in de (Groene Metropool)regio Arnhem-Nijmegen) de scheiding tussen OD Regio Arnhem en OD Regio Nijmegen niet logisch. De ODA valt niet samen met de Regio Achterhoek en bedient een aantal gemeenten die in andere samenwerkingsconstellaties niet worden gerekend tot de Achterhoek.
- De verschillen in het werkgebied van Limburg-Zuid zijn groot, met het Heuvelland en Chemelot als uitersten. De schaal van de OD Limburg Zuid is te klein om beide goed te kunnen bedienen.

In de beschrijving van het nieuwe landschap van omgevingsdiensten in combinatie met voldoen aan kpi's 1 en 6 hoeft er wat de werkgroep betreft niets te veranderen in de provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Noord-Brabant en mogelijk Zeeland. Voor de toekomstige opgaven ligt samenwerking tussen de 3 noordelijke provincies en de 3 omgevingsdiensten in Noord-Brabant wel voor de hand. Voor Zeeland ligt die samenwerking voor de hand met DCMR of Midden- en West Brabant.

Hoewel de provincie Flevoland en Gooi- en Vechtstreek gelijksoortige werkgebieden zijn, lijkt het voor de omgevingsdienst FGV, zelfs met het uitbreiden van (milieugerelateerde) plustaken, niet mogelijk om robuust te zijn.

5 Vervolg

Samenhang met overige deelprojecten pijler 1

In een later stadium dienen de consequenties voor het voldoen aan de criteria te worden uitgewerkt. Daarbij dient ook te worden gekeken naar de uitkomsten van de andere deelprojecten van pijler 1 en de juridische consequenties ervan.

De werkgroep kwaliteitscriteria is nog niet gestart. Dit lijkt ook volgtijdelijk te zijn op criteria robuustheid. Daarom kan er in dit stadium niets worden opgenomen over de geactualiseerde kwaliteitscriteria. Er is een grote samenhang tussen robuustheid en adequate financiering. Er wordt voorgesteld de minimumeisen over robuustheid die raken aan geld nader in te laten vullen door de werkgroep Financiering. Advisering door omgevingsdiensten op milieunormen (en breder in relatie tot Ow) zegt iets over de ontwikkelopgave. Ook hier is samenwerking met de opdrachtgever belangrijk. Er is bv. kennis en kunde nodig om een goede gesprekspartner te kunnen zijn bij het opstellen van omgevingsplannen. Die werkgroep kent echter een andere fasering en de werkgroep Robuustheid heeft ervoor gekozen daar in dit stadium niets over op te nemen.

Toetsing voldoen aan de criteria

Er is een toetsingskader opgesteld (zie bijlage 6) met daarin de genormeerde kpi's. Goede onderbouwing van de omzet met basis- en milieugerelateerde taken is daarbij van groot belang. Alle criteria voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Na de vaststelling of aan de kpi's wordt voldaan, is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan de 6 kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Deze manier van toetsen biedt ruimte om ook te kijken naar het stelsel van omgevingsdiensten in het geheel. Een inhoudelijk toetsingskader biedt houvast voor verdere doorontwikkeling van de omgevingsdiensten. Samenwerking op termijn op dit vlak met de systematiek van visitaties in pijler 6 is daarbij essentieel⁵. Daarbij is het goed om vast te stellen dat het ritme van de visitaties een ander ritme heeft dan dit project. Er is forse tijdsdruk om in pijler 1 in voor de zomer 2023 al te leveren; de visitaties hebben een ander traject/andere planning. We hebben dus wel criteria uit de visitaties gebruikt, maar wachten de resultaten van de visitaties niet af. Er moet worden voorkomen dat diensten die al wel robuust zijn onnodig moeten fuseren of moeten komen tot een andere indeling of andere knelpunten niet worden opgelost. Er dient nog te worden besloten of onafhankelijke beoordeling van de plannen van aanpak c.q. verbeterplannen noodzakelijk is. Nadere uitwerking in vervolgtraject.

Verankering minimumeisen

Er mag geen vrijblijvendheid zijn; borging van de minimumeisen is noodzakelijk. Dat geldt ook voor de einddatum waarop moet zijn voldaan. Verankering van de eisen kan bijvoorbeeld via bestuurlijke afspraken en/of door het wijzigen van wet- en regelgeving, maar ook door uitvoeringselementen op te nemen in de VTH-kwaliteitscriteria (zie bijlage 5). Nader onderzoek is nodig naar de meest passende manier.

Bij de verankering moet worden nagedacht aan de volgende punten:

- Wat is het doel?
- Wat rechtvaardigt overheidsinterventie? Is dit echt een taak voor de overheid?

⁵ De visitatiemethodiek gebeurt in de vorm van collegiale toetsing en is gericht op de ontwikkeling van de kwaliteit. Het gebruik van het toetsingskader zal meer het karakter hebben van een audit.

- Is dit het beste instrument?
 - o Rechtmatig?
 - o Doeltreffend?
 - o Doelmatig?
 - o Uitvoerbaar?
- Wat zijn de gevolgen? Voor mens, milieu, burger en bedrijven?

Verschillende opties

- bestuurlijke afspraken in het bestuurlijk omgevingsberaad
- gemeentelijk niveau, vastleggen van de criteria per gemeente of onder de gemeentes binnen een werkgebied van een omgevingsdienst.
 - o In de vorm van een beschikking
 - o Regionale verordening
 - o Nalevingsbesluit met rechtsreeks werkende criteria
- provinciaal verband
 - o In de vorm van een beschikking
 - o Regionale verordening
 - o Nalevingsbesluit met rechtsreeks werkende criteria
- modelverordening VNG en IPO
- landelijke uniforme maatregelen, bijvoorbeeld in de vorm van VTH-kwaliteitscriteria. Deze kwaliteitscriteria regelen de kwaliteit van de uitvoering, maar dat is nadrukkelijk iets anders dan minimale criteria/kpi's voor robuustheid.

Consequenties niet voldoen aan minimum eisen

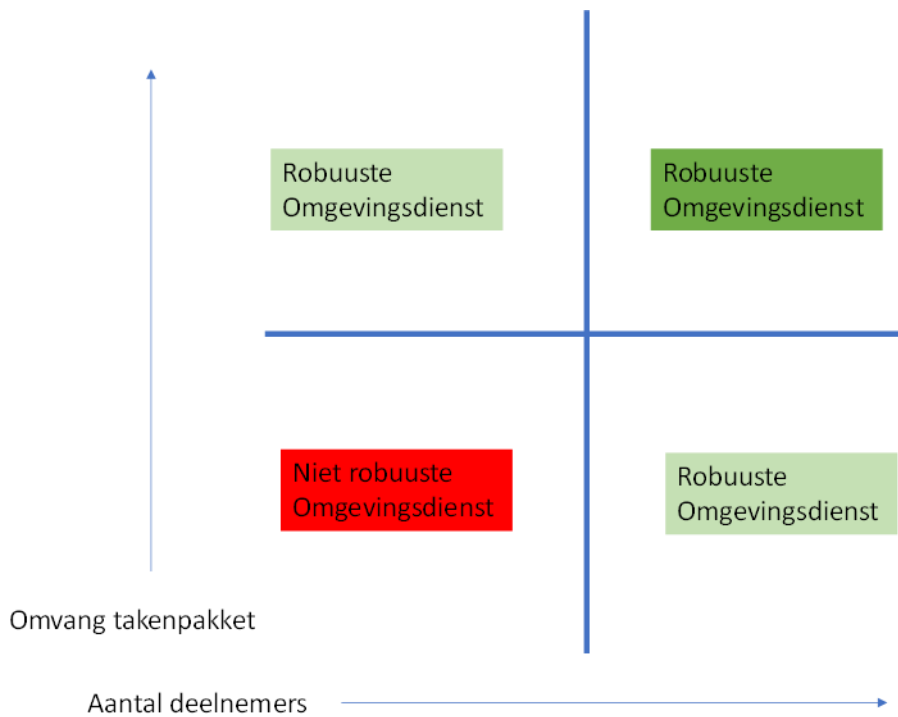
In opdracht van bestuurlijk overleg is voldoende scherppte in de normering van de 6 kpi's aangebracht, om ze onderscheidend te laten zijn ten opzichte van de huidige situatie.

Als uit het toetsingskader blijkt dat de omgevingsdienst niet voldoet aan de minimumeisen en verhoging van de ondergrens noodzakelijk is, moet er zoals eerder aangegeven door het bestuur van de omgevingsdienst worden gewerkt aan een plan van aanpak hoe aan de criteria voor robuustheid kan worden voldaan. Het is de keuze om dit te doen door:

1. het vergroten van het werkgebied (fusering);
2. het vergroten van het takenpakket middels milieugerelateerde plustaken. Meer taken betekent een grotere dienst in omvang en draagt bij aan een integrale benadering en meer speelruimte⁶.
3. het opplussen van capaciteit voor de basis- en/of milieugerelateerde functies.

Daarbij doet de werkgroep de volgende aanbevelingen. Kies bij optie 1 indien mogelijk voor de congruentie met de provinciegrens vanwege nabijheid en karakter en de regierol van deze bestuurslaag bij de (grootschalige) milieuopgaven. Houdt voor het bereiken van robuustheid niet vast aan de huidige grenzen van de omgevingsdiensten, maar laat de congruentie met het karakter van het werkgebied leidend zijn. Opknippen en weer samenvoegen van (delen van) van omgevingsdiensten is nadrukkelijk één van de opties op robuust te worden.

⁶ NB Uitbreiding met niet-milieugerelateerde plustaken kan alleen maar worden gerealiseerd als er voldoende robuustheid voor deze uitvoering (incl. overhead) is gegarandeerd. Er moet ook voor deze taken aan de kwaliteitscriteria worden voldaan. De uitbreiding met deze taken geldt niet voor het voldoen aan de geïndexeerde norm.

In alle keuzes dient te worden bepaald of aan alle minimumeisen van de essentiële kpi's in samenhang wordt voldaan. Het passen bij de identiteit en logica van het werkgebied met samenhang in het takenpakket is daarbij een belangrijk aspect. Eventuele keuze voor het congruent maken aan de veiligheidsregio is uitsluitend een optie als ook aan de andere eisen wordt voldaan. Uitgangspunt bij een fusie is dat er in ieder geval sprake is van één aansturing. Dat betekent dat onderbrengen in één pand geen noodzakelijke randvoorwaarde is. Streven moet zijn dat fusies minimaal invloed hebben op de kwaliteit van de uitvoering (milieurendement). De huidige erkende kwaliteiten van diensten (zoals flexibiliteit en innovatievermogen) die niet als robuust worden aangemerkt, dienen bij een eventuele fusie te worden behouden.

De aanbevelingen van de commissie Van Aartsen hebben betrekking op gemeentelijke milieugerelateerde plustaken. Geadviseerd wordt een taak alleen als plustaak onder te brengen bij een omgevingsdienst als deze goed is omschreven, apart is gefinancierd en bemenst is. Dit vraagt om een bestuursbesluit. Een goede verhouding tussen bevoegd gezag en omgevingsdienst is hierbij essentieel. Enerzijds omdat het bevoegd gezag (mede)eigenaar is van de omgevingsdienst en anderzijds omdat zij opdrachtgever is. Het beleggen van een plustaak bij een omgevingsdienst blijft daarmee mogelijk.

De werkgroep signaleert het dilemma dat er gemeenten zijn die besloten hebben of gaan besluiten om plustaken terug te nemen, met directe nadelige gevolgen voor de robuustheid van een omgevingsdienst. Binnen het huidige stelsel staat het een gemeente vrij om hiervoor te kiezen (lokale autonomie). Uiteraard blijft dit een lokale keuze, maar geadviseerd wordt om daar als eigenaren met elkaar over in gesprek te gaan. In Drenthe hebben gemeenten bijvoorbeeld afgesproken om hetzelfde werkpakket aan de OD over te dragen. Dat is wat de werkgroep betreft een mooi initiatief dat rechtstreeks bijdraagt aan de robuustheid van de omgevingsdienst. Datzelfde geldt voor het overdragen van niet-milieugerelateerde plustaken.

Financiële consequenties

Er zijn financiële consequenties aan het voldoen aan de criteria/kpi's. De werkgroep heeft vastgehouden aan de inhoudelijke werkwijze bij de normering, omdat het anders ten koste gaat van de kwaliteit en dus van de mate van robuustheid. Daar komt bij dat de feitelijke situatie in de regio zo verschillend is, dat het dichtbij van de afstand naar de wenselijke situatie een lokale opgave is. Daarom is gekozen te volstaan met het benoemen van de financiële consequenties zonder die te kwantificeren. Dat betekent overigens wel dat er zowel voor deelproject robuuste omgevingsdiensten, heel pijler 1 en voor de rest van het programma een financiële vertaling en vervolgens borging moet komen.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele kosten. Incidentele kosten hebben betrekking op het fusieproces (als gevolg van kpi's 1 en 6). Daarbij dient ook te worden onderzocht welke opbrengsten er (op termijn) van een fusie zijn, omdat er mogelijk efficiënter wordt gewerkt. Een fusie moet niet worden gebruikt om een taakstelling mee te geven, omdat de ervaring leert dat dit ten koste gaat van de uitvoering en daarmee de beoogde milieudoelstellingen. Structurele kosten hebben te maken met de extra kosten voor het voldoen aan de kpi's 3, 4 en 5.

Er kan ook blijken dat er (bij de start) sprake is van onderfinanciering om adequate uitvoering te kunnen realiseren. In dat geval dienen eigenaren/opdrachtgevers het tekort aan te vullen (werkgroep financiering). Moet wellicht als uitgangspunt worden opgenomen.

Aanbevelingen

Als uit de toetsing blijkt dat een omgevingsdienst voldoet aan de ondergrens kunnen er (bv. gelet op de overige kpi's) ook vervolgstappen nodig zijn voor verbetering/optimalisering.

Geadviseerd wordt dat in het traject van de visitaties mee te nemen.

Daarnaast verdient het aanbeveling dat er benchmarks komen tussen de omgevingsdiensten, met name op het gebied van efficiency. Zoals eerder opgemerkt is het van belang dat omgevingsdiensten kunnen worden vergeleken. Uit Omgevingsdiensten in beeld blijkt dat het beschikbare bedrag per bedrijf tussen omgevingsdiensten varieert tussen € 638 en € 4558. Hoewel het beeld kan worden vertekend door de uitvoering van BRZO-bedrijven, is dat een dermate grote spreiding dat die nader onderzoek verdient. Dit is van belang om het soms levende sentiment bij opdrachtgevers weg te nemen, dat de uitvoering door omgevingsdiensten alleen maar duurder wordt. De discussie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer moet primair gaan over de opgave, terwijl het nu (te) vaak alleen over financiën gaat.

Uit hetzelfde rapport blijkt dat er onder andere grote verschillen zijn hoe invulling wordt gegeven aan het adequate niveau van vergunningverlening en toezicht&handhaving.

Geadviseerd wordt om collectieve afspraken te maken over het minimale niveau, waarbij het risicogerichte werken het uitgangspunt is. Goede datakwaliteit en analysecapaciteit (pijler 3) is noodzakelijk voor het goed kunnen opstellen van een regionaal uitvoeringsprogramma VTH. Zie verder bijlage 5 voor een uitwerking van het minimale adequate niveau van uitvoering.

Bijlage 1 Uitgangspuntennotitie Denkrichting Ondergrens

In deze notitie is een tweetal denkrichtingen beschreven om de robuustheid van de omgevingsdiensten te vergroten door het stellen van een ondergrens voor de omgevingsdiensten.

Vragen aan de stuurgroep

- Herkent de stuurgroep de denkrichtingen die gegeven worden in de nota "uitgangspunten ondergrens"?
- Heeft de stuurgroep opmerkingen of toevoegingen aan de denkrichtingen?
- Het kernteam vindt het logisch om te starten bij de tweede denkrichting en daarna te bepalen of congruentie daadwerkelijk een bijdrage levert aan de kwaliteit en robuustheid van omgevingsdiensten.
- Gaat de stuurgroep akkoord om de ondergrens van omgevingsdiensten in eerste instantie te baseren op inhoudelijke criteria i.p.v. op sec geografische congruentie?
- Gaat de stuurgroep akkoord dat het team van pijler 1 de komende periode deze criteria nader uitwerkt?

Doel pijler 1 robuuste omgevingsdiensten en normfinanciering

De commissie Van Aartsen constateert dat momenteel sprake is van vermijdbare milieuschade, o.a. doordat het VTH-stelsel niet overal afdoende functioneert. Omgevingsdiensten kunnen door het verhogen van de kwaliteit van de VTH-uitvoering bijdragen aan het verkleinen van de vermijdbare milieuschade. Het deelproject "ondergrens" draagt daaraan bij door de robuustheid van omgevingsdiensten te vergroten. In het programmaplan zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd voor de ondergrens / kritische massa:

- Formuleren landelijke uniforme criteria voor effectieve en efficiënte omgevingsdiensten die voldoende massa hebben om hun huidige en toekomstige taken uit te voeren. Meegenomen worden de verplichte taken en de zogenaamde plustaken (aanbeveling 1 van Aartsen). Op basis van deze criteria wordt bepaald wat de ondergrens voor de omvang van een omgevingsdienst is. Daaruit volgt of aangesloten wordt bij de systematiek van de veiligheidsregio's (van 29 naar 23 omgevingsdiensten) of dat een andere vorm van fusering meer voor de hand ligt.
- Vaststellen van landelijke uniforme minimum kwaliteitscriteria voor de kritische massa van omgevingsdiensten.

Robuuste omgevingsdiensten

De werkgroep stelt voor om het begrip robuustheid te hanteren om de ondergrens en de kwaliteitscriteria voor de kritische massa op te baseren, omdat dit een positief begrip is.

Een robuuste organisatie is een organisatie die wendbaar en daadkrachtig kan blijven in tijden van verandering en die onafhankelijk van externe omstandigheden of factoren naar behoren kan blijven functioneren.

Als we dit door vertalen naar de omgevingsdiensten, dan betekent dat de diensten in staat moeten zijn:
(1) de opgedragen taken op een dusdanige manier uit te voeren dat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, bijdragen aan het voorkomen van (vermijdbare) milieuschade en bijdragen aan het aanpakken van de (milieu)problemen;
(2) hun rol (kunnen) pakken in de grote transitieopgaven waar Nederland voor staat.

Om de robuustheid te bepalen, gelden een aantal harde en zachte criteria. Deze criteria hebben niet alleen betrekking op de individuele omgevingsdiensten, maar ook op het stelsel van omgevingsdiensten en de andere partners in het stelsel. Om robuust te zijn, zijn omgevingsdiensten afhankelijk van hun omgeving, namelijk hun opdrachtgevers en eigenaren, voor de kwaliteit van de uitvoering, de omvang van het takenpakket en de financiering.

Binnen deze criteria vallen in ieder geval een voldoende omvang (deelproject A), de kwaliteitscriteria (deelproject B), een adequate financiering (deelproject C) en de advisering door omgevingsdiensten op milieunormen (deelproject D). De criteria voor robuuste omgevingsdiensten worden verder uitgewerkt. Daarbij zijn factoren die in andere pijlers van het IBP VTH worden uitgewerkt, ook medebepalend voor de robuustheid van de diensten, zoals het sluiten van de uitvoerings- en beleidscyclus (pijler 5) en de aanpak van milieucriminaliteit (pijler 2), en het beschikken over een werkende kennisinfrastructuur en voldoende gekwalificeerd personeel (pijler 4).

Aanbeveling: denkrichtingen voor het vaststellen van de ondergrens van omgevingsdiensten

Voor het bepalen van de ondergrens van de omgevingsdiensten zijn globaal 2 denkrichtingen te onderscheiden:

1. Geografische congruentie (met bijvoorbeeld de veiligheidsregio's of een ander samenwerkingsverband, zoals de politieregio's);
2. Definitie robuustheid aan de hand van criteria (de ondergrens wordt onderdeel van een breder evaluatiekader).

Denkrichting 1: Geografische congruentie

Een van de manieren om te komen tot een ondergrens van de omgevingsdiensten, is om deze op een geografische manier vast te laten leggen.

De commissie Mans (2008) zocht naar een regionale inrichting die de samenwerking tussen bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving zou versterken. Gezien de ophanden zijnde schaalvergroting van de politie, die een te grote opschaling zou vragen ten opzichte van de destijds gebruikelijke gemeentelijke uitvoering, is voor het werkgebied van omgevingsdiensten gekozen om aan te sluiten bij de veiligheidsregio's. Van deze indeling mocht in de aanvangsfase worden afgeweken en zijn deze als tijdelijke "kringen van gemeenten" geborgd. De geografische grens is op deze manier in de Wabo vastgelegd en vormt de basis voor de huidige indeling.

Uitwerking congruentie Veiligheidsregio's

Om inzichtelijk te maken wat gebeurt als dit criterium strikt wordt toegepast, is gebruik gemaakt van de uitwerking bundeling omgevingsdiensten naar veiligheidsregio-indeling op basis van het Integraal Afwegingskader (IAK) in opdracht van het ministerie van IenW opgesteld (SPPS) en het rapport Omgevingsdiensten in beeld (SPPS/TwynstraGudde). In deze variant zullen mogelijk 11 van de 29 omgevingsdiensten moeten reorganiseren en fuseren. Na de fusering zullen er 23 i.p.v. 29 omgevingsdiensten zijn.

Tabel met uitwerking van de bundeling omgevingsdiensten naar veiligheidsregio-indeling

	Naam VR	Betrokken Omgevingsdiensten	Totaal aantal FTE (uitvraag SPPS 2021)	Totale begroting (uitvraag SPPS 2021)
1	Noord- en Oost Gelderland	Omgevingsdienst Veluwe IJssel Omgevingsdienst Noord-Veluwe Omgevingsdienst Achterhoek	170 fte	€ 22 miljoen
2	Regio Utrecht	Omgevingsdienst Regio Utrecht RUD Utrecht	240 fte	€ 28 miljoen
3	Gelderland Midden	Omgevingsdienst Regio Arnhem Omgevingsdienst De Vallei	277 fte	€ 33 miljoen
4	Gelderland Zuid	Omgevingsdienst Rivierenland Omgevingsdienst Regio Nijmegen	300 fte	€ 40 miljoen
5	Hollands Midden	Omgevingsdienst West Holland Omgevingsdienst Midden Holland	314 fte	€ 39 miljoen

De situatie bij enkele andere omgevingsdiensten is complex vanwege (deels) overlappende veiligheidsregio-regio's. Dit speelt in de volgende regio's:

- Kennemerland (Haarlemmermeer)
- Amsterdam en Amstelland (Zaanstad)
- Zaanstreek-Waterland
- De gemeente Heusden is deelnemer van de Omgevingsdienst Midden-West Brabant, maar maakt onderdeel uit van de Veiligheidsregio Brabant-Noord. Dat leidt tot een uitzondering als "Kring van gemeenten"

Bij wet is geregeld dat het werkgebied van een omgevingsdienst congruent moet zijn met minimaal één veiligheidsregio. Een mogelijkheid is om een omgevingsdienst de grens van meerdere veiligheidsregio's te laten overstijgen (waarbij wel de buitengrens van de veiligheidsregio's wordt gehanteerd). Dan hoeft bijvoorbeeld de Omgevingsdienst Flevoland Gooise Vechtstreken niet gesplitst te worden. De consequenties voor de drie Noord-Hollandse veiligheidsregio's dient nader te worden onderzocht.

Variant indeling naar de politieregio's of naar de RES (energiestrategie)

Zoals aangeven zijn er meer regio's waarbij aansluiting gezocht kan worden, zoals bijvoorbeeld die van de 10 politieregio's of de 30 energieregio's. Deze varianten zijn nu niet opportuun, omdat eerst wordt voorgesteld de inhoudelijke criteria te bepalen. Bovendien beveelt de commissie Van Aartsen geen grote structuur ingrepen te doen en de Tweede Kamer heeft ook alleen de optie van veiligheidsregio's genoemd.

Dilemma's

Juridische kader

Het congruent maken aan de veiligheidsregio's lijkt juridisch gemakkelijk te verwezenlijken, doordat in de huidige wet- en regelgeving (de WABO) aansluiting van de omgevingsdiensten bij de veiligheidsregio's benoemd staat. Daar wordt vanaf geweken middels het aanwijzen van "kringen van gemeenten". De huidige afwijkingen van de omgevingsdiensten ten opzichte van de veiligheidsregio's staat daarmee expliciet benoemd in de wet op niveau van de ministeriële regeling (zie ook het juridisch rapport van KokxDeVoogd). Als een kring van gemeente wordt opgeheven (minstens 2) geldt dat congruentie met één of meerdere VR's volgt. Echter, het is de vraag of dit (juridisch) verwezenlijken gemakkelijk is. Dat heeft te maken met de verhoudingen zoals vastgelegd in de code Interbestuurlijke verhoudingen en de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr). Beide bieden niet zonder meer ruimte om vanuit de centrale overheid een bepaalde structuur op te leggen.

Kwalitatieve criteria voor een geografische ondergrens

Bij Wgr's waar een geografische ondergrens is vastgesteld, wordt dit gedaan -mede- aan de hand van kwalitatieve criteria. Een voorbeeld is het jeugdossier waarbij een ondergrens voor een jeugdhulpregio door middel van kwalitatieve criteria wordt vastgesteld. De veiligheidsregio wordt ook op basis van kwaliteitscriteria begrensd, bijvoorbeeld aanrijtijden van ambulances. Dit criterium zegt iets over de kwaliteit van de dienstverlening. Van belang is daarom dat, voordat er aansluiting wordt gezocht bij een geografische ondergrens van een andere regio, onderzocht wordt of er criteria aan ten grondslag liggen die de keuze voor een geografische ondergrens onderbouwen.

Het hanteren van een geografische ondergrens is dus mogelijk, maar het betekent wel dat er altijd criteria aan ten grondslag moet liggen. Het is daarom logisch om eerst de inhoudelijke criteria te bepalen (tweede denkrichting) en daarna te bepalen of congruentie op het niveau van de veiligheidsregio daadwerkelijk de gewenste bijdrage levert aan de kwaliteit en robuustheid van omgevingsdiensten.

Principiële bezwaren

Het congruent maken van de diensten met de veiligheidsregio's betekent dat er meerdere diensten zullen opschalen. Hierdoor kunnen robuustere omgevingsdiensten ontstaan, doordat de ondergrens verhoogd wordt. Zoals blijkt uit de uitwerking zijn er een aantal diensten die momenteel voldoende robuust lijken te zijn (zie rapport Omgevingsdiensten in Beeld) die in dit geval toch moeten opschalen. De vraag is of dat wenselijk is, ook gezien de impact die reorganiseren met zich meebrengt.

Bij opschalen naar het niveau van de veiligheidsregio doen zich twee problemen voor. Als eerste is problematisch, dat het opschalen naar het niveau van de veiligheidsregio voor enkele diensten leidt tot fusie of een complexe herinrichting, terwijl er geen probleem speelt op het gebied van robuustheid. Ten tweede zijn er ook diensten waarbij het -op basis van de nu beschikbare onderzoeken- ter discussie staat of zij voldoende robuust zijn, ondanks dat ze congruent zijn aan de veiligheidsregio. Dit heeft te maken met het hiervoor genoemde punt van de toepassing van inhoudelijke criteria voor het bepalen van de schaal.

Mogelijke praktische bezwaren

Er is een aantal regio's die momenteel werken aan een fusering of opschaling. De Omgevingsdienst Noord Veluwe en de Omgevingsdienst Veluwe IJssel hebben een projectplan ingediend waarbij ze concreet aan de slag gaan met de fusering. In de regio Utrecht worden gesprekken gevoerd over een versterkte samenwerking of mogelijk fusering tussen de Omgevingsdienst Regio Utrecht en de RUD Utrecht. Het wordt een probleem als uit de op te stellen criteria blijkt dat deze mogelijke fusies niet leiden tot robuuste omgevingsdiensten. Hier kan de parallel worden getrokken met het huidige herindelingsbeleid. Dat is namelijk gericht op fuseren op basis van een beweging van onderop. Deze beweging kunnen we veroorzaken door gesprekken te gaan voeren over slagkracht van Omgevingsdiensten en eventuele oplossingen die de deelnemende bestuurders daarvoor zien.

Denkrichting 2: Definitie robuustheid aan de hand van criteria (opstellen van een evaluatiekader)

Het bepalen van de omvang (ondergrens) van robuuste omgevingsdiensten kan op verschillende manieren, op basis van verschillende harde en zachte criteria. Zo heeft het rapport Omgevingsdiensten in Beeld (SPPS/TwynstraGudde) een aantal harde criteria onderzocht, zoals de financiering en het aantal fte's. Deze criteria worden dan aangevuld met criteria zoals ruimte voor kennisontwikkeling, innovatiekracht, een adequate informatievoorziening, de afhankelijkheid van 1 of enkele opdrachtgevers en een sluitende uitvoerings- en beleidscyclus (BIG-8). Deze criteria hebben daarmee ook een verband met andere pijlers van het IBP VTH. Bijvoorbeeld, de verbetering van de informatievoorziening wordt opgepakt in pijler 3 en de verbetering van de kennisinfrastructuur is onderwerp van pijler 4. Deze criteria zijn benoemd in verschillende rapporten, maar ze moeten aangescherpt en bepaald moet worden welke essentieel zijn om te kunnen spreken van een robuuste omgevingsdienst.

De ondergrens voor robuuste omgevingsdiensten

De analyse die nu is gemaakt, is dat robuustheid op basis van inhoudelijke criteria samenhangt met de omvang van het werkgebied en de omvang van het takenpakket. Het nog op te stellen evaluatiekader kan de regio's ondersteunen bij het maken van een keuze hoe zij de ondergrens kunnen bereiken en voorkomt dat diensten die al wel robuust zijn onnodig moeten fuseren of moeten komen tot een andere indeling.

Waar verhoging van de ondergrens noodzakelijk is, omdat de dienst op dit moment nog niet voldoende robuust is, is de keuze om dit te doen door:

1. Het vergroten van het werkgebied (opschaling en fusering).
2. Het vergroten van het takenpakket middels plustaken. Meer taken betekent een grotere dienst in omvang. En zorgt voor een integrale benadering en meer speelruimte.

Visie en ambitie

Partijen werken samen aan het realiseren van een schonere, gezondere en veiligere leefomgeving voor alle burgers in Nederland.

Focus ligt bij goed uitvoeren van basis- en plustaken én bijdrage aan de grote transitieopgaven

Partijen willen een werkend VTH-stelsel waarmee iedereen uit de voeten kan. En professionals de kwaliteit kunnen leveren die nodig is om Nederland schoner, gezonder en veiliger te maken.

Waarbij het gaat om de hele VTH-keten en alle partijen die daarin een rol spelen.

Regionaal versterken van de uitvoeringspraktijk staat centraal

Bijlage 3 Kritische prestatie-indicatoren voor robuuste omgevingsdienst

Hieronder wordt een opsomming gegeven voor de kritische prestatie-indicatoren voor een robuuste omgevingsdienst, onderverdeeld naar de eerder benoemde criteria in relatie tot de vier perspectieven van een gezonde organisatie. De werkgroep heeft ervoor gekozen geen onderscheid te maken in “zachte” en “harde” criteria, maar te beoordelen of de kpi meetbaar is. Waar nodig zijn ze verder aangescherpt. Daarnaast is aangegeven welke aspecten onderwerp zijn van andere pijlers binnen het IBP VTH.

Effectiviteit

1. De dienst past bij de identiteit van het werkgebied (stedelijk, landelijk of industrieel) en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied.
2. De omgevingsdienst is in staat om voldoende te investeren in samenwerking met andere instanties en heeft daartoe een externe oriëntatie (bv. ketentoezicht).
3. De dienst heeft voldoende capaciteit en kwaliteit om te investeren in de optimale dienstverlening van bedrijven en bewoners (zeker gelet op de omgevingswet van belang).
4. De dienst is een gezaghebbende autoriteit in de regio op het gebied van VTH en herkenbaar als één entiteit (gelet op identiteit, aansturing, aanspreekbaarheid e.d.) (netwerkdiensten zijn daarom niet toegestaan).
5. De dienst is in staat te sturen en zich optimaal te verantwoorden op behaalde milieuresultaten met oog voor kosteneffectiviteit; moet zich ontwikkelen naar een outcome gerichte organisatie (van belang voor het bestaansrecht van de organisatie (milieurelevantie)). Er is een duidelijke relatie werkveld, mensen en geld.
6. Voldoen aan geldende kwaliteitscriteria VTH voor de overgedragen taken (*wordt verder uitgewerkt in werkgroep kwaliteit, die ook kijkt naar de kwaliteit van het hele VTH-stelsel; link met verordening kwaliteit*).
7. Minimaal aantal gekwalificeerd fte voor TH, VV, juridische ondersteuning, BOA en specialismen (zowel inhoudelijk als ondersteunend (zoals informatieanalist)). Dit heeft een relatie met de kwaliteitscriteria, maar het aspect hier gaat meer in op de robuustheid. Er dient sprake te zijn van een volwaardig functiegebouw. Advies is om functiebeschrijvings- en waarderingssysteem HR 21 toe te passen.

Efficiency

8. De omgevingsdienst is in staat een frontoffice (nader uit te werken) voor bedrijven en bewoners in te richten en te bemensen (pijler 3) (dit kan vanwege één -loket gedachte en ontbreken van kennis die niet meer bij de opdrachtgevers kan worden georganiseerd). Dit kan gelet op de omgevingswet anders worden.
9. Efficiënt ingerichte bedrijfsprocessen (pijler 3).

Wendbaarheid

10. De dienst kan veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvormen).
11. De dienst is in staat proactief te acteren op toekomstige beleidsontwikkelingen en transitieopgaven.

Ontwikkelvermogen

12. De dienst beschikt over innovatiekracht (bijvoorbeeld voor vernieuwingen in het toezicht door de inzet met drones) en heeft daartoe voldoende capaciteit en middelen (koppeling met innovatiebudget).
13. Minimale capaciteit, kwaliteit en middelen voor kennisontwikkeling (pijler 1 en 4)

Combinatie

14. Minimaal aantal inrichtingen (milieubelastende activiteiten (mba) in Ow). Uiteraard zegt het aantal inrichtingen iets over de omvang van het takenpakket en dus iets over de mate van robuustheid. Bovendien kan het een zeer meetbaar aspect zijn. De werkgroep heeft geconcludeerd dat dit niet kan worden gevalideerd vanwege een gebrekkig inrichtingenbestand, de overgang naar mba en de afhankelijkheid van geografische situatie.
15. De dienst is in staat (milieu)problemen effectiever en sneller aan te pakken door op basis van (analyses van) actuele en betrouwbare gegevens doelen te stellen, activiteiten te prioriteren en risico's in te schatten. Er wordt door de dienst gewerkt met een regionaal meerjarig uitvoeringsprogramma (zie ook pijler 5). Hierin wordt het minimale uitvoeringsniveau geborgd (adequate uitvoering). De dienst is in staat (lees: heeft voldoende kennis en capaciteit) een bijdrage te leveren aan de beleidscyclus, de BIG 8 (is al wettelijke verplichting op grond van Bor).
16. Voldoende middelen voor ontwikkeling en specialisatie medewerkers (pijler 4).
17. Balans tussen inhuur en vaste formatie, gelet op het behouden van de benodigde kennis (goed werkgeverschap).
18. De omgevingsdienst beschikt over voldoende capaciteit en kwaliteit om proactief in te spelen op (nieuwe) ontwikkelingen en voor preventie van milieuschade (toekomstgerichtheid en ontwikkelkracht).
19. Minimale capaciteit, kwaliteit en middelen om data en informatievoorziening op orde te hebben (pijler 1 en 3).

Bijlage 4 Minimaal adequaat niveau

Onderstaande inhoudelijke uitwerkingen kunnen worden gebruikt voor het maken van het regionale uitvoeringsprogramma (basistaken en milieugerelateerde plustaken) en de financiële doorrekeningen voor de begroting.

Voor de capaciteit is de minimale norm aangegeven (uitmondend in de minimale norm van 114 fte die correspondeert met € 15 miljoen (incl. overhead).

Taken	Uitwerking minimaal adequaat uitvoeringsniveau
Milieu vergunningverlening Minimaal 16 fte (inclusief natuur en juristen)	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor milieuvergunningverlening: 1) Efficiënte uitvoering waarbij wordt gekeken naar wet- en regelgeving en best toepasbare technieken. 2) Monitoren of en welke effecten de komst van de omgevingswet heeft op de uitvoering van het werk en de daarbij behorende tijdsinzet. 3) Structureel in te zetten op het actueel houden van vergunningen.
Milieumeldingen (onderdeel van formatie vv)	Voor adequate uitvoeringsniveau voor meldingen milieu: 1) Investeren aan de voorkant onder meer door betere afstemming met de toezichthouders om achteraf bij toezicht en handhaving tijd te besparen 2) De prioritering van de aanpak en de accenten bij de meldingen verder te verbeteren aan de hand van typen meldingen, inhoudelijke aspecten en ervaringen met naleefgedrag. 3) Een minimale capaciteitsinzet bepalen.
Milieutoezicht Minimaal 54 fte (inclusief bouw provinciale taken, energiebesparing en duurzaamheid, ketenhandhaving, natuur en juristen)	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor milieutoezicht: 1) Vaststellen minimale frequenties bij de verschillende risicoklassen. 2) Te gaan werken met een risicomodel met als doel het rendement van het werk en daarmee het naleefgedrag te verhogen. 3) Een minimale capaciteitsinzet bepalen. 4) Monitoren van de kengetallen. 5) Adequate inzet op ketenhandhaving en samenwerking (boven)regionale handhavingsprojecten.
Strafrechtelijke handhaving/ BOA Minimaal 4 fte	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de strafrechtelijke BOA capaciteit monitoren van de beschikbare capaciteit en afspraken maken over een minimale capaciteitsinzet.
Bouwen vergunningverlening Minimaal 4 fte voor provinciale taken	Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor taak vergunningverlening Bouwen: 1) De consequenties van de WKB voor de vergunningverlening Bouw per deelnemer uit te werken. 2) Inzet op een betereserviceverlening voor de aanvrager. 3) Inzet op het verminderen van regeldruk (afschaffen regels) door o.a. gebruik te maken van een eenvoudiger toetsingskader.

<p>Bouwen toezicht Minimaal 4 fte voor provinciale taken</p>	<p>Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak toezicht Bouwen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Om de klasse II en III te blijven uitvoeren op het huidige niveau met de daarbij geldende normen 2) Om te accepteren dat er verschillen gaan ontstaan tussen het toezicht op klasse I (door de private markt) en de klasse II en III 3) Om het aantal toezicht uren per deelnemer te herijken aan de WKB voor zover dat al kan. 4) Een keuze te maken of er ook risicogericht toezicht moet worden ingezet voor bestaande bouw.
<p>Juridische handhaving Minimaal 4 fte</p>	<p>Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak juridische handhaving:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Om als deelnemers en dienst samen te bepalen hoe met de maatschappelijke ontwikkelingen om te blijven gaan. 2) Goed te blijven monitoren hoe de aantallen handhavingzaken en de stijgende handavingsverzoeken zich blijven ontwikkelen, evenals de stijging van de gemiddelde tijdsbesteding per zaak.
<p>Bodem toezicht Minimaal 4 fte</p>	<p>Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak meldingen bodem:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Om een expliciete ambitiebepaling te maken ten aanzien van deze taak 2) Deze ambitiebepaling door te vertalen naar de inzet van fte
<p>Asbest toezicht Minimaal 4 fte</p>	<p>Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de taak</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Om een expliciete ambitiebepaling te maken ten aanzien van deze taak 2) Deze ambitiebepaling door te vertalen naar de inzet van fte
<p>Specialistische taken Minimaal 20 fte (bouw provinciale taken, bodem, geluid, EV, afvalwater, CE en ZZS)</p>	<p>Voor het adequaat uitvoeringsniveau voor de specialistische taken, wordt minimale capaciteit aangehouden (evenredige verdeling fte afhankelijk van maatschappelijke opgave c.q. uitvoeringsprogramma).</p>

Bijlage 5 VTH-kwaliteitscriteria

Krachtens artikel 5.4 van de Wabo en artikel 18.23, tweede lid, van de Omgevingswet moet een omgevingsdienst voldoen aan de kwaliteitscriteria die gemeenten en provincies ieder voor zich vaststellen. Er is sprake van een meer algemeen wettelijk kader, waarbij het vertrouwen centraal staat dat de kwaliteit van de uitvoering en handhaving vanuit de eigen uitvoeringsverantwoordelijkheid goed wordt geborgd.

Dit staat in artikel 18.23 Ow (kwaliteit basistakenpakket omgevingsdiensten):

1. Om een goede kwaliteit van de uitoefening van de uitvoeringstaak en de handhavingstaak door de omgevingsdiensten te waarborgen:
 - a. stelt de gemeenteraad regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van het college van burgemeester en wethouders worden uitgevoerd,
 - b. stellen provinciale staten regels over de uitoefening van deze taken of de daarmee samenhangende werkzaamheden, bedoeld in artikel 18.22, eerste lid, die in opdracht van gedeputeerde staten worden uitgevoerd.
2. Per omgevingsdienst en voor de op grond van artikel 18.22, tweede lid, aangewezen omgevingsdiensten worden uniforme regels vastgesteld.

NB. Er staat nergens dat ze hier ook aan moeten voldoen (maar misschien is dit ook niet nodig).

Daarbij is bepaald dat alle deelnemende bestuursorganen aan één omgevingsdienst dezelfde kwaliteitscriteria vaststellen. Er is wel sprake van regionale uniformiteit, maar geen specifieke inhoud of ondergrens voor de kritische massa van deze criteria. De regels kunnen betrekking hebben op de kwaliteit van uitvoering en handhaving als zodanig (zogenoemde outcome-criteria), maar ook op de vervulling van bepaalde randvoorwaarden om voldoende kwaliteit te behalen, zoals de aanwezigheid van voldoende specifieke deskundigheid voor de uitvoering van een bepaalde taak (input-criteria).⁷

Het rapport KokxDeVoogd (2021) opteert voor drie opties van de vastlegging van benodigde kritische massa van de omgevingsdiensten.

- Het AB van de omgevingsdienst neemt het besluit tot vaststelling per gemeente en provincie
 - o Beschikking van het AB aan individueel bevoegd gezag
 - o Grondslag kwaliteitsverordening
 - o Verplichting via wijziging 18.23, eerste lid, van de Ow.
- Het AB van de omgevingsdienst neemt het besluit tot vaststelling voor de regio als geheel
 - o Kwaliteitsverordening op regionaal niveau
 - o Artikel 54 Wgr; dit wil zeggen dat de deelnemende gemeenten en provincies hun huidige verordenende bevoegdheid met betrekking tot de kritische massa van de omgevingsdienst overdragen (dus delegeren) aan het bestuur van die omgevingsdienst
 - o Aanpassing 18.23, eerste lid, Ow en laten vervallen van artikel 18.23, tweede lid, Ow.
 - o artikel 2 Fww en 108 Gemeentewet voortvloeit dat dekking door het Rijk moet worden geboden voor de verzwaren van de medebewindstaak.

⁷ Kamerstukken II 2014/15, 33872, 8, p. 9

- Landelijke criteria gelden, met daarbij de wettelijke opdracht aan de omgevingsdiensten om deze toe te passen bij het bepalen van de voor de uitvoering van uitvoeringsprogramma benodigde bezetting.
 - o Aanpassing artikel 18.23 van de Ow.
 - o De verordenende bevoegdheid van gemeenten en provincies vervalt en wordt vervangen door een regel over de rechtstreekse werking van de criteria voor de kritische massa. Artikel 18.23 Omgevingswet moet bij deze optie 3 tevens regelen dat de criteria bedoeld zijn voor het algemeen bestuur van de omgevingsdienst en dat dit bestuur – zijnde de normadessaat van de landelijke criteria – moet zorgen voor de naleving ervan
 - o Vastelling bij ministeriële regeling of bij Amvb

Bijlage 6 Toetsingskader

Alle omgevingsdiensten moeten aan de 6 genormeerde kpi's voldoen. Deze normen geven de ondergrens aan. Het staat partijen in het belang van de bescherming van de leefomgeving uiteraard vrij om daarbovenop extra te investeren. Alle criteria en kpi's voor robuustheid dienen in samenhang te worden toegepast. Een omgevingsdienst kan dan volledig robuust zijn, of op een of meer onderdelen versterking behoeven. Een inhoudelijk toetsingskader (ook in samenhang met de visitaties) biedt houvast voor de verdere doorontwikkeling van de omgevingsdiensten en daarmee versterking van het VTH-stelsel. Na de vaststelling of aan de 6 vastgestelde kpi's wordt voldaan, is het aan het regionaal bestuur om te bepalen wat gelet op het voldoen aan randvoorwaarden, criteria en kpi's nodig is om de omgevingsdienst robuust te laten zijn. Dit dient te worden vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld plan van aanpak c.q. verbeterplan. Deze manier van toetsen biedt ruimte om ook te kijken naar het stelsel van omgevingsdiensten in het geheel.

Randvoorwaarden

- 1) Wordt aan alle randvoorwaarden voldaan zoals opgenomen in de door het BO IBP VTH vastgestelde notitie? Zo nee, neem in pva op wat daarvoor moet gebeuren.

	Ja	Nee
Alle gemeenten en provincies nemen deel aan de omgevingsdienst en hebben alle basistaken volledig overgedragen		
De governance is ingericht, er is sprake van goed opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap, onafhankelijkheid en gezag het accounthouderschap is ingevuld, de directeur heeft een stevige positie en mandaat (als aan 1 van deze onderdelen niet wordt voldaan dan nee invullen) (heeft samenhang met pijler 5)		
Voor de minimale omvang telt uitsluitend de omzet van de basis- en milieugerelateerde taken. Er is een duidelijk onderscheid tussen deze taken en de niet milieugerelateerde plustaken		
Er wordt zelfstandig voldaan aan de minimale normen voor robuustheid		
Zijn er specifieke kennisgebieden of taken die door een andere dienst worden uitgevoerd? Zo ja, specificatie in pva met daarbij de gemaakte afspraken over o.a. verantwoording		
Bij de toetsing wordt rekening gehouden met de robuustheid in de toekomst (meerjarig perspectief, waarbij ook onderscheid wordt gemaakt tussen structurele en incidentele middelen)		

Innovatie

De omgevingsdienst moet in staat zijn tijdig en adequaat producten en diensten te ontwikkelen met het oog op toekomstige opgaven. Er dient daartoe voldoende aandacht, capaciteit en budget te zijn voor innovatie. Onder innovatie wordt verstaan: een sterk vernieuwd product (bv. wijze van monitoring), dienst (bv. digitaal inzien van vergunningen), proces (bv. vergunningverlening of digitaal opsporen) of manier van werken (bv. toezicht met behulp van drones). Innovatie mag niet ten laste komen van het primaire proces. Op enig moment worden de ontwikkelde innovaties onderdeel van het primair proces. Uit de (meerjarige) innovatiekalender moet blijken hoe innovatie binnen de organisatie is geagendeerd en georganiseerd.

- 2) Is er een (meerjarige) innovatieagenda?
 - a) Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe deze innovatieagenda er gaat komen.

- b) Zo ja, is er vrij besteedbaar budget voor innovatie?
- i. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe dit vrij besteedbare budget er gaat komen.
 - ii. Zo ja, voldoet dit aan het percentage van de begroting van het primaire proces? Zo nee in pva opnemen hoe dat er gaat komen.

Sturing

- 3) Wordt er informatiegestuurd gewerkt en kan de dienst relatie leggen tussen werk, mensen en geld?
- a. Zo ja, waar blijkt dat uit en wat is het percentage van de uitvoeringsformatie VTH voor businessintelligence?
 - b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe dit er gaat komen.
- 4) Voldoet het opleidingsbudget aan de gestelde norm?
- a. Zo ja, wat is het percentage?
 - b. Zo nee, de dienst voldoet niet aan deze kpi. In pva aanpak opnemen hoe deze er gaat komen.

Kwaliteitscriteria

- 5) Wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria (voor alle taken)?
- a. Zo ja beschrijf waar dat uit blijkt.
 - b. Zo nee, wat is daarvoor nodig (opnemen in pva)?

Congruentie en samenhang werkgebied

- 6) Is het werkgebied congruent met het karakter van het werkgebied en de maatschappelijke opgaven?
- a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - b. Zo nee, welke mogelijkheden zijn er om die congruentie te bereiken (opnemen in pva)?

Omvang

- 7) Hoe groot is de omvang van het regionaal werkprogramma (VTH-uren) (inclusief ketentoezicht), uitgesplitst naar basistaken en milieugerelateerde plustaken en overige plustaken (inclusief overhead)?
- 8) Voldoet de omvang van de omzet voor basis- en milieugerelateerde plustaken (inclusief overhead) aan de vastgestelde geïndexeerde norm van € 16,5 miljoen?
- a. Zo ja, wat is de capaciteitsverdeling over de verschillende benodigde functies en is minimaal 80% van de medewerkers in vaste dienst?

- b. Zo nee, zijn er mogelijkheden om aan die omzet te komen door de uitbreiding met milieugerelateerde plustaken door de huidige deelnemers, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria? Of zijn er mogelijkheden om de capaciteit voor basis- en milieugerelateerde taken op te plussen? Beschrijf dit in het pva. Geef daarbij ook aan welke stappen er worden gezet om 80% van de medewerkers in vaste dienst te krijgen.

Continuïteit

- 9) Zijn er i.v.m. het efficiënter kunnen werken (o.a. door robuustere overhead) mogelijkheden voor de uitbreiding met niet-milieugerelateerde plustaken, waarbij de uitgebreide taken voldoen aan de kwaliteitscriteria?
- 10) Welke afspraken zijn gemaakt in de gemeenschappelijke regeling over het terugnemen van (milieugerelateerde)plustaken?
- 11) Zijn deze afspraken toereikend om ook bij terugname robuust te kunnen blijven?
 - a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - b. Zo nee, wat moet er worden geregeld om ook bij terugname robuust te kunnen blijven (opnemen in pva)?
- 12) Is er afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers?
 - a. Zo ja, waar blijkt dat uit?
 - b. Zo nee, wat is daarvoor nodig (opnemen in pva)?
- 13) Als robuustheid niet te bereiken is met uitbreiding van taken of oplussen van capaciteit, welke mogelijkheden voor fusies zijn er gelet op het voldoen aan de omzetnorm voor basis- en milieugerelateerde plustaken en de vereiste congruentie met het werkgebied? Uitleggen in pva wat de af/overwegingen in dit kader zijn geweest m.n. m.b.t. de congruentie.
- 14) Zijn daar al (oriënterende) gesprekken over gevoerd? Graag uitkomsten opnemen in het pva.
- 15) Wordt met de beoogde fusie voldaan aan alle randvoorwaarden en genormeerde kpi's voor robuustheid?
 - a. Zo ja, vul een gecombineerd toetsingskader in.
 - b. Zo nee, beschrijf welke andere mogelijkheden er zijn om aan de robuustheidscriteria te kunnen voldoen.

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 18-10-2023
Auteur : D. van der Kolk
Onderwerp : Beantwoording Toetsingscriteria Robuustheid
Agendapunt : 2.1
Bijlage(n) : 5
Portefeuille : L.Hj. Voskuil

Gevraagd van het AB

Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van de 'Beantwoording Toetsingscriteria' van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Dit betreft bijlage 1a, de overige bijlagen zijn eerder met u gedeeld voor zover gedateerd voor 13 september 2023.

Doel van de memo

Met dit Memo biedt het dagelijks bestuur het algemeen bestuur de 'Beantwoording Toetsingscriteria' van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord aan.

Aanleiding

Op 17 juli 2023 heeft de voorzitter van het bestuur een brief ontvangen van het ministerie I&W met het verzoek de kpi's en de vragen te beantwoorden die behoren bij de toetsing robuustheid omgevingsdiensten. Na enkele wijzigingen in de vraagstelling (25 augustus en 15 september) ontvangt u via deze weg in bijlage 1a de aan het ministerie aangeboden product.

Inhoud

Met dit document geeft de OD NHN antwoord op de door het ministerie gestelde vragen ten aanzien van de kpi's en de aanvullende vragen.

Vooralsnog voldoet de OD NHN (nog) niet aan alle robuustheidscriteria en om die reden wordt een plan van aanpak voorbereid dat uiterlijk 1 april 2024 – bestuurlijk vastgesteld - aangeboden dient te worden aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat waarna tot 1 april 2026 de gelegenheid bestaat om alsnog aan de criteria te voldoen.

Uit de leden van het Ambtelijk Overleg Gemeenten en Provincie wordt een werkgroep samengesteld.

Bijlage(n)

- Bijlage 1a Beantwoording Robuustheidscriteria ODNHN;
- Bijlage 2 brief Toetsingskader AB OD NHN robuuste OD 17 juli 2023;
- Bijlage 2a brief AB VZ OD Robuuste OD aanvulling 15 september 2023;
- Bijlage 3a aanvullingen toetsingskader 13 september 13 september 2023;
- Bijlage 4 Toetsingskader Eindnotitie Robuuste OD 15 juni 2023

AB-BESLUIT

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 18-10-2023
Auteur : Mark van Hesteren
Onderwerp : control verordening en protocol etc
Agendapunt : 3.1
Bijlage(n) : 6
Portefeuille : M. Versluis (portefeuille bedrijfsvoering)

Voorgesteld Besluit DB voor AB op 27-9-2023

Akkoord te gaan met de bijgevoegde control, onderzoeks- en financiële verordening als mede het control protocol en normenkader ten bate van onder andere de rechtmatigheidscontrole door het bestuur.

Aanleiding

Vanaf boekjaar 2023 neemt het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording geeft inzicht in hoeverre de OD NHN rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur, over de (financiële) rechtmatigheid. Met als doel om de kaderstellende en controlerende rol van het algemeen bestuur op dit vlak te versterken. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording toetst de accountant uitsluitend of de jaarrekening getrouw is, maar toetst daarbij ook of de rechtmatigheidsverantwoording dat is.

Dit betekent onder meer dat afwijkingen van rechtmatigheid (voor zover deze niet tevens van invloed zijn op het getrouwe beeld), geen invloed hebben op de strekking van de controleverklaring. Hierdoor kan het bijvoorbeeld voorkomen dat er omvangrijke afwijkingen van rechtmatigheid opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur, terwijl de strekking van de controleverklaring toch goedkeurend is, omdat de omvangrijke rechtmatigheidsfouten getrouw opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording

De Financiële verordening, Controleverordening, Onderzoeksverordening en het Controleprotocol moeten door het Dagelijks bestuur worden vastgesteld en door het Algemeen Bestuur eens in de 4 jaar worden goedgekeurd. Het normenkader moet jaarlijks worden vastgesteld. We gebruiken dit moment om alle relevante verordeningen te actualiseren, almede het controleprotocol (de opdracht aan de accountant) en het behorende normenkader.

Dit is tevens een onderdeel van de professionaliseringsslag in de organisatie van OD NHN, waarbij rechtmatigheidsverantwoordelijkheden laag in onze organisatie zijn belegd, daar waar het effect van het handelen het beste kan worden overzien. In dat kader volgt nog het Intern Controleplan en het Managementcontrolplan dat later deze maand aan het MT aangeleverd zal worden

Het doel van het Intern Controleplan is het formuleren van een integrale aanpak voor de uitvoering van de controlewerkzaamheden van OD NHN. Het Dagelijks Bestuur draagt op grond van art.

212/213 van de Gemeentewet zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheerhandelingen. Om hier invulling aan te geven stelt het Dagelijks Bestuur elke vier jaar een interne controleplan vast.

Achtergrond

Wetswijziging rechtmatigheid control per januari 2023 die geïmplementeerd moet worden.

Inhoudelijk advies van DB aan AB

Het verzoek om de bijgevoegde documenten goed te keuren als basis voor de rechtmatigheidsverklaring van het bestuur per 2023.

Alternatieven

geen

Gevolgen

geen

Financiële gevolgen

geen

Juridische gevolgen

geen

Personele gevolgen

geen

Communicatieve gevolgen

geen

Overige gevolgen

geen

Risico's

geen

Vervolgprocedure

1. geen

Bijlagen

- Bijlage 1 Financiële verordening 2023
- Bijlage 2 was wordt tabel vergelijking met modelverordening VNG
- Bijlage 3 Controleverordening 2023
- Bijlage 4 Onderzoeksverordening 2023
- Bijlage 5 Controleprotocol 2023
- Bijlage 6 Normenkader 2023

Besluit AB op 18-10-2023

Conform voorstel.

Ondertekening

De voorzitter,

De secretaris,

L.Hj. Voskuil

Q.M. Foppe

BIJLAGE 1: Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023

Besluit van het Algemeen Bestuur tot vaststelling van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023

het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland;
gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van **27 september 2023**;
gelet op

- artikel 37 en hoofdstuk 6 van de Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- artikel 57 van de Wet gemeenschappelijke regelingen in samenhang met artikel 152 van de Provinciewet, met inachtneming van artikel 136 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;
- artikel 212 van de Gemeentewet;
- artikel 216, van de Provinciewet;
- het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten;
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden;;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening financieel beleid, beheer en organisatie de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023

Paragraaf 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
- overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de gemeente, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt.
- rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het Dagelijks Bestuur waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Paragraaf 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen

1. Het Algemeen Bestuur stelt bij aanvang van iedere bestuursperiode een programma-indeling voor die bestuursperiode vast.
2. Het Algemeen Bestuur stelt bij aanvang van iedere bestuursperiode op voorstel van het Dagelijks Bestuur per programma vast:
 - a. de taakvelden, en
 - b. de beleidsindicatoren. Het voorstel van het Dagelijks Bestuur bevat in ieder geval de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
3. Het Algemeen Bestuur stelt bij aanvang van iedere bestuursperiode vast over welke onderwerpen het in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.
4. Het Algemeen Bestuur kan binnen de regio Noord-Holland Noord aanvullende afspraken maken met de zogenaamde '*Regietafel Gemeenschappelijke Regelingen*' betreffende het vaststellen van Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen (FUGR).

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt:
 - a. van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het investeringskrediet in het lopende boekjaar weergegeven, en
 - b. in aanvulling op het bepaalde in de artikelen 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming en de investeringen.
2. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming

1. Het Dagelijks Bestuur biedt voor **15 december** aan Het Algemeen Bestuur een kaderbrief aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.
2. Het Algemeen Bestuur stelt deze nota voor **1 april** vast.
3. In de begroting wordt een post onvoorzien opgenomen die jaarlijks wordt geïndexeerd.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. Het Algemeen Bestuur autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. Bij de begrotingsbehandeling geeft het Algemeen Bestuur aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringskredieten worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.
3. Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur als zij verwachten, dat de lasten van een programma of een prioriteit de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een programma of een prioriteit de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. Het Algemeen Bestuur geeft aan of het een voorstel wil voor het wijzigen van de geautoriseerde lasten van het programma of de prioriteit, voor het wijzigen van het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.
4. Bij de behandeling van de tussentijdse rapportages in het Algemeen Bestuur bedoeld in artikel 6, eerste lid, doet het Dagelijks Bestuur voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid. In geval van investeringen met een meerjarig karakter doet het Dagelijks Bestuur indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.
5. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het Dagelijks Bestuur voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan het Algemeen Bestuur voor. Bij investeringen groter dan € **100.000** informeert het Dagelijks Bestuur het Algemeen Bestuur in het voorstel over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeenschappelijke regeling.

Artikel 6. Tussentijdse rapportages

1. Het Dagelijks Bestuur informeert het Algemeen Bestuur door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeenschappelijke regeling over de eerste **vier** maanden en de eerste **acht** maanden van het lopende boekjaar.
2. De tussentijdse rapportages bevatten in ieder geval een uiteenzetting over de uitvoering en het bijstellen van het beleid en een overzicht met de bijgestelde raming van:
 - a. de baten en de lasten per programma uitgesplitst naar **programmaonderdelen**;
 - b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen uitgesplitst naar **programmaonderdelen**;
 - c. het overzicht van de overhead;
 - d. het totale saldo van de baten en lasten, volgend uit de onderdelen a, b en c;
 - e. de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
 - f. het resultaat, volgend uit de onderdelen d en e;
 - g. de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten.

3. In de tussentijdse rapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van taakvelden, prioriteiten en investeringskredieten in de begroting groter dan **€ 100.000** toegelicht.

Artikel 7. Jaarstukken

1. Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken biedt het Dagelijks Bestuur het Algemeen Bestuur het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
2. Vooruitlopend op het bestemmingsvoorstel over het jaarrekeningresultaat kunnen het Dagelijks Bestuur Het Algemeen Bestuur voorstellen om restantmiddelen op onderdelen van het rekeningresultaat over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar.

Artikel 8. Wensen en bedenkingen over grote onderwerpen

1. In het kader van de actieve informatieplicht beslissen het Dagelijks Bestuur niet over:
 - a. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan **€ 250.000** en;
 - b. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen, dan nadat het Algemeen Bestuur is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het Dagelijks Bestuur te brengen.

Artikel 9. EMU-saldo

Als het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het Dagelijks Bestuur het Algemeen Bestuur of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het Dagelijks Bestuur een aanpassing nodig acht, doet het Dagelijks Bestuur een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Paragraaf 3. Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 10. Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

1. Het Algemeen Bestuur stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van **3%** van de totale lasten van de gemeenschappelijke regeling, inclusief de dotaties aan de reserves.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan **€ 50.000** nader toegelicht.

Artikel 11. Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Het Dagelijks Bestuur biedt Het Algemeen Bestuur jaarlijks **uiterlijk op 31 december van het lopende jaar** ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 12 Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door het Algemeen Bestuur geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door Het Algemeen Bestuur is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal gevoteerde kredietbedrag. Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaal bedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.

4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:
 - a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
 - b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
 - c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage .
5. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van het Algemeen Bestuur, worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Het Dagelijks Bestuur zorgt voor en legt de regels vast voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen.

Paragraaf 4. Financieel beleid

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Het Dagelijks Bestuur biedt Het Algemeen Bestuur eens in de 4 jaar een nota investeringen aan. Deze nota wordt door Het Algemeen Bestuur vastgesteld en behandelt in ieder geval:
 - a. de wijze waarop voorstellen voor investeringen worden aangeboden en geautoriseerd door Het Algemeen Bestuur, in aanvulling op wat in deze verordening is vastgelegd;
 - b. de afschrijvingsmethode en afschrijvingstermijn per categorie;
 - c. het moment van starten met afschrijven;
 - d. de gebruiksduur per categorie kapitaalgoederen ofwel de afschrijvingstermijn;
 - e. de componentenbenadering;
 - f. restwaarde;

Artikel 15. Reserves en voorzieningen

1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Het Dagelijks Bestuur biedt het Algemeen Bestuur eens in de 4 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door Het Algemeen Bestuur vastgesteld en behandelt in ieder geval:
 - a. de vorming en besteding van reserves;
 - b. de vorming en besteding van voorzieningen, en
3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt in ieder geval aangegeven:
 - a. het specifieke doel van de reserve;
 - b. het bestedingsplan van de reserve
 - c. de voeding van de reserve;
 - d. de maximale hoogte van de reserve, en
 - e. de maximale looptijd.
4. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

Artikel 16. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijzen van producten en diensten wordt een systeem van kostentoe rekening gehanteerd. Bij de kostentoe rekening worden de directe kosten en de indirecte kosten betrokken;
2. Het systeem van kostentoe rekening wordt ten minste eenmaal per vier jaar geëvalueerd.

Artikel 17. Financieringsfunctie

1. Het Dagelijks Bestuur neemt bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht:
 - a. voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden ten minste drie prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd; en
 - b. er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, aanhef en onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.
2. Het Dagelijks Bestuur biedt tenminste eens in de 4 jaar een geactualiseerd treasury statuut ter vaststelling in de Algemeen Bestuur aan.
3. Bij het verstrekken van een garantie wordt een voorziening ten laste van de begroting gevormd ter grootte van het risico dat de gemeente met de garantie loopt. Als in de begroting niet is voorzien in budget voor deze voorziening dan doen het Dagelijks Bestuur vooraf aan de garantieverlening een voorstel aan Het Algemeen Bestuur voor een begrotingswijziging.

Paragraaf 5. Paragrafen bij de begroting en jaarstukken

Artikel 18. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Het Dagelijks Bestuur biedt tenminste eenmaal in de 4 jaar aan het Algemeen een geactualiseerde nota '**weerstandsvermogen en risicobeheersing**' aan. In deze nota wordt naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten ingegaan op het risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of anderszins. In de nota wordt tevens de normstelling voor de gewenste weerstandscapaciteit bepaald. Het Algemeen Bestuur stelt de nota vast.
2. Voor het in beeld brengen van de weerstandscapaciteit van de gemeenschappelijke regeling wordt beoordeeld of de gemeenschappelijke regeling bij een risicoscenario de schuldverplichtingen in de toekomst kan blijven nakomen zonder dat de uitgaven aan en de investeringen in noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen.

Artikel 19. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Het Dagelijks Bestuur neemt in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de begroting en de jaarstukken de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het BBV op.

Artikel 20. Financiering

Het Dagelijks Bestuur neemt in de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het BBV op.

Artikel 21. Bedrijfsvoering

Het Dagelijks Bestuur neemt in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering;
- b. een toelichting op alle afwijkingen in rechtmatigheid, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen, voor zover deze de rapportagegrens, zoals bedoeld in artikel 10 overschrijden;
- c. een overzicht van en toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet financiering decentrale overheden en de bijbehorende ministeriële regelingen, als deze voorkomen;
- d. rapportage van het veelvuldig niet naleven van normen uit de gids proportionaliteit en/of slechte documentatie of naleving hiervan, als deze voorkomen;
- e. geconstateerde fraude door eigen medewerkers, als dit voorkomt.

Paragraaf 6. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 22. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen binnen de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord;

- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;
- c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencomputaties;
- d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de productie van goederen en diensten van de gemeenschappelijke regeling en de maatschappelijke effecten van het beleid van de gemeenschappelijke regeling;
- e. het afleggen van verantwoording door het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving, en
- f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 23. Financiële organisatie

Het Dagelijks Bestuur dragen in ieder geval zorg voor:

- a. een eenduidige indeling van de organisatie en een eenduidig toewijzing van de taken aan de afdelingen;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten, met inachtneming van geldende regels vanuit de Europese Unie;
- g. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van fraude van regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.
- h. het verzamelen en vastleggen van gegevens over de geleverde prestaties en de maatschappelijke effecten zodat de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid, zoals vastgesteld door Het Algemeen Bestuur, kunnen worden getoetst.

Artikel 24. Interne controle

1. Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteren het Dagelijks Bestuur daarover in de rechtmatigheidsverantwoording, zoals beschreven in artikel 24 onder f. Daarnaast informeert het Dagelijks Bestuur het Algemeen Bestuur over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.
2. Het Dagelijks Bestuur zorgt voor de systematische controle van de administratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registre goederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de 4 jaar. Bij afwijkingen in de administratie neemt het Dagelijks Bestuur maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.

Paragraaf 7. Slotbepalingen

Artikel 25. Intrekking oude regeling

De wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting, jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt.

Artikel 26. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op **[1 januari 2023]**.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023.

Aldus vastgesteld in de vergadering van Het Algemeen Bestuur van **[datum]**.

De voorzitter,

De secretaris,

Toelichting

NB Deze toelichting is ook geschreven met het oog op de (mogelijke) keuzes die in de Model Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) gemaakt zijn. Als een individuele gemeente op onderdelen andere keuzes maakt dan in deze modelverordening zijn gemaakt, dan sluit deze toelichting mogelijk niet aan. Wel kan ze uiteraard als basis dienen voor een door de gemeente zelf op te stellen toelichting. Voor een goed beeld dient deze modelverordening in samenhang met de hierbij behorende VNG ledenbrief en implementatiehandleiding gelezen te worden.

Algemeen

De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie ([artikel 212 Gemeentewet](#)) heeft haar basis in artikel 212, eerste lid, van de Gemeentewet, waarin is opgenomen dat Het Algemeen Bestuur bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid vaststelt, en daarnaast de uitgangspunten voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. De Verordening financieel beleid, beheer en organisatie ([artikel 212 Gemeentewet](#)) vult daarnaast de vrije ruimte nader in die iedere gemeente heeft bij de inrichting van het eigen financieel beleid, beheer en organisatie en de rechtmatigheid.

De Gemeentewet biedt de belangrijkste kaders en regelt bijvoorbeeld dat er nadere eisen worden gesteld aan de inrichting van de begroting en de jaarrekening. Dit wordt vervolgens uitgewerkt in het Besluit begroting en verantwoording gemeentes en provincies (hierna: BBV). Het BBV schrijft voor op welke wijze de gemeente moet begroten en verantwoorden en de wijze waarop zij uitvoeringsinformatie vastlegt. Om een correcte interpretatie van deze artikelen te waarborgen is er een commissie voor het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: commissie BBV). De commissie BBV draagt zorg voor een eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV, en voor een visie ten aanzien van rechtmatigheid in de controleverklaring (artikel 75, tweede lid, van het BBV).

Richtlijnen van de commissie BBV aan gemeenten en andere decentrale overheden zijn een belangrijk instrument van de commissie BBV om in navolging van artikel 75 van het BBV de eenduidige uitvoering en toepassing van het BBV te bevorderen. De richtlijnen van de commissie BBV worden onderverdeeld naar stellige uitspraken en aanbevelingen. De stellige uitspraken zijn dwingend; een gemeente behoort zich hier aan te houden. Met stellige uitspraken geeft de commissie BBV een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Indien een gemeente toch een afwijkende interpretatie kiest, dan moet zij dit expliciet motiveren en kenbaar maken bij de begroting en jaarstukken. De aanbevelingen zijn niet dwingend. Hierbij gaat het om uitspraken die 'steun en richting geven aan de praktijk'. De commissie BBV spoort gemeenten aan om deze aanbevelingen te volgen, omdat dat naar haar oordeel bijdraagt aan het inzicht in de financiële positie (transparantie). Omdat deze aanbevelingen vanuit de expertise van de commissie BBV zijn opgesteld, zijn specifiek die aanbevelingen die gaan over de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) opgenomen als onderdeel van de verordening.

In artikel 75, tweede lid, onder b, van het BBV is vastgelegd dat de commissie BBV een kadernota rechtmatigheid opstelt voor het geven van een visie ten aanzien van rechtmatigheid in de controleverklaring. Met het instellen van de rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur heeft de commissie BBV de [Kadernota rechtmatigheid 2023](#) opgesteld.

Nieuwe ontwikkeling: rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur

Vanaf boekjaar 2023 nemen het Dagelijks Bestuur een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. Deze verantwoording is een standaardmodel dat bij wet is vastgelegd en het geeft inzicht in hoeverre de gemeente rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording toetst de accountant uitsluitend of de jaarrekening getrouw is, maar toetst daarbij ook of de rechtmatigheidsverantwoording dat is. Dit betekent onder meer dat afwijkingen van rechtmatigheid (voor zover deze niet tevens van invloed zijn op het getrouwe beeld), geen invloed hebben op de strekking van de controleverklaring. Hierdoor kan het bijvoorbeeld voorkomen dat er omvangrijke afwijkingen van rechtmatigheid opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur, terwijl de strekking van de controleverklaring toch goedkeurend is, omdat de omvangrijke rechtmatigheidsfouten getrouw opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen Het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur, over de (financiële) rechtmatigheid. Het doel hiervan is om de kaderstellende en controlerende rol van Het Algemeen Bestuur op dit vlak te versterken. Het is daarnaast de verwachting dat dit een kwaliteitsimpuls zal geven aan de interne processen en beheersing, zodat het Dagelijks Bestuur kunnen steunen op een adequaat functionerend systeem. Ook is de verwachting dat er meer vooruitgekeken gaat worden naar het oplossen van onrechtmatigheden, omdat het Dagelijks Bestuur ook beheersmaatregelen moeten formuleren (Kadernota rechtmatigheid 2023). Zie ook de toelichting bij artikel 6a.

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen

Eerste lid

De programma-indeling wordt bij aanvang van iedere bestuursperiode door Het Algemeen Bestuur vastgesteld. Artikel 66, eerste lid, onder c, van het BBV bepaalt in aanvulling hierop dat de taakvelden aan de programma's moeten worden toegewezen.

Tweede lid, onder b

Op voorstel van het Dagelijks Bestuur stelt Het Algemeen Bestuur beleidsindicatoren per programma vast. Het is het zogenaamde SMART maken van de begroting (de daarin vervatte informatie is specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden). Wat de verplichte beleidsindicatoren zijn, volgt uit de (ministeriële) Regeling vaststelling beleidsindicatoren door gemeenten in programma's en programmaverantwoording, die zijn grondslag vindt in artikel 25, tweede lid, onder a, van het BBV.

[Derde lid

Met dit lid geeft Het Algemeen Bestuur aan dat hij de programma's (lid 1) nader wil onderverdelen in sub-onderwerpen die een nadere duiding geven aan de inhoud van de programma's.]

Vierde lid

Het BBV schrijft een aantal verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken voor. In een paragraaf wordt Het Algemeen Bestuur integraal over een bepaald thema dat dwars door de begroting loopt, geïnformeerd. Het (facultatieve) derde lid bepaalt, dat Het Algemeen Bestuur bij aanvang van een nieuwe bestuursperiode kan aangeven, welke paragrafen hij nog meer wenst. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een paragraaf subsidies, een paragraaf duurzaamheid en energietransitie of een paragraaf digitale transformatie.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

In dit artikel zijn bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting, die aanvullend zijn op het BBV.

Eerste lid, onder a

In het eerste lid, onder a, wordt de verplichting in artikel 20, tweede lid, onder b, van het BBV om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt, door te bepalen dat er bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven. Dit is nodig

om ook de autorisatie van investeringskredieten mogelijk te maken. Bij investeringen moet ook worden gedacht aan grondexploitaties.

Eerste lid, onder b

Het eerste lid, onder b, bepaalt, dat in aanvulling op het bepaalde in het BBV de gevolgen van de begroting en meerjarenraming, investering en grondexploitatie voor de schuldpositie inzichtelijk worden gemaakt.

Derde lid

In het derde lid wordt geregeld vanaf welk grensbedrag incidentele baten en lasten worden gespecificeerd in het overzicht van de (geraamde) incidentele baten en lasten per programma, conform het advies van de commissie BBV (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021).

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming

Artikel 4 biedt de kaders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Hierin staat een aantal uitgangspunten die het Dagelijks Bestuur bij het opstellen van deze stukken in acht moeten nemen. Dit is in aanvulling op de bepalingen van de artikelen 189 en 193 van de Gemeentewet en het BBV.

Eerste lid

Het Algemeen Bestuur stelt vooraf aan het opstellen van de begroting een nota vast, waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor de komende jaren zijn vastgelegd. De kaders geven richting aan het Dagelijks Bestuur voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Deze nota wordt ook wel kader-, voorjaars- of perspectiefnota genoemd.

Tweede lid

In dit lid is bepaald dat in de begroting een post onvoorzien van **[[bedrag] OF [percentage van de totale lasten]]** wordt opgenomen. Zie artikel 8, eerste lid, onder e, van het BBV.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

Eerste lid

Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet berust het budgetrecht bij Het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen hij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan Het Algemeen Bestuur op grond van artikel 192 van de Gemeentewet besluiten nemen voor het wijzigen van de begroting. De gemeente kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (artikel 189, derde lid, van de Gemeentewet). Het Algemeen Bestuur kan kiezen op welk niveau hij budgetten beschikbaar stelt. Autorisatie door Het Algemeen Bestuur van de baten en de lasten vindt plaats op het niveau van [programma's **OF** programmaonderdelen **OF** taakvelden].

[Tweede lid

*Het Algemeen Bestuur kan binnen een [programma **OF** programmaonderdeel **OF** taakveld] een activiteit als prioriteit bestempelen, waarvoor hij apart de baten en lasten wil autoriseren.]*

Derde lid

Naast lopende uitgaven doet een gemeente investeringen, waaronder investeringen in grondexploitaties. Ook uitgaven voor investeringen moeten door Het Algemeen Bestuur worden geautoriseerd. Voor de autorisatie van deze investeringskredieten is er voor gekozen deze bij de begrotingsbehandeling mee te nemen. Wel kan Het Algemeen Bestuur bij de begrotingsbehandeling aangeven, welke investeringskredieten hij op een later tijdstip wenst te autoriseren. Zo kan Het Algemeen Bestuur de autorisatie van politiek belangrijke investeringen combineren met de behandeling van de inhoudelijke kant van het investeringsvoorstel. Het bedrag voor een dergelijke investering blijft wel op de begroting staan als voorziene uitgaaf, maar Het Algemeen Bestuur autoriseert de uitgaaf nog niet. Het Dagelijks Bestuur zijn nog niet bevoegd verplichtingen voor de investering aan te gaan.

Vierde lid

Het Dagelijks Bestuur dienen dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten en investeringskredieten en dreigende onderschrijdingen van geautoriseerde baten bij het bekend worden aan Het Algemeen Bestuur te melden, zodat Het Algemeen Bestuur kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet worden bijgesteld. Dit is de actieve informatieplicht van het Dagelijks Bestuur.

Vijfde lid

Voor het behandelen van de daadwerkelijke begrotingswijzigingen en bijstellingen van beleid is er voor gekozen deze mee te nemen bij de behandeling van de tussentijdse rapportages. Bij investeringen met een meerjarig karakter, waaronder ook grondexploitaties, vindt bij elke begroting een actualisatie van de ramingen plaats en doen het Dagelijks Bestuur aan Het Algemeen Bestuur voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.

Zesde lid

Meestal komen gedurende het begrotingsjaar nieuwe investeringsvoornemens op tafel, die bij het opstellen van de begroting niet waren voorzien. Het zesde lid regelt de autorisatie van de investeringskredieten anders dan bij vaststelling van de begroting. Het gaat hier dus ook om investeringen die pas in de loop van het begrotingsjaar worden voorzien. Daarbij draagt dit lid aan het Dagelijks Bestuur op bij grote investeringen aan te geven wat het effect is op de schuldpositie van de gemeente.

[Zevende lid

In het zevende lid worden afspraken tussen het Dagelijks Bestuur en Het Algemeen Bestuur over verschuivingen van uitgaven tussen jaarschijven in een investeringsbudget vastgelegd (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021), conform het advies van de commissie BBV.]

Artikel 6. Tussentijdse rapportages

De tussentijdse rapportages zijn een belangrijk onderdeel van de planning- en controlcyclus voor Het Algemeen Bestuur. Op basis van tussentijdse rapportages wordt Het Algemeen Bestuur geïnformeerd over de uitputting van budgetten en investeringskredieten en de voortgang van de uitvoering van het beleid.

Eerste lid

Er is gekozen voor twee tussentijdse rapportages, waarvan de eerste op tijd is om te gebruiken als input voor de voorjaarsnota.

Tweede lid

Het tweede lid bevat bepalingen over de minimale inhoud van de tussentijdse rapportages, waarbij informatie over de grondexploitatie valt onder de investeringskredieten.

Derde lid

Het derde lid bepaalt welke afwijkingen ten opzichte van de begroting het Dagelijks Bestuur in de tussentijdse rapportages moet toelichten.

Artikel 7. Jaarstukken

Eerste lid

De jaarrekening zal een positief, dan wel een negatief saldo kennen. In het eerste lid wordt geregeld dat het Dagelijks Bestuur een voorstel doet voor de bestemming van het positieve saldo, dan wel de afdekking van een eventueel negatief saldo.

Tweede lid

Het tweede lid biedt de mogelijkheid om vooruitlopend op de bestemming van het rekeningresultaat budgetten die niet tot besteding zijn gekomen over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. Bedacht moet worden dat dit uiteraard gevolgen heeft voor de mate waarin het rekeningssaldo nog kan worden bestemd, zoals bedoeld in het eerste lid.

Artikel 8. Wensen en bedenkingen over grote onderwerpen

In artikel 8 is een nadere invulling van de informatieplicht van het Dagelijks Bestuur aan Het Algemeen Bestuur opgenomen. Het betreft een uitwerking van artikel 169, vierde lid, van de Gemeentewet. Dat artikel verplicht het Dagelijks Bestuur vooraf aan het aangaan van bepaalde verplichtingen Het Algemeen Bestuur inlichtingen te verstrekken, indien Het Algemeen Bestuur daar om verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheden van het Dagelijks Bestuur ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeente.

[Eerste lid]

Het Algemeen Bestuur verzoekt het Dagelijks Bestuur om informatie vooraf aan het aangaan van de opgesomde rechtshandelingen met een financieel gevolg, indien het aangaan van deze verplichtingen de in artikel 8 genoemde bedragen overschrijden. Het gaat hierbij dus niet om het budgetrecht van het Dagelijks Bestuur en raad, maar om de actieve informatieplicht. Het kan zijn dat het bedrag van de verplichting binnen de door Het Algemeen Bestuur goedgekeurde begrotingskaders valt, maar dat Het Algemeen Bestuur over het aangaan van de verplichting alsnog vooraf wil worden geïnformeerd. De verplichtingen die worden aangegaan zullen terug te zien zijn in de balans.

[Tweede lid]

Het Dagelijks Bestuur en Het Algemeen Bestuur maken afspraken over op welke wijze zij met het aangaan van bepaalde verplichtingen omgaan. Bij verplichtingen boven een bepaald bedrag wordt een zienswijze procedure ingegaan met Het Algemeen Bestuur.

De bepalingen uit het artikel ontslaan het Dagelijks Bestuur niet van de informatieplicht in andere gevallen. Ook moeten besluiten van het Dagelijks Bestuur voor het doen van privaatrechtelijke rechtshandelingen passen binnen de kaders van het beleid dat door Het Algemeen Bestuur is uiteengezet. Het artikel scheidt slechts duidelijkheid tussen het Dagelijks Bestuur en Het Algemeen Bestuur over wanneer Het Algemeen Bestuur in elk geval vóóraf wenst te worden geïnformeerd en in de gelegenheid wil worden gesteld zijn wensen en bedenkingen aan het Dagelijks Bestuur kenbaar te maken.

Artikel 9. EMU-saldo

Voor gemeenten is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd dat ze een aandeel hebben in het plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden, dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten wordt doorvertaald. Maar het kan ook zijn, dat de overschrijding niet tot aanvullend beleid van het Rijk of Europa leidt.

Gemeenten krijgen in het voorjaar van het rijk bericht of het aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan de EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken.

Het Dagelijks Bestuur informeert Het Algemeen Bestuur als de gemeente van het rijk een bericht heeft ontvangen dat het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten dreigt te worden overschreden. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doet het Dagelijks Bestuur een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 10 Uitgangspunten rechtmatigheidsverantwoording

Bij de verantwoording over rechtmatigheid wordt gekeken naar negen criteria. Het Dagelijks Bestuur legt verantwoording af over alle negen criteria in de jaarrekening. Zie Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021, blz. 9 e.v. voor de criteria en bijbehorende toelichting. De eerste zes criteria zijn niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze betreffen verantwoording met betrekking tot getrouwheid en rechtmatigheid. Ze komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. Dit zijn het calculatiecriterium, valuteringscriterium, adresseringscriterium, volledigheidscriterium, aanvaardbaarheidscriterium en leveringscriterium.

Daarnaast is er een aantal criteria waarbij de verantwoording specifiek gaat over rechtmatigheid. Deze komen wel tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording:

- begrotingscriterium: de financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting;
- voorwaardencriterium: voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden;
- misbruik en oneigenlijk gebruik criterium: er vindt een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats, met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Eerste lid

In relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is in het eerste lid opgenomen dat Het Algemeen Bestuur bij aanvang van iedere bestuursperiode vaststelt op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken geïnformeerd wil worden over rechtmatigheid (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021).

Tweede lid

In het tweede lid stelt Het Algemeen Bestuur de verantwoordingsgrens vast, waarboven het Dagelijks Bestuur moet rapporteren aan Het Algemeen Bestuur (Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021). Deze grens moet tussen 0 en 3% liggen van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves.

Derde lid

Het derde lid geeft aan boven welk bedrag afzonderlijke afwijkingen nader moeten worden toegelicht (rapportagegrens).

Artikel 11 Voorwaardencriterium

Eerste lid

In het eerste lid wordt de definitie weergegeven van het voorwaardencriterium, het zogenaamde “normenkader”.

Tweede lid

Artikel 11 geeft aan dat jaarlijks het normenkader ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording door de gemeenteraad moet worden vastgesteld en voor een bepaalde datum aan Het Algemeen Bestuur moet worden aangeboden.

Artikel 12 Begrotingscriterium

Eerste lid

Artikel 12 gaat expliciet in op de begrotingsrechtmatigheid. In het eerste lid wordt het begrip begrotingsrechtmatigheid gedefinieerd.

Tweede lid

De baten en lasten moeten zich bewegen binnen de door Het Algemeen Bestuur goedgekeurde en vastgestelde budgetplafonds. Indien er een overschrijding plaatsvindt is er in principe sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Dat is geregeld in het tweede lid.

Artikel 13 Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

Eerste lid

Dit artikel voorziet in het zogenaamde “misbruik en oneigenlijk gebruik criterium”. In het eerste lid wordt het criterium gedefinieerd. Van misbruik is sprake bij het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheids subsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Van oneigenlijk gebruik is sprake indien bij het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, het verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving is maar in strijd met het doel en de strekking daarvan is.

Tweede lid

Aan Het Dagelijks Bestuur wordt opgedragen om regels op stellen voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen en eigendommen.

Artikel 14. Waardering en afschrijving vaste activa

In artikel 212, tweede lid, onder a, van de Gemeentewet is opgenomen, dat de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 14 invulling gegeven.

Eerste lid

[Voor de bepalingen over afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen van de immateriële en materiële vaste activa wordt in de verordening verwezen naar de bijlage afschrijvingsbeleid bij deze verordening. In deze bijlage zijn naast de methodiek de afschrijvingstermijnen voor de verschillende categorieën immateriële vaste activa, materiële vaste activa met economisch nut en materiële vaste activa met maatschappelijk nut opgenomen. Deze vorm sluit aan bij de voorheen gebruikelijke werkwijze in sommige gemeenten om de afschrijvingstermijnen in een apart document vast te leggen.

OF

Het Dagelijks Bestuur biedt Het Algemeen Bestuur eens in de [aantal] jaar een nota investeringen aan, waarin de afschrijvingstermijnen als bijlage zijn opgenomen. Het Algemeen Bestuur stelt deze nota vast. De nota behandelt de regels voor waardering en afschrijving van vaste activa, de zogenaamde waarderingsgrondslagen.]

Tweede lid

In het tweede lid is opgenomen dat jaarlijks een meerjareninvesteringsplan wordt opgesteld. Dit biedt integraal inzicht en versterkt daarmee de sturingsmogelijkheden van Het Algemeen Bestuur.

[Artikel 15. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor de oninbaarheid van vorderingen moet een gemeente een voorziening vormen. Dit artikel bevat regels voor het vaststellen van de hoogte van deze voorziening. Bij het artikel is onderscheid gemaakt tussen aanslagen en heffingen die het karakter hebben van bulkfacturen en overige vorderingen.

Eerste lid

Vorderingen van de gemeente worden individueel beoordeeld op oninbaarheid.

Tweede lid

Voor de in het tweede lid genoemde aanslagen, heffingen en bijstandsverstrekkingen wordt een voorziening getroffen op basis van het historisch percentage van oninbaarheid. Een individuele beoordeling per aanslag of heffing is bij dit soort vorderingen namelijk zeer bewerkelijk. Wel zal een accountant eisen dat de grote bedragen onder deze vorderingen toch individueel worden beoordeeld. De accountant controleert bij zijn controle van het getrouwe beeld van de jaarrekening de hoogte van deze voorziening. Indien over de waarderingsgrondslagen geen afspraken bestaan, zal hij mogelijk aandringen op het hanteren van een methodiek voor het onderbouwen van de hoogte van deze voorziening.]

Artikel 16. Reserves en voorzieningen

Eerste lid

Regelgeving rondom de verantwoording van de rentekosten is uitgewerkt in de notitie Rente van de commissie BBV. In deze notitie is aangegeven dat de uitspraken van de commissie BBV alleen strekken tot de verslaggevingstechnische verwerking van de rente op de taakvelden. Dat wil zeggen dat de regels voor de renteomslag bepalend zijn voor de rente die feitelijk wordt toegerekend aan de taakvelden. De commissie BBV doet echter geen uitspraken over de wijze waarop gemeenten hun tarieven moeten berekenen. Fiscaal juridisch gezien is het toegestaan om een redelijk deel van de rentelasten mee te nemen in de kostenopstelling die ten grondslag ligt aan de tariefberekening.

[De overheadkosten moeten apart worden verantwoord. Daarom is het noodzakelijk kostprijzen van rechten en heffingen en van gemeentelijke goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, extracomptabel te onderbouwen. Het is niet noodzakelijk de rentevergoeding over reserves en voorzieningen in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening aan de taakvelden toe te rekenen. Het eerste lid bepaalt daarom, dat voor de toerekening van rentelasten en rentebaten in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening aan de taakvelden geen rentevergoeding over reserves en voorzieningen wordt meegenomen.]

In afwijking van het eerste lid worden bij vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend. Bij projectfinanciering worden dan de werkelijke rentekosten toegerekend. In andere gevallen wordt uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt, dat het Dagelijks Bestuur eens in de [aantal] jaar een nota over de reserves en voorzieningen aan Het Algemeen Bestuur aanbiedt. Met het vaststellen van deze nota stelt Het Algemeen Bestuur de kaders vast voor de vorming van reserves en voorzieningen.

Tweede lid, onder c

In de Kadernota rechtmatigheid 2023, augustus 2021, zet de commissie BBV uiteen op welke wijze budgetoverhevelingen tussen begrotingsjaren rechtmatig kunnen plaatsvinden. De commissie BBV beveelt aan dat wanneer er wordt gekozen om specifieke budgetten bij onderuitputting op jaareinde in bestemmingsreserves op te nemen, Het Algemeen Bestuur hiervoor kaders opneemt in de Financiële verordening.

Derde lid

Voor een investeringsvoornemen kan Het Algemeen Bestuur een bestemmingsreserve vormen. Een deel van de algemene reserve wordt hiervoor afgezonderd. Hiermee wordt op de balans van de gemeente tot uitdrukking gebracht dat een toekomstige investering in de loop van de jaren middels de afschrijvingen een beslag op het eigen vermogen gaat leggen. In het derde lid zijn de voorwaarden voor een voorstel voor een dergelijke bestemmingsreserve opgenomen.

Vierde lid

Investeringsvoornemens leiden niet altijd tot investeringen. Er bestaat het gevaar, dat bestemmingsreserves op de balans blijven staan waar tegenover in het geheel geen investeringsvoornemen meer bestaan. Dit kan worden voorkomen door voor elke nieuwe bestemmingsreserve een maximale 'houdbaarheidsdatum' op te nemen. Hiervoor is bepaald dat bestemmingsreserves die de houdbaarheidsdatum hebben overschreden, vervallen en weer aan de algemene reserve worden toegevoegd.

Vijfde lid

In het vijfde lid is de verplichting opgenomen om de reserves niet alleen periodiek, maar ook jaarlijks bij de begroting en de jaarrekening te beoordelen.]

Artikel 17. Kostprijsberekening

Artikel 212, tweede lid, onder b, van de Gemeentewet bepaalt dat de verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b en heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De grondslagen voor de prijzen die de gemeente bij overheidsbedrijven en derden in rekening brengt, en voor de tarieven van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden gevormd door de opbouw van de kostprijs.

De overheadkosten moeten apart worden verantwoord. Ze worden bij de gemeente niet doorberekend aan de taakvelden. Daarmee is het niet mogelijk om de integrale kostprijzen in de administratie van de baten en lasten op taakvelden van de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening in beeld te brengen. De kostprijzen moeten extracomptabel worden berekend en vastgelegd.

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt dat de kostprijsberekeningen extracomptabel worden vastgelegd en dat de kostprijzen bestaan uit de directe kosten en een opslag voor de overhead en voor de rente over de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van (vaste) activa die voor desbetreffende rechten en heffingen en voor desbetreffende goederen, werken en diensten worden ingezet. Wat onder de directe kosten moet worden verstaan is via het BBV, de notitie overhead en de taakveldbeschrijving helder gedefinieerd. Op dat punt hoeft in deze verordening niets aanvullend te worden geregeld.

[Tweede lid

In het tweede lid wordt bepaald dat gemeenten de kosten voor compensabele BTW, gedeerde inkomsten vanwege het kwijtscheldingsbeleid en de kosten voor straatreiniging in de kostenbasis kunnen meenemen. Zie [VNG Handreiking kostenonderbouwing lokale heffingen, 2016.](#)]

Derde en vierde lid

Het derde en vierde lid bieden de mogelijkheid dat de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan de verschillende specifieke uitkeringen of activiteiten die onder de vennootschapsbelastingplicht vallen, apart onder het taakveld overhead in de administratie worden afgezonderd en in de belastingaangifte aan deze activiteiten worden toegerekend. Dit afzonderen kan door voor deze kosten aparte (hulp-)kostenplaatsen aan te maken en de kosten voortaan op deze (hulp-)kostenplaatsen te boeken.

Vijfde lid

De commissie BBV geeft aan dat de toerekening van overhead, zoals opgenomen in het overzicht overhead, aan lokale heffingen en rechten niet mag afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead aan gemeentelijke taakvelden.

[In het vijfde lid wordt bepaald dat deze plaatsvindt naar rato van het aandeel van de personeelslasten inclusief inhuur derden in de totale personeelslasten inclusief inhuur derden.

OF

De toerekening van overhead vindt plaats naar rato van de totale directe kosten op de taakvelden.] De notitie [Overhead](#) van de commissie BBV schrijft voor dat er sprake moet zijn van een uniforme toerekening.

[Zesde lid

Als er sprake is van een rentetoerekening over het eigen vermogen, dan bepaalt het zesde lid dat dit percentage jaarlijks bij de begroting wordt vastgesteld. De notitie rente van de commissie BBV vormt hiervoor het kader.]

Zevende lid

Het zevende lid geeft voor de omslagrente voor de kostprijs van verstrekte leningen een afwijkend voorschrift. Die kostprijs wordt gebaseerd op de rente van de lening die is aangetrokken voor de verstrekte lening. Die rente moet worden verhoogd met een risico-opslag voor de kans dat de (een deel van) de lening niet wordt terugbetaald (debiteurenrisico). Daarnaast moeten voor het bepalen van die kostprijs natuurlijk als directe kosten ook de afsluitkosten e.d. worden meegenomen.

Artikel 18. Prijzen economische activiteiten

Eerste tot en met derde lid

In de Wet Markt en Overheid (waarmee de Mededingingswet is gewijzigd) is opgenomen dat als een gemeente goederen, diensten of werken levert aan overheidsbedrijven of derden zij deze activiteiten niet mag bevoordelen als het economische activiteiten betreft. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met andere ondernemingen treedt.

Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in dat ten minste een integrale kostprijs voor de levering van goederen, diensten en werken en het verstrekken van leningen garanties en kapitaal in rekening moet worden gebracht.

Vierde lid

Van dit verbod kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het publiek belang. Daarvoor is wel nodig dat in een raadbesluit het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het raadbesluit moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene

strekking. Het besluit moet worden bekendgemaakt in een officieel elektronisch publicatieblad en moet open staan voor bezwaar en beroep. Belanghebbenden kunnen dan binnen uiterlijk zes weken na bekendmaking van het besluit een bezwaarschrift indienen bij de gemeente (artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb)). De gemeente moet binnen zes weken een besluit nemen over het bezwaarschrift of – indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Awb is ingesteld – binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Bij afwijzing van de bezwaren kan de belanghebbende beroep instellen bij de bestuursrechter.

Vijfde lid

Voor het verplicht in rekening brengen van minimaal een integrale kostprijs voor de levering van goederen, werken en diensten of voor het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal geldt een aantal uitzonderingen (artikel 25h van de Mededingingswet).

Artikel 19. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

Eerste lid

Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten, leges en heffingen is een bevoegdheid van Het Algemeen Bestuur. Deze bevoegdheid kan niet worden gedelegeerd (artikel 156 van de Gemeentewet). Het eerste lid bepaalt dat Het Algemeen Bestuur de tarieven voor de belastingen, rioolheffingen, afvalstoffenheffing [... **(verdere opsomming van rechten en leges waarvan het wenselijk wordt geacht de tarieven jaarlijks vast te stellen)**] jaarlijks vaststelt.

Het vaststellen van prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, diensten en werken die niet vallen onder artikel 229 van de Gemeentewet, is een privaatrechtelijke besluit. Deze besluiten zijn een bevoegdheid van het Dagelijks Bestuur (artikel 160, eerste lid, onder e, van de Gemeentewet), maar hebben wel invloed op de hoogte van de inkomsten en raken daarom ook het budgetrecht van Het Algemeen Bestuur.

Tweede lid

Het Dagelijks Bestuur biedt met een vaste frequentie aan Het Algemeen Bestuur een nota met daarin de kaders voor de te hanteren prijzen, huren en tarieven voor erfpacht. Het Algemeen Bestuur stelt deze nota vast.

Artikel 20. Financieringsfunctie

Artikel 212, tweede lid, onder c, van de Gemeentewet bevat de bepaling, dat de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Artikel 20 bevat kaders voor het financieringsbeleid. De kaders voor de financiële organisatie van de financieringsfunctie staan in artikel 29.

Eerste lid

In aanvulling op de regels uit de Wet financiering decentrale overheden (hierna: Wet fido) en daarop gebaseerde besluiten en regelingen stelt het eerste lid een aantal aanvullende kaders. Zo mag geen gebruik worden gemaakt van financiële derivaten. Gemeenten mogen alleen leningen en garanties verstrekken en financiële participaties aangaan voor het behartigen van een publiek belang (artikel 2 van de Wet fido). Daarbij bepaalt artikel 160, tweede lid, van de Gemeentewet, dat een besluit tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen niet eerder wordt genomen dan nadat Het Algemeen Bestuur een ontwerpbesluit is toegezonden en hij zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het Dagelijks Bestuur heeft kunnen brengen.

[Tweede lid

Het tweede lid draagt het Dagelijks Bestuur op bij het verstrekken van leningen, garanties en risicodragend kapitaal zo mogelijk zekerheden te bedingen om zo het financiële risico waaraan de gemeente bloot komt te staan, te verminderen. Dit is zeker als het om grote bedragen gaat, iets om op te letten.

[Derde lid

Het derde lid bepaalt, dat voor het verlenen van garanties een voorziening wordt gevormd voor het risico dat de gemeente loopt. Daarmee komt de verlening van garanties expliciet onder het budgetrecht van Het Algemeen Bestuur te vallen en is ook voor de verlening van garanties tegen marktconforme tarieven instemming van Het Algemeen Bestuur vereist.]

Artikel 21. Lokale heffingen

De artikelen 21 tot en met 27 geven aan wat er in de paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid van de begroting en de jaarstukken ten minste moet staan, conform het BBV. In de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet) kan Het Algemeen Bestuur bepalen, dat hij ook over aanvullende zaken in de paragrafen wil worden geïnformeerd.

In artikel 10 van het BBV staat welke informatie de paragraaf lokale heffingen van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In dit artikel wordt de aanvullende informatie van Het Algemeen Bestuur gedefinieerd. Een deel van de aanvullende informatie dient voor het met de begroting vaststellen van de gehanteerde omslagrente voor de kostprijsberekening van rechten en leges waarmee kosten in rekening worden gebracht. Ook wordt gevraagd de toerekening van de rente en de toerekening van de overheadkosten aan de verschillende rechten, leges en heffingen in beeld te brengen. De commissie BBV beveelt aan om in de paragraaf lokale heffingen van de begroting en de jaarstukken ook een overzicht op te nemen van de te onderscheiden lokale heffingen, de maatstaf en de doelstelling die wordt beoogd met het opleggen van de heffing (artikel 21, aanhef, en onder d.)

Artikel 22. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Eerste lid

Voor de begrippen netto schuld per inwoner en onbenutte belastingcapaciteit zijn de definities gevolgd die www.waarstaatjegemeente.nl toepast voor de financiële kengetallen over de gemeentefinanciën.

Tweede lid

In artikel 11 van het BBV staat welke informatie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In dit artikel wordt de aanvullende informatie van Het Algemeen Bestuur voor deze paragraaf gedefinieerd. Er is opgenomen, dat Het Algemeen Bestuur voor het vormen van een oordeel over het weerstandsvermogen in deze paragraaf ook wordt geïnformeerd over de ontwikkeling van de netto schuld per inwoner, de ontwikkeling van het saldo van baten en lasten als aandeel van de inkomsten en over de onbenutte belastingcapaciteit als aandeel van de inkomsten. Met deze aanvulling op de wettelijk verplichte financiële kengetallen komt de set financiële kengetallen overeen met die van www.waarstaatjegemeente.nl.

Artikel 23. Onderhoud kapitaalgoederen

In artikel 12 van het BBV staat welke informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten.

[Eerste lid

In het eerste lid wordt de aanvullende informatie van Het Algemeen Bestuur voor deze paragraaf geformuleerd.]

Tweede tot en met vierde lid

Het tweede tot en met vierde lid bevatten bepalingen waaruit volgt dat het Dagelijks Bestuur ten minste eens in de [aantal] jaar Het Algemeen Bestuur onderhoudsplannen aanbiedt over respectievelijk het onderhoud openbare ruimte, het onderhoud riolering en het onderhoud gebouwen. Hiermee kan Het Algemeen Bestuur de kaders voor het toekomstig onderhoudsniveau vaststellen.

[Artikel 24. Financiering

In artikel 13 van het BBV staat welke informatie de paragraaf financiering van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In aanvulling daarop is in dit artikel de aanvullende informatie vraag van Het Algemeen Bestuur voor deze paragraaf gedefinieerd.]

Artikel 25. Bedrijfsvoering

In artikel 14 van het BBV staat welke informatie de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In dit artikel is de aanvullende informatie vraag van Het Algemeen Bestuur voor deze paragraaf gedefinieerd.

Onder f

In verband met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en jaarstukken ook een grotere rol gekregen. De commissie BBV doet hierover een aantal stellige uitspraken:

- Het Dagelijks Bestuur geeft in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.
- Indien de normen uit de gids proportionaliteit veelvuldig niet nageleefd worden of slecht gedocumenteerd en/of gemotiveerd zijn, dan moeten het Dagelijks Bestuur hierover rapporteert via de paragraaf bedrijfsvoering.
- Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de Wet fido en de bijbehorende ministeriële regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Overigens adviseert de commissie BBV ook om afspraken te maken tussen raad en het Dagelijks Bestuur over de wijze waarop met niet financiële onrechtmatigheden wordt omgegaan. Daarnaast adviseert de commissie BBV om geconstateerde fraude door eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering.

Het Algemeen Bestuur kan ervoor kiezen om een rapportagegrens vast te leggen voor het toelichten van onrechtmatigheden in de paragraaf bedrijfsvoering, die afwijkt van de verantwoordingsgrens die is vastgelegd in artikel 11. Het Dagelijks Bestuur moet in de paragraaf bedrijfsvoering een nadere toelichting geven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen[, voor zover deze de rapportagegrens overschrijden. De rapportagegrens kan ook bestaan uit kwalitatieve criteria (bijvoorbeeld afwijkingen die geregeld voorkomen).]

[Artikel 26. Verbonden partijen

In artikel 15 van het BBV staat welke informatie de paragraaf verbonden partijen van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In dit artikel is deze aanvullende informatie vraag van Het Algemeen Bestuur voor deze paragraaf gedefinieerd.]

Artikel 27. Grondbeleid

[Eerste lid

In artikel 16 van het BBV staat welke informatie de paragraaf grondbeleid van de begroting en de jaarstukken in elk geval moet bevatten. In het eerste lid is de aanvullende informatie vraag van Het Algemeen Bestuur voor deze paragraaf gedefinieerd.]

Tweede lid

Het Dagelijks Bestuur biedt eens in de [aantal] jaar aan Het Algemeen Bestuur een nota grondbeleid aan. Met de nota kan Het Algemeen Bestuur de kaders voor het toekomstig grondbeleid vaststellen.

Derde lid

De commissie BBV adviseert gemeenten een grondprijzenbrief op te stellen met een vastgestelde uitgifteprijs voor zowel maatschappelijke grond als intern door te leveren grond, waar bij interne

levering alleen fiscaal gezien winsten of verliezen worden gerealiseerd. Herwaardering van gronden is binnen het BBV niet toegestaan.

Vierde lid

De commissie BBV beveelt aan om de keuze om de voorziening voor verliesgevende grondexploitaties tegen [contante **OF** nominale] waarde te waarderen, vast te leggen in de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet).

Artikel 28. Administratie

Onder artikel 28 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeentelijke administratie.

Artikel 29. Financiële organisatie

Het Dagelijks Bestuur is op grond van artikel 160 van de Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Deze bevoegdheid betreft ook het stellen van regels voor de financiële organisatie, blijkt uit het advies van de Afdeling advisering van Het Algemeen Bestuur van State en het nader rapport uit 2003 over de wijziging van artikel 212 van de Gemeentewet.

Artikel 29 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het Dagelijks Bestuur beleid en interne regels stelt. Om hier invulling aan te geven ligt het voor de hand dat het Dagelijks Bestuur een organisatiebesluit en een treasurystatuut vaststelt en dat het Dagelijks Bestuur de volmachten en mandaten alsook de kostenverdeelsleutels voor de (extracomptabele) kostentoerekening vastlegt.

Onder f

Bij het beleid en de interne regels voor de inkoop en aanbesteding kan gedacht worden aan een inkoopreglement en ook aan gemeentelijke inkoopvoorwaarden.

Onder g

Bij het beleid en de interne regels voor steunverlening en subsidieverstrekking gaat het om procedures die naleving van de Europese staatssteunregels en regels voor diensten van algemeen economisch belang, de Awb en de [citeertitel **Algemene subsidieverordening 2013**] waarborgen.

Onder h

In geval van fraude en misbruik en oneigenlijk gebruik gaat het bijvoorbeeld om het treffen van voldoende verificatiemaatregelen vooraf van de antecedenten van een aanvrager van een gemeentelijke subsidie, zodat subsidies wel daadwerkelijk worden verstrekt aan rechthebbenden. De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en het financieel beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen.

Onder i

Onder i is de opdracht neergelegd voor het Dagelijks Bestuur voor de registratie van de prestaties en de maatschappelijke effecten, die Het Algemeen Bestuur kan betrekken bij de beoordeling van de jaarrekening.

Artikel 30. Interne controle

Eerste lid

De accountant toetst jaarlijks of de gemeenterekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën. Het eerste lid draagt het Dagelijks Bestuur op maatregelen te treffen, zodat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen, rechtmatig (zijn) verlopen.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt, dat het Dagelijks Bestuur maatregelen treft, zodat wordt gecontroleerd of de administratie van materiële bezittingen zoals gebouwen, voertuigen, computers, voorraden en de

administratie van het financieel vermogen zoals aandelen en overeenkomsten van leningen, geldmiddelen, debiteurenvorderingen e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeente daadwerkelijk bezit. Voor veel van deze bezittingen wordt een jaarlijkse controle gevraagd.

Eens in [aantal (bijvoorbeeld 4 of 5)] jaar moet worden gecontroleerd of de administratie van registergoederen en bedrijfsmiddelen overeenkomt met het daadwerkelijke bezit.

Artikel 31. Intrekking oude regeling

Volgens de Gemeentewet is een begrotingsjaar gelijk aan een kalenderjaar. In begrotingsjaar t worden de jaarstukken uit het begrotingsjaar t-1 vastgesteld, wordt uitvoering gegeven aan de begroting voor het jaar t en wordt tot slot de begroting voor het jaar t+1 vastgesteld. De nieuwe verordening is van toepassing op alle stukken die betrekking hebben op het begrotingsjaar t+1 en later.

De oude verordening is ondanks het intrekken nog wel van toepassing op de jaarstukken van het begrotingsjaar t-1 en de begroting en jaarstukken van het jaar t. Hiervoor is in het artikel een overgangsbepaling opgenomen.

Blauw = aanpassing van de modelverordening 2014 aan de vernieuwing BBV (2016)	Rood = afwijking van de modelverordening
Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen	
<p>Artikel 1. Begripsbepaling</p> <p>In deze verordening wordt verstaan onder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie t.b.v. het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd; - afdeling: iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan het college; - inkomsten: totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves; - netto schuld: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak gedeeld door het aantal inwoners op 31 december van het begrotingsjaar. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteurenvorderingen en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak wordt verstaan het totaal van leningen aan deelnemingen, leningen aan overige verbonden partijen, leningen aan derden, langlopende uitzettingen, kortlopende uitzettingen, debiteurenvorderingen, liquide middelen en overlopende activa; - onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting: verschil tussen de opbrengst onroerende zaakbelasting bij de tarieven die minimaal nodig zijn voor toegang tot de procedure van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet en de (geraamde) opbrengst onroerende zaakbelasting. - overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin 	<p>Artikel 1. Begripsbepaling</p> <p>In deze verordening wordt verstaan onder:</p> <p><i>Administratie</i></p> <p>Het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.</p> <p><i>Afdeling</i></p> <p>Iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan het college.</p> <p><i>Inkomsten</i></p> <p>Totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves.</p> <p><i>Netto schuld</i></p> <p>Bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen gedeeld door het aantal inwoners op 31 december van het begrotingsjaar. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteurenvorderingen en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen wordt verstaan het totaal van leningen aan deelnemingen, leningen aan overige verbonden partijen, leningen aan derden, langlopende uitzettingen, kortlopende uitzettingen, debiteurenvorderingen, liquide middelen en overlopende activa.</p> <p><i>Onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting</i></p> <p><i>Overheidsbedrijf</i></p> <p>Onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon, al dan niet</p>

een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt;
~~- prioriteit: onderdeel van een programma bestaande uit een samenstel van een aantal samenhangende producten of een enkel product van de productenraming en productenrealisatie.~~

tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt.

Productgroep

Onderdeel van een programma bestaande uit een samenstel van een aantal samenhangende producten of een enkel product van de productenraming en productenrealisatie.

Hoofdstuk 2. Begroting en Verantwoording

Artikel 2. Programma-indeling

1. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast.
2. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode op ~~basis van de door~~ voorstel van het college ~~aan de taakvelden per programma's vast. toegewezen producten de ondervindeling van de programma's in prioriteiten vast.~~
3. De raad stelt op voorstel van het college per programma ~~relevante de~~ beleidsindicatoren vast. Het voorstel van het college bevat ten minste de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. ~~voor het meten van en het afleggen van verantwoording over de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid.~~
4. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en rekening kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

Artikel 2. Programma-indeling

1. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast.
2. De raad stelt per programma vast:
 1. de beoogde maatschappelijke effecten: wat willen we bereiken?
 2. de te leveren goederen en diensten: wat gaan we ervoor doen?
 3. de baten en lasten: wat mag het kosten?
3. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode op voorstel van het college de taakvelden **en de productgroepen** per programma vast.
4. De raad stelt op voorstel van het college per programma de beleidsindicatoren vast. Het voorstel van het college bevat ten minste de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.
[art. 2, lid 4 (modelverordening): vervallen]

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting **en de jaarstukken** worden onder elk van de programma's, **het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het overzicht van de overhead de lasten en baten** per ~~prioriteit weergegeven en bij de jaarstukken worden onder elk van de programma's de gerealiseerde lasten en baten per prioriteit~~

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting en de jaarstukken worden onder elk van de programma's, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het overzicht van de overhead de lasten en baten per **productgroep** weergegeven.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de

<p>taakveld weergegeven.</p> <p>2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het krediet in het lopende boekjaar weergegeven.</p> <p>3. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, en de investeringen en de grondexploitaties.</p> <p>4. In de jaarrekening wordt van de investeringen en meerjarige projecten de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.</p>	<p>nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het krediet in het lopende boekjaar weergegeven.</p> <p>3. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitaties.</p> <p>4. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.</p>
<p>Artikel 4. Kaders begroting</p> <p>1. Het college biedt voor [datum] aan de raad een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt deze nota voor [datum] vast.</p> <p>2. In de begroting wordt een post onvoorzien van [percentage] van de totale lasten opgenomen.</p>	<p>Artikel 4. Kaders begroting</p> <p>1. Het college biedt voor 15 juni aan de raad een plan aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt het Kaderplan voor 15 juli vast.</p> <p>2. In de begroting wordt een post onvoorzien opgenomen, conform het voorstel in het Kaderplan voorafgaand aan de betreffende begroting.</p>
<p>Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten</p> <p>1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per prioriteit taakveld.</p> <p><i>[2. In afwijking van het eerste lid kan de raad een activiteit welke onderdeel is van een taakveld, als prioriteit aanwijzen en daarvoor de baten en lasten apart autoriseren.]</i></p> <p>2. Bij de begrotingsbehandeling geeft de raad aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de</p>	<p>Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten</p> <p>1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma en verschaft inzicht in de baten en lasten per productgroep en per taakveld.</p> <p>2. Bij de begrotingsbehandeling geeft de raad aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.</p>

begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.

3. Het college informeert de raad vooraf als ze verwacht, dat de lasten ~~van een taakveld of prioriteit~~ de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, ~~of~~ de investeringsuitgaven van een investeringskrediet ~~het de~~ geautoriseerde investeringskrediet ~~en dreigten~~ te overschrijden of de baten ~~van een taakveld of prioriteit~~ de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. De raad geeft ~~vervolgens~~ aan of hij hiervoor een voorstel wil voor wijziging van ~~de geautoriseerde lasten van het taakveld of de prioriteit, voor het wijzigen van het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid het budget of een voorstel voor bijstelling van het beleid.~~

4. Bij de behandeling van de tussenrapportages in de raad ~~bedoeld in artikel 6, lid 1~~, doet het college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde ~~budgetten en de investeringskredieten en het bijstellen van het beleid~~ baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid. In geval van investeringen met een meerjarig karakter doet het college indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.

5. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het college vooraf ~~gaand~~ aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor. Bij investeringen groter dan ~~[bedrag]~~ informeert het college de raad in het voorstel over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeente.

3. Het college informeert de raad vooraf als ze verwacht dat de lasten ~~van een taakveld of prioriteit~~ de geautoriseerde lasten of de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerd investeringskrediet dreigen te overschrijden of de baten ~~van een taakveld of prioriteit~~ de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. De raad geeft aan of hij hiervoor een voorstel wil voor wijziging van de geautoriseerde lasten, voor het wijzigen van het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.

4. Bij de behandeling van de bestuursrapportages in de raad, bedoeld in artikel 6, lid 1, doet het college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid. In geval van investeringen met een meerjarig karakter doet het college indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.

5. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor. ~~Bij investeringen groter dan [bedrag] informeert het college de raad in het voorstel over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeente.~~

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

1. Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste ~~6~~ 4 maanden en de eerste 9 maanden van het lopende boekjaar.

2. De tussenrapportages bevatten een uiteenzetting over de uitvoering en de bijstelling

Artikel 6. Bestuursrapportage

1. Het college informeert de raad door middel van tussentijdse bestuursrapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste 4 maanden en de eerste 9 maanden van het lopende boekjaar.

2. De bestuursrapportages bevatten een

<p>van het beleid en een overzicht met de bijgestelde raming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de baten en de lasten per programma uitgesplitst naar taakvelden prioriteiten; b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen uitgesplitst naar taakvelden prioriteiten; c. het overzicht van de overhead en de geraamde vennootschapsbelasting; d. het totale saldo van de baten en de lasten volgend uit de onderdelen a, b en c; e. de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma; ea f. het resultaat, volgend uit de onderdelen d en e; en g. alsmede de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten. <p>3. In de tussenrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en de lasten van taakvelden, prioriteiten en investeringskredieten in de begroting groter dan [bedrag] toegelicht.</p>	<p>uiteenzetting over de uitvoering en de bijstelling van het beleid en een overzicht met de bijgestelde raming van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de baten en de lasten per programma uitgesplitst naar producten; b) het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen uitgesplitst naar producten; c) het overzicht van de overhead en de geraamde vennootschapsbelasting; d) het totale saldo van de baten en de lasten volgend uit de onderdelen a, b en c; e) de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma; f) het resultaat, volgend uit de onderdelen d en e; en g) de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten. <p>3. In de bestuursrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en de lasten van producten en investeringskredieten in de begroting groter dan € 20.000 toegelicht.</p>
<p>Artikel 7. Informatieplicht</p> <p>Het college besluit niet over:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan [bedrag]; b. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan [bedrag]; en c. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen, <p>dan nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.</p>	<p>Artikel 7. Informatieplicht</p> <p>1. Het college informeert in ieder geval vooraf de raad en neemt pas een besluit, nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen voor zover het betreft niet afzonderlijk in de begroting aangegeven verplichtingen inzake:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 100.000; b) het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 50.000; en c) het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen.
<p>Artikel 8. EMU-saldo</p> <p>Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.</p>	<p>Artikel 8. EMU-saldo</p> <p>Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.</p>

Hoofdstuk 3. Financieel beleid	
<p>Artikel 9. Waardering en afschrijving vaste activa</p> <p>1. Materiële vaste activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd.</p> <p>1. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid bij deze verordening.</p> <p>2. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.</p> <p>4. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden lineair in [...] jaar afgeschreven.</p> <p>3. Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in [...] jaar afgeschreven.</p>	<p>Artikel 9. Waardering en afschrijving vaste activa</p> <p>1. Bepalingen in het kader van waardering & afschrijving vaste activa zijn opgenomen in de Nota Activabeleid gemeente Eemsmond.</p> <p>2. De raad stelt tenminste één keer per vier jaar de in lid 1 genoemde nota vast. Deze nota vormt de basis voor het te voeren activabeleid.</p>
<p>Artikel 10. Voorziening voor oninbare vorderingen</p> <p>1. Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.</p> <p>2. Voor openstaande vorderingen betreffende:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. onroerende zaakbelasting eigenaren; b. precariobelasting; c. hondenbelasting; d. parkeerbelasting; e. rioolheffing; f. afvalstoffenheffing; en g. bijstandsvertrekking, <p>wordt, met uitzondering van individuele vorderingen groter dan [bedrag], een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid.</p>	<p>Artikel 10. Voorziening voor oninbare vorderingen</p> <p>1. Voor de vorderingen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.</p>
<p>Artikel 11. Reserves en voorzieningen</p> <p>1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.</p> <p>1. Het college biedt de raad eens in de [...] jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de vorming en besteding van reserves; 	<p>Artikel 11. Reserves en voorzieningen</p> <p>1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de programma's plaats.</p> <p>2. Bepalingen in het kader van reserves en voorzieningen zijn opgenomen in de Nota reserves en voorzieningen gemeente Eemsmond.</p> <p>3. De raad stelt tenminste één keer per vier</p>

<p>b. de vorming en besteding van voorzieningen; en c. de rentetoerekening aan reserves en voorzieningen.</p> <p>2. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt minimaal aangegeven:</p> <ol style="list-style-type: none"> het specifieke doel van de reserve; de voeding van de reserve; de maximale hoogte van de reserve; en de maximale looptijd. <p>3. Indien een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.</p>	<p>jaar een nota reserves en voorzieningen vast.</p> <p>Deze nota behandelt onder meer:</p> <ol style="list-style-type: none"> de vorming en besteding van reserves; de vorming en besteding van voorzieningen. <p><i>[Art. 11, lid 2 en 3 (modelverordening): vervallen]</i></p>
<p>Artikel 12. Kostprijsberekening</p> <p>1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten van de gemeente, die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel systeem van kostentoerekening gehanteerd. Bij de kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken de indirecte kosten betrokken, die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verleende diensten.</p> <p>2. Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten, de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa.en Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook rioolheffing en afvalstoffenheffing de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gederfde inkomsten kosten van het kwijtscheldingsbeleid betrokken.</p> <p>3. Voor de inzet van materiële activa worden naast directe kosten, indirecte kosten en afschrijvingskosten, de rente voor de financiering van het actief toegerekend. Deze rente is een vergoeding voor de inzet van vreemd vermogen en</p>	<p>Artikel 12. Kostprijsberekening</p> <p>1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten, die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij de kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.</p> <p>2. Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid betrokken.</p> <p>3. Voor de toerekening van de overheadkosten aan: - de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden</p>

van eigen vermogen. De rentepercentages voor deze vergoeding worden bij de behandeling van de begroting vastgesteld.

3. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding toegerekend aan die activiteiten.

4. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.

5. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel die worden besteed aan de desbetreffende goederen, werken, diensten en heffingen, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel.

[6. In afwijking van het vijfde lid wordt voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van de rioolheffing uitgegaan van het aandeel in de totale geraamde overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten die met de rioolheffing maximaal in rekening kunnen worden gebracht, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de taakvelden.]

7. Het percentage van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijnde activa, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. Het percentage van deze omslagrente wordt bepaald uit het gewogen gemiddelde van het bij de begroting geraamde rentepercentage van de rentekosten op

gebracht;

- de kostprijs van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden;
- activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie en die in de desbetreffende verantwoording toegerekend mag worden;
- de kostprijs van vennootschapsbelasting-plichtige activiteiten die in de aangifte vennootschapsbelasting kunnen worden betrokken;

wordt uitgegaan van een opslagpercentage dat wordt berekend door de totale overhead onder het overzicht Overhead te delen door de totale geraamde directe kosten op de programma's.

[art. 12, lid 3, 4 en 5 (modelverordening) zijn in bovenstaand artikel geïntegreerd opgenomen; lid 6 (modelverordening): vervallen]

4. Het percentage van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijnde activa, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. Het percentage voor toerekening van rente aan kostprijzen is gelijk aan de afgeronde omslagrente die wordt gebruikt bij het toerekenen van rente aan de programma's.
5. Bij het bepalen van de kostprijzen wordt geen rekening gehouden met rentevergoeding over reserves en/of voorzieningen, tenzij de voorziening is gevormd op basis van contante waardebepaling.

[art. 12, lid 9 (modelverordening): vervallen]

6. In afwijking van het vierde lid wordt bij een verstrekte lening voor de bepaling van de rentekosten van de inzet van vreemd vermogen in de kostprijs uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen. Deze rente wordt verhoogd met een opslag voor het debiteurenrisico.
7. In afwijking van het eerste lid worden bij

de opgenomen langlopende leningen, kortlopende leningen en kredieten en het rentepercentage van de rentevergoeding over de reserves en de voorzieningen zoals bepaald overeenkomstig het achtste en negende lid. De uitkomst van dit percentage van de omslagrente wordt op een half procent afgerond.

8. Het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen in de omslagrente voor de kostprijsberekening als bedoeld in het zevende lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. De hoogte van het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen wordt bepaald aan de hand van de bij de begroting geraamde rentekosten als percentage van de opgenomen langlopende leningen, kortlopende leningen en kredieten. De uitkomst van dit rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen wordt op een half procent afgerond.

9. Als het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen zoals berekend overeenkomstig het achtste lid een percentage oplevert dat lager of gelijk is aan [...] (bijvoorbeeld 2,5%)] dan bedraagt het rentepercentage voor deze rentevergoeding [...] (bijvoorbeeld 3%).

10. In afwijking van het zevende lid wordt bij een verstrekte lening voor de bepaling van de rentekosten van de inzet van vreemd vermogen in de kostprijs uitgegaan van de rente van de lening die voor de financiering van de verstrekte lening is aangetrokken. Deze rente wordt verhoogd met een opslag voor het debiteurenrisico.

11. In afwijking van het eerste lid worden bij vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend. Bij projectfinanciering worden dan de werkelijke rentekosten toegerekend. In andere gevallen wordt uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen.

vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend. Bij projectfinanciering worden dan de werkelijke rentekosten toegerekend. In andere gevallen wordt uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen.

Artikel 13. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden ~~en met welke~~ ~~bijbehorende activiteiten~~ waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt

Artikel 13. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt tenminste de geraamde

tenminste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking **vanwege een publiek belang** doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de **activiteit levering van de desbetreffende goederen, diensten of werken** wordt gemotiveerd.

2. Bij het verstrekken van leningen of garanties aan overheidsbedrijven en derden brengt de gemeente de geraamde integrale kosten in rekening. Bij afwijking **vanwege een publiek belang** doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de lening of garantie wordt gemotiveerd.

3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van tenminste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking **vanwege een publiek belang** doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.

4. Raadsbesluiten met de motivering van het publiekbelang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als sprake is van:

- a. leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
- b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
- c. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
- d. een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
- e. een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
- f. een bevoordeling van publieke media-instellingen; en
- g. een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en

integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de levering van de desbetreffende goederen diensten of werken wordt gemotiveerd.

2. Bij het verstrekken van leningen of garanties aan overheidsbedrijven en derden brengt de gemeente de geraamde integrale kosten in rekening. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de lening of garantie wordt gemotiveerd.

3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van tenminste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.

4. Raadsbesluiten met de motivering van het publiekbelang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als sprake is van:

- a) leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
- b) een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
- c) een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
- d) een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
- e) een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
- f) een bevoordeling van publieke media-instellingen; en
- g) een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en

<p>daarmee verenigbaar is.</p>	<p>daarmee verenigbaar is.</p>
<p>Artikel 14. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen</p> <p>1. Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, de rioolheffingen, de afvalstoffenheffing, [... (verdere opsomming van rechten en leges waarvan het wenselijk wordt geacht de tarieven jaarlijks vast te stellen)].</p> <p>2. Het college biedt de raad eens in de [aantaljaar] jaar een nota aan met de kaders voor de prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, werken en diensten aan overheidsbedrijven en derden en voor de huren en de erfpachten.</p> <p>3. Het college legt bij een tussentijdse wijziging van prijzen, huren en erfpachten ten opzichte van de kaders uit de nota vooraf een besluit voor aan de raad.</p>	<p>Artikel 14. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen</p> <p>1. Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, de rioolheffingen, de afvalstoffenheffing, de reinigingsrechten, de begraafrechten, de leges uit de legesverordening, de marktgelden en de liggelden.</p> <p>2. Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een nota aan met de kaders voor de prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, werken en diensten aan overheidsbedrijven en derden en voor de huren en de erfpachten.</p> <p>3. Het college legt bij een tussentijdse wijziging van prijzen, huren en erfpachten ten opzichte van de kaders uit de nota vooraf een besluit voor aan de raad.</p>
<p>Artikel 15. Financieringsfunctie</p> <p>1. Het college neemt bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht:</p> <p>a. voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd; en</p> <p>b. er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.</p> <p>2. Het college informeert de raad vooraf als de wettelijke kasgeldlimiet, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet financiering decentrale overheden, of de wettelijke renterisiconorm, bedoeld in artikel 1, onder h, van de Wet financiering decentrale overheden, dreigt te worden overschreden.</p> <p>2. Bij het verstrekken van leningen, het verstrekken van garanties en het verstrekken van risicodragend kapitaal bedingt het college indien mogelijk zekerheden.</p> <p><i>[3. Bij het verstrekken van een garantie wordt een voorziening ten laste van de begroting gevormd ter grote van het risico dat de gemeente met de garantie loopt. Als in de begroting niet is voorzien in budget voor deze voorziening dan doet het college vooraf aan de garantieverlening een voorstel aan de</i></p>	<p>Artikel 15. Financieringsfunctie</p> <p>1. Het college neemt bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht:</p> <p>a) voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd; en</p> <p>b) er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.</p> <p>2. Bij het verstrekken van leningen, het verstrekken van garanties en het verstrekken van risicodragend kapitaal bedingt het college indien mogelijk zekerheden.</p> <p>3. Bij het verstrekken van een garantie wordt een voorziening ten laste van de begroting gevormd ter grote van het risico dat de gemeente met de garantie loopt. Als in de begroting niet is voorzien in budget voor deze voorziening dan doet het college vooraf aan de garantieverlening een voorstel aan de raad voor een begrotingswijziging.</p> <p><i>[Art. 15 lid 3 (modelverordening): vervallen]</i></p>

Modelverordening van de VNG	Voorstel tot nieuwe Financiële Verordening
<p><i>raad voor een begrotingswijziging.]</i></p>	<p>3. Het college geeft uitvoering aan de financieringsfunctie binnen de kaders van het door de raad vastgestelde treasurystatuut.</p>
<p>Hoofdstuk 4. Paragrafen</p>	
<p>Artikel 16. Lokale heffingen Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf lokale heffingen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. de berekening van het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en de voorzieningen voor het bepalen van de kostprijzen, bedoeld in artikel 12, achtste en negende lid; b. de berekening van het rentepercentage voor de omslagrente voor het bepalen van de kostprijzen, bedoeld in artikel 12, zevende lid; c. de kostentorekening van de geraamde rentekosten en de geraamde overheadkosten aan de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht; en d. [...]. 	<p>Artikel 16. Lokale heffingen Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf lokale heffingen in ieder geval de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.</p> <p><i>[Art. 16 a, b en c (modelverordening): vervallen]</i></p>
<p>[Artikel 17. Financiering <i>In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>a. de schulden met een looptijd korter dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;</i> <i>b. de schulden met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;</i> <i>c. de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende vier jaar;</i> <i>d. de rentevisie voor de komende vier jaar; en</i> <i>e. [...].]</i> 	<p>Artikel 17. Financiering In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken doet het college, naast het opnemen van de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, in ieder geval verslag van de kasgeldlimiet.</p>
<p>Artikel 18. Weerstandsvermogen & risicobeheersing 1. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de</p>	<p>Artikel 18. Risicobeheersing & weerstandsvermogen 1. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in ieder</p>

verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- ~~a. de solvabiliteitsratio;~~
- a. de ontwikkeling van de netto schuld per inwoner;
- ~~c. de ontwikkeling van de netto schuld als percentage van de gemeentelijke inkomsten;~~
- ~~d. de ontwikkeling van de som van de voorraden bouwgrond, de voorraden onderhanden werk en overige voorraden als percentage van de gemeentelijke inkomsten;~~
- ~~e. de ontwikkeling van de som van de leningen aan derden en de leningen aan verbonden partijen als percentage van de gemeentelijke inkomsten; en~~
- b. het saldo van de baten en lasten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves als percentage van de inkomsten;
- de onbenutte belastingcapaciteit onroerende zaakbelasting als percentage van de inkomsten;
- en
- f. [...].

[2. Voor het in beeld brengen van de weerstandscapaciteit van de gemeente wordt beoordeeld of de gemeente bij een risicoscenario de schuldverplichtingen in de toekomst kan blijven nakomen zonder dat de uitgaven aan en de investeringen in noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen.]

Artikel 19. Onderhoud kapitaalgoederen
 [1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. de voortgang van het geplande onderhoud;
- b. de omvang van het achterstallig onderhoud; en
- c. [...].]

2. Het college biedt de raad tenminste eens in de [aantal] jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair. De raad stelt

geval de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

[Art. 18, lid 1 a b, en c (modelverordening): vervallen]

2. Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota risicobeheersing en weerstandsvermogen aan. In deze nota wordt ingegaan op het beleid omtrent risicomangement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of anderszins.

In de nota wordt tevens de gewenste weerstandscapaciteit bepaald. De raad stelt de nota vast binnen drie maanden nadat de nota is aangeboden.

[Art. 18, lid 3 (modelverordening): vervallen]

Artikel 19. Onderhoud kapitaalgoederen
 1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in ieder geval de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

[Art. 19 a en b (modelverordening): vervallen]

2. Het college biedt de raad tenminste eens in de vier jaar beheerplannen op het gebied van de openbare ruimte aan. De plannen geven de kaders weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud op het gebied van de openbare ruimte. De raad stelt de plannen vast.

3. Het college biedt de raad tenminste eens in

<p>het plan vast.</p> <p>3. Het college biedt de raad tenminste eens in de [aantal] jaar een rioleringsplan aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.</p> <p>4. Het college biedt de raad tenminste eens in de [aantal] jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.</p>	<p>de vier jaar een gemeentelijk water- en rioleringsplan aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.</p> <p>4. Het college biedt de raad tenminste eens in de vijf jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.</p>
<p>[Artikel 20. Bedrijfsvoering</p> <p><i>In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten; b. de kosten van inhuur derden; c. de huisvestingskosten; d. de automatiseringskosten; e. de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant; en f. [...]. 	<p>Artikel 20. Bedrijfsvoering</p> <p>In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten; b. de kosten van inhuur derden; c. de huisvestingskosten; en d. de automatiseringskosten. <p>e. de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant.</p>
<p>[Artikel 21. Verbonden partijen</p> <p><i>Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf verbonden partijen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a. [...]. 	<p>Artikel 21. Verbonden partijen</p> <p>Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf verbonden partijen de verplichte onderdelen op grond van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.</p>
<p>Artikel 22. Grondbeleid</p> <p><i>[1. In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel van 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> a. het verloop van de grondvoorraad; b. de te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten; en c. [...]. <p>2. Het college biedt de raad ten minste eens in</p>	<p>Artikel 22. Grondbeleid</p> <p>1. In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel van 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. het verloop van de grondvoorraad; b. de te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten. <p>2. Het college biedt de raad ten minste eens in de vier jaar een nota grondbeleid aan. De</p>

<p>de [aantal] jaar een nota grondbeleid aan. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente; b. te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten; c. het verloop van de grondvoorraad; d. de uitgangspunten voor de verkoopprijzen van gronden; en e. [...]. 	<p>raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente; b. te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten; c. het verloop van de grondvoorraad; d. de uitgangspunten voor de verkoopprijzen van gronden.
<p>Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer</p>	
<p>Artikel 23. Administratie</p> <p>1. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen; b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten, [...]; c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties; d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid; e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving. <p><u>2. Onder administratie wordt verstaan het</u></p>	<p>Artikel 23. Administratie</p> <p>1. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen; b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten, enzovoorts; c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties; d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid; e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting

~~systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.~~

en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 24. Financiële organisatie

Het college draagt zorgt voor:

- a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de ~~taakvelden producten van de productenraming en de productenrealisatie~~;
- g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
- h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen;
- en
- i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen,

opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 24. Financiële organisatie

Het college draagt zorgt voor:

- a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de producten van de productenraming en de productenrealisatie;
- g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
- h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen; en
- i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen,

opdat aan de eisen van rechtmatigheid,

	controle en verantwoording wordt voldaan.
<p>Artikel 25. Interne controle</p> <p>1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.</p> <p>2. Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de [... (bijvoorbeeld 4 of 5)] jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.</p>	<p>Artikel 25. Interne controle</p> <p>1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.</p> <p>2. Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de 5 jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.</p>
Hoofdstuk 6. Slotbepalingen	
<p>Artikel 26. Intrekken oude verordening en overgangsrecht</p> <p>1. De [citeertitel oude verordening] wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting, jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt.</p> <p>2. Op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die voor 1 januari 2017 zijn</p>	<p>Artikel 26. Intrekken oude verordening en overgangsrecht</p> <p>1. De Financiële Verordening gemeente Eemsmond wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting, jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt.</p>

<p>gedaan, blijft de [citeertitel oude verordening] van toepassing zoals deze gold op de dag voor de inwerkingtreding van deze verordening.</p>	<p>2. Op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die voor 1 januari 2017 zijn gedaan, blijft de 'Nota Activabeleid Gemeente Eemsmond 2012-2015' van toepassing zoals deze gold op de dag voor de inwerkingtreding van de nieuwe 'Nota Activabeleid Gemeente Eemsmond 2017-2020'.</p>
<p>Artikel 27. Inwerkingtreding en citeertitel 1. Deze verordening treedt in werking op [datum]. 2. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening [naam gemeente en eventueel jaartal].</p>	<p>Artikel 27. Inwerkingtreding en citeertitel 1. Deze verordening treedt in werking op 2 februari 2017. 2. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening gemeente Eemsmond 2017.</p>

BIJLAGE 3: Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023

Besluit van het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord tot vaststelling van de Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord; gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van [27 september 2023 en nummer]; gelet op

- artikel 213, eerste lid, van de Gemeentewet;
 - artikelen 217 van de Provinciewet
- besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening controle financiële beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- accountant: een door het Algemeen Bestuur aangewezen accountant als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet;
- accountantscontrole: controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening door de accountant;
- deelverantwoording: een in opdracht van het Algemeen Bestuur ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een deel van de gemeentelijke organisatie, welke verantwoording onderdeel uitmaakt van de jaarrekening;
- jaarrekening: jaarrekening van de gemeente als bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet;
- rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het Dagelijks Bestuur waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole vindt plaats door een accountant. De aanwijzing van de accountant geschiedt voor een periode van 4 jaar.
2. Het Dagelijks Bestuur bereiden in overleg met het Algemeen Bestuur de aanbesteding van de accountantscontrole voor.
3. Het Algemeen Bestuur stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het programma van eisen vast. Het programma van eisen bevat voor de jaarlijkse accountantscontrole in ieder geval:
 - a. de toe te passen goedkeuringstoleranties bij de accountantscontrole, de verantwoordingsgrens door het Dagelijks Bestuur en afwijkende rapportagegrenzen;
 - b. de apart te controleren deelverantwoordingen en de daarbij toe te passen omvangsbases; en goedkeuringstoleranties en afwijkende rapporteringstoleranties;
 - c. de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
 - d. de aanvullende uit te voeren tussentijdse controles;
 - e. de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering
 - f. de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht dient te besteden;
 - g. de gemeentelijke producten of organisatieonderdelen met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht dient te besteden;
4. In afwijking van het derde lid, aanhef, kan het Algemeen Bestuur in het programma van eisen opnemen, dat het Algemeen Bestuur jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant de onder f en g genoemde onderdelen vaststelt.
5. Het Algemeen Bestuur stelt de selectiecriteria en per selectie criterium de bijbehorende wegingsfactoren vast.

Artikel 3. Overige controles en opdrachten

1. Het Dagelijks Bestuur kan de accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de doelmatigheid en doeltreffendheid als bedoeld in **Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023** voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het Dagelijks Bestuur informeren het Algemeen Bestuur vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.
2. Het Dagelijks Bestuur draagt de zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de eisen van rechtmatigheid van de ministeries.
3. Het Dagelijks Bestuur draagt de zorg voor de verantwoording aan derden en nemen hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Als een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, is het Dagelijks Bestuur bevoegd hiervoor de opdracht te verlenen aan een andere dan de door het Algemeen Bestuur aangewezen accountant, indien dit in het belang van de gemeenschappelijke regeling is.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening:
 - a. de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden. De accountant vraagt voorafgaand aan de accountantscontrole de benodigde dossierstukken schriftelijk op bij een vertegenwoordiger van de ambtelijke organisatie;
 - b. De accountant voert de controlewerkzaamheden met voorafgaande kennisgeving aan een vertegenwoordiger van de ambtelijke organisatie van de gemeenschappelijke regeling uit.
2. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek overleg plaats tussen de accountant, het Algemeen Bestuur en vertegenwoordigers van de gemeenschappelijke regeling.

Artikel 5. Informatieverstrekking door het Dagelijks Bestuur

1. Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening, met de rechtmatigheidsverantwoording, conform de geldende wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor accountantscontrole.
2. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende bescheiden voor de accountant ter inzage liggen en onbelemmerd toegankelijk zijn.
3. Bij de jaarrekening bevestigen het Dagelijks Bestuur schriftelijk aan de accountant, dat alle het Dagelijks Bestuur bekende informatie van belang voor de oordeelsvorming van de accountant is verstrekt.
4. Het Dagelijks Bestuur overlegt de gecontroleerde jaarrekening samen met de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen voor uiterlijk [datum.....] aan het Algemeen Bestuur.
5. Alle informatie die na afgifte van de accountantsverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in het Algemeen Bestuur beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur en de accountant gemeld.
6. De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur zo veel mogelijk gebruik van het namens het Dagelijks Bestuur uitgevoerde onafhankelijke onderzoek.
7. De accountant maakt in de accountantscontrole zo veel mogelijk gebruik van de aanwezige interne beheersing van de werkzaamheden van de interne auditfunctie van de gemeente en stimuleert door een zo veel mogelijke organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering.

Artikel 6. Toegang tot informatie door accountant

1. Het Dagelijks Bestuur dragen er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle relevante werkplaatsen van de gemeente.
2. De accountant is bevoegd om van alle bij OD NHN werkende personen mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor, dat de in de gemeentelijke organisatie werkende personen hieraan hun medewerking verlenen.
3. Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor, dat alle in de gemeenschappelijke regeling werkende personen zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een

juist en volledig oordeel kan vormen over het gevoerde financiële beheer, de getrouwheid van zowel het financiële beeld als de verklaring omtrent de rechtmatige totstandkoming van de baten en lasten.

Artikel 7. Rapportering door accountant

1. Indien de accountant bij een accountantscontrole tot het oordeel komt dat de rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur niet getrouw is, dan wel afwijkingen constateert die op zichzelf leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende controleverklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan het Algemeen Bestuur en zendt een afschrift hiervan aan het Dagelijks Bestuur.
2. In aanvulling op het verslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde controles verslag uit over zijn bevindingen die niet van bestuurlijk belang zijn aan de daarvoor in aanmerking komende ambtenaren.
3. De controleverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan het Algemeen Bestuur door de accountant aan het Dagelijks Bestuur voorgelegd met de mogelijkheid voor het Dagelijks Bestuur om op deze stukken te reageren.
4. De accountant bespreekt voorafgaand aan de behandeling in het Algemeen Bestuur van de jaarstukken het verslag van bevindingen met het Algemeen Bestuur.

Artikel 8. Intrekking oude regeling

De wordt ingetrokken.

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op **[1 oktober 2023]**, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening en deelverantwoordingen van het verslagjaar **2023** en later.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: **Verordening controle financiële beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023.**

Aldus vastgesteld in AB vergadering van **[datum]**.

De voorzitter,
De griffier,

Toelichting

NB Deze toelichting is ook geschreven met het oog op de (mogelijke) keuzes die in de Model Verordening controle financiële beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) gemaakt zijn. Als een individuele gemeente op onderdelen andere keuzes maakt dan in deze modelverordening zijn gemaakt, dan sluit deze toelichting mogelijk niet aan. Wel kan ze uiteraard als basis dienen voor een door de gemeente zelf op te stellen toelichting. Voor een goed beeld dient deze modelverordening in samenhang met de hierbij behorende VNG ledenbrief en implementatiehandleiding gelezen te worden.

Algemeen

Artikel 213 van de Gemeentewet verplicht het Algemeen Bestuur bij verordening regels vast te stellen voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Door middel van de Verordening controle financiële beheer en organisatie (artikel 213 Gemeentewet) stelt het Algemeen Bestuur de kaders voor de accountantscontrole, gebruik makend van de mogelijkheden die artikel 213 van de Gemeentewet en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (hierna: Bado) daartoe bieden.

Het is het Algemeen Bestuur die de accountant voor de controle van de jaarrekening aanwijst. In het voortraject voor de aanwijzing – de aanbesteding – is het Dagelijks Bestuur nauw betrokken. Het Dagelijks Bestuur kan daarnaast extra opdrachten aan dezelfde of een andere accountant verstrekken.

Wanneer de opdracht is verleend, bepaalt de accountant binnen de kaders van de opdracht, op welke wijze hij de controle uitvoert. Uiteraard vindt hierover wel periodiek overleg plaats, zodat afgestemd kan worden met betrokkenen en andere onderzoeken en controles.

Voor een goede uitvoering van en rapportage over de controle, heeft het Dagelijks Bestuur en de accountant verschillende rechten en plichten. Zo moet het Dagelijks Bestuur ervoor zorgen dat de accountant alle informatie krijgt die hij nodig heeft om de controle uit te voeren. De accountant, aan de andere kant, zorgt dat betrokkenen tijdig worden geïnformeerd over bevindingen. Verder heeft het Dagelijks Bestuur een eigenstandige informatieplicht richting het Algemeen Bestuur.

Relatie met de rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur

Vanaf boekjaar 2023 neemt het Dagelijks Bestuur een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording geeft inzicht in hoeverre de gemeente rechtmatig heeft gehandeld. Waar de accountant voorheen een oordeel vormde over de getrouwheid én rechtmatigheid van de jaarverslaggeving, beperkt de accountant zich nu tot een oordeel over het getrouwe beeld van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording). De accountant geeft vanaf dit moment dus geen afzonderlijk oordeel meer over de rechtmatigheid.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur, over de (financiële) rechtmatigheid. Met als doel om de kaderstellende en controlerende rol van het Algemeen Bestuur op dit vlak te versterken.

Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording toetst de accountant uitsluitend of de jaarrekening getrouw is, maar toetst daarbij ook of de rechtmatigheidsverantwoording dat is. Dit betekent onder meer dat afwijkingen van rechtmatigheid (voor zover deze niet tevens van invloed zijn op het getrouwe beeld), geen invloed hebben op de strekking van de controleverklaring. Hierdoor kan het bijvoorbeeld voorkomen dat er omvangrijke afwijkingen van rechtmatigheid opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording van het Dagelijks Bestuur, terwijl de strekking van de controleverklaring toch goedkeurend is, omdat de omvangrijke rechtmatigheidsfouten getrouw opgenomen zijn in de rechtmatigheidsverantwoording.

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 1. Definities

[In artikel 213, vijfde lid, van de Gemeentewet is bepaald dat de accountant verslag uitbrengt aan het Algemeen Bestuur met een afschrift aan het Dagelijks Bestuur. Men kan ervoor kiezen dat de accountant, uit hoofde van zijn natuurlijke adviesfunctie, ook een zogenoemde managementletter uitbrengt met meer gedetailleerde bevindingen die niet direct de verklaring raken. De accountant kan daar aanbevelingen voor verbeteringen aan toevoegen met betrekking tot de interne beheersing, de IT-omgeving en actuele ontwikkelingen. Een dergelijke managementletter is uiteraard bestemd voor het management van het gemeentelijk apparaat en het Dagelijks Bestuur. Daarnaast kan ook een boardletter opgesteld worden die naar het Algemeen Bestuur gestuurd kan worden. Deze boardletter houdt alleen de bestuurlijk relevante punten van de managementletter in en eventuele publicatie gevoelige informatie (zoals over IT-beveiliging) is uit deze letter verwijderd. Wanneer een boardletter wordt opgesteld ten behoeve van het Algemeen Bestuur is het ook raadzaam om vast te leggen op welke wijze het Dagelijks Bestuur reageert op de aanbevelingen richting het Algemeen Bestuur.]

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

Na afloop van ieder begrotingsjaar moet het Dagelijks Bestuur verantwoording afleggen aan het Algemeen Bestuur over het gevoerde bestuur door overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag (artikel 197, eerste lid, van de Gemeentewet). Voor het overleggen van deze stukken aan het Algemeen Bestuur moet de jaarrekening door een bevoegd accountant zijn gecontroleerd (artikel 197, tweede lid, van de Gemeentewet). Artikel 2 regelt de opdrachtverlening van de accountantscontrole van de jaarrekening. In de opdrachtverlening kan het Algemeen Bestuur aandachtspunten meegeven aan de accountant die het Algemeen Bestuur nader belicht wil zien.

Eerste lid

Artikel 213 van de Gemeentewet geeft aan dat raad een of meerdere accountants aanwijst. Hierbij wordt verwezen naar de kwaliteitseisen zoals die zijn geformuleerd in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Het moet gaan om een registeraccountant of een Accountant-Administratieconsulent ten aanzien van wie in het accountantsregister een aantekening is geplaatst.

Door gebruikmaking van deze bevoegdheid kan het Algemeen Bestuur zijn controlerende rol richting de organisatie versterken. De periode van de verbintenissen met de accountant voor de controle van de jaarrekening is ook vastgelegd in het eerste lid. Dit impliceert niet dat daarna van accountant wordt gewisseld. De accountant maakt bij de nieuwe aanbesteding wederom kans op de opdracht. Een raad die per periode wil wisselen van controlerend accountant zal hierbij met de aanbesteding rekening moeten houden, door de controlerend accountant van de afgelopen periode uit te sluiten.

Tweede lid

Het tweede lid dicht een uitvoerende rol toe aan het Dagelijks Bestuur. Het Algemeen Bestuur heeft een kaderstellende rol; hij stelt de selectiecriteria vast op basis waarvan de keuze voor de accountant wordt bepaald. In de praktijk stelt het Dagelijks Bestuur het programma van eisen (in concept) op, in samenwerking met het Algemeen Bestuur. Ook voert het Dagelijks Bestuur de aanbesteding uit. Na aanwijzing door het Algemeen Bestuur is het de burgemeester die de overeenkomst voor de accountantscontrole met de accountant sluit. De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in en buiten rechte, zie artikel 171, eerste lid, van de Gemeentewet.

Derde lid, onder a

Voor de accountantscontrole geldt het Bado, dat krachtens artikel 213, zesde lid, van de Gemeentewet door de minister is vastgesteld. Het Bado bevat onder andere regels voor de omvangsbases en goedkeuringstoleranties voor de accountantsverklaring en de rapporteringstoleranties voor het verslag van bevindingen.

De goedkeuringstoleranties zijn kwantitatieve criteria. Het geeft de grens weer van fouten of onzekerheden in de controle, die maximaal mogen voorkomen in een jaarrekening om een goedkeurende accountantsverklaring te ontvangen. Komen de fouten of onzekerheden boven deze grens uit, dan acht de accountant dat de jaarrekening geen getrouw beeld geeft. De bovengrenzen van de goedkeuringstoleranties zijn 1% van de omvangsbasis voor de fouten in de jaarrekening en 3% van de omvangsbasis voor de onzekerheden in de controle. De omvangsbasis is gelijk aan de totale lasten van de gemeente. Het Algemeen Bestuur kan deze percentages aanscherpen, dat wil zeggen op een lager percentage dan 1% of 3% zetten. De accountant brengt hierover verslag uit in het verslag van bevindingen.

De toleranties moeten al bij de aanbesteding van de accountantscontrole worden bepaald en zodoende worden opgenomen in het programma van eisen. Een aanscherping van de eisen door de raad zal in veel gevallen leiden tot een hogere prijsstelling door de accountant(s), vanwege de daarmee gepaard gaande werkzaamheden

De verantwoordingsgrens en eventuele afwijkende rapportagegrenzen door burgemeester en wethouders worden geregeld in de [**citeertitel Verordening financiële beleid, beheer en organisatie (artikel 212 Gemeentewet)**]. De verantwoordingsgrens moet tussen de 0 – 3 % liggen van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves. Het geeft aan boven welke grens het Dagelijks Bestuur een fout of onduidelijkheid moet rapporteren aan het Algemeen Bestuur via de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast kan het Algemeen Bestuur een rapportagegrens vaststellen, waarboven het Dagelijks Bestuur afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen moet toelichten in de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening.

Derde lid, onder b

Het derde lid, onder b, gaat in op de deelverantwoordingen die de accountant apart moet controleren. Ook bij de deelverantwoordingen geldt dat de bovengrenzen van de goedkeuringstoleranties 1% van de omvangsbasis zijn voor de fouten in de jaarrekening en 3% van de omvangsbasis voor de onzekerheden in de controle. Het Algemeen Bestuur kan ook hier de percentages aanscherpen, dat wil zeggen op een lager percentage dan 1% of 3% zetten. Op grond van (bijzondere) activiteiten van het deel van de gemeentelijke organisatie kan de accountant voor de berekening van de goedkeuringstoleranties voor bepaalde deelverantwoordingen gemotiveerd kiezen voor een andere omvangsbasis dan de totale lasten van de deelverantwoording (artikel 2, zesde lid, van het Bado).

Derde lid, onder c tot en met h

Bij de overige onderdelen in het derde lid is een aantal zaken gespecificeerd die mogelijk kostenverhogend kunnen werken. Daarom is hiervan expliciet opgenomen dat ze in de uitvraag voor de opdrachtverlening expliciet benoemd moeten worden.

Vierde lid

Het Algemeen Bestuur kan de onderdelen van de jaarrekening, de onderdelen van deelverantwoording en gemeentelijke organisatieonderdelen jaarlijks opnieuw vaststellen. Op deze manier kan het Algemeen Bestuur rekening houden met gewijzigde politieke omstandigheden. Hierover worden bepalingen in het programma van eisen bij de aanbesteding en opdrachtverlening opgenomen.

Vijfde lid

Het bedrag dat is gemoeid met de accountantscontrole van de jaarrekening kan zo hoog zijn, dat deze controle Europees moet worden aanbesteed. Dit hangt natuurlijk ook af van de contractsduur die met de accountant wordt aangegaan. Bij een langere contractsduur is de prijs van het contract eveneens hoger. Bij Europese aanbesteding zijn het de selectiecriteria en de bijbehorende wegingsfactoren die uiteindelijk de selectie van de accountant voor de controle van jaarrekening bepalen. Het Algemeen Bestuur stelt de selectiecriteria en de bijbehorende wegingsfactoren vast.

Artikel 3. Overige controles en opdrachten

Naast de controle van de jaarrekening zijn er meer werkzaamheden binnen de gemeente die de inzet van een accountant (kunnen) vereisen. Zo eisen ministeries voor de verantwoording over de

uitvoering van de medebewindstaken door gemeenten (specifieke uitkeringen) vaak een aparte accountantsverklaring. De aanwijzing van de accountant voor dit soort accountantscontroles is een bevoegdheid van het Dagelijks Bestuur. Ook kan het Dagelijks Bestuur besluiten om advieswerkzaamheden uit te besteden aan de accountant. Het betreft hier vanzelfsprekend advieswerkzaamheden die samenhangen met de natuurlijke adviesfunctie van de accountant die de onafhankelijkheid van de accountant niet in gevaar brengen.

Eerste lid

Het eerste lid regelt hoe het Dagelijks Bestuur moeten omgaan met de uitbesteding van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de doelmatigheid en doeltreffendheid, zoals de verbetering van de administratieve organisatie, aan de accountant. Veelal zal het hier gaan om onderzoeken die vallen onder de reikwijdte van de **[citeertitel Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet)]**. Door deze werkzaamheden te gunnen aan de accountant kan de onafhankelijkheid en daarmee de integriteit van de accountant ten aanzien van zijn controlewerkzaamheden voor het Algemeen Bestuur in het geding komen. Op de loer liggende belangenversterving tussen het Dagelijks Bestuur en accountant kan mogelijk een weerslag hebben op de kwaliteit van de controle van de jaarrekening. Indien het Dagelijks Bestuur het voornemen heeft de accountant te vragen voor advieswerkzaamheden, dient het Dagelijks Bestuur het Algemeen Bestuur hier vooraf over te informeren. Dit biedt het Algemeen Bestuur de mogelijkheid om over de desbetreffende uitbesteding van werkzaamheden zijn oordeel te vormen en zijn bedenkingen aan het Dagelijks Bestuur kenbaar te maken.

Tweede en derde lid

Het tweede en het derde lid regelen, dat het Dagelijks Bestuur voor de overige controlewerkzaamheden in het algemeen de door het Algemeen Bestuur aangewezen accountant inschakelen.

Voor de controles die worden bedoeld in het tweede en derde lid, gelden vaak afwijkende controle-eisen van de derden, bijvoorbeeld vanuit de ministeries. In dat geval dient in de opdrachtverlening aan de accountant te worden aangegeven dat de controle aan deze eisen moet voldoen.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

Eerste lid

Het eerste lid regelt de bevoegdheidsverdeling tussen de accountant en het Dagelijks Bestuur ten aanzien van de inrichting van de accountantscontrole. De accountant is leidend ten aanzien van de inrichting van de accountantscontrole. Hij mag zelfs onaangekondigd controles uitvoeren. Het Dagelijks Bestuur zijn hierin volgend.

Tweede lid

Wel moet er ter bevordering van een soepele accountantscontrole periodiek overleg worden gevoerd tussen de accountant, *[een vertegenwoordiger uit]* het Algemeen Bestuur ende verschillende vertegenwoordigers van de gemeente. Deze vertegenwoordigers zijn bijvoorbeeld een vertegenwoordiger van de rekenkamer, de portefeuillehouder en het hoofd financiën, de gemeentesecretaris en de (concern)controller. Ook is uitwisseling van informatie gewenst over specifieke aandachtsgebieden bij de accountantscontrole.

Daarnaast moet men bewust zijn van het feit dat er vanuit verschillende invalshoeken controlerende werkzaamheden plaatsvinden: werkzaamheden vanuit de verbijzonderde interne controle, de onderzoeken die worden uitgevoerd door de lokale rekenkamer en de doelmatigheids- en doeltreffendheidsonderzoeken die door het Dagelijks Bestuur wordt uitgevoerd. Om te voorkomen dat er dubbel werk wordt verricht is het raadzaam dat er periodiek afstemming plaats vindt over de uit te voeren onderzoeken.

Artikel 5. Informatieverstrekking door het Dagelijks Bestuur

Eerste lid

Burgemeester en wethouder zijn niet alleen verantwoordelijk voor de jaarrekening en de rechtmatigheidsverantwoording, waar een verklaring op wordt afgegeven, ten opzichte van het

Algemeen Bestuur is het Dagelijks Bestuur ook verantwoordelijk voor de samenstelling van eventuele door het Algemeen Bestuur geëiste deelverantwoordingen.

Tweede lid

Voor de controle van de jaarrekening doet de accountant onderzoek naar de achterliggende bescheiden, bijvoorbeeld verordeningen, nota's, collegebesluiten, deelverantwoordingen, administraties, plannen, overeenkomsten en berekeningen. Het Dagelijks Bestuur zorgt ervoor dat deze bescheiden voor de accountant ter inzage liggen en goed toegankelijk zijn.

[Derde lid

Het derde lid verplicht het Dagelijks Bestuur een verklaring af te geven aan de accountant, waarin het Dagelijks Bestuur verklaart geen informatie die van belang is voor de beoordeling van de jaarrekening, te hebben achtergehouden. De verklaring wordt ook wel een Letter Of Representation (LOR) genoemd.]

Vierde lid

In het vierde lid is een uiterlijke datum aan het Dagelijks Bestuur gesteld voor de overlegging van de gecontroleerde jaarrekening aan het Algemeen Bestuur. De jaarrekening moet namelijk binnen twee weken na vaststelling, maar in elk geval vóór 15 juli worden toegezonden aan gedeputeerde staten (artikel 200 van de Gemeentewet). Dat betekent dat voor deze datum de jaarrekening door het Algemeen Bestuur moet zijn behandeld, een eventuele erop volgende indemniteitsprocedure (artikel 198 van de Gemeentewet) doorlopen en de jaarrekening wel of niet zijn vastgesteld.

Overigens verzendt de accountant de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen ook rechtstreeks aan het Algemeen Bestuur. Artikel 197, tweede lid, van de Gemeentewet bepaalt dat het Dagelijks Bestuur bij de overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag aan het Algemeen Bestuur, de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen daarbij moet toevoegen.

[Vijfde lid

Het vijfde lid gaat in op de wijze waarop het Dagelijks Bestuur de [management- en] boardletter aanbiedt aan het Algemeen Bestuur.]

Zesde lid

Het zesde lid gebiedt het Dagelijks Bestuur alle informatie die van invloed is op het beeld van de jaarrekening – en pas na de afgifte van de accountantsverklaring, maar voor de vaststelling van de jaarrekening door het Algemeen Bestuur aan het Dagelijks Bestuur bekend is geworden – terstond te melden aan het Algemeen Bestuur en de accountant. Het sluit verrassingen tijdens het Algemeen Bestuursbehandeling uit.

Zevende en achtste lid

De zevende en achtste leden beogen te waarborgen dat de accountant bij de uitvoering van zijn werkzaamheden zoveel als mogelijk zal steunen op de interne auditfunctie binnen de gemeente. Als de werkzaamheden van voldoende kwaliteit zijn en voldoen aan de daarvoor geldende standaarden, dan dient de accountant daar zoveel als mogelijk op te steunen bij de totstandkoming van zijn oordeel. Hiermee wordt beoogd dat door een zo veel mogelijke organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering wordt gestimuleerd.

Artikel 6. Toegang tot informatie door accountant

Om een goede controle uit te voeren moet de accountant onbelemmerd onderzoek kunnen doen. Artikel 6 kent deze bevoegdheid toe aan de accountant. De verantwoordelijkheid ligt bij het Dagelijks Bestuur om de accountant deze onbelemmerde toegang te verschaffen.

Eerste lid

De accountant is bijvoorbeeld bevoegd tot het opnemen van alle kassen, waardepapieren en voorraden en het inzien van alle boeken, notulen, brieven, computerbestanden en overige bescheiden, waarvan hij inzage voor de accountantscontrole nodig oordeelt.

Tweede lid

Het Dagelijks Bestuur draagt er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle kantoren, magazijnen, werkplaatsen, terreinen en informatiedragers van de gemeente. Dit natuurlijk met in achtneming van de afspraken met het Algemeen Bestuur, zoals neergelegd in het programma van eisen bij de aanbesteding.

Artikel 7. Rapportering door accountant

Artikel 213, derde en vierde lid, van de Gemeentewet geeft aan waar de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen betrekking op moeten hebben. Zo moet de accountant onder meer aangeven of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de baten en lasten en de grootte en de samenstelling van het vermogen. Het verslag van bevindingen bevat in ieder geval bevindingen over de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken.

Artikel 7 regelt zaken aangaande de rapportering op grond van de door de accountant uitgevoerde controles. Zaken die dan natuurlijk ook in het programma van eisen bij de aanbesteding moeten worden geregeld.

Eerste lid

Naast de uiteindelijke eindcontrole van de jaarrekening verricht de accountant meestal meerdere controles. Dit kunnen door het Algemeen Bestuur in het programma van eisen van de aanbesteding opgenomen tussentijdse controles zijn. Het eerste lid regelt dat het Dagelijks Bestuur in elk geval bij geconstateerde afwijkingen door de accountant, die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening, een afschrift krijgt van de schriftelijke mededeling hierover aan het Algemeen Bestuur. Hetzelfde geldt voor het oordeel van de accountant dat de rechtmatigheidsverantwoording door het Dagelijks Bestuur niet getrouw is (zie toelichting bij artikel 2, derde lid). Dit zodat het Dagelijks Bestuur (in overleg met het Algemeen Bestuur en de accountant) mogelijk nog tijdig maatregelen tot herstel kunnen treffen.

Tweede lid

Het tweede lid regelt, dat daarvoor in aanmerking komende ambtenaren een rapportage krijgen van de door de accountant uitgevoerde controles. Overigens kan dit ook gaan om een deelcontrole (een gedeelte van de volledige controle). De in aanmerking komende ambtenaren zijn bijvoorbeeld de ambtenaar van wie het geldelijk beheer, het vermogensbeheer, de administratie en de beheersdaden zijn gecontroleerd, het hoofd van de dienst waar de ambtenaar werkzaam is, de (concern-)controller en het hoofd financiën dan wel andere daarvoor in aanmerking komende ambtenaren.

In deze rapportage worden kleine afwijkingen en tekortkomingen, die niet leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring en niet van bestuurlijk belang zijn, aan het management meegedeeld. Het gaat hier bijvoorbeeld om opmerkingen over (kleine) rubriceringfouten en (kleine) onvolkomenheden in de administratieve organisatie, die eenvoudig in onderling overleg met het management van de gemeente kunnen worden opgelost. Het management kan op grond van de rapportage actie ondernemen voor herstel van de afwijkingen en onvolkomenheden.

Derde lid

Het derde lid regelt de procedure van hoor en wederhoor. De constatering in de controleverklaring en het verslag van bevindingen worden voorafgaand aan verzending van de controleverklaring en het verslag van bevindingen aan het Algemeen Bestuur door de accountant besproken met het Dagelijks Bestuur. Het geeft het Dagelijks Bestuur de mogelijkheid kanttekeningen te plaatsen bij de constatering in de controleverklaring en het verslag van bevindingen.

Vierde lid

De accountant licht zijn verslag van bevindingen aan het Algemeen Bestuur mondeling toe. *[Dit kan ook in een raadscommissie plaatsvinden, bijvoorbeeld in de auditcommissie.]*

BIJLAGE 4: Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023

Besluit van het Algemeen Bestuur tot vaststelling van de Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord]; gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders van [datum en nummer]; gelet op

- artikel 213a, eerste lid, van de Gemeentewet;
- artikel 217a van de Provinciewet

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- doelmatigheid: de mate waarin een maximale hoeveelheid producten en prestaties is gerealiseerd met een minimale hoeveelheid middelen of een hogere kwaliteit wordt bereikt met een gelijkblijvende hoeveelheid aan middelen;
- doeltreffendheid: de mate waarin de geleverde producten en prestaties bijdragen aan het realiseren van gestelde gemeentelijke beleidsdoelen.

Artikel 2. Onderzoeksfrequentie

1. Het Dagelijks Bestuur verricht jaarlijks onderzoeken naar de doelmatigheid van de organisatie-eenheden van de gemeenschappelijke regeling en de uitvoering van taken door de gemeenschappelijke regeling. Ieder organisatie-eenheid en taak wordt minimaal eens in de **4** in zijn geheel aan dergelijke onderzoeken onderworpen.
2. Het Dagelijks Bestuur verricht jaarlijks onderzoek naar de doeltreffendheid van minimaal **1** programma en paragrafen van de begroting en jaarstukken of delen daarvan.

Artikel 3. Onderzoeksplan

1. Het Dagelijks Bestuur nemen jaarlijks een onderzoeksplan op in de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting, voor de in het daaropvolgende jaar te verrichten onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid.]
2. Het onderzoeksplan bevat in ieder geval per onderzoek:
 - a. het onderzoeksobject;
 - b. de reikwijdte van het onderzoek;
 - c. de onderzoeksmethode;
 - d. de doorlooptijd van het onderzoek;
 - e. de wijze van uitvoering van het onderzoek;
 - f. het budget in de begroting voor het te verrichten onderzoek;

Artikel 4. Voortgang onderzoeken

Het Dagelijks Bestuur rapporteert in in de tussentijdse rapportages en de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken over de voortgang van de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid en de uitputting van bijbehorende budgetten.

Artikel 5. Verslag en plan van verbetering

1. De onderzoeksresultaten worden vastgelegd in een verslag. Het verslag bevat tenminste een analyse van de onderzoeksresultaten en indien nodig aanbevelingen voor verbetering.
2. Op basis van het verslag stelt het Dagelijks Bestuur indien nodig een plan van verbetering op.
3. Het verslag en het plan van verbetering worden ter kennisgeving aan het Algemeen Bestuur aangeboden.
4. Het Dagelijks Bestuur neemt op basis van het plan van verbetering organisatorische maatregelen.

Artikel 6. Intrekking oude regeling

De wordt ingetrokken.

Artikel 7. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op [1 oktober 2023].
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het AB van [datum].

De voorzitter,

Toelichting

NB Deze toelichting is ook geschreven met het oog op de (mogelijke) keuzes die in de Model Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid bestuur (artikel 213a Gemeentewet) gemaakt zijn. Als een individuele gemeente op onderdelen andere keuzes maakt dan in deze modelverordening zijn gemaakt, dan sluit deze toelichting mogelijk niet aan. Wel kan ze uiteraard als basis dienen voor een door de gemeente zelf op te stellen toelichting. Voor een goed beeld dient deze modelverordening in samenhang met de hierbij behorende VNG ledenbrief en implementatiehandleiding gelezen te worden.

Algemeen

Artikel 213a van de Gemeentewet verplicht tot periodiek onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het Dagelijks Bestuur gevoerde bestuur. Anders dan het onderzoek door de rekenkamer gaat het hierbij om een zelfonderzoek. Onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid – bijvoorbeeld op het gebied van milieu, leefbaarheid, openbaar vervoer en huisvesting – is van groot belang voor de algemene oordeelsvorming over het gevoerde beleid. Met deze onderzoeken wordt beoogd de transparantie van gemeentelijk handelen te vergroten, en daardoor doelmatiger en doeltreffender te werken en de publieke verantwoording daarover te versterken. Alle zaken die voor een doelmatig en doeltreffend bestuur van belang zijn kunnen daarbij aan de orde komen.

Ook dient het Dagelijks Bestuur periodiek te onderzoeken of de inrichting van de gemeentelijke organisatie (in brede zin: de personeelsformatie, de informatievoorziening en de administratieve organisatie) en het gemeentelijk middelenbeheer aan de gestelde eisen voldoet.

Het Dagelijks Bestuur is verplicht de onderzoeken te verrichten en hiervan verslag uit te brengen. De verordening die het Algemeen Bestuur vaststelt, conform artikel 213a van de Gemeentewet, bevat de kaders voor deze onderzoeken. Het Algemeen Bestuur bepaalt de regels waaraan het Dagelijks Bestuur op hoofdlijnen moeten voldoen. Het Algemeen Bestuur stelt ook vast hoe hij bij de onderzoeken betrokken wordt en daarover geïnformeerd wordt.

Relatie met lokale rekenkamer

De controle op en de evaluatie van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het bestuur geschieden primair door het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur zelf. Daarnaast doen de lokale rekenkamers onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid en beheer. De rekenkamer kan op grond van het gestelde in artikel 213a, derde lid, van de Gemeentewet gebruik maken van de onderzoeksresultaten van het Dagelijks Bestuur. Ook kan de rekenkamer zo nodig een tweede oordeel geven, als ze van mening is dat over een bepaald onderwerp een onafhankelijk oordeel moet worden gegeven.

Artikelsgewijs

Enkel die bepalingen die verdere toelichting behoeven, worden hieronder nader toegelicht.

Artikel 2. Onderzoeksfrequentie

In artikel 2 wordt het Dagelijks Bestuur opgedragen onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door het Dagelijks Bestuur gevoerde bestuur. Het Algemeen Bestuur stelt vast met welke frequentie deze onderzoeken van het Dagelijks Bestuur minimaal moeten plaatsvinden. Hierbij wordt een scheiding aangebracht tussen onderzoeken naar de doelmatigheid en onderzoeken naar de doeltreffendheid.

Eerste lid

De onderzoeken naar de doelmatigheid betreffen onderzoeken naar de uitvoering van het gemeentelijk beleid en beheer van gemeentelijke middelen. Omdat de uitvoering wordt gedaan door de gemeentelijke organisatie, richten deze onderzoeken zich enerzijds op de organisatie-eenheden van de gemeente en anderzijds op de gemeentelijke taken en doelmatigheid in de procesgang. Het voordeel hiervan is dat ook de doelmatigheid van de uitvoering van gemeentelijk beleid en het beheer van middelen door derden wordt onderzocht.

Om te verzekeren dat alle onderdelen van de gemeente op doelmatigheid worden onderzocht, verplicht het artikel dat ieder onderdeel van de gemeente en elke gemeentelijke taak [eens in de [aantal] jaren **OF** eenmaal in de [aantal (bijvoorbeeld twee)] raadsperioden] wordt onderzocht.

Tweede lid

De onderzoeken naar de doeltreffendheid vinden plaats op basis van het in de programma's of paragrafen van de begroting geformuleerde beleid. Dit beleid kan programma's of paragrafen van de begroting en jaarstukken of delen daarvan omvatten.

Artikel 3. Onderzoeksplan

Eerste lid

Het Dagelijks Bestuur stelt een onderzoeksplan op voor het komende jaar.

Het onderzoeksplan moet een volledig beeld geven van de voorgenomen onderzoeken, zij het uiteraard nog globaal. De onderzoeken in het onderzoeksplan worden per onderzoek uitgewerkt. Vanzelfsprekend zal het Algemeen Bestuur willen weten wat de plannen zijn, en ook gelegenheid willen hebben om deze te bespreken en als hij dat nodig acht invloed uit te oefenen.

[Het onderzoeksplan wordt los aangeboden aan het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur kan het ter bespreking agenderen, maar het wordt door het Dagelijks Bestuur vastgesteld. **OF** Het onderzoeksplan wordt als onderdeel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting aangeboden aan het Algemeen Bestuur. Het wordt ook door het Algemeen Bestuur vastgesteld.]

Tweede lid

In het tweede lid is aangegeven wat in ieder geval moet worden opgenomen in het onderzoeksplan.

Tweede lid, onder a

Het onderzoeksobject wordt dusdanig omschreven dat duidelijk aangegeven is wat de afbakening van het onderzoek is. Daarbij worden bij de doelmatigheidsonderzoeken duidelijk de scheidslijnen aangegeven ten aanzien van de te onderzoeken procedures en instrumenten. Bij de doeltreffendheidsonderzoeken worden duidelijk de scheidslijnen met andere beleidsvelden aangegeven.

Tweede lid, onder b

De reikwijdte van ieder onderzoek strekt zich in beginsel uit over alle organen (Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur), organisatie-eenheden en instellingen waarvoor de gemeente bestuurlijk verantwoordelijk is of waarvan de activiteiten geheel of in belangrijke mate door de gemeente worden bekostigd. De reikwijdte kan in het onderzoeksplan worden ingeperkt door het aangeven van het te onderzoeken tijdvak en de te onderzoeken organen, organisatie-eenheden en instellingen. De reikwijdte van onderzoeken moet van te voren duidelijk worden aangegeven.

Tweede lid, onder c

Hier wordt aangegeven welke onderzoeksmethode per onderzoek wordt gebruikt. Te denken valt aan het meten van de effecten van begrotingsprogramma's, aan de hand van tevoren bepaalde indicatoren. Dat kunnen meetbare en telbare prestaties zijn. Ook kan worden gedacht aan meningspeilingen in enigerlei vorm en andere 'zachtere' meetmethoden. Naast de vraag of de doelstellingen zijn gehaald kan worden onderzocht of dat gebeurd is met een zo efficiënt mogelijk gebruik van middelen. Dit kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van benchmarking.

Tweede lid, onder d

Er wordt een inschatting van de duur van het onderzoek gegeven, eventueel onderverdeeld in fasen.

Tweede lid, onder e

Onderzoeken kunnen in opdracht van het Dagelijks Bestuur worden uitgevoerd door het ambtelijke apparaat (al of niet met inbreng van deskundigheid van derden) of door derden. Indien de ambtelijke organisatie de onderzoeken uitvoert, zullen in het onderzoeksplan waarborgen dienen te worden ingebouwd, waarmee de onafhankelijkheid van de analyse en/of adviezen ter verbeteringen worden gegarandeerd. Dat betekent dat het onderzoek zelf mag worden uitgevoerd door functionarissen die in hun dagelijks werk betrokken zijn bij het onderzoeksobject. De evaluatie en de aanbevelingen voor

verbetering daarentegen moeten zoveel als mogelijk onafhankelijk tot stand komen en uitgevoerd worden door functionarissen die niet in hun dagelijks werk betrokken zijn bij het onderzoeksobject.

Tweede lid, onder f

Tot slot wordt jaarlijks vooraf het budget in de begroting bepaald voor het in het daaropvolgende jaar te verrichten onderzoek.

Artikel 4. Voortgang onderzoeken

De paragraaf bedrijfsvoering van de jaarstukken dient inzicht te geven in de stand van zaken omtrent de bedrijfsvoering. Daarbij dient een relatie te worden gelegd met de inhoud van de programma's. Het ligt voor de hand om in deze paragraaf eveneens te rapporteren over de stand van zaken bij de onderzoeken naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het gevoerde bestuur en de uitputting van bijbehorende budgetten.

Artikel 5. Verslag en plan van verbetering

Eerste lid

Met de onderzoeken beoogt de gemeente de transparantie van gemeentelijk handelen te vergroten en de publieke verantwoording daarover te versterken. De bevindingen van de onderzoeken worden dan ook neergelegd in verslagen voor het Algemeen Bestuur, zoals voorgeschreven in artikel 213a, eerste lid, van de Gemeentewet. De verslagen dienen volgens artikel 197, tweede lid, van de Gemeentewet te worden gevoegd bij de jaarrekening en het jaarverslag. Dat betreft uiteraard de verslagen die tijdens het betreffende verslagjaar zijn afgerond. Dat sluit echter geenszins uit dat het Algemeen Bestuur, als hij dat wenst, de verslagen ontvangt zodra ze zijn vastgesteld.

Systematische aandacht voor doelmatigheid en doeltreffendheid impliceert ook het doel om te leren, om te denken over en te streven naar verbetering, daarom is in deze verordening opgenomen dat evaluatie en aanbevelingen voor verbetering onderdeel zijn van het verslag.

Tweede lid

Bedrijfsvoering is een zaak van het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur bepaalt dan ook of op basis van de onderzoeksresultaten het nodig is een plan van verbetering op te stellen. Het plan wordt – indien van toepassing – opgesteld door het Dagelijks Bestuur.

Derde lid

Het plan van verbetering wordt uiteraard ook ter kennisgeving aan het Algemeen Bestuur gestuurd.

Vierde lid

Tot slot volgt dat een plan van verbetering moet leiden tot actie. Het is het Dagelijks Bestuur die de organisatorische maatregelen nemen tot verbetering.

BIJLAGE 5 CONTROLEPROTOCOL 2023

voor de accountantscontrole op de jaarrekening

OPSTELLER

Organisatie : Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Afdeling : Concernondersteuning
Projectcoördinator : Concerncontroller
Telefoon : Klik en typ Telefoonnummer
E-mail : Klik en typ E-mailadres
Kenmerk : **Concept versie 0.5**

Adres : Postbus 2095
1620 EB HOORN

Bezoekadres : Dampten 2
1624 NR HOORN

DATUM

31 augustus 2023

INHOUDSOPGAVE

TOELICHTING	4
1 CONTROLEPROTOCOL	5
1.1 Inleiding.....	5
1.2 Doelstelling.....	5
1.3 Wettelijk kader.....	5
2 ALGEMENE UITGANGSPUNTEN VOOR DE ACCOUNTANTSCONTROLE	6
3 TE HANTEREN GOEDKEURINGS- EN RAPPORTERINGSTOLERANTIES	6
4 CRITERIA RECHTMATIGHEIDSCONTROLE DOOR DAGELIJKS BESTUUR ...	6
4.1 Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording	7
4.2 Voorwaardencriterium	7
4.3 Begrotingscriterium	7
4.4 M&O-criterium	8
5 REIKWIJDTE VAN DE RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING DOOR HET	9
 DAGELIJKS BESTUUR	9
5.1 De naleving van wettelijke kaders.....	9
5.2 De naleving van de interne kaders:.....	9
6 RAPPORTERING ACCOUNTANT	9
6.1 Verslag van bevindingen.....	9
6.2 Uitgangspunten voor de rapportagevorm	9
6.3 Controleverklaring	10
7 SLOTBEPALINGEN	11
7.1 Intrekking oude regeling.....	11
7.2 Inwerkingtreding	11
7.3 Citeertitel	11

Toelichting

Controleprotocollen geven richting aan het werk van de accountant. Door middel van een controleprotocol geeft het Algemeen Bestuur aan waarover hij zekerheid en gerapporteerd wil hebben. Hierdoor kan de accountant gericht te werk gaan en zullen er geen overbodige werkzaamheden plaatsvinden.

De belangrijkste zaken die in het controleprotocol worden vastgelegd zijn de [te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties en de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole](#). Voor meer informatie over het formuleren van de toleranties kan onder meer worden verwezen naar het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (het BADO), de 'Handreiking voor de financiële verordeningen en de controleverordeningen' van de Vernieuwingsimpuls.

Het juridische begrip rechtmatigheid heeft betrekking op alle geldende wetten en regels. Rechtmatigheid is dan het handelen in overeenstemming met alle wetten en regels. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is een minder omvattend begrip. Bij rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording bestaat er een duidelijke relatie met het financiële beheer. Er moet immers worden verantwoord dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het gaat om de financiële beheershandelingen

1 Controleprotocol

(Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord)

1.1 Inleiding

Het Algemeen Bestuur verstrekt opdracht voor de accountantscontrole voor de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole moet het Algemeen Bestuur echter nog een aantal zaken nader regelen, hetgeen op hoofdlijnen in dit controleprotocol plaatsvindt.

Object van controle is het jaar 2023 en daarmee tevens het financieel beheer over die jaren zoals uitgeoefend door of namens het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

1.2 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2023 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

1.3 Wettelijk kader

De Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen (WGR), schrijft voor dat het Algemeen Bestuur een accountant aanwijst als bedoeld in art. 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan het Algemeen Bestuur nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Tevens zal in de opdrachtverstrekking duidelijk aangegeven moeten worden welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole zal zijn.

Het Algemeen Bestuur heeft de controleverordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling vastgesteld. Met dit controleprotocol stelt het Algemeen Bestuur nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor het controlejaar 2023.

2 Algemene uitgangspunten voor de accountantscontrole

Zoals in de WGR is voorgeschreven zal de controle van de jaarrekening uitgevoerd door de door het Algemeen Bestuur benoemde accountant gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- [de getrouwheid van de door het DB opgestelde rechtmatigheidsverantwoording](#);
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de opgestelde jaarrekening met het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

3 Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is de basis van de af te geven controleverklaring.

De rapporteringstolerantie(s) is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. Het Algemeen Bestuur mag de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen dan deze minimumeisen. Dit moet dan wel worden toegelicht in de controleverklaring. De goedkeuringstolerantie wordt berekend als een percentage van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves van de OD NHN. Voor de goedkeuringstolerantie stelt het Algemeen Bestuur de volgende minimumeisen:

	<i>Strekking controleverklaring:</i>			
	<i>Goedkeurend</i>	<i>Beperking</i>	<i>Oordeelonthouding</i>	<i>Afkeurend</i>
<i>Fouten in de jaarrekening (% lasten)</i>	$\leq 1\%$	$>1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
<i>Onzekerheden in de controle (% lasten)</i>	$\leq 3\%$	$>3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Voor de rapporteringstolerantie stelt het Algemeen Bestuur als maatstaf dat de accountant elke fout of onzekerheid $\geq \text{€ } 50.000,-$ rapporteert. De percentages worden steeds genomen van de totale begrote programmalasten.

4 Criteria rechtmatigheidscontrole door dagelijks bestuur

Bij de controle zullen het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO), de Nadere voorschriften controle- en overige standaarden (NV COS), dit controleprotocol met normenkader bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden. Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het BADO dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties

rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen "in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder eigen verordeningen".

4.1 Verantwoordings- en rapportagegrens rechtmatigheidsverantwoording

Het Algemeen Bestuur stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.

In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur over afwijkingen met een verantwoordingsgrens van **3%** van de totale lasten van de gemeenschappelijke regeling, inclusief de dotaties aan de reserves.

Onder afwijkingen wordt verstaan: fouten (dus het niet naleven van wet- en regelgeving) en/of posten waarvan bij het DB onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid (omdat juristen bijvoorbeeld van mening verschillen over een aanbesteding).

In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) groter dan € 100.000 nader toegelicht.

Hieronder worden de drie criteria voor de rechtmatigheidscontrole door het dagelijks bestuur toegelicht.

4.2 Voorwaardencriterium

Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur

Besteding en inning van gelden door de omgevingsdienst zijn aan bepaalde voorwaarden verbonden waarop **door het dagelijks bestuur** moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wet- en regelgeving (Algemene verbindende voorschriften van de Europese Unie, formele wetten, algemene maatregelen van bestuur, ministeriële regelingen, raadsbesluiten, verordeningen, richtlijnen, protocollen en dergelijke met een wettelijke grondslag en jurisprudentie).

De gestelde voorwaarden hebben over het algemeen betrekking op:

- De omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project;
- De heffing- en/of declaratiegrondslag;
- Normbedragen;
- De bevoegdheden;
- Het voeren van een administratie;
- Het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken;
- Aan te houden termijnen besluitvorming, betaling, declaratie e.d.;
- Recht, hoogte en duur.

De precieze invulling verschilt per wet respectievelijk regeling respectievelijk verordening. Voor alle geldstromen dient ondubbelzinnig vast te staan welke voorwaarden er op van toepassing zijn. De door hogere overheden gestelde voorwaarden liggen vaak volledig vast. Dit geldt echter niet voor de voorwaarden in de gemeentelijke regelgeving. Uitgangspunt daarbij is dat vooralsnog het huidige informele beleid wordt bekrachtigd en er met name jegens derden niet met terugwerkende kracht strengere normen zullen worden toegepast.

4.3 Begrotingscriterium

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten zoals weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, is - voor zover het de

begrotingsoverschrijdingen betreft - mogelijk sprake van onrechtmatige uitgaven. De overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van het algemeen bestuur zoals geregeld in de Gemeentewet.

Voor de afsluitende oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten gerelateerde hogere inkomsten. Het bepalen of respectievelijk welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan het algemeen bestuur.

In voorkomende gevallen zijn onderstaande begrotingsafwijkingen als onrechtmatig te bestempelen, maar hoeven niet te worden meegewogen in het rechtmatigheidsoordeel:

- a) Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.
- b) Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar die niet tijdig konden worden gesignaleerd. Bijvoorbeeld vanwege een open einde (subsidie)regeling.
- c) Kostenoverschrijdingen inzake activiteiten die na het verantwoordingsjaar als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of toezichthouder blijkt. Het gaat hier in de praktijk veelal om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen.
- d) Kostenoverschrijdingen op investeringen, waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvingslasten en financieringslasten in navolgende jaren, zijn alleen in het jaar van ontstaan als onrechtmatig aan te merken.

4.4 M&O-criterium

Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen. Het Dagelijks Bestuur zorgt voor en legt de regels vast voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

In het jaarverslag en/of de toelichting op de jaarrekening verantwoordt het Algemeen Bestuur zich over de opzet, de uitvoering en de resultaten van het M&O-beleid. Als bij een toereikend M&O-beleid dat in voldoende mate is uitgevoerd toch een belangrijke (materiële) onzekerheid – die inherent is aan de regeling – blijft bestaan met betrekking tot de rechtmatigheid van de uitgaven of ontvangsten en deze niet verder kan worden gereduceerd, dient de accountant te beoordelen of deze onzekerheid in de toelichting bij de jaarrekening adequaat wordt weergegeven.

Voor bestaande procedures wordt getoetst in hoeverre deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik- en oneigenlijk gebruik worden genomen. Daarbij is vooronderstelling gerechtvaardigd dat binnen de belangrijkste procedures reeds (informeel) adequate maatregelen zijn getroffen ter waarborging van de betrouwbaarheid van de financiële verantwoording.

Toch kan het voorkomen dat er, ondanks het toereikende M&O-beleid, onzekerheid blijft bestaan met betrekking tot de rechtmatigheid. Het kan dan gaan om een onzekerheid die inherent is aan de regeling die onderwerp is van de toetsing. Hier zal als volgt mee worden omgegaan:

- Indien bij een toereikend M&O-beleid, dat in voldoende mate is uitgevoerd, toch een belangrijke (materiële) onzekerheid - die inherent is aan de regeling - blijft bestaan met betrekking tot de rechtmatigheid van de uitgaven of ontvangsten en deze niet verder kan worden gereduceerd, dient de accountant te beoordelen of deze onzekerheid in de toelichting bij de jaarrekening adequaat wordt weergegeven. De accountant dient te overwegen of hij in zijn verklaring, naar zijn oordeel, een toelichtende paragraaf opneemt waarin hij de gebruikers van de verantwoording nog eens nadrukkelijk op de bestaande onzekerheid wijst.

- Indien de onzekerheid van materieel belang ten gevolge van de M&O-problematiek niet toereikend in de toelichting op de jaarrekening is uiteengezet, dan heeft de accountant een bedenking tegen de jaarrekening en is een goedkeurend getrouwheidsoordeel niet toegestaan.

5 Reikwijdte van de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur

De controle op rechtmatigheid maakt gebruik van het **jaarlijks vast te stellen normenkader**. Het normenkader omvat de voor de rechtmatigheidscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord zelf en is limitatief gericht op:

5.1 De naleving van wettelijke kaders

Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen. Voorbeelden van deze zgn. externe wetgeving zijn:

- Algemene verbindende voorschriften van de EU, zoals de Europese Aanbestedingsrichtlijnen;
- Wet- en regelgeving waarin nadere voorschriften zijn opgenomen inzake specifieke uitkeringen en subsidies vanuit de EU, het Rijk en andere subsidieverstrekkende instanties;
- Fiscale en sociale wet- en regelgeving;
- Overige algemene wet- en regelgeving, zoals de Awb en Bezoldigingswetten en -besluiten.
- Gemeente- en Provinciewet;
- Wet Normering Topinkomens
- Wetgeving en regelgeving die inrichtingsvereisten voorschrijven (voorbeeld BBV);
- Specifieke wet- en regelgeving ten behoeve van de eigen taakuitvoering.

5.2 De naleving van de interne kaders:

Voorbeelden van deze zgn. interne wetgeving zijn:

- Begroting;
- Inkoopbeleid;
- Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- Controleverordening ex artikel 213 Gemeentewet.

6 Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant, zoals hierna in het kort weergegeven, als volgt:

6.1 Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle een verslag van bevindingen uitgebracht aan het algemeen bestuur en in afschrift aan het dagelijks bestuur. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en of de beheersorganisatie een getrouwe verantwoording daarover waarborgt.

6.2 Uitgangspunten voor de rapportagevorm

Fouten of onzekerheden die de rapporteringstolerantie als bedoeld in hoofdstuk 3 van dit controleprotocol overschrijden, worden weergegeven in een apart overzicht bij het verslag van bevindingen. De accountant rapporteert ook over eventuele bevindingen met betrekking tot de

betrouwbaarheid en de continuïteit van de door de omgevingsdienst gehanteerde geautomatiseerde informatieverzorging.

6.3 Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven. De controleverklaring is bestemd voor het algemeen bestuur, zodat deze de door het dagelijks bestuur opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

7 Slotbepalingen

7.1 Intrekking oude regeling

Het Controleprotocol Omgevingsdienst Noord-Holland Noord **2022** wordt ingetrokken.

7.2 Inwerkingtreding

Dit controleprotocol treedt in werking op de eerste dag na de datum van bekendmaking. Het controleprotocol is van toepassing op de accountantscontrole van de jaarrekening van het verslagjaar 2023 en later.

7.3 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Controleprotocol Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 2023.

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, in de vergadering d.d. **XX september 2023**

De voorzitter

De secretaris,

Bijlage 6

NORMENKADER 2023

Inventarisatie wet- en regelgeving i.h.k.v de rechtmatigheidscontrole door het DB

In het navolgende overzicht is een inventarisatie gegeven van de in het kader van de rechtmatigheidscontrole relevante algemene wet- en regelgeving. Dit overzicht moet als volgt worden gelezen: In de eerste kolom wordt een algemene omschrijving gegeven die overeenkomt met de aanduiding van programma's en/of producten. In de tweede kolom wordt een en ander nader uitgewerkt naar de specifieke activiteiten welke onder zo'n programma/product vallen. In de kolom wetgeving extern wordt de te toetsen algemene wet- en regelgeving aangegeven die direct een relatie heeft met het financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling. Het feitelijke toetsingkader voor een specifieke geldstroom moet echter veelal nog nader worden uitgewerkt. Voor subsidies van en voor derden worden bijvoorbeeld nadere subsidieregels opgesteld. De randvoorwaarden waarbinnen uitgaven (lasten) mogen worden (aan)gedaan worden onder meer ontleend aan de begroting, de financiële verordening en het delegatie en mandaatbesluit.

Programma/dienst	Omschrijving taak	Externe wet- en regelgeving	Interne regelgeving
Taakuitvoering: onderdeel algemeen bestuur en ondersteunende processen	Algemeen financieel middelenbeheer	landelijke wet- en regelgeving onderdeel zijn van het normenkader.	<ul style="list-style-type: none">• Gemeenschappelijke regeling• Financiële verordening ex art 212GW, 216PW• Controleverordening ex art. 213GW, 217PW• Onderzoeksverordening ex art. 213aGW, 217aPW• (Onder)Mandaatbesluit• Budgethoudersregeling• Nota Reserves en Voorzieningen• Nota Waardering, activering en afschrijving• Controleprotocol• Instructie directeur• Treasurystatuut
	Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	landelijke wet- en regelgeving onderdeel zijn van het normenkader.	<ul style="list-style-type: none">• Gemeenschappelijke regeling
	Inkopen en contractbeheer	landelijke wet- en regelgeving onderdeel zijn van het normenkader.	<ul style="list-style-type: none">• Gemeenschappelijke regeling
	Archief- en documentenbeheer	landelijke wet- en regelgeving onderdeel zijn van het normenkader.	<ul style="list-style-type: none">• Gemeenschappelijke regeling

Programma/dienst	Omschrijving taak	Externe wet- en regelgeving	Interne regelgeving
Taakuitvoering	Het uitvoeren van gemeentelijke en provinciale milieutaken, voor zover daartoe door gemeenten gemandateerd	landelijke wet- en regelgeving onderdeel zijn van het normenkader.	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschappelijke regeling • Mandaatbesluit • Dienstverleningsovereenkomsten

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 18-10-2023
Auteur : Claudia Koster
Onderwerp : Toezichtverslag archiefinspectie 05-06-2023
Agendapunt : 3.2
Bijlage(n) : 2

Aanleiding

Bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (hierna OD NHN) vindt jaarlijks een archieftoezicht gesprek plaats met de archiefinspecteur van het Westfries Archief. Dit gesprek heeft dit jaar op 5 juni plaatsgevonden. Hiervan is een verslag opgesteld welke u hierbij aantreft.

Doel van de memo

Met het Toezichtverslag archiefinspectie informeren wij u over de bevindingen van de inspectie. Het verslag wordt tevens aan het interbestuurlijk toezicht Provincie Noord-Holland aangeboden. Zij beoordelen aan de hand van dit verslag en eventueel nog een aanvullend gesprek of de OD NHN voldoende of onvoldoende bezig is met betrekking tot archief- en informatiebeheer. Daarover berichten wij u later als het interbestuurlijk toezicht heeft plaatsgevonden.

Verslag toezichtgesprek OD NHN 2023

Het toezichtverslag kent samenvattend de volgende bevindingen en aanbevelingen:

- Actualisatie Archiefverordening en Besluit informatiebeheer
De actualisering Archiefverordening en het Besluit informatiebeheer wordt gedaan in lijn met inwerkingtreding van de gemoderniseerde Archiefwet. In de Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer zijn bepalingen opgenomen voor de archivaris. Formeel heeft de OD-NHN geen archivaris aangewezen. Dit moet alsnog gebeuren, het advies is om hiervoor gebruik te maken van het model van de VNG en stem de aanwijzing af met de archiefinspecteur.
Toelichting: Met de archiefinspecteur is overeen gekomen dat de actualisatie zal plaatsvinden zodra de nieuwe Archiefwet (schatting is nu 1 januari 2024) is ingegaan.
- Aanpassing archiefparagraaf in tekst Gemeenschappelijke Regeling
Gemeenten in Noord-Holland Noord werken in een kernteam samen om de teksten aan te passen onder regie van de Regietafel. Onderdeel van de GR-teksten zijn de archiefparagrafen. De archivarissen van Westfries Archief en Regionaal Archief Alkmaar hebben teksten aangeleverd voor de archiefparagrafen.
De aanpassing van de GR-tekst OD-NHN is een moment om de archiefparagraaf te actualiseren.
Toelichting: De archiefparagraaf wordt opgenomen in de tekst Gemeenschappelijke Regeling.
- Tijdige vernietiging binnen Afas Profit
Bij de uitvoering van financiële- en (vooral) HRM-processen worden (bijzondere) persoonsgegevens verwerkt. Het gecontroleerd vernietigen volgens artikel 8 Archiefbesluit voorkomt dat (bijzondere persoons) gegevens langer worden bewaard dan overeengekomen bewaartermijnen bepaald in de Selectielijst. Start zo snel mogelijk, in ieder geval nog dit jaar, om het systeem in te richten dat gecontroleerd archiefbeheer kan

worden uitgevoerd.

Toelichting: Voor Afas Profit heeft een aanbesteding plaatsgevonden, hierin is ook het vraagstuk vernietiging in meegenomen. Het project loopt inmiddels en zal in 2024 eindigen.

- Kwaliteitszorg informatiebeheer

Het regionaal opgezette kwaliteitssysteem is opgezet om regie en grip op informatie te krijgen en te houden en waar nodig te verbeteren. Extra werkzaamheden als gevolg van uitrol en doorontwikkeling nieuwe zaakstelsel maakt dat DIV dit jaar geen invulling kan geven kwaliteitszorg informatiebeheer. Blijf aangehaakt bij de regionale activiteiten en stel een plan op om kwaliteitszorg volgend jaar in te voeren.

Aanbesteding in 2024 afgerond.

Toelichting: De OD NHN blijft aangehaakt bij de regionale activiteiten. Het plan kwaliteitszorg zal in 2024 verder uitgewerkt worden, de archiefinspecteur is hiervan op de hoogte gesteld.

Verantwoording punten uit toezichtverslag 2020-2021:

- Kwaliteitssysteem

In 2023 is dit regionaal opgepakt samen met het Westfries Archief. In 2024 wordt een plan van aanpak opgesteld door de OD NHN.

- Opstellen informatieoverzicht

De informatie architect werkt aan het updaten van de ICT architectuurplaten. Daarnaast worden alle processen binnen de OD NHN in kaart gebracht door de adviseur procesinnovatie. Hierdoor heeft de OD NHN het informatieoverzicht compleet.

- Archiving by design

I&A wordt betrokken bij vraagstukken en projecten waarin een i-component bij betrokken is.

- Digitale vervanging

Het handboek digitale vervanging diende aangepast te worden waarbij de reikwijdte, de scansoftware en het nieuwe zaakstelsel is verwerkt. Hier wordt momenteel de laatste hand aan gelegd samen met een gespecialiseerd bureau.

- Uitvoering geven aan Wet Open Overheid

De Woo is in werking getreden. Om hier verder een goede uitvoering aan te geven is er een projectteam Woo onder leiding van een Woo-coördinator ingesteld. Momenteel wordt gewerkt aan het uitvoering te geven aan de realisatie van het publiceren van de informatie conform de verplichte informatie categorieën en de implementatiestrategie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Dit gaat getrapd in 3 tranches en moet in Q3 2023 afgerond zijn.

Achtergrondinformatie

Jaarlijks houdt het Westfries Archief een toezichtgesprek en voert een inspectie uit dat zich richt op de archieven en de informatiehuishouding van onze organisatie.

Het toezicht vindt plaats op het archief van de uitgevoerde (milieu)taken maar ook op het bedrijfsvoering archief van de omgevingsdienst. De inspectie toetst de registratie, toegankelijkheid, veilige en duurzame opslag, selectie en vernietiging van archiefstukken. Er wordt ook geïnspecteerd of de archieven die voor blijvende bewaring geselecteerd zijn, adequaat worden bewerkt en naar de openbare archieven worden overgebracht.

Gevraagd

Kennis te nemen van de brief en het toezichtverslag archiefinspectie 2023.

Bijlage(n)

1. Brief archiefinspectie Westfries Archief 2023
2. Rapportage archiefinspectie Westfries Archief definitief 2023

Dagelijks Bestuur OD-NHN
t.a.v. directeur
Postbus 2095
1620 EB Hoorn

Behandelaar : H. Pieterse
Telefoon : 06-11910863
E-mailadres : h.pieterse@wfa.nl
Kenmerk : 2023-
Bijlage : Verslag
Onderwerp : Archieftoezicht

Hoorn, 24 juli 2023

Geachte heer Foppe,

Bijgevoegd treft u mijn verslag met bevindingen en aanbevelingen over de uitvoering van de Archiefwet in uw organisatie. De opzet van het verslag is gebaseerd op het raamwerk van kritische prestatie indicatoren Archiefwet opgesteld door de VNG.

In het bijzonder vraag ik u aandacht voor:

Middelen duurzaam informatiebeheer

Hoofdstuk twee van de VNG archief KPI's gaat over de middelen die uw bestuur beschikbaar stelt voor de uitvoering van de Archiefwet. Om een inzicht te verkrijgen en vergelijking te kunnen maken met gemeentelijke regio-organisaties wordt jaarlijks gegevens bij uw organisatie opgevraagd. Met de verstrekte informatie worden middels kengetallen ontwikkelingen over een langere periode inzichtelijk gemaakt en kunnen analyses opgesteld worden. De informatie is niet door alle organisaties in de regio aangeleverd. Daarom zijn er geen kengetallen opgesteld en is benchmarking niet mogelijk. Volgend jaar worden de gegevens opnieuw gevraagd.

Kwaliteitszorg duurzaam informatiebeheer

Cluster DIV sluit aan bij de regionale opzet van een gemeentelijk kwaliteitszorgsysteem duurzaam informatiebeheer. Het systeem is van toepassing op het gehele informatielandschap. Opzet, implementatie en uitvoering wordt vanuit een 'bottom-up' benadering vormgegeven. Eén juni is in een regiobijeenkomst met informatiebeheerders en WOO-functionarissen een aanzet gegeven om gezamenlijk regionale uitvoering te geven aan kwaliteitszorg.

Naast het creëren van draagvlak is het per organisatie van belang dat door bestuur en management uitgangspunten worden bepaald. Organisatie-breed moet bijvoorbeeld bekend zijn welke functionaris procesverantwoordelijk is en wat zijn/haar rol is.

Vervolg

Later dit jaar zullen de opzet, implementatie en de toepassing van een kwaliteitssysteem duurzaam informatiebeheer worden onderzocht.

Voor het bespreken van het verslag en de opvolging van de aanbevelingen maak ik graag een afspraak met uw secretariaat.

Met vriendelijke groet,

Namens gemeentearchivaris Westfries Archief,

H. Pieterse, archiefinspecteur Westfries Archief

Blauwe Berg 5c | 1625 NT Hoorn *Bezoekadres*
Postbus 603 | 1620 AR Hoorn *Postadres*
0229-282500 *Telefoon*
info@westfriesarchief.nl *E-mail*
www.westfriesarchief.nl *Internet*

Verlag, bevindingen en aanbevelingen uitvoering Archiefwet OD-NHN

Inhoud

Proces	1
Regelingen	1
Middelen voor uitvoering van de Archiefwet.....	2
Bewaaromgeving papieren en digitale informatiedrager.....	2
Kwalitatieve uitgangspunten informatiebeheer, ordening en metadata	2
Digitale vervanging, migratie, conversie en verwijdering van informatie.....	3
WhatsApp en email archivering	4

Proces

Drie februari heeft de archiefinspecteur de opzet en het proces voor de uitvoering van het archieftoezicht aan de teamleider I&A meegedeeld. Vijf juni heeft het toezichtgesprek plaats gevonden met teamleider I&A, functioneel applicatiebeheerder zaaksysteem, drie informatiebeheerders DIV. Ter voorbereiding is documentatie en informatie over de bestuurlijke zorg en het ambtelijk beheer van informatie opgevraagd en geleverd. Naar aanleiding van het gesprek is aanvullende informatie verstrekt.

Regelingen

Lokale regelingen

De Archiefverordening en het Besluit informatiebeheer, waarin ook de archiefbewaarplaats is aangewezen, zijn gebaseerd op een verouderde VNG-modellen. Actualisering wordt gedaan in lijn met de inwerkingtreding van de gemoderniseerde Archiefwet.

Regeling informatiebeheer bij samenwerkingen

Als gevolg van een wijziging van de wet Gemeenschappelijke regelingen worden de GR-teksten aangepast. Gemeenten in Noord-Holland Noord werken in een kernteam samen om de teksten aan te passen onder regie van de Regietafel. Onderdeel van de GR-teksten zijn de archiefparagrafen. De archivariissen van Westfries Archief en Regionaal Archief Alkmaar hebben teksten aangeleverd voor de archiefparagrafen. Door wijziging van bevoegd gezag van enkele vergunning-plichtige objecten is in 2022 data aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied beschikbaar gesteld. In overleg met toezichthouder op de uitvoering Archiefwet is de informatie in kopievorm verstrekt met gebruiksafspraken. De originele archiefinformatie blijft in beheer van OD-NHN. Door BUCH-gemeenten beschikbaar gestelde KIWA certificaten van bodem/tank saneringen zijn door OD-NHN terug geleverd.

Regeling mandaat Archiefwet

In 2021 hebben deelnemende gemeenten de directeur OD-NHN gemandateerd voor bevoegdheden van taken uit de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten. Daarnaast hebben de deelnemende gemeenten de OD-NHN gemandateerd voor enkele archief wettelijke bevoegdheden. Momenteel wordt het mandaat voor de bevoegdheid een migratieverklaring op te maken geformaliseerd.

Bevindingen en aanbevelingen

- In de Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer zijn bepalingen opgenomen voor de archivaris. Formeel heeft de OD-NHN geen archivaris aangewezen. Gebruik daarvoor het model van de VNG en stem de aanwijzing af met de archiefinspecteur.
- De aanpassing van de GR-tekst OD-NHN is een moment om de archiefparagraaf te actualiseren. DIV moet daar tijdig bij betrokken worden om advies over te kunnen geven. Dat geldt ook voor andere samenwerkingsvormen die de organisatie aangaat, wijzigt of beëindigd. Zorg ervoor dat in de governance DIV tijdig wordt betrokken bij samenwerkingsvormen waar afspraken over duurzaam informatiebeheer gemaakt moeten worden.

Middelen voor uitvoering van de Archiefwet

Budgetten en formatie voor duurzaam informatiebeheer zijn onderdeel voor het budget voor team Informatie & Automatisering. Duurzaam informatiebeheer wordt uitgevoerd door DIV-medewerkers als onderdeel van team I&A.

Er is tactische en operationele capaciteit binnen DIV aanwezig en de teamleider heeft verbinding met de strategische laag. Naast het DIV-onderdeel ondersteunen functioneel beheerders van I&A de DIV-taken en het duurzaam informatiebeheer. Als gevolg van de implementatie naar een nieuw zaakstelsel is er achterstand in registratie- en archiefverwerking van documenten en dossiers. De achterstand is inzichtelijk en wordt weggewerkt met hulp van extra inhuur.

Bewaarongeving papieren en digitale informatiedrager

Archiefruimte

Papieren documenten worden bewaard in de archiefbewaarplaats van het Westfries Archief. Er is capaciteit voor 48 m³ waarvan 17 m³ bezet door archief van de voormalige Milieudienst Westfriesland en 13 m³ archief van de OD-NHN. De benodigde ruimte neemt jaarlijks af door vernietiging van in aanmerking komende archieven.

Informatiesystemen met archieffunctionaliteit

Er is een nieuw zaakstelsel ingericht en geïmplementeerd voor ondersteuning van zaakgericht werken en informatieverwerking. Zaakinformatie wordt met een koppeling verwerkt in het bestaande DMS/RMA.

Voor ondersteuning van de HRM en financiële uitvoeringsprocessen is een taak-specifieke applicatie ingericht waarin gecontroleerde archiefvernietiging kan worden uitgevoerd. De applicatie moet daartoe nog worden ingericht.

Bevindingen en aanbevelingen

- Bij de uitvoering van financiële- en (vooral) HRM-processen worden (bijzondere) persoonsgegevens verwerkt. Het gecontroleerd vernietigen volgens artikel 8 Archiefbesluit voorkomt dat (bijzondere persoons) gegevens langer worden bewaard dan overeengekomen bewaartermijnen bepaald in de Selectielijst. Start zo snel mogelijk, in ieder geval nog dit jaar, om het stelsel in te richten dat gecontroleerd archiefbeheer kan worden uitgevoerd.

Kwalitatieve uitgangspunten informatiebeheer, ordening en metadata

Beleid en kwalitatieve uitgangspunten

Uitgangspunten voor de informatievoorziening en het duurzaam informatiebeheer zijn opgenomen in informatiebeleid, handboek DIV en handboek digitale vervanging. Met behulp van dashboards wordt gestuurd op de tijdige afdoening van zaken. Een BI-tool maakt de kwaliteit van zaakinformatie inzichtelijk. De tool wordt nu aangepast naar de werking van het nieuwe zaakstelsel.

Kwaliteitszorg

Samen met informatiebeheerders van Westfries gemeenten en gemeenschappelijke regelingen wordt een kwaliteitszorgstelsel opgezet zoals bepaald in artikel 16 Archiefregeling. De regionale aftrap heeft plaats gevonden bij het Westfries Archief met een themasessie over dit onderwerp. Er zijn twee processen bepaald waarvan het informatiebeheer kwalitatief wordt doorgemeten. In het najaar is er een

vervolgssessie om de resultaten gezamenlijk te behandelen en de verdere voortgang te bepalen.

Ordering en metadata

Het zaakstelsel is ingericht met zaaktypen gebaseerd op de zaaktypecatalogus van de Omgevingswet-wiki. De zaaktypen worden in afzonderlijke lijsten gedocumenteerd.

Metadata wordt aan zaak-informatie toegekend op basis van het Toepassingsprofiel Metadata Lokale Overheden (TMLO). De koppeling met het DMS/RMA zorgt ervoor dat de metadata duurzaam opgeslagen en toegankelijk is. Bestandsformaten worden in het zaakstelsel opgenomen als ze voorkomen op de lijst van voorkeursformaten van het Nationaal Archief.

Samenhangend overzicht

Het aangeleverde verwerkingsregister en overzicht van applicaties geeft een beeld van het applicatielandschap. Het verbindt de taak specifieke applicaties o.a. met de taakuitvoering en de intern verantwoordelijke. Voor beheersmatige doeleinden gaat team I&A architectuurplaten opgesteld.

Bevindingen en aanbevelingen

- Het regionaal opgezette stelsel is opgezet om regie en grip op informatie te krijgen en te houden en waar nodig te verbeteren. Extra werkzaamheden als gevolg van uitrol en doorontwikkeling nieuw zaakstelsel maakt dat DIV dit jaar geen invulling kan geven kwaliteitszorg informatiebeheer. Blijf aangehaakt bij de regionale activiteiten en stel een plan op om kwaliteitszorg volgend jaar in te voeren.

Digitale vervanging, migratie, conversie en verwijdering van informatie

Archiefvernietiging

Jaarlijks wordt archief vernietigd zoals bepaald in artikel 8 Archiefbesluit. OD-NHN verzorgt daarbij ook de archiefvernietiging van de voormalige Milieudienst Westfriesland.

Digitale vervanging

Procesinformatie wordt volledig digitaal verwerkt in zaakstelsel met DMS/RMA. Analoge documenten worden gedigitaliseerd op de wijze zoals het handboek digitale vervanging voorschrijft. Door het bestuur is op basis van het handboek een besluit digitale vervanging genomen. Doordat een nieuw zaakstelsel is geïmplementeerd heeft dat ook gevolgen voor het verwerken van de scanreproducties. Het handboek digitale vervanging wordt daarop aangepast. Daarbij zal dit jaar de scankwaliteit naar het niveau van Metamorfoze Extra Light worden verhoogd en ook in het handboek verwerkt.

Data-migratie of conversie

De migratie van informatie in de netwerkstructuur naar File Explorer (SharePoint) is afgerond en de verklaring opgemaakt. De datamigratie naar het nieuwe zaakstelsel is in Q1 2023 afgerond. Er wordt een verklaring opgemaakt als de oude database daadwerkelijk is verwijderd. Die wordt nog gebruikt als controle-instrument bij vragen over de datavolledigheid van een gemigreerde zaak. De oude database is ook nodig voor inzage naar niet gemigreerde zaken bij een eventuele calamiteit buiten kantooruren.

WhatsApp en email archivering

Voor het verzenden en ontvangen van tekstberichten zoals chat en sms heeft OD-NHN een richtlijn opgesteld en gecommuniceerd. Uitgangspunt is om niet formeel te communiceren. Als dat wel het geval is moet de informatie worden geëxporteerd naar DIV zodat het archiefwaardig wordt verwerkt. Tot nu toe heeft er één keer een export plaatsgevonden.

Voor archivering van email worden de ontwikkelingen van de VNG gevolgd die een 'Selectielijst email-archivering' ontwikkeld. In het Expertteam Informatiebeheer & Kwaliteit (samenwerkingsvorm van informatiebeheerders Westfrieze gemeenten en GR'n) is afgesproken de implementatie van de lijst gezamenlijk vorm te geven.

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 18-10-2023
Auteur : Wendy Dudink
Onderwerp : concept U&H-strategie ODNHN 2024-2027 DB 270923
Agendapunt : 4.1
Bijlage(n) : 2
Portefeuille : R.Vennik (portefeuille Veiligheid)

Gevraagd van het AB

Kennis te nemen van het concept Uitvoerings- & handavingsstrategie ODNHN 2024-2027 (U&H-strategie ODNHN 2024-2027 versie 270923).

Doel van de memo

Dit document betreft een conceptversie van de U&H-strategie ODNHN 2024-2027.

Na aanscherping van de tekst en tabellen zal een definitieve versie van de U&H-strategie ODNHN 2024-2027 op 13 december 2023 bij het AB ter besluitvorming worden aangeboden. De individuele AB-leden laten deze vervolgens bij de eigen colleges vaststellen in de eigen organisatie.

Aanleiding

De huidige VTH-strategie 2021-2023 loopt af op 31 december 2023. Er dient een nieuwe U&H-strategie (huidige term VTH-strategie) te worden vastgesteld vanaf 2024.

Inhoud

De vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten hebben de handen ineengeslagen voor het formuleren van samenwerkingsopgaven, methoden en uitgangspunten voor uitvoering en handhaving in de provincie Noord-Holland. Middels dit gezamenlijk deel streven zij naar een gelijk speelveld binnen Noord-Holland, waarbij wordt opgetreden als één overheid en gelijkwaardige situaties gelijkwaardig worden behandeld. Ieder van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten heeft een eigen werkgebied met specifieke kenmerken, en een eigen takenpakket. Dit vraagt om een nadere specifiekere uitwerking van opgaven, prioriteiten en inzet.

De U&H-strategie wordt opgesteld met als belangrijkste bronnen:

- De huidige VTH-strategie 2021-2023
- De Omgevingswet en de maatschappelijke opgaven
De bouwsteen Gezamenlijke U&H-strategie 4 omgevingsdiensten Noord-Holland.

In de U&H-strategie staat artikel 1.3 van de Omgevingswet centraal:

'Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:
a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.'

Hiermee is niet alleen oog voor bescherming van de leefomgeving (waarborgen), maar wordt ook ruimte gemaakt voor ontwikkelingen. Artikel 1.3 van de Omgevingswet is dan ook de kapstok voor deze U&H-strategie.

Met het oog op: 1) duurzame ontwikkeling, 2) bewoonbaarheid van het land en 3) bescherming en verbetering van het leefmilieu									
Waarborgen voor kwaliteit (OW 1.3, onder a)				Ruimte voor ontwikkeling (OW 1.3, onder b)					
Veiligheid	Gezondheid	Omgevingskwaliteit	Waarde van natuur	Energie-transitie	Landbouw-transitie	Woningbouw-opgave	Klimaat-adaptatie	Vervanging infrastructuur	Circulaire economie

Daarmee is deze U&H-strategie breder opgesteld dan de huidige VTH-strategie. De grootste verschillen zijn:

- Het onderdeel Advisering ter aanvulling van de VTH-taken is toegevoegd en daarmee een nieuw onderdeel in de U&H-strategie;
- De impact op de maatschappelijke opgaven waar de deelnemers voor staan, vormt een onderdeel bij de prioritering in de werkzaamheden.

Uit het inzicht voortkomend uit de bovenliggende opgaven, het bovenregionaal en regionaal beleid en de risico- en impactanalyse, kunnen een aantal focuspunten voor de periode 2024-2027 worden geformuleerd. Hierin is voor deze focuspunten in hoofdlijnen weergegeven wat de impact is op de opgaven en welk instrument (VTH en A) mogelijkheden geeft tot het maken van impact.

De U&H-strategie geeft aan wat we eigenlijk zouden moeten doen gezien de opgaven (waarborgen en ontwikkelen) en hoe we dat doen (inzet VTHA instrumentarium). In het Uitvoeringsprogramma komt te staan wat we met beschikbare middelen kunnen doen. Hierbij staat het waarborgen van de minimale basis (de wettelijke taak) centraal in het Uitvoeringsprogramma. Daarin wordt net als voorgaande jaar ook in 2024 aan voldaan. Echter vraagt artikel 1.3 Ow niet alleen om waarborgen maar ook om ruimte voor ontwikkeling. Die keuzes dienen gemaakt te worden door de deelnemers.

Bijlage(n)

- Concept U&H-strategie ODNHN 2024-2027 DB 270923
- Infographic U&H-strategie (proces)

Uitvoerings- en handhavingsstrategie OD NHN 2024-2027

Conceptversie 14 september 2023

Ter info:

De **groene** teksten zijn teksten letterlijk overgenomen uit het gezamenlijke deel van de 4 OD's in Noord-Holland.

Zwarte teksten zijn eigen teksten, al dan niet uit de huidige U&H-strategie.

Dit wordt in de definitieve versie visueel anders weergegeven.

[PM]

CONCEPT

Voorwoord	1
Inhoudsopgave	2
Aanleiding	4
Hoofdpijnen van de U&H-strategie (bestuurlijke samenvatting)	6
DEEL 1: FUNDAMENT VOOR DE U&H-STRATEGIE	7
1.1 Wettelijke basis U&H-strategie	7
1.2 De Big-8-beleidscyclus.....	7
1.3 Gezamenlijke U&H-strategie Noord-Holland	8
1.4 Wettelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen VTH-stelsel.....	9
1.5 Bestuurlijk referentiekader	11
1.6 Missie, visie en kernwaarden OD NHN.....	12
DEEL 2: BELEIDSKADER	13
2.1 Opgavegerichte strategie	13
2.2 Maatschappelijke opgave.....	13
2.3 Overzicht van bovenregionaal beleid.....	14
2.4 Overzicht van regionaal beleid	15
2.5 Methode van risico- en impactanalyse	16
2.6 Focuspunten.....	21
Toelichting op de focuspunten.....	24
DEEL 3: VERTALING NAAR VTH&A-INSTRUMENTARIUM	30
3.1 Inzet van het VTH&A-instrumentarium in de praktijk.....	30
3.2 Wettelijk kader	30
3.3 Strategieën voor toepassing van het VTH&A-instrumentarium	31
3.4 Reguleringsstrategie.....	31
3.5 Nalevingsstrategie	41
3.6 Preventiestrategie	41
3.7 Toezichtstrategie	44
3.8 Handhavingsstrategie.....	50
3.9 Adviesverlening	54
3.10 Programmering uitvoerings- en handhavingsstrategie.....	58
3.11 Monitoring.....	59
DEEL 4: ONTWIKKELAGENDA	60
Bijlage 1: Begrippenlijst	61

Bijlage 2: Programma's op nationaal niveau, met beleidsopgaven voor de fysieke leefomgeving..	62
Bijlage 3: Programma's op provinciaal niveau, met beleidsopgaven voor de fysieke leefomgeving	63
Bijlage 4: Regioanalyse	65
Bijlage 5: Bestuurlijk referentiekader	67
Bijlage 6: Samenwerkingsagenda 2022-2024	69
Bijlage 7: Impact op de beleidsopgaven	70
Bijlage 8: Risico- en impactanalyse.....	72
Bijlage 9: Nationale Digitale tweeling infrastructuur, paragraaf 1.1.....	75

CONCEPT

Aanleiding

Voor u ligt de uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024-2027 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). Dit is een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie die de deelnemers van de OD NHN gezamenlijk vaststellen. Deze strategie beschrijft beleidsopgaven en -doelstellingen, werkwijzen en methoden voor de VTH&A-taken (vergunningverlening, toezicht, handhaving en adviesverlening) die de OD NHN uitvoert.

In de afgelopen periode was de VTH-strategie 2021-2023 van toepassing. Eén van de uitgangspunten daarin was het belang van inzicht in de (gewenste) ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Die koers wordt met deze uitvoerings- en handhavingsstrategie voortgezet.

Het werkveld van omgevingsdiensten is dynamisch, en nieuwe ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Een belangrijke ontwikkeling is de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Deze wet leidt niet alleen tot herziening van ruimtelijk beleid en programmering door de deelnemers van de OD NHN, maar heeft ook gevolgen voor methoden en werkwijzen voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht, handhaving en adviesverlening. Goed beschouwd brengt de Omgevingswet een hele nieuwe denkwijze met zich mee voor beleid en uitvoering in de fysieke leefomgeving.

Dat is nodig, want maatschappelijke opgaven in de fysieke leefomgeving staan hoog op de politieke agenda, en deze zijn dikwijls complex. Vanuit Europa, van rijkswege, en vanuit provinciale en lokale politiek volgen regelgeving en beleid elkaar in rap tempo op. Dit vraagt om een gerichte en weldoordachte inzet van de omgevingsdiensten, met maatwerk waar nodig en in samenwerking met andere overheden en overheidsorganisaties die voor dezelfde opgaven staan. Een analyse van problemen die zich kunnen voordoen bij de naleving van wet- en regelgeving is hiervoor essentieel. Hierin biedt de uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024-2027 een aanzienlijke vernieuwing ten aanzien van de vorige strategie. Niet alleen wordt gekeken naar risico's van activiteiten voor de leefomgeving, maar ook naar de impact van activiteiten op de maatschappelijke opgaven. Deze wijze van denken komt voort uit de Omgevingswet, die zich niet alleen richt op bescherming van het leefmilieu (veiligheid, gezondheid, omgevingskwaliteit, waarde van natuur), maar ook op verbetering daarvan en het bieden van ruimte voor maatschappelijke behoeften.

	OW 1.3, onder a				OW 1.3, onder b					
	Veiligheid	Gezondheid	Omgevingskwaliteit	Waarde van natuur	Energietransitie	Landbouwtransitie	Woningbouwopgave	Klimaatadaptatie	Vervanginginfrastructuur	Circulaire economie
Afvalbeheer en grondstoffen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bodem	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Energie	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Externe veiligheid	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Geluid	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Geur	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Licht	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Lucht	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Natuur	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ondermijning	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Verkeer en vervoer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Water	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Figuur 1: Impressie impact thema's op de opgaven

Naast de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is ook het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving in ontwikkeling. De basis hiervoor is het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP-VTH), naar aanleiding van de adviezen van de commissie Van Aartsen. Het IBP VTH zet in op regionale uniformiteit van uitvoerings- en handhavingsbeleid om bij te dragen aan de uitvoerbaarheid van uitvoerings- en handhavingsbeleid.

De uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024-2027 biedt te midden van de genoemde ontwikkelingen een adequaat uitvoeringskader, zowel duidelijk als adaptief. Duidelijk, omdat de basis van uitvoering altijd gericht is op het voldoen aan de wettelijke verplichtingen, zoals het behandelen van vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijnen, de beginselplicht tot handhaving, et

cetera. Dat wil zeggen: er is een wettelijke ondergrens te borgen. Maar de strategie is ook adaptief, omdat ze weergeeft hoe de OD NHN haar inzet gericht kan plegen om bij te dragen aan specifieke beleidsdoelstellingen en ontwikkelopgaven. Hier zijn bestuurlijke afwegingen en keuzes van belang.

De urgentie van de opgaven, nieuwe inzichten, technische innovaties, afstemming en samenwerking maken regelmatige heroverweging van de inzet van capaciteit en middelen noodzakelijk. In de komende jaren wordt ervaring opgedaan waarmee we de strategie door ontwikkelen.

CONCEPT

Hoofdpijnen van de U&H-strategie (bestuurlijke samenvatting)

De uitvoerings- en handhavingsstrategie 2024-2027 bevat de volgende hoofdpijnen.

Deel 1 beschrijft het fundament voor de strategie: de wettelijke eisen, de bestuurlijke uitgangspunten, de afbakening en positie van de strategie ten aanzien van ander beleid en andere beleidsdocumenten.

Deel 2 beschrijft het beleidskader. Dit deel gaat in op de beleidsopgaven waaraan de OD NHN een bijdrage wil en moet leveren. Uitgangspunt hierbij is de maatschappelijke opgave zoals beschreven in artikel 1.3 van de Omgevingswet. Bij deze maatschappelijke opgave hoort gehoorzaamheid aan de beleidsopgaven op landelijk, provinciaal en regionaal niveau.

Belangrijk onderdeel van deel 2 is de beschrijving van de risico- en impactanalyse. Met de hier toegelichte methode wordt de maatschappelijke opgave in vijf stappen vertaald naar risico's en mogelijkheden om impact te maken, middels gerichte inzet door de OD NHN. Dit zijn:

- Stap 1: Opgave-analyse: gegeven doelen en ambities
- Stap 2: Koppelen van opgaven aan bevoegdheid
- Stap 3: Bepaling van verantwoordelijkheid: risico's en impact
- Stap 4: Bepaling van bestuurlijke prioriteit: bepalen van focus
- Stap 5: Inzet VTH&A-instrumentarium

Dit resulteert in een overzicht van focuspunten waarnaar in de periode 2024-2027 specifieke aandacht zal uitgaan. Per focuspunt wordt toegelicht hoe hier uitvoering (door middel van VTH&A) aan wordt gegeven. De U&H-strategie geeft aan wat de OD NHN eigenlijk zou moeten doen, gezien de opgaven (waarborgen en ontwikkelen) en hoe ze dat doet (inzet van het VTH&A-instrumentarium).

In het uitvoeringsprogramma komt te staan wat de OD NHN met beschikbare middelen kan doen. Hierbij staat het waarborgen van de minimale basis (de wettelijke taak) centraal. Echter vraagt artikel 1.3 Omgevingswet niet alleen om waarborgen, maar ook om ruimte voor ontwikkeling. Die keuzes dienen gemaakt te worden door de deelnemers van de OD NHN.

Hiermee wordt duidelijk hoe de OD NHN, binnen haar mogelijkheden en bij het voldoen aan de wettelijke verplichtingen voor de uitvoering, haar inzet zo gericht mogelijk pleegt om bij te dragen aan de maatschappelijke opgave.

Deel 3 is het grootste deel van de strategie, en beschrijft de wijze van inzet van het VTH&A-instrumentarium door de OD NHN. Dit deel bevat de preventiestrategie, de reguleringsstrategie, de toezichtstrategie en de handhavingsstrategie (sanctionerings- en gedoogstrategie). Per strategie wordt ingegaan op specifieke indicatoren voor uitvoering, methoden en werkwijzen. Tenslotte wordt beschreven welke procedures de OD NHN volgt ten aanzien van programmering, monitoring en evaluatie.

Deel 4 bevat de ontwikkelagenda. Hierin staan de onderwerpen opgenomen die in de komende periode verder worden ontwikkeld, om een plaats te krijgen in de volgende versie van de uitvoerings- en handhavingsstrategie.

DEEL 1: FUNDAMENT VOOR DE U&H-STRATEGIE

1.1 Wettelijke basis U&H-strategie

Bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst hebben de wettelijke opdracht om gezamenlijk een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie vast te stellen. Dit wordt in het Omgevingsbesluit, artikel 13.5, tweede lid, als volgt verwoord:

‘De bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst stellen gezamenlijk een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie vast voor de werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.12, eerste lid.’

De werkzaamheden, bedoeld in artikel 13.12 van het Omgevingsbesluit, betreffen de basistaken. Deze milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving worden verplicht bij een omgevingsdienst belegd. Dit laat onverlet dat de deelnemers van omgevingsdiensten de opgestelde uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie ook van toepassing kunnen verklaren op (een aantal van) de niet-basistaken of ‘plustaken’ die de omgevingsdienst uitvoert.

1.2 De Big-8-beleidscyclus

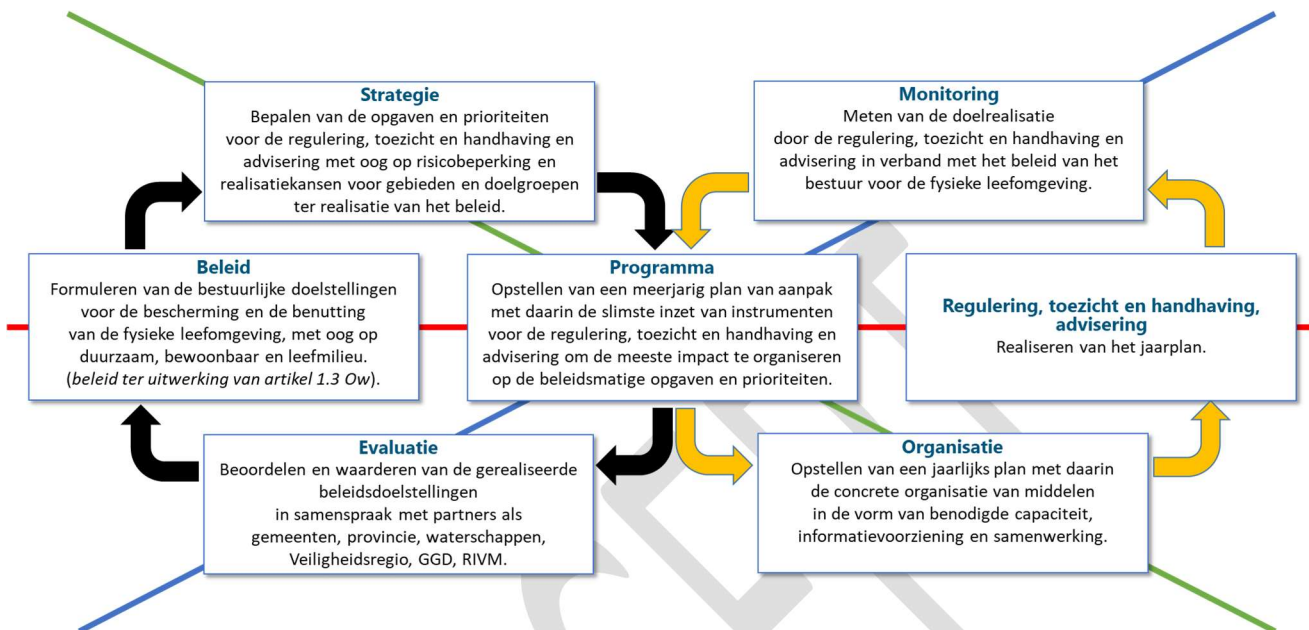
Het Omgevingsbesluit biedt de wettelijke kaders waaraan de uniforme U&H-strategie dient te voldoen. De werkwijze wordt inzichtelijk gemaakt door de gesloten beleidscyclus, die vaak wordt verbeeld als een **Big-8**. Het Omgevingsbesluit vereist van bestuursorganen (gemeenten, provincies en waterschappen) dat zij een ‘uitvoerings- en handhavingsbeleid’ vaststellen, waarin gemotiveerd wordt aangegeven welke doelen de omgevingsdienst moet behalen voor de uitvoering en handhaving en welke activiteiten zij hiertoe ondernemen (Omgevingsbesluit, artikel 13.5 t/m 13.7). Dit wordt geëvalueerd en indien nodig herzien. Dit beleid wordt door de bestuursorganen jaarlijks geoperationaliseerd middels het jaarlijkse uitvoeringsprogramma (Omgevingsbesluit, artikel 13.8).

Hoewel beleids- en strategievorming voor de uitvoeringspraktijk ongrijpbaar en abstract kan lijken, opereren de twee niet alleen naast elkaar, maar hangen ze ook onlosmakelijk met elkaar samen. Goed begrip van hoe beleid en strategie met de uitvoeringspraktijk samenhangen stelt in staat om zowel het één als het ander te verbeteren.

De gesloten beleidscyclus bestaat niet alleen uit zeven onderdelen, maar ook uit drie dwarsverbanden die zorgen voor de connectie tussen de twee cycli, oftewel tussen beleid en uitvoering.

- De *inhoudelijke lijn* (rood) loopt tussen beleid naar uitvoering, handhaving en advisering en maakt duidelijk dat er sprake moet zijn van inhoudelijke congruentie tussen beleid en uitvoering. Als die congruentie er is dan werkt de beleidscyclus ‘effectief’.
- De *strategische lijn* (groen) loopt tussen strategie en organisatie en maakt duidelijk dat beleidsrealisatie vereist dat wordt gewerkt op basis van de slimste inzet van middelen met de meeste impact op de opgaven en prioriteiten.
- De *informatie lijn* (blauw) loopt tussen monitoring en evaluatie en maakt duidelijk dat de data over de uitvoering, handhaving en advisering informatie oplevert voor de impact op de beleidsdoelen.

Per dwarsverband is het noodzakelijk dat de omgevingsdienst zorgt voor een adequate verbinding. Dat kan de omgevingsdienst uiteraard niet alleen of op zichzelf stand, maar vereist samenwerking met de deelnemers en de regionale partners in de uitvoering, handhaving en advisering.

Figuur 1: De Big-8-cyclus

1.3 Gezamenlijke U&H-strategie Noord-Holland

De U&H-strategie geeft invulling aan het onderdeel 'strategie' uit de Big-8, rekening houdend met alle andere onderdelen uit de Big-8. Voor de OD NHN bestaat de uniforme U&H-strategie uit twee delen:

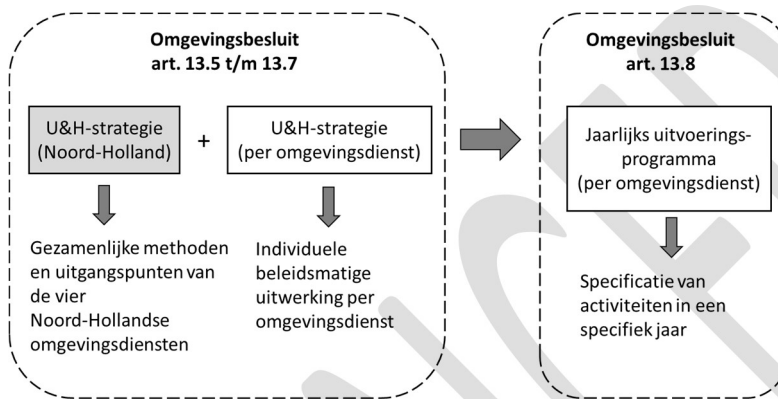
- 1) *De gezamenlijke Noord-Hollandse U&H-strategie*. De provincie Noord-Holland kent vier omgevingsdiensten (de OD NZKG, de OD NHN, de ODIJ en de OFGV¹). De vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten hebben de handen ineengeslagen voor het formuleren van samenwerkingsopgaven, methoden en uitgangspunten voor uitvoering en handhaving in de provincie Noord-Holland. Dit vormt de gezamenlijke Noord-Hollandse uitvoerings- en handhavingstrategie, waar de vier omgevingsdiensten zich aan conformeren. Met dit gezamenlijk deel streven de deelnemers van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten naar een gelijk speelveld binnen Noord-Holland, waarbij wordt opgetreden als één overheid en gelijkwaardige situaties gelijkwaardig worden behandeld. Een gezamenlijk bovenregionale strategie is geen vereiste vanuit de wet, maar het is wel in lijn met onder andere de Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht (LSHO), waaraan overheden gezamenlijk op bovenregionaal (provinciaal) niveau invulling kunnen geven, om een gelijk speelveld te bereiken. Voorts overstijgen veel beleidsopgaven in de fysieke leefomgeving de gemeente- of regiogrenzen en daarom is een beleidsmatige samenwerking

¹ Voor de OFGV kent ook deelnemers buiten Noord-Holland, namelijk de provincie Flevoland en de Flevolandse gemeenten. Voor het niet-Noord-Hollandse werkgebied geldt de gezamenlijke U&H-strategie Noord-Holland niet.

op bovenregionaal niveau gewenst door overal gebruik te maken van gedeelde methoden en uitgangspunten.

- 2) De *individuele U&H-strategie van de OD NHN*. Ieder van de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten heeft een eigen werkgebied met specifieke kenmerken, en een eigen takenpakket. Dit vraagt om een specifiekere uitwerking van opgaven, prioriteiten en inzet. Bovendien zijn de deelnemers van de omgevingsdiensten niet alleen opdrachtgever, maar ook eigenaar van de omgevingsdienst. Zij geven vanuit deze rol gerichte kaders voor de uitvoering en handhaving door de omgevingsdienst, met inachtneming van de gemeenschappelijke uitgangspunten uit de Noord-Hollandse U&H-strategie.

De kernelementen uit de gezamenlijke U&H-strategie zijn geïntegreerd in de individuele U&H-strategie van de OD NHN. Het resultaat hiervan is de voorliggende U&H-strategie.

Figuur 2: De gezamenlijke U&H-strategie in relatie tot de U&H-strategie per omgevingsdienst en de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's

Afbakening van de U&H-strategie

De OD NHN voert wettelijk vastgelegde basistaken uit, taken die deelnemers verplicht zijn om af te nemen. Daarnaast biedt de OD NHN een aantal diensten als plustaken aan. De gemeenten en provinciebesluiten zelf of zij deze plustaken bij OD NHN beleggen.

Deze U&H-strategie ziet toe op zowel de basis- als plustaken die de OD NHN uitvoert voor de gemeenten en provincie op het gebied van regulering, toezicht en handhaving en adviesverlening. Daarnaast geldt dat voor gemeenten en provincie wettelijk voorgeschreven is dat zij voor de taken die zij zelf uitvoeren een daarop van toepassing zijnde U&H-strategie vaststellen.

1.4 Wettelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen VTH-stelsel

Het VTH-stelsel heeft in de afgelopen jaren niet stilgestaan en ontwikkelt zich voortdurend. Deze strategie sluit bij deze ontwikkelingen aan. Ook bij het opstellen van de Noord-Hollandse U&H-strategie is rekening gehouden met recente en toekomstige ontwikkelingen die gevolgen hebben voor de taakuitvoering door de Noord-Hollandse omgevingsdiensten. Dit zijn de volgende ontwikkelingen:

De **Omgevingswet** geldt per 1 januari 2024. De Omgevingswet bundelt veel van de eerdere wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Doel van de Omgevingswet is het bereiken van een balans tussen enerzijds het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en anderzijds het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van een goede omgevingskwaliteit om maatschappelijke behoeften mee te vervullen. Voor het bereiken van die balans krijgen gemeenten, provincies en waterschappen meer afwegingsruimte. Vanuit het Rijk verschuift steeds meer wet- en regelgeving naar gemeenten, provincies en waterschappen. Er treden veranderingen op in het basistakenpakket.

In de geest van de Omgevingswet gaat het erom dat die leefomgeving op een integrale manier wordt bestuurd met het oog op duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van het land en verbetering van het leefmilieu. Dit vraagt samenhang tussen het beleid, de regels en de uitvoering. Deze samenhang wordt verbeeld door een gesloten beleidscyclus (zie figuur 2). Decentrale overheden stellen in een omgevingsvisie en omgevingsprogramma doelen op voor de fysieke leefomgeving. Deze worden in het omgevingsplan en de omgevingsvergunning uitgewerkt in de vorm van regelgeving. Dit gebeurt in een overgangssituatie waarin overgangsrecht geldt. Deze overgangsperiode duurt tot 1 januari 2032. De gesloten beleidscyclus fungeert naast de Big-8, waarbij de Big-8 specifiek geldt voor beleid en uitvoering van de omgevingsdienst.

Figuur 3: Beleidscyclus Omgevingswet

Voor omgevingsdiensten betekent de Omgevingswet ook een andere benadering van de uitvoering van de reguliere taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Er is sprake van verandering in de werkwijzen (participatie, 'ja-mits', digitaal, overlegtafels), normatieve kaders (integraal, decentrale ruimte voor afwegingen, instrumenten voor maatwerk, zorgplicht) en andersoortige organisatie van de inzet van mens en middelen (opgavegericht programmeren). Voorts volgt uit de **wet VTH** voor omgevingsdiensten de verplichting om te voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.3 en om de kwaliteitsdoelstellingen nader uit te werken.

Europa en het Rijk hebben zich gecommitteerd aan het behalen van specifieke ambities voor de fysieke leefomgeving, onder meer uitgewerkt in (klimaat)akkoorden en de Nationale Omgevingsvisie (Novi). De aanscherping van het omgevingsbeleid van het Rijk is deels juridisch vastgelegd in de Omgevingswet – het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) of het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Dit werkt door in de rol en taken van de omgevingsdiensten, omdat er sprake kan zijn van aangescherpte normering zoals emissies, energie- en grondstoffen of afstandseisen. Ook kan het leiden tot intensieve ruimtelijke transitieprocessen,

waarin de inbreng van de expertise van omgevingsdiensten van toegevoegde waarde is. Dit vraagt, indien nodig, om goede organisatie..

Het is ook mogelijk dat een omgevingsdienst een projectmatige opdracht krijgt vanuit het Rijk, bijvoorbeeld door directe financiering van omgevingsdiensten voor advisering bij een beleidsprogramma, gebiedsontwikkeling of bestuurlijk arrangement. Meer over de Europese- en Rijksopgaven in deel 2 van deze U&H-strategie.

Het *Interbestuurlijk programma ter versterking van het VTH-stelsel (IBP-VTH)*, waaraan de Noord-Hollandse omgevingsdiensten deelnemen, is tot stand gebracht in vervolg op het in 2021 opgeleverde rapport van de commissie Van Aartsen, met de titel 'Voor de leefomgeving'. Het rapport beschrijft hoe de efficiëntie en kwaliteit van omgevingsdiensten kan verbeteren, door middel van 10 aanbevelingen. Het IBP heeft de 10 aanbevelingen voor de versterking van het stelsel opgepakt op basis van 6 pijlers.

In pijler 5 van het IBP gaat het er om dat regio's tot één gezamenlijke risicoanalyse komen en tot één uitvoerings- en handavingsplan. Dit past bij de aanbeveling met letter G van het rapport Van Aartsen, dat gaat over één uitvoerings- en handavingsbeleid en één uitvoeringsprogramma per regio, dat door de directeur van de omgevingsdienst wordt opgesteld.

1.5 Bestuurlijk referentiekader

[Herkomst wordt nader toegelicht]

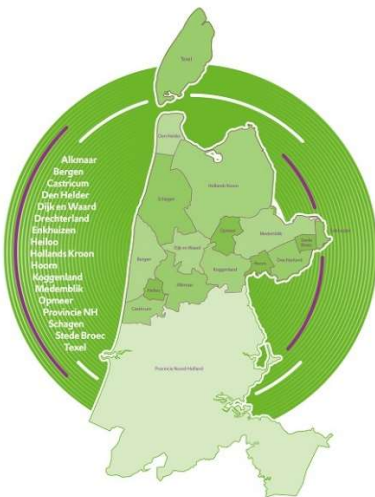
De uitvoerings- en handavingsstrategie geeft richting aan de praktijk, met prioriteiten, methoden en werkwijzen. Dat gebeurt met concrete keuzes en handvatten voor de vergunningverlening, het toezicht, de handhaving en de advisering. Hiermee wordt de strategie praktisch uitvoerbaar. Tegelijkertijd voorziet deze strategie in vijf gezamenlijke bestuurlijke uitgangspunten voor de inrichting en organisatie van het stelsel van VTH in de provincie Noord-Holland. De vijf uitgangspunten vormen tezamen een referentiekader voor de verantwoordelijkheid van elk bevoegd gezag in de vier regio's voor A) de adequate organisatie van bevoegdheden en taken, en B) de inhoudelijke onderbouwing van keuzes en prioriteiten.

Bestuurlijk referentiekader

1. Opgavegericht en beleidssensitief sturen met maatwerk
2. Preventief handelen
3. Informatiegestuurd werken
4. In gelijke situaties gelijkwaardig optreden
5. Samenwerken door afstemming van beleid, taken en bevoegdheden

In bijlage 5 is een uitgebreide beschrijving van het Bestuurlijk referentiekader opgenomen.

1.6 Missie, visie en kernwaarden OD NHN

Figuur 4: Werkgebied OD NHN

De OD NHN heeft een eigen missie en visie die weergeven waar zij als organisatie voor staat. De missie van de OD NHN luidt als volgt:

'OD NHN is een onafhankelijke partner die op inspirerende wijze mensen en kennis verbindt om maatschappelijke ambities in de fysieke leefomgeving te realiseren.'

De visie van OD NHN luidt als volgt:

'De OD NHN maakt natuur en milieu zichtbaar als logische thema's in de afweging bij keuzes door overheden, burgers en bedrijven. De OD NHN speelt een aanjagersrol in de ontwikkeling en transitie van de fysieke leefomgeving op de thema's natuur en milieu. De OD NHN verhoogt de maatschappelijke bewustwording op de thema's natuur en milieu bij burgers en bedrijven.'

De OD NHN hanteert de volgende kernwaarden:

- **Samen:** De OD NHN zet zich in voor de leefomgeving. Dit doet ze door actieve samenwerking met alle belanghebbenden. De mensen binnen de organisatie vullen elkaar aan vanuit de eigen rol, taak en verantwoordelijkheid. Dit betekent dat haar producten en diensten integraal door haar professionals zijn opgesteld.
- **Dichtbij:** Vanuit haar rol heeft de OD NHN oog voor de belangen van inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners en overige relaties. De OD NHN onderhoudt in- en extern actief contact en heeft vaste aanspreekpunten. De OD NHN is voor iedereen zichtbaar. Heldere en directe communicatie staan centraal. Daarom is de OD NHN laagdrempelig benaderbaar.
- **Deskundig:** Deskundigheid vormt de hoeksteen van de OD NHN. Haar professionals bezitten en delen hoogwaardige, actuele en integrale vakkennis. Zij zijn omgevingsbewust en hanteren de missie en kernwaarden in hun dienstverlening.
- **Maatschappelijk bewust:** De OD NHN staat voor duurzame keuzes en integrale maatschappelijke afwegingen. Dit laat zij zien in haar maatschappelijke meerwaarde, bereikte resultaten en bedrijfsvoering.

DEEL 2: BELEIDSKADER

2.1 Opgavegerichte strategie

De U&H-strategie van de OD NHN is opgavegericht. Dat wil zeggen dat de strategie gericht is op het nastreven van specifieke opgaven, in onderlinge samenhang. Deze opgaven volgen deels uit wet- en regelgeving, en zijn deels afkomstig uit het beleid van de deelnemers van de OD NHN.

2.2 Maatschappelijke opgave

Artikel 21 van de Grondwet verwoordt de zorgplicht voor de leefomgeving, die voor alle overheden in Nederland geldt.

‘De zorg van de overheid is gericht op de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu.’

Deze opgave weerklinkt in de Omgevingswet. De Omgevingswet maakt duidelijk dat er een bedoeling – een maatschappelijke opgave – geldt voor alle taken die uit de Omgevingswet voortkomen. Deze bedoeling wordt in artikel 1.3, als volgt beschreven:

‘Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang:

- a. bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en*
- b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.’*

De deelnemers van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten onderkennen deze bedoeling, en beschouwen gehoorgeven aan deze bedoeling als hun maatschappelijke opgave bij de uitvoering van taken die uit de Omgevingswet volgen. De deelnemers van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten – en daarmee de omgevingsdiensten zelf – beogen:

1. duurzame ontwikkeling,
2. bewoonbaarheid van het land, en
3. bescherming en verbetering van het leefmilieu.

Daarmee richten de werkzaamheden van de omgevingsdiensten zich niet alleen op het *beschermen* en *in stand houden*, maar ook *bereiken* en *ontwikkelen* van de fysieke leefomgeving. Dit gebeurt in door zich in *onderlinge samenhang* te richten op, in ieder geval:

- a) ‘veiligheid’,
- b) ‘gezondheid’,
- c) ‘omgevingskwaliteit’,
- d) ‘de intrinsieke waarde van de natuur’, en
- e) ‘vervulling van maatschappelijke behoeften’.

2.3 Overzicht van bovenregionaal beleid

De Nationale Omgevingsvisie (Novi)

Het Rijk heeft zich gecommitteerd aan het behalen van specifieke ambities voor de fysieke leefomgeving, onder meer uitgewerkt in de Nationale Omgevingsvisie (Novi). Momenteel is sprake van grootschalige en urgente opgaven, zoals de depositie van stikstof op natuurgebieden, het tekort aan woningen en de energietransitie. De Novi is een dynamische visie die, gevoed door de uitvoeringspraktijk en maatschappelijke ontwikkelingen, kan veranderen in de tijd. Dit geldt eveneens voor de Uitvoeringsagenda bij de Novi. In de komende periode volgen bevindingen en aanvullingen voor verdere uitvoering, onder meer bij de totstandkoming van programma's, het opstellen van de omgevingsagenda's en de plannen van aanpak voor Novi-gebieden. Bijlage 2 geeft een overzicht van huidige nationale programma's ter specificering van de prioriteiten van de Novi.

De ambities die door het Rijk zijn opgesteld, krijgen nadere duiding en uitwerking op provinciaal niveau.

De Provinciale Omgevingsvisie (Povi)

De Provincie Noord-Holland heeft in haar Omgevingsvisie NH2050 ambities voor de fysieke leefomgeving opgenomen. De hoofdambitie is 'balans tussen economische groei en leefbaarheid'. Ambities zijn:

- I. **Een gezonde en veilige basiskwaliteit van de leefomgeving:**
 - a. *Klimaatverandering*: een klimaatbestendig en waterrobuust Noord-Holland.
 - b. *Gezondheid en veiligheid*: het behouden en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, specifiek op het gebied van bodem, water, lucht, omgevingsveiligheid, geluidbelasting en (ontwikkelingen in) de ondergrond. Ambitie is om zo spoedig mogelijk te voldoen aan de KRW-normen voor water (uiterlijk in 2027) en aan de WHO-normen voor luchtkwaliteit (uiterlijk in 2050).
 - c. *Biodiversiteit en natuur*: biodiversiteit in Noord-Holland te vergroten.
- II. **Gebruik van de leefomgeving faciliteren:**
 - a. *Economische transitie*: een duurzame economie, waarbij ruimte wordt geboden aan ontwikkeling van circulaire economie, duurzame landbouw, energietransitie en experimenten.
 - b. *Wonen en werken*: vraag en aanbod van woon- en werklocaties (kwantitatief en kwalitatief) beter met elkaar in overeenstemming brengen. Duurzaamheid van de totale voorraad woningen is uitgangspunt.
 - c. *Mobiliteit*: inwoners en bedrijven van Noord-Holland kunnen zichzelf of producten effectief, veilig en efficiënt verplaatsen, waarbij de negatieve gevolgen van de mobiliteit op klimaat, gezondheid, natuur en landschap steeds nadrukkelijk meegewogen worden.
 - d. *Landschap*: het benoemen, behouden en versterken van de unieke kwaliteiten van de diverse landschappen en de cultuurhistorie.
- III. **Energietransitie**: Noord-Holland als samenleving in 2050 volledig klimaatneutraal en gebaseerd op (een maximale inzet op opwekking van) hernieuwbare energie.

Provinciale programma's

Binnen de Provincie Noord-Holland gelden meerdere programma's waarin beleidsdoelen staan beschreven. Bijlage 3 geeft weer welke programma's dit, onder meer, betreft. De in deze programma's opgenomen beleidsdoelen dienen in onderlinge samenhang te worden beschouwd.

2.4 Overzicht van regionaal beleid

Gebiedsomschrijving verzorgingsgebied

Noord-Holland Noord, de regio van Castricum tot en met Texel, wordt gekenmerkt door een overwegend landelijk karakter met een gering aantal grote gemeenten. Hollands Kroon is de grootste gemeente qua landoppervlakte en Alkmaar heeft de meeste inwoners. De regio wordt omgeven door water, met de langste kuststrook en het breedste duingebied van Nederland. Noord-Holland Noord wordt gekarakteriseerd door veel wind en weidse vergezichten. De voormalige Zuiderzeesteden, het bollengebied en de vele stranden zijn slechts enkele van de toeristische hoogtepunten.

De regio wordt van Zuid naar Noord doorkruist door de spoorlijnen van Amsterdam-Sloterdijk naar Den Helder en Enkhuizen en van West naar Oost van Alkmaar naar Hoorn. Daarnaast lopen de A7 (Amsterdam-Groningen) en de A9 (Amsterdam-Alkmaar) door de regio. Wat betreft het vervoer over water loopt het Noordhollands kanaal dwars door het gebied. In de regio bevinden zich ook enkele vliegvelden: Den Helder (offshore-helihaven), Texel (met name recreatieve luchtvaart), Wieringermeer, Castricum (zweefvliegen) en Middenmeer (ultralights).

Een deel van de regio ligt onder de aanvliegroute van Schiphol. In het gebied liggen drie zeehavens; de NIOZ-haven Texel, de offshore-haven Den Helder en de visserijhaven Den Oever.

In het gebied zijn ongeveer 17.000 bedrijven gevestigd die vallen onder de Omgevingswet/Wet milieubeheer. Veel bedrijven vallen onder de agrarische sector, van bloembollen- tot kassenteelt. Daarnaast is het midden- en kleinbedrijf sterk vertegenwoordigd. Voor enkele zware bedrijfsmatige activiteiten, zoals de gasopslag van TAQA en de kernreactor in Petten, is het rijk het bevoegd gezag.

In de regio zijn 27 bedrijven gevestigd die vallen onder de RIE (Richtlijn industriële emissies) en 6 BRZO-inrichtingen (Besluit risico's zware ongevallen). Voor de bedrijven die onder de BRZO vallen, voert OD NZKG de taken uit namens het bevoegde gezag provincie Noord-Holland.

Veel industriële bedrijvigheid is geconcentreerd op bedrijventerreinen en industrieterreinen. Op grond van de Wet geluidhinderen aantal van de industrieterreinen in zones ingedeeld. Onder de Omgevingswet gaan deze zones over in geluidsproductieplafonds.

De regio bevat een aantal oude binnensteden. Hier is vaak een concentratie aan horeca te vinden. Daarnaast knelt in oude binnensteden vaak de combinatie van bedrijvigheid met het wonen in oude panden.

Voor een deel van de provinciale plustaken (natuur, zwemwater, wegen-vaarwegen, stiltegebieden, advisering Natuurschoonwet) beslaat het verzorgingsgebied van de OD NHN de hele provincie. Dit geldt niet voor de provinciale taken op het gebied van bodem. De provincie kent 19 Natura 2000-gebieden, is veel beschermde dier- en plantensoorten rijk, heeft 41 stiltegebieden en diverse landgoederen welke vallen onder de Natuurschoonwet. Verder zijn er 151 officieel aangewezen zwemwaterlocaties (exclusief 63 strandopgangen), 310 badinrichtingen, ruim 600 kilometer aan provinciale wegen en ruim 250 kilometer aan provinciale vaarwegen.

Regionaal beleid

Omgevingsvisies en coalitieakkoorden zijn goede bronnen om inzicht te krijgen in toekomstige gewenste ontwikkelingen voor onder andere recreëren, natuur, energie, landbouw, wonen, klimaat en circulaire economie. Deze ontwikkelingen worden enerzijds gekaderd door beperkingen (wet- en regelgeving, beschermingsregimes et cetera), anderzijds zijn de waarden (gebruiks-, belevings-, en toekomstwaarde) van de ligging bepalende factoren. Al deze zaken gecombineerd geven inzicht in benodigde (vergunning)voorwaarden voor toekomstige ontwikkelingen met oog op onder meer gezondheid, veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid.

Belangrijke onderwerpen in de regio zijn:

- asbest (daken);
- afval (-preventie en -verwerking), grondstoffen en circulaire economie;
- energietransitie en energiebesparing bij bedrijven;
- geurbeleving bij veehouderijen;
- grondverzet;
- geluid bij evenementen, de concentratiegebieden met horeca (in de oude binnensteden en aan de kust);
- gebruik van de ruimte en ondergrond vanwege de energietransitie;
- geluidsaspecten op sport- en bedrijventerreinen;
- gewijzigde/aangepaste normering voor bepaalde stoffen in de bodem (PFAS/Lood);
- klimaatadaptatie/hittestress;
- lichthinder;
- leefbaarheid en voorzieningen leefomgeving;
- opslag gevaarlijke stoffen en accu's en batterijen;
- provinciaal programma landelijk gebied;
- passend woonaanbod;
- ruimtelijke ingrepen met betrekking tot beschermde diersoorten;
- sanering wegverkeerslawaaï (circa 40 projecten);
- schade door (beschermde) diersoorten;
- stikstof; voor agrarische sector in combinatie met andere emissies & nutriënten.
- windturbines.

2.5 Methode van risico- en impactanalyse

Om te bepalen hoe werkzaamheden van de OD NHN kunnen bijdragen aan het behalen van de beleidsopgaven en ambities van haar deelnemers is een methodiek ontwikkeld. Deze wordt gedeeld door de Noord-Hollandse omgevingsdiensten. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de omvang van het risico van activiteiten, maar ook naar de mate van impact van die activiteiten op de (boven)regionale beleidsopgaven.

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten passen vijf stappen toe om tot gerichte inzet van werkzaamheden te komen:

- Stap 1: Opgave-analyse: gegeven doelen en ambities
- Stap 2: Koppelen van opgaven aan bevoegdheid
- Stap 3: Bepaling van verantwoordelijkheid: risico's en impact
- Stap 4: Bepaling van bestuurlijke prioriteit: bepalen van focus

Stap 5: Inzet VTH&A-instrumentarium

De OD NHN heeft deze vijf stappen als volgt uitgewerkt.

Stap 1: Opgave-analyse: gegeven doelen en ambities

Artikel 1.3 van de Omgevingswet noemt drie belangen, die in het oog moeten worden gehouden bij de uitvoering van alle taken en bevoegdheden uit deze wet (zie ook artikel 2.1, eerste lid, Omgevingswet):

- duurzame ontwikkeling,
- bewoonbaarheid van het land, en
- bescherming en verbetering van het leefmilieu.

Met het oog op de behartiging van deze drie fundamentele oogmerken geeft artikel 1.3 een opgave aan ieder bestuursorgaan, namelijk het in *onderlinge samenhang* beschermen én benutten van de fysieke leefomgeving. Dat moet gebeuren met inachtneming van in ieder geval: 'veiligheid', 'gezondheid' en 'omgevingskwaliteit', ook vanwege 'de intrinsieke waarde van de natuur', en 'vervulling van maatschappelijke behoeften'. Deze elementen moeten steeds in onderlinge samenhang worden gezien, om de hierboven genoemde belangen te behalen.

De onderwerpen die Omgevingswet, artikel 1.3, noemt onder a, gelden als waarborgen voor kwaliteit en worden beschouwd als beleidsopgaven. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten definiëren deze beleidsopgaven als volgt:

1. **Veiligheid.** Onder 'veiligheid' wordt verstaan: de omgeving-gerelateerde risico's die mensen in hun fysieke leefomgeving lopen, zoals het omgaan met en/of opslaan van gevaarlijke stoffen, en constructieve veiligheid en brandveiligheid. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten streven naar het beperken van omgeving-gerelateerde risico's.
2. **Gezondheid.** Onder 'gezondheid' wordt verstaan: het fysieke en psychische welbevinden van de mens. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten streven naar een fysieke leefomgeving waar schade aan de fysieke en psychische gezondheid van de mens wordt beperkt.
3. **Omgevingskwaliteit.** Onder 'omgevingskwaliteit' wordt verstaan: de belevings-, gebruiks- en toekomstwaarde van de fysieke leefomgeving. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten streven naar het beperken en/of voorkomen van hinder, overlast en ergernissen, zoals geluidsoverlast.
4. **Natuur:** Onder 'natuur' wordt verstaan: oog voor 'de intrinsieke waarde van de natuur' en de biodiversiteit. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten streven naar het beperken en/of voorkomen van schade of nadelige effecten op de natuur, zoals het lozen van schadelijke stoffen en bodemverontreinigingen.

Omgevingswet, artikel 1.3, noemt onder b, het onderwerp 'vervulling van maatschappelijke behoeften'. Wat deze maatschappelijke behoeften zijn vraagt nadere invulling, waarvoor de omgevingsdiensten zich baseren op bestaand beleid. In het *'Investeringsvoorstel voor de nationale digitale tweeling infrastructuur'* van het Geoinformatie-beraad (GI-beraad)², zijn de nationale beleidsopgaven gecategoriseerd, naar vijf hoofdopgaven. Hiervoor hebben zij de onderzoeken en rapporten over de maatschappelijke opgaven die een relatie hebben met de fysieke leefomgeving bestudeerd, waaronder de eerder genoemde Novi (Nationale Omgevingsvisie). Deze hoofdopgaven zijn niet alleen op nationaal niveau herkenbaar, maar ook op provinciaal niveau. Een belangrijke

² Zie bijlage 9.

opgave die wel duidelijk uit de bovenstaande beleidsanalyse volgt mist daarin, namelijk: circulaire economie. Deze opgave wordt toegevoegd aan de vijf hoofdopgaven, waarmee we in deze strategie in totaal zes hoofdopgaven formuleren die aansluiten bij de opgaven uit de provinciale omgevingsvisie en programma's.

Zo krijgt het onderwerp 'vervulling van maatschappelijke behoeften', als volgt vorm:

5. **Vervulling van maatschappelijke behoeften:** Onder 'vervulling van maatschappelijke behoeften' wordt verstaan: specifieke opgaven die vanuit politiek en bestuur als belangrijk worden beschouwd, en als zodanig in beleid zijn benoemd. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten streven naar het leveren van een adequate bijdrage aan de volgende maatschappelijke opgaven:
 - i. *Energietransitie:* zowel inzet op besparing van energie en water, alsook inzet op hernieuwbare energie, onder meer door de regionale energiestrategieën. Inclusief de daarvoor benodigde aanpassingen in de energie-infrastructuur.
 - ii. *Landbouwtransitie:* inzet om op duurzame wijze landbouw te bedrijven.
 - iii. *Woningbouwopgave:* inzet op uitbreiding van de woningvoorraad op duurzame wijze.
 - iv. *Klimaatadaptatie:* inzet op de klimaatopgave, in navolging van onder meer de Klimaatwet, het Klimaatplan 2021-2030 en de provinciale omgevingsvisie.
 - v. *Vervanging van infrastructuur:* in stand houden en verbeteren van verkeer en vervoer.

Circulaire economie: zowel afvalpreventie, alsook inzet op duurzaam grondstoffengebruik, grondstof- en materiaalkringlopen sluiten waarbij het verminderen van de milieu-impact voorop staat. De oogmerken 'duurzame ontwikkeling', 'bewoonbaarheid van het land' en 'bescherming en verbetering van het leefmilieu' gelden dus voor elk van de beleidsopgaven. De beleidsopgaven worden in onderlinge samenhang beschouwd en nagestreefd, teneinde zorg te dragen voor deze oogmerken. Dit wordt overzichtelijk weergegeven in tabel 1.

Met het oog op: 1) duurzame ontwikkeling, 2) bewoonbaarheid van het land en 3) bescherming en verbetering van het leefmilieu									
Waarborgen voor kwaliteit (OW 1.3, onder a)				Ruimte voor ontwikkeling (OW 1.3, onder b)					
Veiligheid	Gezondheid	Omgevingskwaliteit	Waarde van natuur	Energie-transitie	Landbouw-transitie	Woningbouw-opgave	Klimaat-adaptatie	Vervanging infrastructuur	Circulaire economie

Tabel 1: Samenvatting van stap 1

Door artikel 1.3 van de Omgevingswet kan zodoende een overzichtelijke clustering worden aangebracht in de onderwerpen uit de analyse van regionaal beleid. De onderwerpen genoemd in de analyse van regionaal beleid maken duidelijk waarop de beleidsopgaven uit artikel 1.3 van de Omgevingswet zich richten in het werkgebied van de OD NHN.

Stap 2: Koppelen van beleidsopgaven aan bevoegdheid

De OD NHN voert voor haar deelnemers specifieke taken uit, zoals toegelicht in paragraaf X. Aan deze taken zijn specifieke bevoegdheden verbonden. Slechts middels haar taken, en binnen haar bevoegdheid, heeft de OD NHN impact op de beleidsopgaven van haar deelnemers. Het is dus nodig om deze taken en bevoegdheden te koppelen aan de beleidsopgaven.

Deze taken en bevoegdheden van de OD NHN richten zich op regulering, toezicht en handhaving en adviesverlening op specifieke activiteiten. Het in beeld brengen van deze activiteiten stelt de OD NHN in staat om later, bij stap 3, per activiteit de risico's en impact te analyseren per beleidsopgave.

De taken van de OD NHN richten zich voor een groot deel op milieubelastende activiteiten. De Omgevingswet definieert milieubelastende activiteiten in haar bijlage 1.1 als *'een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit'*. Deze milieubelastende activiteiten zijn aan de hand van de volgende uitgangspunten geselecteerd en geordend voor de analyse:

- De OD NHN gaat uit van de meest representatieve milieubelastende activiteit³ per locatie;
- De OD NHN gaat uit van de milieubelastende activiteiten waarvoor zij namens haar deelnemers bevoegd gezag is;
- Milieubelastende activiteiten in het werkgebied van de OD NHN die worden uitgevoerd door andere instellingen of overheden (bijvoorbeeld Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied of het Rijk (Staatstoezicht op de Mijnen) worden niet betrokken in de analyse. De OD NHN gaat vanuit een oog- en oorfunctie (adviesverlening) in gesprek met bevoegde gezagen over milieubelastende activiteiten die in de regio worden gesignaleerd waarvoor zij niet het bevoegd gezag is.;
- Bedrijfstakoverstijgende, milieubelastende activiteiten komen meestal voor in combinatie met een meer representatieve milieubelastende activiteit. Daarom worden deze milieubelastende activiteiten niet meegenomen in de analyse. Risicovolle, bedrijfstakoverstijgende, milieubelastende activiteiten worden in de analyse echter beschouwd als verzwarende factor bij een (bedrijfs)locatie en worden vaak thematisch gecontroleerd in het toezicht.;
- Milieubelastende activiteiten die specifiek gelden voor complexe bedrijven uit afdeling 3.3 van het Bal zijn niet meegenomen in de analyse.

Overige activiteiten, niet-zijnde activiteiten uit afdeling 3.2 tot en met 3.10 van het Bal, zoals bij asbest, deels bodem (voor zover niet-mba), natuur, wegen-vaarwegen en zwemwater, zijn eveneens in beeld gebracht. Deze worden onderscheiden van de milieubelastende activiteiten en los daarvan geanalyseerd in de risico- en impactanalyse.

Stap 3: Bepaling van verantwoordelijkheid: risico's en impact

Milieubelastende activiteiten

Per milieubelastende activiteit is geanalyseerd in hoeverre elke activiteit risico's geeft voor en impact heeft op de beleidsopgaven.

Om risico's te bepalen geldt de formule: *risico = kans (op niet naleving) x impact van niet naleving op de beleidsopgaven*. Deze formule wordt toegepast op elk van de milieubelastende activiteiten zoals onderscheiden in stap 2. Kans op overtreding wordt gebaseerd op de data die zijn opgehaald naar aanleiding van eerder uitgevoerde controles. Dit wordt uitgedrukt in het percentage 'niet-in-orde-resultaten' naar aanleiding van een reguliere controle, zoals een geplande controle of een klacht⁴.

³ In lijn met de Omgevingswet, die kernactiviteiten en functioneel ondersteunende activiteiten onderscheidt.

⁴ Ter bepaling van dit percentage is gekeken naar inrichtingen die zijn geconverteerd tot een milieubelastende activiteit tot en met 31-12-2022. Cijfers zijn afkomstig van integrale-, aspect-, administratieve-, en preventieve controles. Dit zijn de afgehandelde gemeentelijke zaken met een startdatum tussen 1-1-2015 en 1-1-2023.

Hercontroles en sanctiecontroles worden hierbij buiten beschouwing gelaten, omdat deze een vertekend beeld geven.

Impact van 'niet naleving' op de beleidsopgaven wordt bepaald op basis van het expert-oordeel van vergunningverleners, toezichthouders, en adviseurs van de OD NHN. Per milieubelastende activiteit hebben vergunningverleners, toezichthouders en beleidsadviseurs bepaald welke wettelijke themagebieden relevant zijn per milieubelastende activiteit, om impact te maken op de beleidsopgaven. Zie bijlage 7 voor nadere toelichting.

Hierbij wordt het onderscheid aangehouden dat artikel 1.3 van de Omgevingswet maakt tussen:

- **Waarborgen voor kwaliteit (onder a):** deze opgaven zijn in groen weergegeven in de risico- en impactanalyse. Dit zijn expliciet beschermings-opgaven. Hiervoor gelden wettelijk normen⁵, of wordt genormeerd. Voor deze opgaven wordt per milieubelastende activiteit het risico van niet naleving bepaald, aan de hand van de formule: $risico = kans \text{ (op niet naleving)} \times impact \text{ van niet naleving}$.

Localities met als meest representatieve kern-MBA:	Kans op overtreding	Veiligheid	Gezondheid	Omgevingskwaliteit	Waarde van natuur	Optelsom Beschermen
AFDELING 3.2 ACTIVITEITEN DIE BEDRIJFSTAKKEN OVERSTIJGEN						
3.2.0 - Energiegebruik bij gebouwen	0.44	24	27	40	32	123
3.2.1 - Stookinstallaties	0.32	27	30	43	35	135

Figuur 5: Voorbeeld uit risico- en impactanalyse

- **Ruimte voor ontwikkeling (onder b):** deze ontwikkelopgaven zijn in geel weergegeven in de risico- en impactanalyse. Het gaat hierbij niet om voorkomen van risico's, maar om mogelijkheden voor ontwikkeling. Daarom is bij deze opgaven niet de kans op overtreding, maar enkel de impact per milieubelastende activiteit op de beleidsopgaven bepaald. Dit biedt inzicht in de aspecten die tijdens een vergunningprocedure of controle van een specifieke milieubelastende activiteit in ieder geval in het oog gehouden moeten worden.

Localities met als meest representatieve kern-MBA:	Energie transitie	Landbouw transitie	Woningbouw opgave	Klimaat adaptatie	Vervanging infrastructuur	Circulaire economie
AFDELING 3.2 ACTIVITEITEN DIE BEDRIJFSTAKKEN OVERSTIJGEN						
3.2.0 - Energiegebruik bij gebouwen	★	★	★	★	★	★
3.2.1 - Stookinstallaties	★	★	★	★	★	★

Figuur 6: Voorbeeld uit risico- en impactanalyse

Overige activiteiten

Bij activiteiten overige activiteiten, niet-zijnde activiteiten uit afdeling 3.2 tot en met 3.10 van het Bal, analyseert de OD NHN op andere wijze. Dit geldt voor activiteiten op het gebied van asbest, bodem, natuur, wegen-vaarwegen en zwemwater. Relevante activiteiten zijn benoemd en geprioriteerd op de opgaven van 'Waarborgen voor kwaliteit' (Omgevingswet, artikel 1.3, onder a). Deze activiteiten worden niet gescoord op de beleidsopgaven van 'Ruimte voor ontwikkeling' (Omgevingswet, artikel 1.3, onder b) omdat de hiervoor relevante wet- en regelgeving in sterkere mate aan verandering onderhevig is.

3. Asbest	Waarborgen van kwaliteit (OV 1.3, onder a)				
	Veiligheid	Gezondheid	Omgevingskwaliteit	Waarde van natuur	Prioritering
Risicoklasse 2a, binnen	★	★	NVT	NVT	1
Niet-gemelde zeneringen	★	★	NVT	NVT	1

Figuur 7: Voorbeeld uit de risico- en impactanalyse

Dit resulteert in de risico- en impactanalyse zoals weergegeven in bijlage 8.

⁵ Normen kunnen naar verloop van tijd wijzigen door veranderende wet- en regelgeving. Veranderende normen kunnen invloed hebben op de uitkomsten van de risico- en impactanalyse. Ze kunnen immers zowel het risico op niet naleving beïnvloeden als op de impact die met bepaalde activiteiten kan worden gemaakt op de beleidsopgaven.

Stap 4: Bepaling van bestuurlijke prioriteit: bepalen van focus

De OD NHN maakt zodoende op basis van de aanwezige beleidsdocumenten, kennis en kunde een risico- en impactanalyse en geeft aan waar de prioriteiten van haar inzet zouden moeten komen te liggen. De uiteindelijke beslissing hierover ligt echter bij het college van de betreffende deelnemer.

In de focuspunten zoals weergegeven in paragraaf 2.6 zijn de bestuurlijke prioriteiten meegenomen.

Stap 5: Inzet VTH&A-instrumentarium

De inzet van het VTH&A-instrumentarium moet worden afgestemd op de na te streven beleidsdoelen en ambities. Dat betekent dat een optimale balans wordt gezocht tussen de inzet van de instrumenten regulering (vergunningverlening), toezicht en handhaving en adviesverlening, om gestelde beleidsdoelen en ambities te realiseren.

Focuspunten	Zwaartepunt instrumenten		
	V	TH	A
Gemeentelijke en provinciale taken:			
Milieu - Milieubelastende activiteiten met hoog risico (bij bedrijven)	X	X	X
Milieu - Energiebesparingsplicht (bij bedrijven)		X	
Milieu - Geluid (evenementen/horeca, verkeer en industrie)		X	X

Figuur 8: Voorbeeld van bepaling inzet VTH&A-instrumentarium uit risico- en impactanalyse

Als de bestuurlijke prioriteiten voor een specifiek jaar in stap 4 zijn bepaald, kan op basis hiervan worden afgewogen welke inzet door de OD NHN passend is om de beleidsdoelen te behalen. Dit resulteert in een concrete berekening van VTH&A-inzet in een specifiek jaar, in het jaarlijks uitvoeringsprogramma.

2.6 Focuspunten

Uit het inzicht voortkomend uit de bovenliggende opgaven, het bovenregionaal en regionaal beleid en de risico- en impactanalyse, kunnen een aantal focuspunten voor de periode 2024-2027 worden geformuleerd. De focuspunten zijn de punten die op meerdere onderdelen voor het waarborgen van de kwaliteit (veiligheid, gezondheid, omgevingskwaliteit en waarde van natuur) of ruimte voor ontwikkeling (de transitieopgaven) hoog scoren. De focuspunten kunnen verschillend van aard zijn, gericht op (milieu)thema, taak of opgave. Zij kennen raakvlakken en overlappen. De grote opgaven die er liggen in de fysieke leefomgeving vragen ook om een integrale en samenhangende aanpak. Dat is ook een uitgangspunt van de Omgevingswet.

Er is een onderscheid gemaakt in 'gemeentelijke en provinciale taken' en 'ontwikkelthema's'.

- **Gemeentelijke en provinciale taken:** bij deze focuspunten gaat het om de meer 'traditionele taken' die de OD NHN uitvoert voor haar opdrachtgevers. Zij vloeien voort uit wetgeving en hebben overwegend betrekking op de waarborg-opgaven (maar natuurlijk ook op de ontwikkelopgaven). Uitvoering van deze taken is noodzakelijk om een basisniveau te bereiken op het gebied van veiligheid, gezondheid, omgevingskwaliteit en natuurwaarden.

- **Ontwikkelthema's:** deze focuspunten zijn vooral een gevolg van de ontwikkelingen van de laatste jaren; de komst van belangrijke nieuwe wetgeving (Omgevingswet), de grote transitie opgaven (zoals circulaire economie en reductie CO₂-uitstoot) en inzichten in de achteruitgang van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (zoals de PFAS (ZZS)-crisis en verslechterende waterkwaliteit).
Met name (maar niet alleen) de ontwikkelthema's vragen veel inzet op voorbereiding, organisatie en afstemming met partners. Advisering heeft daarin vaak een grote rol. Daarnaast laten de ontwikkelthema's én gemeentelijke en provinciale (waarborg)taken, een snel groeiende behoefte zien aan het gebruik van data in elke fase van het proces (advies, planning/voorbereiding, uitvoering, monitoring, rapportage en afstemming met partners).

In de uitvoeringsprogramma's tot nu toe, is voornamelijk ingezet op het beschermen van de leefomgeving (de gemeentelijke en provinciale waarborgtaken) en beperkt op de ontwikkelopgaven en inzet en opbouw van data.

Voor de ontwikkelthema's zien we een snel toenemende vraag aan inzet door de omgevingsdienst. Soms gaat dat gepaard met extra financiële middelen maar vaak wordt er een beroep gedaan op de bestaande capaciteit en middelen waardoor de uitvoering van de gemeentelijke en provinciale (waarborg)opgaven steeds meer onder druk komt te staan. Het sterk toenemende belang van de ontwikkelthema's leidt bij gelijkblijvende capaciteit en middelen tot het maken van steeds scherpere keuzes in het uitvoeringsprogramma.

Focuspunten	Waarborgen van kwaliteit (OW 1.3, onder a)				Ruimte voor ontwikkeling (OW 1.3, onder b)						Zwaartepunt instrumenten		
	Veiligheid	Gezondheid	Omgevingskwaliteit	Waarde van natuur	Energietransitie	Landbouwtransitie	Woningbouwopgave	Klimaatadaptatie	Vervanging infrastructuur	Circulaire economie	V	TH	A
Gemeentelijke en provinciale taken:													
Milieu - Milieubelastende activiteiten met hoog risico (bij bedrijven)	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	X
Milieu - Energiebesparingsplicht (bij bedrijven)	☆	☆	★	☆	★	☆	★	☆	☆	★		X	
Milieu - Geluid (evenementen/horeca, verkeer en industrie)	☆	★	★	★	★	☆	★	☆	★	☆		X	X
Asbest - Asbestsaneringen met hoog risico op blootstelling aan asbest	★	★	★	★	☆	★	★	☆	☆	☆	X	X	X
Bodem - Bodemactiviteiten met hoog risico op bodemverontreiniging	★	★	★	★	★	★	★	★	★	☆	X	X	X
Natuur - Doden, vangen en/of onnodig lijden van dieren in nabijheid van bebouwde kom	★	☆	★	★	☆	☆	☆	☆	☆	☆	X	X	X
Natuur - Grootschalig doden dieren wegens verduurzaming en projectontwikkeling	☆	☆	★	★	★	☆	★	★	★	☆	X	X	X
Natuur - Stikstof (piekbelasters, zware (agrarische) industrie, bouw en infra)	☆	☆	★	★	★	★	★	★	★	★	XX	X	X
Natuur - Werkzaamheden in N2000-gebied, kap- en herplantwerkzaamheden	☆	☆	★	★	☆	☆	☆	★	☆	☆	X	X	X
Vaarwegen - Situaties die gevaar/hinder voor nautisch verkeer veroorzaken	★	★	★	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆		X	
Zwemwater - Zwemwatergelegenheden die gevaar vormen voor gebruikers/bezoekers	★	★	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	☆	X	X	
Ontwikkelthema's:													
ZZS - Zeer Zorgwekkende Stoffen	☆	★	★	★	☆	★	☆	☆	☆	★	X	X	X
Water - Indirecte afvalwaterlozingen	☆	★	★	★	☆	★	☆	☆	☆	☆	X	X	
CE - Circulair grondstoffengebruik	☆	★	★	★	★	★	★	★	★	★	X	X	XX
OW - Omgevingsadvies strategisch	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★			XX
Energie - Veilige en duurzame energietransitie	★	☆	★	★	★	★	★	☆	★	★	X	X	XX
Toezicht - Ketentoezicht / ondermijning	★	★	★	★	★	☆	☆	☆	☆	★		X	

Tabel 2: Belangrijkste focuspunten voor de periode 2024-2027

De focuspunten zijn weergegeven in tabel 1. In de tabel is aangegeven d.m.v. sterren wat in hoofdlijnen de impact is op de opgaven. Bij een lege ster is de impact niet tot zeer weinig. Bij een halve ster is er een zekere mate van impact. Bij een volle ster is er een grote mate van impact. In de laatste 3 kolommen zijn de instrumenten V (vergunningverlening/regulering), TH (toezicht en handhaving) en A (advies) opgenomen. Aangegeven wordt welk instrument mogelijkheden geeft tot het maken van impact. Dit wordt weergegeven met een X en indien dit in grote mate is, wordt dit weergegeven met XX. Als er niets wordt vermeld geeft dit aan dat er geen tot beperkte mogelijkheden zijn.

Toelichting op de focuspunten

Milieu - Milieubelastende activiteiten met hoog risico (bij bedrijven)

Dit zijn de milieubelastende activiteiten die hoog scoren in de risico- en impactanalyse.

Prioritering binnen deze activiteiten (vroeger: branches en milieu-categorieën) gebeurt al jarenlang om de inzet van regulering en toezicht en handhaving zo efficiënt en effectief mogelijk te laten zijn. Dat heeft geleid tot een steeds scherpere keuze om alleen de activiteiten met de hoogste prioriteit te behandelen en de overige activiteiten alleen naar aanleiding van een signaal zoals klacht, melding of constatering. Het verder blijven 'afschaven aan de onderkant' leidt tot een onaanvaardbaar risico voor de veiligheid en gezondheid.

Milieu - Energiebesparingsplicht (bij bedrijven)

De verduurzaming van het energiegebruik van industrie en dienstensector is een belangrijke pijler uit het Klimaatakkoord. Via verschillende sporen wordt ingezet op deze verduurzaming. Eén daarvan is het intensiveren van het toezicht op de wettelijke energiebesparingsplicht (de zogenaamd Erkende Maatregelen Lijsten, EML-controles). Per 1 juli 2023 is een omvangrijke wetwijziging van kracht rond de energiebesparingsplicht. De doelgroep is uitgebreid en het toezicht is een basistaak voor omgevingsdiensten geworden. Met behulp van subsidies vanuit het rijk en provincie zijn ook in de periode 2024 -2026 extra inspanningen mogelijk rond stimulering, toezicht en handhaving van de besparingsplicht. Per 1 januari 2024 is een nieuwe rapportageplicht voor werkgerelateerd personenvervoer (voor instellingen met meer dan 100 werknemers) van kracht. Ook het toezicht hierop is een basistaak voor omgevingsdiensten.

Het databeheer ten behoeve van registratie, planning, toezicht, monitoring en rapportage kent door de wetwijzigingen, nieuwe wetgeving en nieuwe voorwaarden vanuit het rijk, een grote dynamiek. In dit dynamische taakveld vragen nieuwe wetgeving, extra financiering met voorwaarden, afstemming met partners (de provincie, vier omgevingsdiensten in Noord-Holland, gemeenten en vertegenwoordiging van het bedrijfsleven zoals Duurzaam Ondernemersloket West Friesland) en het databeheer, continu veel voorbereiding en inspanning.

Milieu – Geluid (bij evenementen/horeca, verkeer en industrie)

Evenementen/horeca

De geluidsbelasting voor de omgeving als gevolg van het ten gehore brengen van muziek bij evenementen en horeca blijft een aandachtspunt. Een te hoge geluidbelasting kan leiden tot veel overlast en gezondheidsschade en aantasting van met name nachtelijke natuurwaarden. Het aantal evenementen zit weer op het niveau van vóór de corona pandemie. Onder de Omgevingswet betreft het een omgevingsplanactiviteit. Geluidcontroles blijven een plustaat. De verwachting is dat gemeenten blijven vragen om geluidcontroles. De OD NHN blijft met de gemeenten in overleg om te bezien hoe de controles het meest efficiënt kunnen worden uitgevoerd en ingepast in het uitvoeringsprogramma. De OD NHN kan gemeenten adviseren bij het opstellen van geluidsnormen in evenementen vergunningen en beleid.

Verkeer en industrie

De komst van de Omgevingswet brengt grote veranderingen met zich mee rond het aspect geluid. Alle geluidregelgeving (met uitzondering die wat betreft luchtvaart) wordt opgenomen in de Omgevingswet. De Omgevingswet maakt meer lokale afwegingsruimte mogelijk waardoor lokale overheden voor specifieke gebieden meer nadruk kunnen leggen op gezonde leefomgeving en geluid. Belangrijke veranderingen vinden plaats ten aanzien van onder andere de Basiskaart geluidemissie wegverkeer, de Geluidproductieplafonds voor gezoneerde industrieterreinen en

geluidsnormen in het omgevingsplan. De energietransitie leidt tot geluidsbelasting voor de omgeving door het gebruik van nieuwe technieken op vaak nieuwe locaties.

De OD NHN kan een aantal taken en rollen voor de gemeenten en regio's invullen. Deze variëren, afhankelijk van de wens van de gemeente of samenwerkende gemeenten, van een beleidsadviserende tot een uitvoerende rol of een rol van initiator of coördinator van lokale, regionale of bovenregionale projecten.

Asbest - Asbestsaneringen met hoog risico op blootstelling aan asbest

Bij het saneren van asbest bestaan aanzienlijke gezondheidsrisico's, waarbij asbestsaneerders en mensen in de omgeving gevaar lopen bij slecht uitgevoerde saneringen en het inademen van asbestvezels. Niet-gecertificeerde handelingen en saneringen door particulieren leiden vaak tot verontreiniging van de omgeving. Het afhandelen van sloopmeldingen met asbest wordt onder de Omgevingswet een basistaak voor omgevingsdiensten.

In 2019 is het wetsvoorstel voor een asbestdakenverbod verworpen. De minister heeft in 2020 samen met provincies, diverse gemeenten, brancheverenigingen, Milieu Centraal en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de 'Samenwerkingsverklaring aanpak asbestdaken' ondertekend. Deze partijen zetten, onder het Programmabureau Versnellingsaanpak Asbestdakensanering, gezamenlijk de schouders onder een volgende stap voor een asbestdakenvrij Nederland. Een recentelijk gehouden onderzoek is uitgevoerd om inzicht te krijgen in de huidige verwerking van asbestdaken en de verspreidingsroutes van vrijkomende asbestvezels van steeds verder verwerende asbestdaken. Ook geeft het onderzoek inzicht in mogelijke blootstellingsrisico's van vrijkomende (asbest)vezels voor bewoners van het pand en omwonenden én het effect voor/op de leefomgeving. De uitkomsten van dit onderzoek bevestigen dat de aanpak van asbestdaken noodzakelijk is en blijft voor een gezonde en schone leefomgeving. De OD NHN heeft voor de regio een asbestdakeninventarisatie uitgevoerd. Deze is in 2021 geactualiseerd en gedeeld met het Programmabureau. Het blijkt dat ook in Noord-Holland Noord nog een groot oppervlakte aan asbestdaken aanwezig is. De OD NHN blijft de gemeenten informeren over de (mogelijke) acties rond de asbestdaken.

Bodem - Bodemactiviteiten met hoog risico op bodemverontreiniging

Het is wettelijk verplicht om de bodem te beschermen tegen de aanwezigheid van schadelijke stoffen. Bij verschillende bedrijfsactiviteiten is er een risico dat schadelijke stoffen vrijkomen en in de bodem terechtkomen. Om de impact op de bodemkwaliteit te beperken, moeten de bedrijfsactiviteiten - in lijn met de vanaf 1 januari 2024 geldende richtlijn Bodembescherming: combinaties van voorzieningen en maatregelen (BB-CVM)- voldoen aan een 'verwaarloosbaar bodemrisico'. Als bedrijven hieraan niet voldoen, bestaan er milieurisico's voor het betreffende gebied en het grondwater. Het bedrijf kan met een maatwerkverzoek een aanvaardbaar bodemrisico aanvragen. Saneringsmaatregelen zijn vaak kostbaarder dan preventieve maatregelen. Het begrip 'verwaarloosbaar bodemrisico' komt niet terug onder de Omgevingswet, maar het uitgangspunt blijft hetzelfde: bodemverontreiniging zoveel mogelijk voorkomen.

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet, verschuift een deel van de provinciale bodemtaken op het gebied van bodemverontreiniging zoals die nu onder de wet bodembescherming vallen, naar de gemeenten. Inschatting van de provincie Noord-Holland is dat dit ongeveer 70 procent van de huidige Wbb-taken omvat. De uitvoering van het overgrote deel van deze taken is en blijft een basistaak, uitgevoerd door de omgevingsdienst. Het gaat hierbij zowel om toezicht, handhaving, vergunningverlening, als om juridische en beleidsmatige advisering. Deze taakverschuiving betekent dat: ≠ gemeenten richting de omgevingsdienst de opdrachtgever voor deze taken wordt (mandaat en

financiën); ≠ gemeenten het beleidskader hiervoor vaststellen (ambitie, doelen); ≠ De omgevingsdienst blijft zorgdragen voor een kwalitatief goede uitvoering van deze taken. Bovenstaande geldt niet voor de gemeente Alkmaar. Deze gemeente heeft nu al onder de Wet Bodembescherming dezelfde bodemtaken als de provincie.

Natuur - Doden, vangen en/of onnodig lijden van dieren in de nabijheid van bebouwde kom

Binnen de soortenbescherming van de Wet natuurbescherming houdt het team Jacht, beheer en schadebestrijding zich onder andere bezig met het voorkomen, reguleren en toezicht op het doden, vangen en/of onnodig lijden van dieren. Hier ligt een focus op de nabijheid van de bebouwde kom wegens het verbod voor het gebruik van het geweer binnen bebouwde kom en de (aantasting van het gevoel van) veiligheid in de leefomgeving.

Natuur - Grootschalig doden dieren wegens verduurzaming en projectontwikkeling

Binnen de soortenbescherming van de Wet natuurbescherming houdt het team Ruimtelijke ingrepen zich onder andere bezig met het voorkomen, reguleren, toezicht houden en adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen. Bij elke ruimtelijke inrichting en ontwikkeling moet worden nagaan of de werkzaamheden een negatief effect kunnen hebben op beschermde plant- en diersoorten. Bij grootschalige renovatie en sloopwerkzaamheden in het kader van woningbouw en verduurzaming kunnen op grotere schaal verblijfplaatsen en dieren vernietigd en gedood worden.

Natuur – Stikstof (piekbelasters, zware (agrarische) industrie, bouw en infra

Binnen de gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming houdt het team Stikstof zich onder andere bezig met het reguleren en toezicht houden op activiteiten waarbij uitstoot van stikstof plaatsvindt. De provincie wil de stikstofuitstoot terugdringen, zodat planten en dieren in de stikstofgevoelige gebieden (N2000) kunnen blijven groeien en leven. Samen met gemeenten, natuurbeheerders, de landbouw, de bouw en de industrie zoekt de provincie hiervoor naar oplossingen. Hierbij zijn de piekbelasters als gevolg door zware (agrarische) industrie, bouw en infra voornamelijk in beeld. De behandeling van aanvragen voor stikstofvergunningen is met name voor regulering (V) een aanzienlijke belasting.

Natuur - Werkzaamheden in N2000-gebied, kap- en herplantwerkzaamheden

Binnen de gebiedsbescherming van de Wet natuurbescherming houdt het team Gebieden en houtopstanden zich onder andere bezig met het voorkomen, reguleren en toezicht houden op de 19 Natura 2000-gebieden in Noord-Holland. Voor elk van deze gebieden is bepaald welke natuurlijke kenmerken beschermd zijn, behouden moeten blijven of uitgebreid moeten worden. Werkzaamheden welke uitgevoerd worden in een N2000-gebied kan leiden tot verstoring of vernietiging van die natuurlijke kenmerken. Bij het kappen van houtopstanden (bosgebieden) buiten de bebouwde kom gelden voorwaarden, waaronder de herplantplicht. De herplantplicht houdt in het vervangen van gekapte bomen door herplant van nieuwe bomen. Dit mede om vermindering van het areaal bosgebied te voorkomen.

Vaarwegen - Situaties die gevaar / hinder voor nautisch verkeer veroorzaken

Bij het toezicht op en de handhaving van de wet- en regelgeving op het gebied van de wegen en vaarwegen, richt de OD NHN zich vooral op de circa 250 kilometer vaarweg die de provincie in beheer heeft. Doel van het toezicht op de vaarwegen is de bevordering van de doorstroming van het vaarverkeer op de Noord-Hollandse routes. De veilige doorgang van de vrachtaart en het tegengaan van het innemen van nieuwe en bestaande illegale ligplaatsen door woonschepen en de recreatievaart hebben prioriteit.

Zwemwater - Zwemwatergelegenheden die een gevaar vormen voor gebruikers/bezoekers

De OD NHN reguleert en controleert voor de hele provincie Noord-Holland officiële zwemlocaties op veiligheid en waterkwaliteit. Dit geldt ook voor badinrichtingen, hier wordt gecontroleerd of deze voldoen aan de wettelijke hygiëne en veiligheidsvoorschriften. Het voorkomen van situaties waarbij voor gebruikers of bezoekers een kan zijn, heeft een hoge prioriteit.

ZZS - Zeer Zorgwekkende Stoffen

Een zeer zorgwekkende stof (ZZS) is een stof die een gevaar vormt voor de mens of het milieu vanwege bijvoorbeeld carcinogene, mutagene, reprotoxische eigenschappen of de accumulatie in de voedselketen. De emissie naar bodem, water en lucht van ZZS is een groeiend probleem. De PFAS-crisis laat zien tot welke maatschappelijke onrust ZZS kunnen leiden (PFAS is een stoffengroep binnen de ZZS). Uit diverse landelijke rapporten en pilots blijkt dat het huidige ZZS-beleid niet voldoende is om grip te krijgen op dit probleem. De opgaven bestaan o.a. uit:

- het vergroten van de technische kennis bij zowel bedrijven als overheden;
- een meer integraal beleid dat beter aansluit op de diffuse verspreiding van ZZS;
- het organiseren van de taken en capaciteit.

Een eenduidige, landelijke benadering wordt vanuit het RIVM en Omgevingsdienst.nl gestimuleerd en regionaal uitgezet. De eerste overleggen met betrokken partners in Noord Holland hebben in 2023 plaatsgevonden.

De OD NHN bekijkt op welke wijze de taken ten aanzien van vergunningverlening en toezicht en handhaving het beste vorm kunnen krijgen en houdt daarbij rekening met de landelijke en regionale benadering.

Water - Indirecte afvalwaterlozingen

De kwaliteit van het water in Nederland vraagt steeds meer aandacht. Lozingen van bedrijven op het riool (de zogenaamde indirecte lozingen) kunnen gevolgen hebben op het zuiveringsproces en op de kwaliteit van het gezuiverde afvalwater uit de rioolwaterzuivering. De betrokken partijen (gemeenten, provincie, waterschap, drinkwaterbedrijf, natuurbeheerder PWN, Rijkswaterstaat en omgevingsdiensten) gaan nauwer samenwerken om de grip op de lozingen van probleemstoffen te versterken en bedrijven aan te moedigen door gewenst gedrag te stimuleren en ongewenst gedrag te ontmoedigen en waar nodig handhavend op te treden. Onderdeel van deze gezamenlijke bronaanpak is de bemonstering van afvalwater bij bedrijven op probleemstoffen. Zeer Zorgwekkende stoffen (ZZS) zijn daarbij een belangrijk aandachtspunt.

CE - Circulair grondstoffengebruik

In 2030 is het doel van Nederland om het grondstoffengebruik met 50% te verminderen. En tegen 2050 streven we naar een volledig circulaire economie waarin geen afval bestaat en grondstoffen continu worden hergebruikt. Zowel nieuwe als bestaande bedrijven zijn actief bezig met het ontwikkelen van circulaire initiatieven, waarbij ze reststromen opwaarderen en gebruiken als product of grondstof. De belangrijkste doelstellingen zijn het bevorderen van de circulaire economie door het vergroten van het gebruik van secundaire grondstoffen, het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen in bedrijven, en het veilig en verantwoordelijk gebruik van hernieuwbare grondstoffen. De bestaande wet- en regelgeving sluit nog niet volledig aan op de overgang naar een circulaire economie, wat uitdagingen met zich meebrengt, zoals de afvalstatus van potentiële grondstoffen. We moeten verantwoorde oplossingen vinden binnen de kaders van gezondheid en veiligheid om deze belemmeringen aan te pakken.

De OD NHN stelt een Routekaart CE op waarin het (boven)regionale beleid vertaald wordt in concrete

acties, projecten en opleidingen. Natuurlijk in afstemming met de partners. De rol van advisering is bij dit ontwikkelthema groot. In de loop van de tijd zullen de instrumenten regulering en toezicht en handhaving steeds meer hun plek krijgen.

OW – Omgevingsadvies strategisch

De Omgevingswet vraagt om een integrale en samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Veel kennis over de fysieke leefomgeving ligt bij de Omgevingsdienst. Het is voor opdrachtgevers belangrijk dat die kennis kan worden meegenomen bij het opstellen van een Omgevingsvisie, vast te stellen beleid, de doorwerking daarvan in het Omgevingsplan en de uitvoering ervan in gebiedsontwikkelingsprojecten.

De omgevingsadviseurs van de OD NHN zijn daarbij de spil in de samenwerking tussen opdrachtgevers en de OD NHN. Deze samenwerking met collega's (specialisten, vergunningverleners, toezichthouders) leidt tot integrale adviezen.

De afgelopen periode zijn er al diverse producten ontwikkeld zoals Advies Omgevingsvisie, Advies Omgevingsplan, Omgevingsscan en Omgevingsanalyse.

De producten die vallen onder Omgevingsadvies strategisch zijn opgenomen in de Producten- en dienstencatalogus (PDC). Omgevingsadvies is geen basistaak en grotendeels vraag gestuurd. In de regionale werkgroep Kerninstrumenten Omgevingsvisie en -plan zijn afstemmingsafspraken gemaakt tussen de gemeenten en de (keten)partners.

Bij een integraal en samenhangend advies speelt data- en informatiebeheer een grote rol. Naast de beschikbaarheid en toegankelijkheid van data is ook de presentatie met behulp van digitale kaarten een belangrijk aandachtspunt.

Energie – veilige en duurzame energietransitie

Er ligt een grote opgave op het gebied van energietransitie en verduurzaming. Deze resulteert in nieuwe risicobronnen met gevaarlijke stoffen bij bedrijven, transportroutes en buisleidingen. Zo is het gebruik van waterstof een belangrijke ontwikkeling in de provincie. Knelpunt in de energietransitie is de energie-infrastructuur. In de provincie Noord-Holland is daarvoor een Taskforce energie-infrastructuur ingesteld.

Ruimtelijke ontwikkelingen vinden vaak plaats in gebieden dichtbij de risicobronnen. Dit vraagt om samenwerking tussen overheidsinstanties om te bepalen of het basis beschermingsniveau voldoende is of extra maatregelen nodig zijn. Een adequaat monitorings- en evaluatiesysteem, zoals het nieuwe Register Externe Veiligheid (REV), kan hierbij helpen. De OD NHN kan een aantal taken en rollen voor de gemeenten en regio's invullen. Deze variëren, afhankelijk van de wens van de gemeente of samenwerkende gemeenten, van een beleidsadviserende tot een uitvoerende rol of een rol van initiator of coördinator van lokale, regionale of bovenregionale projecten.

Toezicht - Ketentoezicht / ondermijning

Ketentoezicht vraagt om een andere manier van bedrijfs- of branche overstijgend toezicht dat veel meer gericht is op de aanpak van milieucriminaliteit, een verantwoorde circulaire economie en structureel inzicht in grondstoffengebruik en verwerking van reststoffen. Samenwerking met partners en data- en informatiebeheer zijn essentieel bij ketentoezicht.

Om hun criminele activiteiten uit te kunnen voeren, maken criminelen gebruik van allerlei legale diensten en voorzieningen. Zij vragen bijvoorbeeld vergunningen aan, richten bedrijven op, en huren

en kopen panden. Hierdoor worden criminelen onbedoeld gefaciliteerd door de 'bovenwereld'. Ondernijning is een probleem dat de maatschappij verzwakt en uiteindelijk zelfs ontregelt. De Omgevingsdienst(en) en de gemeente(n) werken bij de aanpak van ondernijning samen met onder meer de politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst. Signalen worden door verschillende overheidsdiensten in een zo vroeg mogelijk stadium gezamenlijk opgepakt. De Omgevingsdienst(en) en gemeente(n) richten zich daarbij ook op het voorkómen van ondernijnende criminaliteit. Dit doet ze door bijvoorbeeld vergunningen te weigeren, in te trekken of door integrale controles uit te voeren. Samen met bijvoorbeeld de politie, de brandweer en andere partners wordt gecontroleerd of eigenaren en/ of huurders zich aan de regels houden. Ook kan een burgemeester panden sluiten en kunnen boetes worden opgelegd. De Wet Bibob (Bevordering integriteitsbeoordeling door het openbaar bestuur) wordt toegepast in het kader van vergunningaanvragen overeenkomstig de gemaakte afspraken met onze deelnemers.

CONCEPT

DEEL 3: VERTALING NAAR VTH&A-INSTRUMENTARIUM

In het voorgaande is geanalyseerd hoe de OD NHN haar inzet gericht kan plegen om bij te dragen aan de maatschappelijke opgave, en de beleidsopgaven van haar deelnemers. Dit doet ze door inzet van haar VTH&A-instrumentarium. Hierbij horen concrete werkwijzen, methoden en (wettelijke) criteria. Daarbij worden, voor zover mogelijk, afwegingen gemaakt vanuit het oogpunt van effectiviteit en efficiëntie. Dit wordt beschreven in deel 3.

3.1 Inzet van het VTH&A-instrumentarium in de praktijk

Regulering (vergunningverlening), toezicht en handhaving vormen de primaire instrumenten die door de omgevingsdiensten worden ingezet om de beleidsdoelstellingen te behalen. Hiernaast wordt ook het instrument adviesverlening in toenemende mate ingezet. Deze instrumenten samen vormen het zogeheten VTH&A-instrumentarium.

3.2 Wettelijk kader

Omgevingswet, artikel 2.1, eerste lid, verduidelijkt hoe de taakuitvoering, om de doelen van de Omgevingswet te behalen, moet plaatsvinden. Het artikel verwoordt dit als volgt:

‘Een bestuursorgaan van een gemeente, een provincie of het Rijk of, met inachtneming van de Waterschapswet, van een waterschap oefent zijn taken en bevoegdheden op grond van deze wet uit met het oog op de doelen van de wet, tenzij daarover specifieke regels zijn gesteld.’

Dit houdt voor omgevingsdiensten in dat de maatschappelijke opgave, zoals verwoord in artikel 1.3 van de Omgevingswet, altijd het uitgangspunt is bij de inzet van het VTH&A-instrumentarium, tenzij geldende wet- en regelgeving, op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau, een voorgegeven handelswijze voorschrijft.

Omgevingswet, artikel 2.1, tweede lid, vult bij het eerste lid aan:

‘Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.’

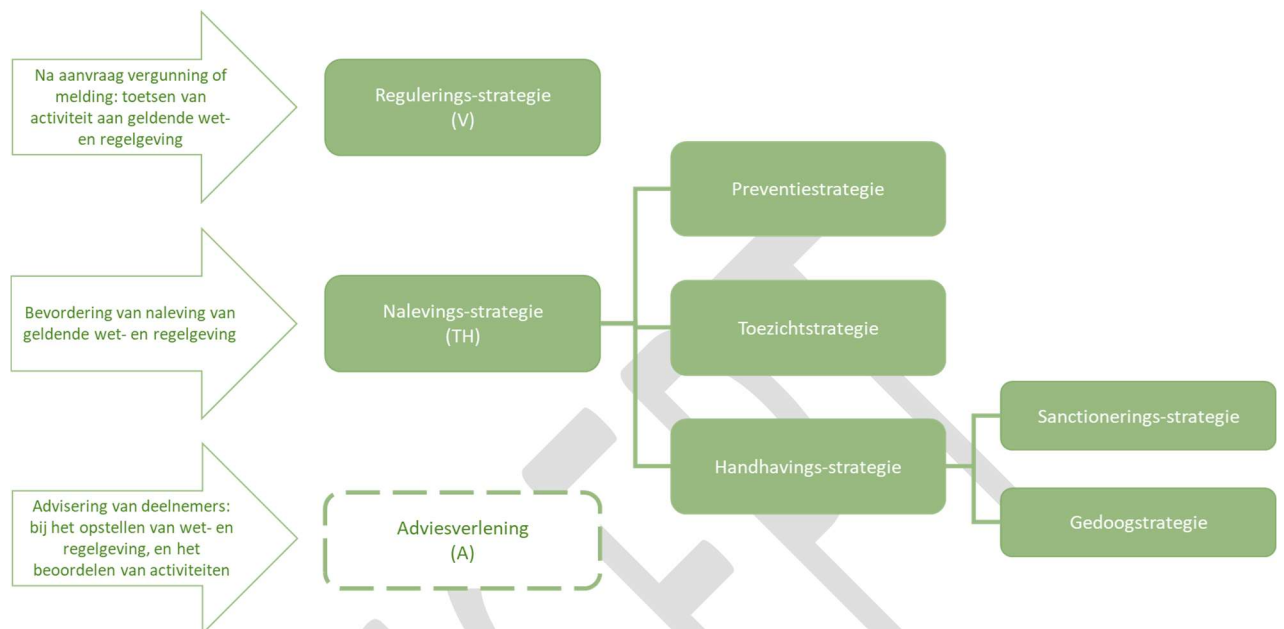
Wederom wordt hiermee benadrukt dat de Omgevingswet het afwegen en het zoeken van ‘samenhang’ centraal stelt. Wat wordt in samenhang benaderd? ‘Relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving’ en ‘rechtstreeks daarbij betrokken belangen’. Ten aanzien van ‘relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving’ spreekt de Omgevingswet op verschillende plaatsen zowel van:

- ‘kwaliteiten’ van de leefomgeving;
- ‘functies’ van de leefomgeving, die *evenwichtig* moeten worden toebedeeld;
- ‘projecten’ in de leefomgeving om maatschappelijke doelen te realiseren, en;
- ‘activiteiten’ (als omgevingsplanactiviteit, milieubelastende-activiteit, bouwactiviteit, Natura 2000-activiteit).

Ten aanzien van de ‘rechtstreeks daarbij betrokken belangen’ zijn de beleidsdoelen van de deelnemers ook een belang. Het strikt redeneren vanuit een voorgegeven taak is dus onder de Omgevingswet niet meer goed vol te houden. Het gaat om het in ogenschouw nemen van de opgaven en daar de adequate inzet en toepassing van het VTH&A-instrumentarium bij bepalen. Het gaat om een adequaat antwoord op specifieke opgaven, in specifieke situaties.

3.3 Strategieën voor toepassing van het VTH&A-instrumentarium

Zoals beschreven in artikelen 13.6 en 13.7 van het Omgevingsbesluit, dienen de omgevingsdiensten in ieder geval voor de taken vergunningverlening (regulering), toezicht en handhaving te beschrijven hoe aan deze taken uitvoering wordt gegeven. Dit wordt beschreven in enkele uitvoeringsstrategieën, zoals weergegeven in figuur 9.

Figuur 9: Strategieën bij de instrumenten van de omgevingsdiensten

In wat volgt worden de bovengenoemde strategieën uitgewerkt. Bij elk van de strategieën wordt de impact die de Omgevingswet heeft op de taakuitvoering nader toegelicht. Ook worden gedeelde doelstellingen voor de betreffende taak beschreven, evenals een gedeelde werkwijze.

Het beschrevene betreft hetgeen de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten gemeenschappelijk delen. Een nadere specificatie per taak, geven zij in hun individuele U&H-strategie.

3.4 Reguleringsstrategie

Regulering algemeen

Definitie van regulering

Onder regulering wordt verstaan: het toepassen van normatieve prikkels om beleidsdoelen te realiseren. Dit omvat het stellen van regels, binnen de kaders van de wet- en regelgeving. Meer in het bijzonder gaat dit over het verlenen van toestemming door het bevoegd gezag, op basis van toetsing van een aanvraag of melding aan de wettelijke voorschriften. Werkzaamheden van de omgevingsdiensten die hieronder worden verstaan, zijn:

- het voeren van een vooroverleg;
- het leveren van informatie (informatieplicht);
- het al dan niet verlenen van een omgevingsvergunning;
- het afgeven van een advies met instemming;

- het actualiseren van een vergunning;
- het behandelen van een melding;
- het opstellen en/of het intrekken van een maatwerkvoorschrift
- het beoordelen en/of het vaststellen van gelijkwaardigheid;
- het opstellen van een besluit over het al dan niet vereisen van een milieueffectrapportage (m.e.r.-beoordeling);
- het leveren van een specifieke bijdrage aan een meervoudige vergunningprocedure, op verzoek van een gemeente of omgevingsdienst.

Gedeelde visie op regulering door Noord-Hollandse omgevingsdiensten

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten hanteren voor regulering de volgende uitgangspunten.

- De Noord-Hollandse omgevingsdiensten beoordelen initiatieven vanuit mogelijkheden en oplossingen (“Ja, mits” i.p.v. “Nee, tenzij”);
- De Noord-Hollandse omgevingsdiensten handelen aanvragen zo snel mogelijk af, en in ieder geval binnen de beslistermijnen;
- Vergunningen zijn actueel en handhaafbaar;
- Het digitale vergunningenbestand is actueel.

Regulering krijgt onder de Omgevingswet een ander karakter dan in de oude situatie met de Wabo en Wet milieubeheer. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten ontwikkelen zich onder de Omgevingswet steeds meer richting opgave-gericht reguleren. Veel (milieubelastende) activiteiten vallen onder algemene rijksregels en dat betekent dat initiatiefnemers aan voorschriften moeten voldoen zonder dat een besluit nodig is om de activiteit te mogen verrichten. Een activiteit kan dan starten, zolang de algemene regels in acht worden genomen. Voor deze bedrijven is het echter wel vaak mogelijk om maatwerkvoorschriften te stellen. Daarmee kunnen de maatschappelijke doelen uit de wet en de beleidsdoelen uit de regio worden vertaald naar de voorschriften voor (milieubelastende) activiteiten.

Om beleidsopgave(n) te realiseren kan de omgevingsdienst ertoe besluiten *scherp te vergunnen*⁶. Dit houdt in dat zo dicht mogelijk tegen de onderkant van de BBT-bandbreedte wordt vergund, met het oog op de realisatie van zoveel mogelijk milieu- en natuurbescherming en -herstel. Dit geldt in ieder geval voor de aanvragen waarvoor Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Holland bevoegd gezag is. De aanvrager van een omgevingsvergunning motiveert hoe aan de onderkant van de BBT-bandbreedte is voldaan.

De omgevingsdiensten kunnen het voorzorgsbeginsel gebruiken bij hun besluitvorming over vergunningen en maatwerk. Het voorzorgsbeginsel houdt in dat een overheid maatregelen kan nemen als er gegronde redenen zijn om te vrezen dat activiteiten negatieve gevolgen kunnen hebben (impact) terwijl er sprake is van een tekort aan specifieke wetenschappelijke zekerheid over de relatie tussen oorzaak en gevolg.

⁶ Voor natuur geldt dat wordt onderzocht of en hoe dit op termijn vorm kan krijgen.

Korte lijnen tussen de omgevingsdienst en de opdrachtgevers tijdens het vergunningproces, goed vooroverleg en het voldoen aan de indieningsvereisten door de aanvrager zijn van belang voor een vlotte afhandeling van de aanvraag, binnen de termijnen. De omgevingsdiensten behandelen een aanvraag in beginsel niet indien een aanvraag niet compleet is aangeleverd op basis van het vooroverleg en de indieningsvereisten. In dit geval wordt een verzoek om aanvullingen gedaan. Een aanvraag die onvoldoende informatie bevat om tot een besluit te komen wordt niet-ontvankelijk verklaard, tenzij het bedrijf de informatie alsnog verstrekt

Voor het uitvoeren van milieubelastende activiteiten is het wettelijk verplicht om het bevoegd gezag van informatie te voorzien. Dit gaat deels over het aanleveren van gegevens en bescheiden en deels over de plichten om te informeren over gebeurtenissen. Het aanleveren van gegevens en bescheiden moet vier weken voorafgaand aan de start van een activiteit. Deze informatieplicht geldt voor alle milieubelastende activiteiten die in hoofdstuk 3 Besluit activiteit leefomgeving (Bal) zijn aangegeven. Bij de plicht tot aanleveren van gegevens en bescheiden gaat het om de uitvoering van artikel 2.18 Bal. Dit is niet hetzelfde als een 'meldingsplicht', want daarbij geldt een verbod om te starten met de activiteit zolang die niet is gemeld. De meldingsplicht blijft voor specifieke activiteiten bestaan.

Gedeelde werkwijze voor regulering door Noord-Hollandse omgevingsdiensten

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten werken met een vraag-gestuurde én opgavegerichte aanpak. Vraag-gestuurd houdt in dat de aanvrager van de vergunning leidend is in de prioritering van de behandeling van aanvragen. Opgavegericht houdt in dat vergunningen en maatwerkbesluiten die verband houden met specifieke regionale opgaven nadrukkelijke aandacht krijgen. De omgevingsdiensten anticiperen daarop door zo goed mogelijk te voorspellen welke aanvragen te verwachten zijn en welk maatwerk noodzakelijk is, door middel van contact met de initiatiefnemer c.q. ondernemer over diens plannen en planning. Daarbij gaat het om ontwikkelingen in de omgeving of ontwikkelingen op het bedrijf, in combinatie met de technische ontwikkelingen, de historie qua normering en naleving en de prioriteiten voor wat betreft de leefomgeving.

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten bepalen de complexiteit van een aanvraag door zowel naar de technisch-inhoudelijke als de sociaal-maatschappelijke complexiteit te kijken. Hoe dit gebeurt, en de te volgen procedure (regulier, uitgebreid, gefaseerd) is uitgewerkt in de uitvoerings- en handhavingstrategie per omgevingsdienst. Het benodigde niveau van toetsing wordt door de omgevingsdienst bepaald.

Regulering op aanvraag

Onder regulering op aanvraag worden alle aanvragen verstaan die de omgevingsdienst behandelt. Hieronder vallen:

- omgevingsvergunningaanvragen,
- meldingen,
- overige aanvragen (waaronder maatwerkvoorschriften, aanvragen tot het treffen van een gelijkwaardige maatregel, intrekkingverzoeken, aanvragen om advies met instemming en informatieplichten).

Onder de Omgevingswet wordt een omgevingsvergunning niet meer automatisch verleend als de beslistermijn voorbij is (lex silencio positivo). Activiteiten vallen vaker onder algemene regels. De afhandeling van meldingen bij bedrijven is arbeidsintensiever geworden, omdat er ook ruimte wordt geboden om de milieubelasting van de activiteiten van deze bedrijven op een adequate wijze te reguleren middels het stellen van maatwerkvoorschriften (zie maatwerkvoorschriften).

Het toepassen van gelijkwaardige maatregelen wordt geregeld in artikel 4.7 van de Omgevingswet. Het gaat dan om een maatregel waarmee tenminste hetzelfde resultaat wordt bereikt als met de algemene regel. Gelijkwaardige maatregelen kunnen fysieke maatregelen zijn, maar bijvoorbeeld ook bepaalde werkwijzen en meetmethoden. Gelijkwaardige maatregelen zijn altijd toegestaan. Meestal is toestemming van het bevoegd gezag nodig om een gelijkwaardige maatregel te mogen toepassen, soms is dat niet het geval.

Voor natuuractiviteiten zijn de maatwerkvoorschriften een nieuw instrument, zoals voor houtopstanden. We gaan overige mogelijkheden om maatwerkvoorschriften toe te passen onderzoeken.

BEOORDELINGEN OP AANVRAAG	
Doel	Omgevingsvergunningen en overige beoordelingen zijn rechtmatig (d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving en tijdig verleend) en doelmatig (d.w.z. dragen bij aan het behalen van de maatschappelijke opgave en zijn begrijpelijk).
Indicatoren	<p>Outcome (kwalitatief):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wijze waarop omgevingsvergunningen en overige beoordelingen bijdragen aan beleidsdoelstellingen • Gehoorgave aan randvoorwaarden uit de werkprocessen (gebruik sjablonen, vier-ogenprincipe, handhaafbaarheidscontrole, etc.) <p>Output (kwantitatief):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal vergunningen, meldingen, maatwerkvoorschriften, gelijkwaardige maatregelen • % , van de ontvankelijk verklaarde aanvragen, binnen de gestelde termijnen
Monitoring	<p>De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef op de afgegeven beoordelingen.</p> <p>Output-indicatoren worden voortdurend actueel gehouden.</p> <p>Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.</p>

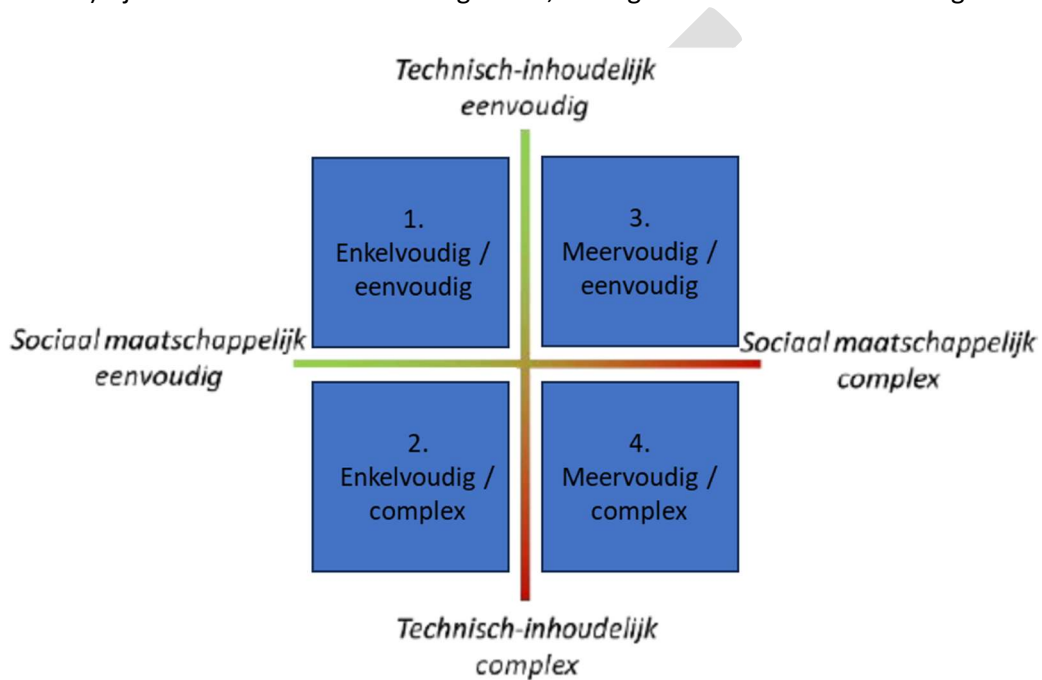
Wijze van prioriteren bij regulering op aanvraag

Dit type prioriteren draagt bij aan prioritering van werkzaamheden zoals bedoeld in het Omgevingsbesluit, artikel 13.6, eerste lid, onder a. In strikte zin is er bij vergunningverlening geen sprake van prioriteren. Vergunningen dienen immers allen te worden afgehandeld binnen de geldende beslistermijnen. Wel worden aanvragen intensiever of minder intensief getoetst op specifieke aspecten. Intensiteit is afhankelijk van de omvang en complexiteit van de aanvraag.

Complexiteit wordt bepaald door rekening te houden met:

- **Technisch-inhoudelijke complexiteit:** combinatie van de activiteit(en) in kwestie en/of het gebied waar de activiteit(en) plaatsvinden;
- **Sociaal-maatschappelijke complexiteit:** sprake van vele actoren met eigen ideeën en belangen. Sociaal-maatschappelijke complexiteit neemt toe als met de aanvraag een grote impact kan worden gemaakt op de beleidsopgaven en/of als belangen niet overeenkomen met de beleidsopgaven. Zie hiervoor de risico- en impactanalyse, zoals toegelicht in deel 2 van deze U&H-strategie.

Daarnaast kan de aanvraag enkelvoudig (uit één deel bestaand) ofwel meervoudig (uit meerdere delen bestaand) zijn. Dit resulteert in vier categorieën, zoals getoond in onderstaande figuur.

Figuur 10: Matrix ter beoordeling van de categorie van een vergunningaanvraag

Afhankelijk van de categorie wordt een omgevingsvergunningaanvraag meer of minder intensief getoetst.

- Cat. 4: *intensief* getoetst.
- Cat. 3: *normaal* getoetst met aanvullende aandacht voor indieningsbescheiden.
- Cat. 2: *normaal* getoetst met aandacht voor indieningsbescheiden.
- Cat. 1: *extensief* getoetst.

Voor meldingen geldt dat deze afhankelijk van de categorie meer of minder intensief worden opgevolgd:

- Cat. 4: *Actief opvolgen door bijvoorbeeld het stellen van maatwerkvoorschriften met extra aandacht voor het informeren en betrekken van belanghebbenden.*
- Cat. 3: *Actief opvolgen met extra aandacht voor het informeren van belanghebbenden.*
- Cat. 2: *Actief opvolgen door bijvoorbeeld het stellen van maatwerkvoorschriften.*
- Cat. 1: *Geen actieve opvolging.*

Werkwijze bij regulering op aanvraag

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten hanteren de volgende gezamenlijke werkwijze:

- Behandelen een aanvraag zelfstandig wanneer er sprake is van enkel activiteiten waarvoor de omgevingsdienst bevoegd is of gemandateerd om deze te behandelen;

maken een deelconcept omgevingsvergunning voor een (milieubelastende) activiteit als voor méér dan alleen het onderdeel van deze activiteit een omgevingsvergunning nodig is of een advies met instemming;

- stemmen af met bevoegd gezagen wanneer er sprake is van een meervoudige omgevingsvergunningsaanvraag of wanneer er prioriteit geboden is;
- gaan bij nieuwe wet- en regelgeving na of er aanleiding is voor actualisering, en bezien regelmatig of de voorschriften van de vergunning nog toereikend zijn;
- organiseren vooroverleg wanneer hier voor een toekomstig(e) omgevingsvergunningsaanvraag/initiatief behoefte aan is, en de omgevingsdienst regievoerder is.
- In het geval dat een omgevingsdienst een meervoudige vergunningaanvraag ontvangt waarbij meerdere partijen een toetsende rol spelen vindt afstemming plaats tussen de omgevingsdienst en de betreffende partijen.

De OD NHN hanteert daarnaast de volgende werkwijzen:

- Bij het opstellen van een uitvoeringsprogramma wordt op grond van de risicoanalyse het niveau van toetsing van een omgevingsvergunningsaanvraag (indien nodig) nader geconcretiseerd.
- Als er voor een toekomstig(e) omgevingsvergunningsaanvraag/initiatief behoefte is aan vooroverleg wordt dit klantgericht georganiseerd. De OD NHN wordt indien nodig in het behandelteam van de gemeente opgenomen én heeft inzage in het volledige dossier in verband met risico's in relatie tot politieke en/of maatschappelijke gevoeligheden.
- Voor gelijkwaardige maatregelen geldt: akkoord bevonden gelijkwaardige maatregelen worden bijgehouden ten behoeve van een helder overzicht waarmee snel kan worden beoordeeld welke maatregelen als gelijkwaardig kunnen worden toegepast. Bovendien zorgt dit overzicht voor duidelijkheid over de algemeen aanvaarde onderbouwing en (gronden voor) acceptatie van gelijkwaardige maatregelen.

Criteria bij regulering op aanvraag

De OD NHN hanteert de volgende criteria voor het beoordelen van en beslissen op aanvragen van omgevingsvergunningen en het beoordelen van meldingen:

- -Behandeling van omgevingsvergunningsaanvragen is afgestemd op geldende wet- en regelgeving, landelijke standaarden, innovaties van bedrijven en op regionaal beleid;
- Behandeling van omgevingsvergunningsaanvragen gebeurt binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijnen of termijn gebaseerd op (werk)afspraken;

- Behandeling van omgevingsvergunningaanvragen gebeurt op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het zorgvuldigheids-, het vertrouwens- en gelijkheidsbeginsel;
- Behandeling van omgevingsvergunningaanvragen gebeurt (waar nodig) integraal, waarbij verschillende aspecten en wetten op samenhangende wijze zijn opgenomen;
- Behandeling van omgevingsvergunningaanvragen gebeurt (waar nodig) in afstemming met bestuurs- en adviesorganen of belanghebbende derden;
- Bij behandeling van omgevingsvergunningaanvragen wordt de informatie die via participatie is verkregen betrokken bij de integrale belangenafweging (een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving enerzijds en bedrijfseconomische belangen anderzijds) om tot een samenhangend besluit te komen;
- Bij beoordeling van complexiteit van omgevingsvergunningaanvragen worden in ieder geval deze aspecten betrokken:
 - Ligging ten opzichte van de omgeving;
 - Klachtenregistratie bij soortgelijke initiatieven;
 - Handhavingsgeschiedenis bij soortgelijke initiatieven;
 - Geschiedenis van bezwaar en beroep of zienswijzen bij soortgelijke initiatieven;
 - Berichtgeving in de media;
 - Informatie uit het locatiedossier en van (collega's met) gebieds-specifieke kennis/branche kennis;
 - Informatie van betrokken collega's bij de gemeente.
- Initiatiefnemers worden aangemoedigd om voor de aanvraag al zo in overleg te gaan met belanghebbende derden, partners en adviseurs;
- De opgestelde concept omgevingsvergunning wordt intern getoetst op:
 - Overeenkomstigheid met huidige wet- en regelgeving en de beschikbare (wetenschappelijke) kennis over het onderwerp;
 - Inhoudelijke afwegingen en leesbaarheid d.m.v. het vier-ogenprincipe;
 - Handhaafbaarheid, helderheid en eenduidigheid van de voorschriften en het besluit;
 - Juridische houdbaarheid.
- We werken in de geest van de wet. Met andere woorden: de beoordeling richt zich op de doelen die de opsteller van de regels met de voorgeschreven maatregelen heeft willen bereiken.

Ambtshalve regulering (proactief)

Onder ambtshalve regulering wordt verstaan: regulering die proactief wordt geïnitieerd door de omgevingsdienst. Dit betreft:

- actualiseren van omgevingsvergunningen,
- wijzigen van omgevingsvergunningen,

- intrekken van omgevingsvergunningen.
- Ambtshalve (maatwerk)besluiten

De Omgevingswet (artikelen 5.39 en 5.40) regelt voor het bevoegd gezag de verplichting respectievelijk bevoegdheid tot wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning en tot intrekking van een omgevingsvergunning. Een aantal van die verplichtingen en bevoegdheden is uitputtend geregeld op wetsniveau:

- de bevoegdheid tot intrekking van de omgevingsvergunning als gedurende één jaar, of een in de vergunning bepaalde langere termijn, geen activiteiten zijn verricht met gebruikmaking van de vergunning;
- de bevoegdheid om op eigen initiatief tot intrekking over te gaan;
- de bevoegdheid tot intrekking onder de voorwaarden, bedoeld in artikel 3 van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur;
- de bevoegdheid om – bij een milieubelastende activiteit en daarmee samenhangende wateractiviteit waarvoor gecoördineerd omgevingsvergunningen zijn verleend – beide omgevingsvergunningen ook in samenhang in te trekken;
- de verplichting tot wijziging van de voorschriften of tot intrekking op verzoek van een bestuursorgaan waarvan instemming vereist was.

Artikel 5.38, Omgevingswet schrijft voor dat het bevoegd gezag regelmatig beziet of de voorschriften van de vergunning nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu en de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Onder ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu worden ook verstaan de vaststelling van nieuwe of herziene conclusies over beste beschikbare technieken (zoals bedoeld in artikel 13, vijfde en zevende lid, van de richtlijn industriële emissies).

Als sprake is van meerdere omgevingsvergunningen milieu en daardoor een situatie is ontstaan die in de weg staat aan doelmatige uitvoering en handhaving, kan ambtshalve worden besloten die omgevingsvergunningen te vervangen door een nieuwe. Dit is een revisievergunning, overeenkomstig artikel 5.45 Omgevingswet. Bij die vergunning is het mogelijk om voorschriften te wijzigen of (delen van) de eerder verleende vergunningen in te trekken op basis van de artikelen 5.39 en 5.40 Omgevingswet.

Intrekken van een omgevingsvergunning of het wijzigen van haar voorschriften gebeurt overeenkomstig Omgevingswet artikelen 5.39 en 5.40 Omgevingswet.

AMBTSHALVE BEOORDELINGEN (PROACTIEF)

Doel	Ambtshalve beoordelingen zijn gericht op het behalen van de beleidsdoelstellingen. Deze beoordelingen zijn rechtmatig (d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving en actueel) en doelmatig (d.w.z. dragen bij aan het behalen van de maatschappelijke opgave en zijn begrijpelijk).
Indicatoren	Outcome (kwalitatief): <ul style="list-style-type: none"> • Wijze waarop omgevingsvergunningen en overige beoordelingen bijdragen aan beleidsdoelstellingen

	<ul style="list-style-type: none"> Gehoorgave aan randvoorwaarden uit de werkprocessen (gebruik sjablonen, vier-ogenprincipe, handhaafbaarheidscontrole, etc.) <p>Output: (kwantitatief):</p> <ul style="list-style-type: none"> % omgevingsvergunningen die ouder zijn dan 10 jaar
Monitoring	<p>De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef van de afgegeven beoordelingen.</p> <p>De monitoring van de output-indicator geschiedt door een jaarlijkse analyse van de actualiseringsnoodzaak van in ieder geval de omgevingsvergunningen en milieubelastende activiteiten die ouder zijn dan 10 jaar.</p> <p>Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.</p>

Wijze van prioriteren bij ambtshalve regulering

De OD NHN gaat over tot ambtshalve regulering indien dit nodig is om aan de wettelijke verplichtingen te voldoen, zoals de actualiseringsplicht. Of indien een concrete aanleiding daarom vraagt.

Werkwijze

De OD NHN hanteert voor ambtshalve regulering de volgende werkwijze:

- Als er sprake is van nieuwe wet- en regelgeving wordt nagegaan of er aanleiding is voor actualisering;
- Bij toepassing van bovenstaande worden de bevindingen van toezicht en handhaving betrokken.

Maatwerkvoorschriften

Met een maatwerkvoorschrift wordt in specifieke gevallen afgeweken van de algemene toepassing van algemene regels voor activiteiten. Maatwerkvoorschriften kunnen zowel op aanvraag als ambtshalve (op initiatief van de omgevingsdienst) worden verleend.

MAATWERKVOORSCHRIFTEN	
Doel	Maatwerkvoorschriften zijn rechtmatig (d.w.z. overeenkomstig wet- en regelgeving) en doelmatig (d.w.z. dragen bij aan het behalen van de maatschappelijke opgave en zijn begrijpelijk).
Indicatoren	<p>Outcome (kwalitatief):</p> <ul style="list-style-type: none"> Mate waarin wordt ingezet op de meest relevante thema's Gehoorgave aan randvoorwaarden uit de werkprocessen (gebruik sjablonen, vier-ogenprincipe, handhaafbaarheidscontrole, etc.)

	Output (kwantitatief): <ul style="list-style-type: none"> • Aantal verleende maatwerkvoorschriften
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef van de afgegeven beoordelingen. Output-indicatoren worden voortdurend actueel gehouden. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) biedt een algemene mogelijkheid voor het bevoegd gezag om af te wijken van de bepalingen van het Bal. Dit kan in individuele gevallen met maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften (artikel 2.13, Bal). In de meeste gevallen zullen de regels in het Bal volstaan. Met maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften kan het bevoegd gezag de landelijke regels meer toespitsen op de concrete situatie of de locatie.

Het bevoegd gezag mag geen maatwerkvoorschrift stellen als hij over dat onderwerp een vergunningvoorschrift kan opstellen. Dat staat in artikel 2.13, vierde lid, van het Bal.

Wijze van prioriteren

Niet van toepassing.

Werkwijze

- Wanneer een maatwerkvoorschrift wordt opgesteld wordt daarbij in ieder geval betrokken:
 - de bestaande toestand van de leefomgeving, voor zover de activiteit daarvoor gevolgen kan veroorzaken;
 - de gevolgen voor de leefomgeving, die de activiteit kan veroorzaken, mede in onderlinge samenhang bezien;
 - de met betrekking tot de activiteit en de omgeving redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen die van belang zijn met het oog op de bescherming van de leefomgeving;
 - de mogelijkheden tot bescherming van de leefomgeving, door de nadelige gevolgen voor de leefomgeving, die de activiteit kan veroorzaken, te voorkomen, dan wel zoveel mogelijk te beperken, voor zover zij niet kunnen worden voorkomen;
 - de voor onderdelen van de leefomgeving, waarvoor de milieubelastende activiteit gevolgen kan hebben, geldende milieukwaliteitseisen;
 - de redelijkerwijs te verwachten financiële en economische gevolgen van het maatwerkvoorschrift.
- Wanneer een maatwerkvoorschrift is opgesteld, wordt in een toelichting bij het maatwerkvoorschrift aangegeven op welke wijze deze aspecten bij de voorbereiding van het maatwerkvoorschrift zijn betrokken.
- Bij de beoordeling wordt het standstill-beginsel gehanteerd: de leefomgeving zoals het nu is niet laten verslechteren.

- Beoordeling geschiedt uniform;
- Beoordeling borgt dat indien er voor de betreffende activiteit of een activiteit die er direct verband mee houdt een omgevingsvergunning is verleend of aangevraagd, het maatwerkvoorschrift is afgestemd op de voorschriften van die omgevingsvergunning;
- Maatwerkvoorschriften zijn in ieder geval in overeenstemming met de gestelde beoordelingsregels en bepalingen uit het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Omgevingsbesluit;
- Het stellen van maatwerkvoorschriften is relatief arbeidsintensief en bovendien is volledige informatie van belang. Daarom kan het nodig zijn om voor de beoordeling extra informatie zoals (aanvullend) onderzoek op te vragen bij de beoordeelde partij.

Nota bene

De landelijke vergunningenstrategie (LVS) in de voorliggende U&H-strategie nog niet betrokken. Bij een volgende herziening van de U&H-strategie zal de LVS worden betrokken.

3.5 Nalevingsstrategie

Onder de nalevingsstrategie wordt verstaan: richtinggevende keuzes voor de inzet van het instrumentarium dat de naleving van geldende wet- en regelgeving bevordert (het naleefgedrag).

Hieronder worden gerekend, de:

- preventiestrategie,
- toezichtstrategie,
- handhavings-strategie (incl. sanctionerings-strategie en gedoogstrategie).

3.6 Preventiestrategie

Definitie van preventie

Onder 'preventie' wordt verstaan: alle acties die bijdragen aan de verbetering van de spontane naleving van wet- en regelgeving voor de fysieke leefomgeving.

Gedeelde visie op preventie van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten

Voor bevordering van het spontane naleefgedrag wordt ingezet op voorlichting en het uitleggen van het doel van wet- en regelgeving. Relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en rechtstreeks daarbij betrokken belangen worden in samenhang beschouwd, en kunnen vragen om specifieke voorlichting. Adequate voorlichting kan de noodzaak tot interventie en correctie verkleinen.

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten stellen voor preventie het volgende gedeelde uitgangspunt.

- De Noord-Hollandse omgevingsdiensten verkleinen de noodzaak tot interventie en correctie door communicatie van wet- en regelgeving.

Gedeelde werkwijze van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten voor preventie

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten communiceren actief over de in hun werkgebied geldende voorschriften, aan instellingen, bedrijven en burgers en overheden. Hiertoe worden diverse communicatiemiddelen ingezet, gericht op voorlichting en ondersteunend optreden (zoals vooroverleg).

Preventie door de OD NHN

Uitgangspunt bij preventief optreden door OD NHN is dat de verantwoordelijkheid voor naleving van wet- en regelgeving primair bij initiatiefnemers ligt. In sommige omstandigheden kan de inzet van preventieve instrumenten echter effectief zijn ter bevordering van het naleefgedrag. Voorbeelden daarvan zijn:

- Initiatief vanuit de samenleving, zoals voornemen tot bedrijfsvestiging, projectontwikkeling of ontgronding;
- Verandering in de condities bij een bedrijf of activiteit, zoals een nieuwe eigenaar of manager of nieuwe gebiedsbeheerder/eigenaar;
- Verandering in beleid en/of wettelijke eisen;
- Structurele situaties (of terugkerende situaties) waar slecht naleefgedrag is terug te voeren op onvoldoende kennis of binnen grenzen technische en financiële mogelijkheden.

Belangrijke instrumenten voor spontane naleving zijn:

- Communicatie, kennis- en informatieoverdracht;
- Ondersteunend optreden zoals vooroverleg of hulp door het scheppen van een helder beeld van wettelijk vereisten en het uitleggen van waarop wordt gelet bij controles;
- Samenwerking, bijvoorbeeld met bedrijven en branchevertegenwoordiging of pilots rond vormen van zelfregulering;
- Uitvoeren van een controle. Van toezicht gaat een preventieve werking uit;
- Handhaving laten meekijken met regulering of advisering door middel van een handhaafbaarheidstoets;
- Bemiddeling, vooral ter oplossing óf voorkoming van conflicten en daarmee mogelijk juridische procedures. Het levert vooral een bijdrage aan een verbetering van de context waarbinnen het naleefgedrag tot stand moet komen.

PREVENTIE	
Doel	Verbeteren van de spontane naleving van wet- en regelgeving.
Indicatoren	<p>Outcome (kwalitatief):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevante wet- regelgeving is duidelijk; inwoners en bedrijven begrijpen de bedoeling van wet- en regelgeving en wat er van ze wordt verwacht <p>Output (kwantitatief):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal LHS-scores, type A (goedwillend/onwetend)
Monitoring	<p>De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt periodiek door representatieve enquêtering van burgers en bedrijven. Rapportage vindt 1 keer per X jaar plaats.</p> <p>De monitoring van output-indicatoren is een voortdurend proces. Deze gegevens worden actueel gehouden. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.</p>

Wijze van prioriteren bij preventie

Niet van toepassing.

Werkwijze bij preventie

De OD NHN hanteert de volgende werkwijze bij preventief optreden:

- Vóór het starten van activiteiten wordt in specifieke gevallen kennis en inzichten over veelvoorkomende- én te voorkomen overtredingen met de initiatiefnemer gedeeld;
- Bij het bepalen van de inzet van instrumenten wordt gekeken naar gedragsmotieven van degene(n) van wie een bepaald naleefgedrag wordt verwacht;
- Communicatie richt zich op bewustwording en het zichtbaar maken van gevolgen van een overtreding;
- Informatie over gewijzigde wet- en regelgeving met betrekking tot activiteiten, die onder het takenpakket van de OD NHN vallen, wordt beschikbaar gesteld aan betrokken doelgroepen;
- Beoordeling van de inzet van preventieve instrumenten sluit aan op de 'natuurlijke momenten' zoals onder andere de investeringscyclus van bedrijven of de seizoensgebonden activiteiten in een gebied;
- Indien nodig maakt de OD NHN gebruik van een specifieke preventie-campagne, gericht op een specifiek thema of een specifieke doelgroep.

3.7 Toezichtstrategie

Definitie van toezicht

Onder toezicht wordt verstaan: de werkzaamheden die door of namens een bestuursorgaan worden verricht om te observeren en constateren of wet- en regelgeving worden nageleefd. Toezicht heeft een belangrijke preventieve werking. Doel hierbij is bevordering van het naleefgedrag van wet- en regelgeving door inwoners, bedrijven, instellingen en overheden.

Gedeelde visie op toezicht van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten

Toezicht zal zich onder de Omgevingswet naast risico's steeds meer richten op de beleidsopgaven. Daarmee verschuift het toezicht voor een deel van routinematige, integrale, controles op basis van risico (gevaaraspect/veiligheid), het jaarlijkse lijstje, naar steeds meer specifiek ingericht toezicht gericht op een opgave of activiteit. Daarbij moet naar de passende vorm van toezicht worden gezocht (fysiek, administratief, zelfcontrole, op afstand, in samenwerking met partners, ketentoezicht, datagericht). Net als bij regulering kunnen de Noord-Hollandse omgevingsdiensten bij toezicht het voorzorgbeginsel gebruiken.

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten stellen voor toezicht de volgende gedeelde uitgangspunten.

- De Noord-Hollandse omgevingsdiensten voeren het toezicht uit met de slimste inzet om de meeste impact op de prioritaire opgaven te bereiken;
- De wijze en diepgang van het toezicht is afhankelijk van de risico's van de betreffende activiteit én haar relatie met de beleidsdoelstellingen (risico-gericht én opgavegericht);
- De toezichthouders van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten voeren het toezicht zoveel mogelijk integraal en in samenwerking met andere partijen uit;
- De Noord-Hollandse omgevingsdiensten stimuleren goed naleefgedrag;
- De Noord-Hollandse omgevingsdiensten kunnen gebruik maken van het voorzorgbeginsel;
- De Noord-Hollandse omgevingsdiensten houden de kenmerken van activiteiten actueel.

Regulier toezicht

Onder regulier toezicht wordt verstaan:

- Routinematige controles;
- Incidentele controles;
- Projectmatige controles.

Routinematige controles

Aan de hand van de prioriteitenstelling wordt in het jaarlijks uitvoeringsplan beschreven welke controles in het betreffende jaar zullen worden uitgevoerd. De omgevingsdienst bepaalt daarbij welke vorm van toezicht passend is: een controle ter plaatse, administratief toezicht of een combinatie.

Voor IPPC-installaties geldt de minimale controlefrequentie overeenkomstig Omgevingsbesluit 13.7. Voor niet-IPPC-installaties is de controlefrequentie afhankelijk van de uitkomsten van de analyse van problemen en prioriteitenstelling van de individuele omgevingsdienst.

Incidentele controles

Naast routinematige controles, organiseert de omgevingsdienst incidentele controles. Dit gebeurt naar aanleiding van klachten, meldingen of handhavingsverzoeken, of in het kader van surveillance of her-controle. Ook hiervoor geldt dat de omgevingsdienst per situatie bepaalt of een controle ter plaatse, een administratieve controle, of een combinatie het meest aangewezen is.

Projectmatige controles

Naast routinematige (integrale) controles en incidentele controles is ook sprake van een projectmatige aanpak. Dit kunnen de omgevingsdiensten inzetten als het toezicht zich concentreert op één aspect of doelgroep, bijvoorbeeld op de voorschriften van propaantanks.

REGULIER TOEZICHT	
Doel	Verbetering van de (spontane) naleving van wet- en regelgeving.
Indicatoren	<p>Outcome (kwalitatief):</p> <ul style="list-style-type: none">• Relevante wet- regelgeving is duidelijk; gecontroleerden begrijpen de bedoeling van wet- en regelgeving en wat er van ze wordt verwacht• Duiding verandering naleefgedrag op basis van scores LHSO. Dit betreft de X-as. Verandering is slechts waarneembaar over een meerjarig tijdspad. <p>Output (kwantitatief):</p> <ul style="list-style-type: none">• Aantal overtredingen• % gevallen waarbij men voldoet bij eerste controle
Monitoring	<p>De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt periodiek door representatieve enquêtering van gecontroleerden. Rapportage vindt 1 keer per X jaar plaats.</p> <p>De monitoring van output-indicatoren is een voortdurend proces. Deze gegevens worden actueel gehouden. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.</p>

Wijze van prioriteren bij regulier toezicht

De prioritering volgt uit de risico- en impactanalyse, zoals weergegeven in bijlage 8. Afhankelijk van de label van activiteiten uit de risico- en impactanalyse worden routinematige controles meer of minder frequent uitgevoerd. Hierbij worden de eventuele wettelijk vereiste controlefrequenties in acht genomen.

Incidentele controles vinden plaats op grond van actuele inzichten. Voor incidentele controles naar aanleiding van klachten en handhavingsverzoeken, zie paragraaf 'klachten en handhavingsverzoeken'.

Bij het bepalen van het aantal controles wordt gebruik gemaakt van de bonus-malus regeling. Als er sprake is van hardnekkige gevallen en complexe handhavingssdossiers is dit aanleiding voor het vaker uitvoeren van een controle.

Werkwijze bij regulier toezicht

Toezichtcontroles worden voorbereid op basis van een prioriteitenstelling die elk van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten maakt in haar uitvoerings- en handhavingstrategie.

De omgevingsdienst wijst een toezichthouder aan om de betreffende controle uit te voeren. Hierbij geldt het volgende. Een toezichthouder controleert geen vergunning die hij zelf heeft opgesteld. De omgevingsdienst rouleert periodiek tussen toezichthouders per instelling of gebied, zodat een toezichthouder slechts een beperkt aantal keer eenzelfde instelling of gebied controleert. Bij uitzondering wordt van deze beginselen afgeweken – bij voorbeeld in geval van het uitsluitend voorhanden zijn van specifieke specialistische kennis bij één toezichthouder.

Gedurende een controlebezoek

Gedurende een controle ter plaatse worden in het kader van integraliteit, (zo veel mogelijk) verschillende rechtsgebieden binnen het omgevingsrecht getoetst. Zo wordt zorggedragen voor een efficiënte wijze van toezicht, en een minimale belasting voor de gecontroleerde instelling.

Administratieve controles toetsen de juiste administratieve vastlegging van wettelijke verplichtingen, al dan niet volgend uit vergunningen en maatwerkbesluiten. Dit gebeurt door schriftelijke informatie (zakelijke gegevens en bescheiden) te controleren. Hierbij wordt in ieder geval gecontroleerd of informatie op de correcte wijze is verwerkt, of installaties tijdig zijn gekeurd en of formulieren juist worden gebruikt en opgeborgen. Voorbeelden zijn: energiebesparingsonderzoeken, meetrapporten, transportformulieren en keuringsbewijzen.

Voor de OD NHN geldt:

- De OD NHN maakt gebruik van digitale gegevens uit diverse bronnen, signalering door andere inspectiediensten of preventieve maatregelen en vormen van zelfregulering;
- Bij projectmatig toezicht (zoals op basis van branche, bepaalde wetgeving of een bepaald thema) wordt altijd gewerkt volgens een opgesteld projectplan;
- Toezicht wordt afgestemd op de risico's en op het gedrag (LHSO). Overtredingen door onwetendheid vragen om een andere benadering dan overtredingen door calculerend en trainerend gedrag.

Waar mogelijk wordt gewerkt met doelvoorschriften in plaats van middelvoorschriften. De toezichthouder zal de naleving daarvan moeten kunnen beoordelen zonder het voorschrift al op voorhand in te vullen met beleidsregels. In het rapport 'Toezien op publieke belangen' wijst de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (hierna: WRR) erop dat normen vaak moeten functioneren in een complexe werkelijkheid met een sterke internationale dimensie en snelle technologische ontwikkelingen. Daardoor kan de regelgeving op enig moment de aansluiting bij de realiteit verliezen. Een toezichthouder moet volgens de WRR voorbij de grenzen van wet- en regelgeving kijken, op zoek naar risico's en bedreigingen voor het systeem waarop de overheid toezicht houdt.

Na een controlebezoek

In beginsel wordt door omgevingsdiensten de volgende werkwijze gehanteerd na een controlebezoek. Binnen twee weken na een toezichtcontrole wordt de gecontroleerde op de hoogte gesteld van de resultaten van de controle en de gevolgen die eventueel door de gecontroleerde instelling aan deze bevindingen dienen te worden gegeven.

Na elk controlebezoek bij een IPPC-installatie gelden de termijnen zoals beschreven in artikel 13.7 van het Omgevingsbesluit.

Voor de OD NHN geldt:

- Als er sprake is van een dreigende overtreding of dreigende illegale situatie wordt beoordeeld welke reactie wenselijk is: nadere voorlichting, advisering of inzetten van een nieuwe vergunningprocedure;
- Alle beschikkingen worden in beginsel afgegeven zonder dat er een ingebrekestelling plaatsvindt wegens termijnoverschrijding, maar in ieder geval binnen twee weken na ontvangst van een ingebrekestelling ter voorkoming van verbeuring dwangsom.

Bij een hercontrole

Bij een hercontrole controleert de toezichthouder of de betreffende instelling of persoon voldoende gevolg heeft gegeven aan de waarschuwing of opgelegde sanctie(s). Een hercontrole vindt plaats na de gestelde termijn die is genoemd in de brief die de overtreder heeft ontvangen na de voorgaande controle.

Samenwerking en afstemming

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten stemmen met hun deelnemers (i.e. opdrachtgevers) af in een ambtelijk omgevingsoverleg, waarin lopende trajecten en specifieke casussen worden besproken. In voorkomende gevallen kan de opdrachtgever de omgevingsdienst een suggestie doen aangaande de wijze en vorm van toezicht bij een organisatie of specifieke locatie.

Twee omgevingsdiensten, de OD NZKG en de OD NHN, voeren in opdracht van de Provincie Noord-Holland specifieke taken uit in het werkgebied van de ODIJ en de OFGV. Om deze werkzaamheden op elkaar af te stemmen onderhouden de omgevingsdiensten nauw contact.

Ketentoezicht en activiteiten

Ketentoezicht is het op elkaar afgestemde toezicht van één of meer toezichthoudende instanties op de naleving, de kwaliteit of de veiligheid van een handeling of zaak, dat zich uitstrekt tot alle partijen die achtereenvolgens betrokken zijn bij deze handeling of zaak.

Bij het ketentoezicht is het van belang dat de OD NHN met andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving, afspraken maakt over de samenwerking bij en de afstemming van de werkzaamheden.

KETENTOEZICHT OP ACTIVITEITEN

Doel	Optimale samenwerking in het ketentoezicht.
Indicatoren	Outcome (kwalitatief): <ul style="list-style-type: none">• Mate waarin samenwerking als effectief wordt beschouwd door ketenpartners en OD NHN• Duiding relevante (keten)partners; duiding van veranderingen in het speelveld Output (kwantitatief): <ul style="list-style-type: none">• N.v.t.
Monitoring	De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een X-jaarlijkse evaluatie van de samenwerking met de ketenpartners. Rapportage vindt 1 keer per X jaar plaats.

Wijze van prioriteren bij ketentoezicht

Niet van toepassing.

Werkwijze bij ketentoezicht

De OD NHN hanteert de volgende werkwijze bij het uitvoeren en deelnemen aan ketentoezicht:

- Beschrijven en analyseren van de keten;
- Nagaan wie (de actoren) welke rol speelt en bepalen wat de belangrijkste processtappen in de keten zijn;
- Digitalisering van zaakgericht werken in de keten;
- Samenwerkingsafspraken die gemaakt zijn met andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving worden kenbaar gemaakt aan de deelnemende gemeenten en provincie.

Klachten en handhavingsverzoeken

Het behandelen van klachten en handhavingsverzoeken vraagt in de eerste plaats om toezicht.

Hiermee wordt de situatie beoordeeld en bepaald of handhavend optreden nodig is.

Soms wordt in een klacht verzocht om handhavend op te treden. Daarmee is het niet meteen een juridisch verzoek tot handhaving; dat verzoek tot handhaving moet voldoen aan bepaalde eisen (zoals schriftelijke indiening en ondertekening van het verzoek) en bij de behandeling gelden wettelijke procedures. In overleg met de klager wordt bepaald of er sprake is van een klacht of een handhavingsverzoek.

KLACHTEN EN HANDHAVINGSVERZOEKEN

Doel	Inkomende klachten en handhavingsverzoeken worden efficiënt afgehandeld. De ODNHN neemt, nadat een klacht of handhavingsverzoek in behandeling is genomen, elke klacht en elk handhavingsverzoek serieus.
Indicatoren	Outcome (kwalitatief): <ul style="list-style-type: none">• N.v.t. Output (kwantitatief): <ul style="list-style-type: none">• % teruggekoppeld binnen de gestelde termijnen of klacht/handhavingsverzoek gegrond of ongegrond is verklaard
Monitoring	De monitoring van output-indicatoren is een voortdurend proces. Deze gegevens worden actueel gehouden. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.

Wijze van prioriteren bij klachten en handhavingsverzoeken

Klachten en handhavingsverzoeken gaan boven reguliere controles.

Werkwijze bij klachten en handhavingsverzoeken

De OD NHN hanteert de volgende werkwijze bij het afhandelen van klachten en handhavingsverzoeken.

- Beoordelen of er sprake is van een gegrond(e) klacht of handhavingsverzoek en zo nodig passende actie ondernemen binnen het wettelijk kader;
- Als een klacht of handhavingsverzoek binnenkomt die gerelateerd is aan een activiteit in fysieke leefomgeving, een persoon of gebied vindt een controle plaats. Als de OD NHN een overtreding constateert, wordt deze in controlerapport vermeld en het systeem gezet. Dat kan voor de herleidbare overtreder of locatie consequenties hebben voor de controlefrequentie. Een inrichting, een persoon of gebied waarover veel klachten binnenkomen, wordt vaker bezocht en kan daardoor ook een hogere prioriteit krijgen;
- De indiener ontvangt bericht over of de klacht of handhavingsverzoek al dan niet gegrond is verklaard;
- Klachten of handhavingsverzoeken over de OD NHN of OD NHN-medewerkers worden direct opgenomen met de teamleider.

3.8 Handhavingsstrategie

Definitie van handhaving

Onder handhaving wordt verstaan: het handhavend optreden vanwege de constatering van niet naleven van wet- en regelgeving. Handhaving volgt in beginsel uit toezicht. Sanctioneren en gedogen worden beschouwd als onderdeel van handhaven. De handhavingsstrategie bevat dan ook de sanctionerings- en de gedoogstrategie.

Gedeelde visie op handhaving onder de Omgevingswet

Om bij iedere overtreding de juiste interventie te plegen is zorgvuldige afweging nodig. Het handhavingsinstrumentarium van de omgevingsdiensten verandert onder de Omgevingswet nauwelijks. Een nieuw in te zetten instrument bij bestuursrechtelijke handhaving is de bestuurlijke boete. De omgevingsdiensten volgen hiervoor de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) en de Landelijke Handhavingsstrategie Brzo (LHS Brzo), en dragen zorg voor adequate afstemming met samenwerkingspartners. Voor geheel Noord-Holland wordt een gelijk speelveld beoogd. Overheden worden hierbij op eenzelfde wijze behandeld als burgers en bedrijven.

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten stellen voor handhaving de volgende gedeelde uitgangspunten.

Sanctioneren

Sanctioneren is het optreden tegen een geconstateerde overtreding en ziet op diverse typen bestuurlijke sancties zoals de last onder dwangsom, bestuursdwang en de bestuurlijke boete.

SANCTIONEREN	
Doel	Verbetering van naleving van wet- en regelgeving.
Indicatoren	<p>Outcome (kwalitatief):</p> <ul style="list-style-type: none">Duiding verandering naleefgedrag op basis van scores LHSO. Dit betreft de X-as. Verandering is slechts waarneembaar over een meerjarig tijdspad <p>Output (kwantitatief):</p> <ul style="list-style-type: none">Aantal toegepaste sancties (per type)Aantal recidieven
Monitoring	<p>De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door analyse van de overtreders met de hoogste LHSO-scores. Rapportage vindt 1 keer per 4 jaar plaats.</p> <p>Output-indicatoren worden voortdurend actueel gehouden. Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.</p>

Overtredingen vinden niet altijd opzettelijk plaats. Ze doen zich ook voor door onwetendheid over wet- en regelgeving of de risico's van het gedrag, of praktische punten die naleefgedrag belemmeren. Dit vraagt om een afgewogen reactie op een constatering van een overtreding, zoals

het herstellen, compenseren en bestraffen van ongewenste situaties, en in hoeverre strafrechtelijke handhaving passend is.

Wijze van prioriteren bij sanctioneren

Conform de Landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht (LHSO)⁷.

Werkwijze voor sanctioneren

Gedeelde werkwijze voor sanctioneren

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten hanteren voor handhaving de volgende gedeelde werkwijze. Sanctiëring van overtredingen vindt plaats aan de hand van de interventiematrix en werkwijze zoals beschreven in de Landelijke handhavingstrategie omgevingsrecht (LHSO). Voor Brzo-taken hanteert de OD NZKG de Landelijke handhavingstrategie Brzo (LHS-Brzo).

In beginsel wordt gekozen voor herstel met de kortst mogelijke hersteltermijn. Indien de technisch uitvoerbare termijn niet acceptabel is in verband met de potentiële risico's, dan moet de activiteit worden beëindigd of direct aanvullende noodmaatregelen worden getroffen totdat naleving gegarandeerd is.

Bij systeemtoezicht wordt onder voorwaarden afgeweken van de LHSO. Dit is het geval als een instelling zelf een overtreding constateert en zelf afdoende maatregelen neemt voor het herstel en voorkoming van herhaling. In dat geval is het doel van het bestuursrechtelijk optreden al bereikt en kan het achterwege blijven.

Zaken die in aanmerking komen voor strafrechtelijke sanctiëring worden voorgelegd aan een buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) van de omgevingsdienst. Deze stemt af met het Openbaar Ministerie of, en op welke wijze, strafrechtelijk wordt opgetreden. Strafrechtelijke sanctiëring van een overtreding kan gelijktijdig met bestuurlijke sanctiëring plaatsvinden.

Voor de OD NHN geldt:

- De 'Leidraad Handhavingsacties en Begunstigingstermijnen van het Landelijk Informatiepunt Handhaving' wordt gebruikt bij het bepalen van de last onder dwangsom en de begunstigingstermijn;
- De OD NHN bepaalt namens zijn deelnemers de hoogte van een dwangsom;
- Op overtredingen van overheden volgt eenzelfde inhoudelijke reactie als op overtredingen van burgers en bedrijven;
- Als sprake is van een formele afwijking van de voorschriften, maar er maatregelen getroffen zijn die het door de rechtsregel beschermde belang in dezelfde mate of beter waarborgen, dan kan de situatie worden geaccepteerd via maatwerkbesluit, of door een gelijkwaardige maatregel;
- Als sprake is van een formele overtreding en geen sprake van een gelijkwaardige oplossing, dan is de primaire vraag of het in principe een vergunbare situatie is. Als dit

⁷ <https://iplo.nl/publish/pages/183639/landelijke-handhavingsstrategie-omgevingsrecht-lhso-definitief.pdf>

het geval is, dan wordt in beginsel een vergunningprocedure gestart. Afhankelijk van de aard en de ernst van de overtreding zoals een verhoogd risico, het optreden van schade en het profiel van de overtreder, zijn er de volgende opties:

- *Vergunnen*: als bij een vergunbare situatie geen sprake is van calculerend/malafide gedrag en geen sprake van recidive, dan wordt in beginsel afgezien van straf- en/of bestuursrechtelijke optreden.
 - *Vergunnen met bestuursrechtelijke handhaving*: als een situatie te legaliseren is, kan de OD NHN bestuursrechtelijk toch handhavend optreden zolang de illegale situatie voortduurt en/of de vergunningaanvraag nog niet is ingediend.
 - *Vergunnen met strafrechtelijke handhaving*: als de illegale situatie is ontstaan uit calculerend/malafide gedrag en/of indien sprake is van recidive, dan kan een proces-verbaal opgemaakt worden. Vergunnen is na een onomkeerbare situatie echter vaak niet meer mogelijk.
- Hersteltermijnen worden gesteld in relatie tot het risico voor werknemers, milieu, natuur en omwonenden. De volgende punten zijn van invloed op de hersteltermijn:
- *Proportionaliteit*: wanneer kan het bedrijf/de persoon binnen de kortst mogelijke termijn de overtreding ongedaan hebben gemaakt?
 - *Herhaling*: bij herhaling van de overtreding wordt een kortere hersteltermijn en een zwaardere sanctie toegepast.
 - *Naleefgedrag (positief of negatief)*: zoals blijkt uit toezicht- en nalevinginformatie.
 - *Correctie*: de mogelijkheid van het bedrijf/de persoon om zichzelf te corrigeren.
- De hoogte van de dwangsom wordt per geval bepaald, waarbij effectiviteit en evenredigheid in de afweging worden betrokken. De relevante factoren hierbij zijn:
- De aard en de ernst van de overtreding;
 - De potentiële schade (voor de leefomgeving);
 - Het met de overtreding behaalde financiële voordeel;
 - De financiële positie van de overtreder;
 - De kosten die moeten worden gemaakt om de overtreding ongedaan te maken. Deze moet in redelijke verhouding staan tot het geschonden belang en de beoogde werking van het opleggen van de dwangsom. In de beschikking wordt ook het maximumbedrag en de termijn bepaald. Als dit maximumbedrag is bereikt, dan wordt geen dwangsom meer verbeurd.
- In gevallen waarin naar het oordeel van de toezichthouder sprake is van een lichte overtreding (volgens de interventiematrix uit de LHSO een overtreding in segment A1, A2 of B1), zal de overtreding schriftelijk worden gerapporteerd in het controlerapport en wordt de interventie aanspreken/informeren toegepast. Dit is een minder zware interventie dan waarschuwen, waarbij een waarschuwingsbrief wordt opgesteld.

Werkwijze voor samenwerking en afstemming

In verschillende overlegstructuren treffen o.a. gemeenten, veiligheidsregio's, waterkwaliteitsbeheerders, Inspectie Leefomgeving en Transport (IL&T), Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW), het Openbaar Ministerie (OM), de politie, de Koninklijke Marechaussee, Rijkswaterstaat en verschillende collega-omgevingsdiensten elkaar. In samenwerking met deze

partijen wordt vormgegeven aan landelijk en regionaal geprioriteerde thema's en activiteiten. Landelijke en regionale dreigingsbeelden (milieu)criminaliteit worden vertaald naar uitvoeringsniveau via het Regionale Informatie- en Expertise Centrum (RIEC), milieu-informatieoverleggen, en het selectie-overleg. Over bestuurlijk gevoelige zaken worden Gedeputeerde Staten geïnformeerd, conform het geldende informatieprotocol.

Individueel stemmen de omgevingsdiensten af met politie en het OM over de inzet van strafrechtelijke handhaving bij specifieke casussen. Dit overleg beoogt een weloverwogen inzet van het bestuursrecht, het bestuurs- én strafrecht of alleen het strafrecht. Dit overleg is derhalve tweerichtingsverkeer: bestuursrechtelijke handhavers zoeken indien noodzakelijk het overleg op met politie en OM en omgekeerd.

Informatiegestuurd werken, met oog voor onzekerheden en nieuwe ontwikkelingen, stelt omgevingsdiensten in staat om effectief en efficiënt inzet te plegen. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten ontwikkelen het informatiegestuurd werken verder, door het vergaren, toetsen en uitwisselen van data – onderling en met samenwerkingspartners. Dit gebeurt binnen de grenzen van de wet, in het bijzonder de AVG en Wpg, en met aandacht voor de vertrouwelijkheid van informatie. Risico- en aandacht dossiers worden gedeeld als hier een wettelijke basis aan ten grondslag ligt zoals bij WOO-verzoeken en desgewenst met het betreffende bevoegd gezag.

Gedogen

Gedogen is het bewust afzien van sancties in geval van overtredingen.

GEDOGEN	
Doel	In passende situaties bewust afzien van sanctioneren.
Indicatoren	<p>Outcome (kwalitatief):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Passendheid afgegeven gedoogbeschikking of -brief <p>Output (kwantitatief):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aantal verstrekte gedoogbeschikkingen
Monitoring	<p>De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef van de afgegeven gedoogbeschikkingen.</p> <p>Output-indicatoren worden voortdurend actueel gehouden.</p> <p>Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.</p>

Wijze van prioriteren bij gedogen

Niet van toepassing

Werkwijze voor gedogen

Actief gedogen van een overtreding komt in uitzonderlijke gevallen voor. De nota *Gedogen in Nederland* vormt hiervoor de richtlijn. Hierin wordt gedogen gedefinieerd als het niet handhavend

optreden tegen een overtreding door een bevoegd bestuursorgaan – of gemandateerd handhavende partij zoals een omgevingsdienst. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in ‘actief’ en ‘passief’ gedogen. Passief gedogen houdt in dat een overtreding wordt gedoogd door onwil of onvermogen. Deze vorm van gedogen wordt als ontoelaatbaar bestempeld – want in strijd met de beginselplicht tot handhaven van bevoegde gezagen en deze vorm van gedogen passen de omgevingsdiensten dan ook niet toe. Actief gedogen houdt in: gedogen nadat hier een (zorgvuldige) belangenafweging aan is voorafgegaan. Er kunnen immers bijzondere omstandigheden zijn om niet op te treden wanneer er wél een overtreding is geconstateerd.

Actief gedogen kan plaatsvinden in de volgende situaties:

- a. overgangssituaties;
 1. concreet zicht op legalisatie,
 2. bedrijfsverplaatsingen,
 3. experimenten en andere tijdelijke overtredingen (zie ook c.);
- b. overmachtssituaties;
- c. situaties waarin handhavend optreden onevenredig is.

Als er na zorgvuldige afweging sprake is van een of meer van deze genoemde punten (a, b en/of c) is de toezichthouder niet verplicht tot handhaven. Bij het toepassen van gedoogbeschikkingen wordt de opdrachtgever vanaf het begin hierover geïnformeerd.

Voor de OD NHN geldt:

- In geval van een besluit met een tijdelijk karakter, zoals een tijdelijke vergunning of gedoogbeschikking, wordt de (rechts)persoon in kwestie bij afgifte geïnformeerd over de afloop van het besluit. Zo mogelijk worden vervolgstappen geadviseerd zoals het indienen van een aanvraag voor een vergunning;
- Bij het toepassen van gedoogbeschikkingen wordt de gemeente of de provincie vanaf het begin hierover geïnformeerd.

3.9 Adviesverlening

De taak van adviesverlening is geen basistaak; daarom is er ook geen losse advies-strategie opgesteld.

Adviesverlening speelt een grote rol op diverse plaatsen in de taakuitvoering van de OD NHN:

- Advisering op natuur- en milieuaspecten bij de uitvoering van de reguliere taken door regulering en toezicht en handhaving (zoals advies op maatwerk, handhavingsbesluiten, complexe dossiers, geluidmetingen). Advisering kan daarbij essentieel zijn om in de keten van regulering, toezicht en handhaving de juiste vervolgproducten te realiseren. De advisering vindt vaak intern plaats maar kan ook extern gericht zijn. Voorbeeld van een extern advies is een geluidadvies op een evenementenvergunning die door de gemeente wordt gemaakt maar waarbij de controle op de geluidsnorm bij de OD NHN ligt);
- Advisering op natuurtaken (door zowel de gemeentelijke adviseurs als de provinciale adviseurs);

- Advisering met betrekking tot de Omgevingswet en de gezamenlijke beleidsopgaven zoals ZZS, CE, energietransitie (zie focuspunten Deel 2, ontwikkelthema's).

Advisering kan intern en extern gericht zijn. Gezien het toenemende belang van advisering na inwerkingtreding van de Omgevingswet en in het licht van de gezamenlijke beleidsopgaven, bereiden de Noord-Hollandse omgevingsdiensten zich voor op een professionele ontwikkeling van deze adviestaak. De omgevingsdiensten doen dit enerzijds afhankelijk van de vraag vanuit de eigen deelnemers. Noord-Hollandse omgevingsdiensten worden door opdrachtgevers steeds vaker gevraagd als adviseur in het kader van de Omgevingswet of de landelijke en provinciale opgaven zoals beschreven in paragraaf X. Advies bij het opstellen van de strategische kerninstrumenten (zoals Omgevingsplannen en -visies en beheerplannen zoals Natura 2000-beheerplannen) is hier een voorbeeld van.

Anderzijds geven sommige ontwikkelingen in de leefomgeving aanleiding om deelnemers hierover proactief te informeren en adviseren.

Hoe de taak van adviesverlening zich bij omgevingsdiensten zal ontwikkelen, en welke landelijke kaders hiervoor worden opgesteld, is niet goed te voorzien. Voor nu volstaat het om het toegenomen belang van adviesverlening te onderkennen, en deze taak en haar relevantie te duiden.

Definitie van adviesverlening

Onder adviesverlening wordt verstaan: het verlenen van advies aan opdrachtgevers bij zowel adviesaanvragen voor de fysieke leefomgeving (gebiedsontwikkelingsprojecten, omgevingsvisies, omgevingsplannen, advies aanvraag omgevingsvergunning, duurzaamheidsbeleid, gemeentelijke geluidkaart en faunabeheerplannen) als bij vergunningsprocessen (zoals scherp vergunnen) en toezicht en handhaving (zoals afhandeling van integrale klachten en een toets op de handhaafbaarheid van beleidsregels). Hiernaast bevat de adviesfunctie ook het opstellen van de uitvoerings- en handhavingsstrategieën (U&H-strategieën), analyses die ten grondslag liggen aan pilotprojecten, en deelname in thematische werkgroepen (zoals energietransities, roadmaps ten behoeve van verduurzaming van bedrijven, circulaire economie).

Gedeelde visie op adviesverlening door Noord-Hollandse omgevingsdiensten

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten richten zich in gezamenlijkheid op het versterken van hun informatie- en kennispositie door onderlinge informatie- en kennisuitwisseling. Dit gebeurt niet alleen ten aanzien van de adviestaak van de omgevingsdiensten, maar ook breder, ten aanzien van de taken vergunningverlening, toezicht en handhaving.

Om zoveel mogelijk belemmeringen te voorkomen in het primaire VTH-proces wordt specialistisch advies van de omgevingsdienst tijdig ingewonnen. In het bijzonder bij ruimtelijk advies kan betrokkenheid van de omgevingsdienst bijdragen aan een beter zicht op de samenhang tussen beleidsopgaven, activiteiten, projecten en functies en kwaliteiten in de fysieke leefomgeving.

Gedeelde werkwijze bij adviesverlening door Noord-Hollandse omgevingsdiensten

Een gedeelde werkwijze voor adviesverlening is op dit moment nog in ontwikkeling (geen formeel document). Voor de beschrijving van de werkwijze bij adviesverlening geldt geen wettelijke verplichting.

Adviesverlening door de OD NHH

De adviestaken zoals uitgevoerd door de OD NHH worden onderscheiden in:

- a. adviesverlening op verzoek van een opdrachtgever,
- b. adviesverlening op initiatief van de omgevingsdienst (proactief),
- c. als onderdeel van reguliere VTH-werkzaamheden

ADVIESVERLENING	
Doel	Adviezen dragen bij aan rechtmatigheid (d.w.z. overeenkomstig hogere wet- en regelgeving) en doelmatigheid (d.w.z. dragen bij aan het behalen van de maatschappelijke opgave en zijn begrijpelijk) van wet- en regelgeving en beleid. Doel is daarbij dat adviezen worden overgenomen.
Indicatoren	<p>Outcome (kwalitatief):</p> <ul style="list-style-type: none"> • de vraag uit de adviesaanvraag wordt daadwerkelijk beantwoord • het advies past binnen het wettelijk kader • de maatschappelijke opgave wordt in acht genomen <p>Output:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aantal responsen vanuit deelnemers dat advies niet wordt overgenomen • aantal afgegeven adviezen per thema
Monitoring	<p>De monitoring van outcome-indicatoren geschiedt door een representatieve steekproef onder de verleende adviezen. Deze vindt elk jaar plaats.</p> <p>Output-indicatoren worden voortdurend actueel gehouden.</p> <p>Rapportage vindt 1 keer per jaar plaats.</p>

Wijze van prioriteren bij adviesverlening

Adviesverlening is in beginsel vraag-gestuurd. Dat betekent dat adviesaanvragen zoveel op volgorde van aanvragen worden behandeld. De OD NHN kan echter een adviesaanvraag met bijzondere relevantie voor de maatschappelijke opgave in een specifiek geval met voorrang oppakken.

Adviesverlening op verzoek van een opdrachtgever

De OD NHN adviseert bij en ondersteunt opdrachten en beleidsvorming van omgevings-, duurzaamheids- of klimaataspecten op verzoek van een opdrachtgever. OD NHN toetst hierbij of wordt voldaan aan wet- en regelgeving, en adviseert over eventuele gevolgen voor de leefomgeving⁸.

⁸ Voor omgevingsaspecten als bodem, externe veiligheid, geluid, geur, licht, luchtkwaliteit, natuur, duurzaamheid, klimaat, circulariteit en energietransitie.

Advies kan daarbij, onder meer, in de volgende vormen worden gegeven:

- Volledigheidstoets op de aangevraagde omgevingsvergunning;
- Advies op basis van een inhoudelijke beoordeling;
- Uitvoerbaarheidstoetsen op ruimtelijk beleid;
- Programma-advies bij doelstellingen, bijvoorbeeld klimaat- en duurzaamheid;
- Omgevingsscan of -analyse voor het omgevingsplan of de omgevingsvisie;
- Concept-beleid en concept-beleidsregels.

Bij de advisering hanteert de OD NHN zoveel mogelijk een integrale benadering. Dat wil zeggen dat bij een adviesvraag over een specifiek onderwerp ook wordt gekeken naar de mogelijke consequenties voor andere relevante (milieu)aspecten. Als de omgevingsdienst constateert dat het verstandig is om de adviesaanvraag meer integraal te behandelen wordt dit na constatering met de aanvrager besproken. Advies ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling is in beginsel altijd integraal.

De omgevingsdienst stimuleert het volledig aanleveren van informatie door de aanvrager/initiatiefnemer, door heldere communicatie over welke gegevens bij de aanvraag moeten worden verstrekt. Indien mogelijk geeft de omgevingsdienst voorafgaand aan de aanvraag een indicatie van de kans op positieve besluitvorming rond de aangevraagde vergunning, functiewijziging en/of bestemmingsplan (wijziging).

Adviesverlening op initiatief van de omgevingsdienst (proactief)

Adviesverlening gebeurt ook in informele zin, zonder dat hiervoor een specifieke opdracht voor wordt gegeven. Denk hierbij aan de volgende situaties:

- **Ter uitvoering van haar signaleringsfunctie richting deelnemers ten aanzien van ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving.** De OD NHN is kennis- en expertis houder op het gebied van wet- en regelgeving en beleid in de fysieke leefomgeving. De deelnemers van de OD NHN zijn voor veel van deze kennis en expertise aangewezen op de omgevingsdienst.
- **Ten behoeve van informatievoorziening over haar taakvelden, relevante wetgeving, beleidsregels en procedures voor de bevoegde gezagen, participanten en derden.** Dit doet OD NHN op eigen initiatief. Ook maakt OD NHN op verzoek beschikbare informatie toegankelijk voor bevoegde gezagen en derden en adviseert hierover. Dit betreft onder meer: bodeminformatie en -loket, omgevingsinformatie, Woo-verzoeken, vragen omtrent wetgeving, vragen omtrent besluiten, het Register Externe Veiligheid (REV) en procedurele informatie.

Adviesverlening en data- en informatiebeheer

Net als bij de uitvoering van taken op het gebied van regulering, toezicht en handhaving is een goede integrale en samenhangende adviesverlening steeds meer afhankelijk van data en de toegankelijkheid daarvan. Veel informatie moet worden opgehaald uit de interne organisatie en ook

toegankelijk worden gepresenteerd bij het advies bijvoorbeeld in de vorm van digitale kaarten. Dataverwerkingssystemen zijn continu in ontwikkeling en de vraag naar steeds weer nieuwe data en hun samenhang groeit sterk met de Omgevingswet en de beleidsopgaven.

Adviesverlening als onderdeel van reguliere VTH-werkzaamheden

Tot slot worden de adviseurs van de OD NHN betrokken ter aanvulling van de expertise van vergunningverleners en toezichhouders. Specifieke kennis van (milieu)thema's en de relaties hiertussen zijn aanwezig bij de adviseurs van de OD NHN daarom worden zij indien nodig geraadpleegd door vergunningverleners en toezichhouders. Daarnaast is het instrumentarium van vergunningverleners en toezichhouders soms te beperkt om de gewenste impact te kunnen maken, en is (aanvullende) betrokkenheid van adviesverlening nodig. Denk bijvoorbeeld aan betrokkenheid bij het vooroverleg: het adviseren van een aanvrager of bevoegd gezag over het opstellen en/of indienen van stukken in aanloop van een besluit.

Bij het onderdeel Focuspunten in paragraaf 2.6 wordt weergegeven op welke focuspunten extra impact kan worden gemaakt door adviesverlening.

3.10 Programmering uitvoerings- en handhavingsstrategie

Programmering vindt plaats door middel van het jaarlijks uitvoeringsplan. Het jaarlijks uitvoeringsplan is gebaseerd op de uitvoerings- en handhavingsstrategie en maakt inzichtelijk welke concrete inzet de OD NHN in het betreffende jaar gaat plegen.

Gedeelde werkwijze voor programmering door Noord-Hollandse omgevingsdiensten

Jaarlijks rapporteren de deelnemers van ieder van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten over de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de beleidsdoelen.

Omgevingsbesluit artikel 13.11, lid 1 en 2, geeft hiervoor de volgende kaders:

- 1. De bestuursorganen, bedoeld in artikel 13.5, rapporteren jaarlijks over de mate waarin uitvoering van het uitvoeringsprogramma heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de doelen, bedoeld in het eerste lid van dat artikel.*
- 2. Naar aanleiding van de in het eerste lid bedoelde rapportage wordt de uitvoerings- en handhavingsstrategie bezien en zo nodig aangepast.*

De uitvoerings- en handhavingsstrategie wordt naar aanleiding van deze bevindingen zo nodig aangepast. De uitvoerings- en handhavingsstrategie wordt, indien nodig tussentijds aangepast.

Ontwikkelagenda

Bijlage 6 weergeeft de onderdelen die de Noord-Hollandse omgevingsdiensten beogen verder te ontwikkelen. Uitwerking van deze onderdelen geeft mogelijk aanleiding tot tussentijdse aanpassing.

3.11 Monitoring

Gezamenlijke outcome-indicatoren van de Noord-Hollandse omgevingsdiensten

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten hebben de ambitie om steeds beter in staat te zijn om de impact van hun werkzaamheden op de realisatie van de beleidsopgaven inzichtelijk te maken. Hiermee kunnen de omgevingsdiensten de gevoerde strategie verantwoorden naar hun deelnemers en het past tevens bij de bedoeling van de Big-8 (zie paragraaf 1.2). Uit monitoring (van de uitvoering) volgt essentiële informatie voor de evaluatie van beleidsdoelen die input geeft voor de visievorming en strategiebepaling voor een volgende bestuurlijke periode.

Er zijn op dit moment nog geen gezamenlijke outcome-indicatoren. De huidige outcome-indicatoren zijn nog per omgevingsdiensten bepaald, met oog op de uitvoering door de desbetreffende omgevingsdiensten van de geldende regionale strategie. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten streven ernaar om in gezamenlijkheid nieuwe outcome-indicatoren te ontwikkelen met het oog op de bijdrage van hun uitvoering aan de (boven-)regionale opgaven.

Monitoring door de OD NHN

De monitoringsindicatoren die de OD NHN hanteert zijn beschreven in de individuele strategieën in deel 3 van deze U&H-strategie.

DEEL 4: ONTWIKKELAGENDA

Door de ontwikkelingen van onder meer de Omgevingswet, het IBP en de Landelijke Vergunningenstrategie, vragen sommige onderdelen van de uitvoerings- en handhavingsstrategie om nadere uitwerking op termijn. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten willen deze onderdelen zo veel mogelijk in gezamenlijkheid verder ontwikkelen. Welke onderdelen dit betreft wordt weergegeven in onderstaande tabel.

	Periode 2024-2028
Fundament voor de U&H-strategie	Update op basis van contextuele ontwikkelingen en praktijkervaring met Omgevingswet
Opgavegerichte problemen en risicoanalyse	Verfijning van de methode van prioritering, op activiteitsniveau.
Maatschappelijke opgave	Minimale aanpassing
Opgave-analyse	Update van gezamenlijke beleidsopgaven die volgen uit bestaand beleid (maatschappelijke behoeften)
Het VTH-instrumentarium	Minimale aanpassing
Regulerings-strategie	Update op basis van praktijkervaring met Omgevingswet, en Landelijke Vergunningenstrategie. Nadere uitwerking van revisievergunning. Mogelijk het uitwerken van een gezamenlijke beleidsregel voor het voorzorgbeginsel.
Nalevingsstrategie	Update op basis van praktijkervaring met Omgevingswet
Adviesverlening	Update op basis van praktijkervaring met Omgevingswet
Monitoring	Bepalen gedeelde outcome-indicatoren voor monitoring.
Beleidsaanpassing en -evaluatie	Minimale aanpassing
Extra	De verschuiving van taakgericht werken naar meer opgavegericht werken, vraagt naar het onderzoeken van de implicaties hiervan op de financierings-systematiek. Dit hangt samen met monitoring (het bepalen van outcome-indicatoren).

Tabel 3: Ontwikkelagenda 2024-2028

Bijlage 1: Begrippenlijst

Basistaken	Omvatten alle in artikel 13.12, Omgevingsbesluit, genoemde werkzaamheden (taken).
Bevoegd gezag	Het bestuursorgaan dat bevoegd is een handhavingsbesluit te nemen of een besluit te nemen op een aanvraag om een omgevingsvergunning.
Deelnemers	De in de omgevingsdiensten deelnemende partijen: gemeenten en de provincie.
IPPC-bedrijven	Grote industriële bedrijven die vallen onder de Richtlijn industriële emissies (2010/75/EU).
Kwaliteitscriteria VTH	Er gelden kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De kwaliteitscriteria voor de kritische massa (deskundigheid en ervaring) zijn verplicht voor VTH-taken van het basistakenpakket van de omgevingsdiensten. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het Interprovinciaal Overleg (IPO) hebben hiertoe een modelverordening opgesteld.
Missie	Het belangrijkste doel van een organisatie.
Naleefgedrag	De mate waarin wet- en regelgeving wordt nageleefd.
Plustaken	Omvatten alle niet in artikel 13.12, Omgevingsbesluit, (impliciet) genoemde werkzaamheden voor vergunningverlening, handhaving en toezicht.
Strategie	Wijze om (met behulp van de ter beschikking staande middelen) gestelde beleidsopgaven en werkdoelen te bereiken.
Uniform	Waarvoor eenheid van beleid en werkwijzen geldt.
Visie	De manier waarop je tegen onderwerpen aankijkt, die vertaald wordt in doelen en ambities en die recht doet aan de missie.
Zorgvuldig	De beoordeling van aanvragen verloopt voorspelbaar, transparant, juridisch juist en achteraf verifieerbaar.

Bijlage 2: Programma's op nationaal niveau, met beleidsopgaven voor de fysieke leefomgeving

Onderstaande lijst weergeeft programma's op nationaal niveau, waarmee de prioriteiten van de Novi nadere specificering krijgen. Deze lijst beoogt niet uitputtend te zijn. Naast programma's worden enkele belangrijke akkoorden schuingedrukt weergegeven.

Prioriteiten Novi	Nationale programma's
Prioriteit 1: Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie	In ieder geval: <ul style="list-style-type: none"> - Deltaprogramma - Nationaal Programma Water 2022-2027 - Programma Integraal Riviermanagement - Programma Noordzee 2022-2027 - Programma Energiehoofdstructuur - Nationale Agenda Laadinfrastructuur - Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (RES) - <i>Klimaatakkoord</i>
Prioriteit 2: Duurzaam economisch groeipotentieel	In ieder geval: <ul style="list-style-type: none"> - Nederland Circulair 2050: Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie - Nationaal Milieuprogramma - Nationaal Programma voor Industriële Clusters (PICLS) - Nationaal Programma Verduurzaming Industrie - <i>Ruimtelijk Strategie Datacenters</i> - <i>Nationaal Tuinbouwakkoord</i>
Prioriteit 3: Sterke en gezonde steden en regio's	In ieder geval: <ul style="list-style-type: none"> - Programma Verstedelijking en Wonen - Programma Bodem en Ondergrond - Programma Gezonde Leefomgeving - <i>Schone luchtakkoord</i> - <i>Erfgoed Deal</i>
Prioriteit 4: Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied	In ieder geval: <ul style="list-style-type: none"> - Nationaal Programma Landelijk Gebied - Programma Natuur - Programma Versterken Biodiversiteit - Nationaal Programma Landbouwbodems - Programma ONS Landschap - <i>Realisatieplan Visie Landbouw, Natuur en Voedsel</i>

Bijlage 3: Programma's op provinciaal niveau, met beleidsopgaven voor de fysieke leefomgeving

Onderwerp	Programma's	Beleid	Focuspunten
Cultuur en erfgoed		- Omgevingsvisie NH2050	- Archeologie - Cultuurlandschap en erfgoed
Economie en werk		- Omgevingsvisie NH2050	- Bedrijventerreinen en kantoren - Circulaire economie - Datacenters
Energie en klimaat	- Programma GO!-NH	- Omgevingsvisie NH2050 - Bouwstenen voor een Adaptieve Uitvoeringsstrategie Energie-Infrastructuur 2020-2024 - Regionale Energiestrategie 1.0 NHN - Regionale Energiestrategie 1.0 NHZ - Energiebesparingsakkoord 2022-2025 - Energievisie NHN - Energievisie NHZ	- Duurzame energie - Mobiliteit - Duurzame infrastructuur - Wonen - Landbouw - Klimaatadaptatie - Industrie - Energienetwerk - Circulaire economie
Gezonde leefomgeving en milieu	- Programma Gezonde Leefomgeving - Programma Tata Steel 2020-2050	- Omgevingsvisie NH2050	- Omgevingsveiligheid - Geur - Afval - ZZS - Luchtkwaliteit - Duurzaam stortbeheer - Geluid
Land- en tuinbouw en visserij	-	- Omgevingsvisie NH2050 - Voedselvisie 'van boer tot bord'	- Kringlooplandbouw (regeneratief & biologisch) - Water- en bodemkwaliteit - Korte ketens-biodiversiteit
Natuur	- Provinciaal Programma Landelijk Gebied - Programma natuurontwikkeling 2020-2024	- Omgevingsvisie NH2050 - Masterplan Biodiversiteit	- Natuurbeheer - Stikstof
Ruimtelijke inrichting	- Programma Metropolitaan	- Omgevingsvisie NH2050	- Landschap - Cultuurhistorie

	Landschap (vanuit MRA)	- Leidraad Landschap en Cultuurhistorie 2018	
Bouwen en wonen		- Omgevingsvisie NH2050 - Masterplan Wonen 2.0 - Woonagenda provincie Noord-Holland 2020-2025 - Woondeal NHN 2030	- Bouwen - Stikstof/ emissies - Grondstoffen circulair en biobased
Toerisme en recreatie		- Omgevingsvisie NH2050 - Visie Recreatie & Toerisme Noord-Holland 2030	
Verkeer en vervoer	- Regionaal mobiliteitsprogramma - Integraal meerjarenprogramma infrastructuur 2023-2030	- Omgevingsvisie NH2050 - Nota Zeehavens Noord-Holland	- Wegennet - Vaarwegen - Luchtvaart
Water en bodem	- Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022 – 2027	- Omgevingsvisie NH2050 - <i>(Concept) Regionale Veenweide Strategie 1.0</i>	- Bodem - Bodemsanering - Aardkundig erfgoed - Ontgroning - Natuurvriendelijke oevers - PFAS

Bijlage 4: Regioanalyse

De volgende documenten zijn geraadpleegd voor de regioanalyse.

Gemeente Alkmaar	<ul style="list-style-type: none"> • Het Alkmaars Coalitieakkoord 2022-2026 • Omgevingsvisie Alkmaar 2040 (5 oktober 2017)
Gemeente Bergen	<ul style="list-style-type: none"> • Notitie Raadsakkoord Bergen 29 september 2022 • Ontwerp omgevingsvisie gemeente Bergen (3 juni 2021)
Gemeente Castricum	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2022-2026 • Omgevingsvisie Gemeente Castricum (oktober 2022)
Gemeente Den Helder	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2022-2026 Samenwerken in vertrouwen, aan vertrouwen • Ontwerp-omgevingsvisie gemeente Den Helder: Koers op een sterke thuishaven (april 2023)
Gemeente Dijk en Waard	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2022-2026 Meedoen in Dijk en Waard. Iedereen doet ertoe • De 9 speerpunten van Langedijk en Heerhugowaard (https://omgevingsvisie.dijkenwaard.nl/visie/de-negen-speerpunten-van-langedijk-en-heerhugowaard)
Gemeente Drechterland	<ul style="list-style-type: none"> • Bestuursakkoord 2022-2026 Samen bouwen aan Drechterland • Bouwstenen voor de omgevingsvisie van Drechterland (oktober 2021) • Circulair Westfriesland Actieagenda 2023-2026
Gemeente Enkhuizen	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2022-2026 Met LEF. Sociaal & Zakelijk Vooruit! Laat Enkhuizen Floreren • Bouwstenen voor de omgevingsvisie van Enkhuizen (oktober 2021) • Circulair Westfriesland Actieagenda 2023-2026
Gemeente Heiloo	<ul style="list-style-type: none"> • Collegeprogramma 2022-2026 Heiloo Natuurlijk! • Voorontwerp Omgevingsvisie Heiloo 2040 (20 december 2021)
Gemeente Hollands Kroon	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2022-2026 Samen bouwen aan vertrouwen • Concept Koersdocument Hollands Kroon (15 april 2022)
Gemeente Hoorn	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2022-2026 Durven. Doen! Dromen • Omgevingsvisie Hoorn (februari 2022) • Circulair Westfriesland Actieagenda 2023-2026
Gemeente Koggenland	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2022-2026 Luisteren, Denken, Durven en Doen, in alle dorpen • Kadervisie Koggenland (19 november 2020) • Circulair Westfriesland Actieagenda 2023-2026
Gemeente Medemblik	<ul style="list-style-type: none"> • pm
Gemeente Opmeer	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2022-2026 De toekomst: een verantwoordelijkheid van ons allemaal • Coalitie programma 2022-2026 Vitaal Opmeer • Toekomstvisie Opmeer 2030 (juli 2021) • Circulair Westfriesland Actieagenda 2023-2026
Gemeente Schagen	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2022-2026 Doorbouwen op een gezond fundament • Omgevingsvisie gemeente Schaven (14 december 2021)
Gemeente Stede Broec	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2022-2026 Samenwerken, Samen leven, Samen ontwikkelen

	<ul style="list-style-type: none"> • Bouwstenen voor de omgevingsvisie van Stede Broec (oktober 2021) • Circulair Westfriesland Actieagenda 2023-2026
Gemeente Texel	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord (3 juni 2022) Bouwen aan vertrouwen, voor een sociaal en duurzaam Texel • Kadernota Omgevingsvisie (augustus 2022)
Provincie Noord-Holland	<ul style="list-style-type: none"> • Coalitieakkoord 2023-2027 Verbindend vooruit! • Omgevingsvisie NH2050 (19 november 2018) • Circulair Westfriesland Actieagenda 2023-2026

CONCEPT

Bijlage 5: Bestuurlijk referentiekader

Het bestuurlijk referentiekader bestaat uit de volgende vijf punten.

1. Opgavegericht en beleidssensitief sturen met maatwerk

Beleid moet doordacht samenhangen met de realisatie in de uitvoeringspraktijk. Andersom geldt hetzelfde. Om deze wederkerigheid tussen beleid en uitvoering te creëren en te borgen, is maatwerk nodig bij de aanpak van situaties die niet “standaard” kunnen worden opgelost door toepassing van vooraf geschreven regels. Dat speelt ook bij de grote maatschappelijke opgaven (zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, water en bodem leidend) omdat daarbij veelal sprake is van complexiteit en samenloop van veel feiten en belangen binnen dezelfde tijd en ruimte. Dat soort omstandigheden versterkt de behoefte aan maatwerk. Deze gezamenlijke uitvoerings- en handhavingsstrategie voorziet erin dat VTH&A-taken opgavegericht en beleidssensitief worden georganiseerd en uitgevoerd met oog voor de belangen in de omgeving.

2. Preventief handelen

Voorkomen is beter dan genezen. Dat betekent dat wordt ingezet op preventie, met als doel de spontane naleving van wet- en regelgeving door burgers, bedrijven en instellingen te vergroten. De inzet van VTH&A is bij voorkeur gericht op het waarmaken van eigen verantwoordelijkheid, maar waar nodig is sprake van interventie en correctie met een intensiteit die proportioneel en effectief is.

3. Informatiegestuurd werken

De uitvoering van het beleid voor de fysieke leefomgeving is informatie-intensief. Er is in toenemende mate sprake van het verzamelen, toetsen, analyseren, uitwisselen en rapporteren van (bovenregionale) data over de fysieke situatie, de belangen die daarmee gemoeid zijn en de technische, financiële en wettelijke kaders, ook met oog voor onzekerheden en nieuwe ontwikkelingen. De omgevingsdiensten voorzien in kennis, kunde en informatie over de fysieke leefomgeving en zij levert vanuit die positie een belangrijke bijdrage aan de correcte toepassing van het omgevingsrecht. Daardoor kan goed onderbouwd worden beoordeeld welke activiteiten en ontwikkelingen mogelijk zijn binnen de relevante juridische, technische en financiële bandbreedtes. De omgevingsdiensten streven ernaar om op basis van haar expertise en databeheer een verbindende partner te zijn.

4. In gelijke situaties gelijkwaardig optreden

De besturen van de omgevingsdiensten zijn eraan gehouden om gelijke situaties zoveel mogelijk gelijk te behandelen, maar ook om oog te hebben voor de bijzonderheden van situaties. Dat lijkt een tegenstrijdige opgave, maar deze eenheid en verscheidenheid is goed te organiseren door onderscheid te maken tussen standaardsituaties, complexe gevallen en unieke opgaven. Tussen deze drie types kan de strategie verschillen terwijl binnen ieder type een uniforme aanpak wordt gevolgd. Het onderscheidend criterium is de dynamiek in de omstandigheden, die relevant is om een geval te onderscheiden van andere gevallen. Het gevolg van de toepassing van typologieën van situaties is dat vergelijkbare situaties zoveel mogelijk op gelijke wijze worden afgehandeld: willekeur en rechtsongelijkheid wordt voorkomen en het proces is voorspelbaar. Tegelijkertijd wordt voldaan aan het vereiste van evenredige belangenafweging in de context van individuele gevallen. Er worden drie typen onderscheiden:

Type 1: Standaardsituaties

Dit type kenmerkt zich door een vooraf programmeerbaar verloop van de beleidscyclus voor een grotere groep van gelijksoortige gevallen. De omgevingsdiensten werken voor de standaardsituaties zoveel mogelijk langs standaardwerkprocessen en procedures. Het is mogelijk om te sturen op het doelbereik, bijvoorbeeld door te werken met controlefrequenties en algemene regels zonder (veel) variatie.

Type 2: Complexe gevallen

Dit type kenmerkt zich door een grilliger verloop van de uitvoering van de beleidscyclus in termen van doelbereik, benodigde inzet van kennis, capaciteiten informatie en invloed van de betrokken stakeholders. De aanpak moet per situatie bekeken worden.

Type 3: Unieke opgaven

Dit type kenmerkt zich door veel maatwerk en intensieve afstemming ten aanzien van de doelen en in te zetten middelen.

5. Samenwerken door afstemming van beleid, taken en bevoegdheden

De competenties zijn in het omgevingsrecht en -beleid verdeeld over meerdere bestuursorganen en uitvoeringsorganisaties: het vereist samenwerking om tot een samenhangende, informatie gestuurde benadering van beleidsopgaven te komen. Maar samenwerking is ook noodzakelijk vanwege het streven naar een effectieve aanpak van situaties, het bevorderen van een gelijk speelveld en om de dienstverlening efficiënt in te richten.

Bijlage 6: Samenwerkingsagenda 2022-2024

De Noord-Hollandse omgevingsdiensten hebben reeds enkele gezamenlijke doelen benoemd, die zijn vervat in de ‘*Samenwerkingsagenda 2022-2024*’. Het betreft de volgende doelen:

- a. *Gezamenlijke U&H-strategie*: Doel is waar mogelijk uniformiteit te krijgen in de preventie-, regulerings- en nalevingsstrategie van de OD NZKG, de ODIJ, de ONDHN en – waar mogelijk – de OFGV. De Noord-Hollandse omgevingsdiensten streven naar een gelijk speelveld waarbij gelijkwaardige situaties gelijkwaardig behandeld worden.
- b. *Een informatiegestuurde/datagedreven uitvoering*: Doel is het versterken van de onderlinge data- en informatie-uitwisseling om te komen tot kennisontwikkeling en kennisdeling.
- c. *Aanpak milieucriminaliteit*: Doel is om als vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten samen te werken in het opsporen en handhaven op crimineel gedrag en ondermijning, zodat de kansen op strafrechtelijke handhaving en vervolging worden vergroot.
- d. *Ketentoezicht afvalstromen*: Doel is om in een keten, die in de gehele provincie relevant is, de afvalstromen in beeld brengen om de circulaire kansen en bedreigende toepassingen/afvoer in beeld te brengen. Specifieke focus ligt hierbij op bodem en asbest.
- e. *Energietransitie*: Doel is om als vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten samen te werken om nieuwe energiebronnen een kans te geven mits daar voldoende ambtelijke capaciteit beschikbaar is.
- f. *Omgevingswet bodemtaken*: Doel is om vanuit het oogpunt van kennis, schaalgrootte, kritieke massa, mogelijke efficiëntie en ter voorkoming van versplintering de uitvoering onder te brengen bij de omgevingsdiensten.
- g. *Stikstof*: Doel is om als omgevingsdiensten elkaars kennispositie te versterken op het onderwerp stikstof.
- h. *Circulaire economie*: Doel is om gemeenten te stimuleren gehoor geven aan de landelijke doelstelling om te komen tot een circulaire economie. Hiertoe nemen de vier omgevingsdiensten deel aan het driemaandelijks overleg met de Provincie Noord-Holland.
- i. *Samenwerking bedrijfsvoering*: Doel is om de huidige samenwerking tussen de Noord-Hollandse omgevingsdiensten voort te zetten en waar mogelijk uit te breiden, op het gebied van: het nieuwe werken, werving en selectie, opleiden, kennis en competentieontwikkeling, en netwerken.

Bijlage 7: Impact op de beleidsopgaven

Om te bepalen in hoeverre de werkzaamheden van de OD NHN impact kunnen maken op de beleidsopgaven wordt de volgende denkwijze gevolgd.

De OD NHN past bij haar vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende werkzaamheden de relevante wetgeving vanuit verschillende themagebieden. Onderstaande tabel weergeeft de relevantie van de belangrijkste themagebieden op de beleidsopgaven uit stap 1 van de risico- en impactanalyse. Hierbij staat 1 voor lage relevantie en 3 voor hoge relevantie.

Thema's	Waarborgen van kwaliteit (OW 1.3, onder a)				Ruimte voor ontwikkeling (OW 1.3, onder b)					
	Veiligheid	Gezondheid	Omgevingskwaliteit	Waarde van natuur	Energie transitie	Landbouw transitie	Woningbouw opgave	Klimaat adaptatie	Vervanging infrastructuur	Circulaire economie
Afvalbeheer en grondstoffen	2	3	2	2	3	3	2	2	2	3
Bodem	2	3	3	2	3	3	2	3	2	2
Energie	1	1	2	1	3	2	2	1	1	1
Externe veiligheid	3	2	2	1	3	2	2	1	1	1
Geluid	1	2	3	2	2	1	2	1	2	1
Geur	1	2	3	1	1	2	2	1	1	1
Licht	1	1	2	2	1	2	1	1	1	1
Lucht	2	2	3	2	2	3	1	2	1	1
Natuur	1	2	3	3	3	3	3	2	2	2
Ondermijning	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2
Verkeer en vervoer	2	2	2	2	3	2	2	2	2	1
Water	2	3	2	3	2	2	1	3	2	2

Vervolgens is per milieubelastende activiteit inzichtelijk gemaakt hoe de themagebieden hier spelen. Dit is weergegeven in onderstaande tabel. **[Opmaak wordt aan gewerkt.]**

Locaties met als meest representatieve kern-MBA:	Omgevingswet	Afvalbeheer en grondstoffen	Bodem	Energie	Externe veiligheid	Geluid	Geur	Licht	Lucht	Natuur	Ondermijning	Verkeer en vervoer	(Afv)Juster
AFDELING 2 ACTIVITEITEN DIE BEDRIJF TAKKEN OVERSTIJGEN													
2.2.1 - Energiepark bij wijk	44,1%	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1
2.2.1 - Steenkoolmijn	32,4%	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1
2.2.2 - Malle kerfboom	32,4%	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2
2.2.3 - Zandwin	32,4%	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.2.4 - Wafelbakerij	48,8%	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
2.2.5 - Wafelbakerij met kantoorruimte, kantoorruimte en woonruimte	57,0%	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
2.2.7 - Opstalruimte voor gas	42,1%	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2
2.2.8 - Opstalruimte voor studeerstoelen en kantoorruimte of werkplek die wordt gebruikt als opstalruimte voor studeerstoelen	32,4%	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.2.8 - Opstalruimte voor studeerstoelen in een gebouw	37,0%	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.2.9 - Opstalruimte, kantoorruimte en woonruimte of werkplek die wordt gebruikt als opstalruimte voor studeerstoelen	19,8%	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.2.10 - Opstalruimte voor studeerstoelen voor middelbaar onderwijs	32,4%	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.2.12 - Opstalruimte voor kantoorruimte, kantoorruimte en woonruimte	32,4%	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.2.13 - Opstalruimte, woonruimte en woonruimte van bedrijfswoning of woonruimte van woonruimte van woonruimte of woonruimte	22,5%	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1
2.2.14 - Opstalruimte van bedrijfswoning of woonruimte van woonruimte van woonruimte van woonruimte	32,4%	1	2	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1
2.2.15 - Verkeer van studeerstoelen anders dan in een openbaar vervoer	32,4%	1	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	2
2.2.17 - Zakenvervoer van studeerstoelen	27,3%	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1
2.2.18 - Opstalruimte voor studeerstoelen	32,4%	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2
AFDELING 3 INDUSTRIËLE EN PRODUCTIE													
3.4.1 - Productie van papier	32,4%	1	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1	2
3.4.2 - Productie van papier en andere producten	32,4%	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3.4.3 - Productie van papier en andere producten	32,4%	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3.4.4 - Productie van papier en andere producten	36,8%	2	2	2	1	2	1	1	2	2	1	1	2
3.4.5 - Productie van papier en andere producten	35,4%	2	2	2	1	2	1	1	1	2	1	1	2
3.4.6 - Productie van papier en andere producten	32,4%	2	2	2	1	2	1	1	2	2	1	1	2
3.4.7 - Productie van papier en andere producten	27,0%	2	2	2	1	1	2	1	2	2	1	1	2
3.4.8 - Productie van papier en andere producten	43,2%	2	2	2	1	2	1	2	2	2	1	2	2
3.4.9 - Productie van papier en andere producten	43,5%	2	2	2	1	2	1	2	2	2	1	1	2
3.4.10 - Productie van papier en andere producten	27,3%	2	2	2	1	1	1	1	2	2	1	1	2
3.4.11 - Productie van papier en andere producten	33,3%	2	2	2	1	2	2	1	2	2	1	1	2
3.4.12 - Productie van papier en andere producten	15,7%	2	2	2	1	2	2	1	2	2	1	1	2
AFDELING 5 AFWAASHEER													
5.1 - Afwasheer van huishoudelijke afval	36,4%	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
5.2 - Afwasheer van huishoudelijke afval	32,4%	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
5.3 - Afwasheer van huishoudelijke afval	32,4%	1	2	2	1	2	2	1	2	2	1	1	2
5.4 - Afwasheer van huishoudelijke afval	32,6%	2	2	2	1	2	2	1	1	2	1	1	2
5.5 - Afwasheer van huishoudelijke afval	32,4%	2	2	2	1	2	2	1	2	2	1	1	2
5.6 - Afwasheer van huishoudelijke afval	45,3%	2	2	2	1	2	2	1	1	1	1	1	2
5.7 - Afwasheer van huishoudelijke afval	32,4%	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	1	2
5.8 - Afwasheer van huishoudelijke afval	32,4%	2	2	2	2	2	2	1	2	2	1	1	2
5.9 - Afwasheer van huishoudelijke afval	29,2%	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	2
AFDELING 6 AGRIËRIË SECTOR													
6.1 - Veehouderij	33,8%	2	2	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1
6.2 - Veehouderij	36,3%	2	2	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2
6.3 - Veehouderij	38,4%	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2
6.4 - Veehouderij	38,3%	2	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1	1
6.5 - Veehouderij	49,9%	2	2	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1
6.6 - Veehouderij	43,9%	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1
6.7 - Veehouderij	32,4%	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2
6.8 - Veehouderij	32,4%	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
AFDELING 7 DIENSTVERLENING, ONDERWIJS EN ZORG													
7.1 - Diensten, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	25,8%	2	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1
7.2 - Diensten, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1
7.3 - Diensten, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1
7.4 - Diensten, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1
7.5 - Diensten, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2
7.6 - Diensten, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
7.7 - Diensten, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
7.8 - Diensten, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
7.9 - Diensten, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	48,3%	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2
7.10 - Diensten, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	2	2	1	1	1	2	1	2	1	1	1	2
AFDELING 8 TRANSPORT, LOGISTIEK EN ONDERSTEUNING DAARVAN													
8.1 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
8.2 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2
8.3 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	2	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2
8.4 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	33,3%	2	2	1	1	2	1	1	2	1	2	1	2
8.5 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8.6 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	29,0%	2	2	1	2	2	1	1	1	2	2	2	2
8.7 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
8.8 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2
8.9 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1	2
8.10 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	41,2%	2	2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	2
8.11 - Transport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	2	2	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1
AFDELING 9 SPORT EN RECREATIE													
9.1 - Sport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	2	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2
9.2 - Sport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	27,3%	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
9.3 - Sport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2
9.4 - Sport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	16,7%	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2
9.5 - Sport, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	61,3%	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1	2
AFDELING 10 HUIZING													
10.1 - Huizing, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij, landbouw, veehouderij	32,4%	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2
Overige milieubelastende activiteiten													
Overige milieubelastende activiteiten (Binnen, veld en veld)	25,8%	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1
Overige milieubelastende activiteiten (Buiten, veld en veld)	44,4%	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2

Door beide inzichten met elkaar te verdisconteren wordt duidelijk met welke milieubelastende activiteiten de OD NHN de meeste impact maken op elk van de beleidsopgaven.

CONCEPT

Bijlage 8: Risico- en impactanalyse

[Onderstaande is nu nog niet goed leesbaar. Wordt aan gewerkt om dit op een slimme manier te weergeven.]

4. VTB(0) naar milieubelastende activiteiten (MBA-)												
Locatie met alle mogelijke activiteiten naar MBA:	Kans op overleving	Waarschijnlijkheid van kwaliteits- (QW 4.3, onder a)					Risico van verontreiniging (QW 4.3, onder b)					Risico score Kans op overleving (kolom C) + Effectbelasting (kolom H)
		Veiligheid	Gezondheid	Omgiftingschade	Waarde van natuur	Opstroom beschermen	Energie transitie	Landbouw transitie	Woningbouw opgave	Klimaat adaptatie	Vereniging infrastructuur	
AFDELING 3.2 ACTIVITEITEN DIE BEDRIJFSTAKKEN OVERSTIJGEN												
3.2.0 - Energiegebruik bij gebouwen	0,44	24	27	40	32	123						54,2
3.2.1 - Stofwisselactiviteit	0,32	27	30	43	35	135						43,7
3.2.2 - Milieu kwaliteit	0,32	43	43	56	40	182						59,0
3.2.3 - Zwaarte	0,32	24	24	24	24	96						31,1
3.2.4 - Windstok	0,47	47	43	69	53	212						98,3
3.2.5 - Kwaliteitsactiviteit met kwaliteits-, kwaliteitsactiviteit of -activiteit	0,57	38	34	49	33	151						88,3
3.2.6 - Opstalgebied naar gebouw	0,42	53	38	43	30	164						69,3
3.2.7 - Opstalgebied naar activiteiten en landbouw of verpakking die wordt gebruikt als	0,32	46	61	56	38	201						65,1
3.2.8 - Opstaan van graszijdige slafften in verpakking	0,37	58	63	58	35	214						79,3
3.2.9 - Opstaan, herenpakken en herenpakken van een reeks of parallelle activiteiten	0,20	50	35	35	27	147						29,1
3.2.10 - Opstaan van onafgemaakte slafften naar nieuw gebruik	0,32	47	32	32	24	135						43,7
3.2.11 - Opstaan van vaste minerale aanpakende activiteiten	0,32	35	35	35	27	132						42,8
3.2.12 - Opstaan, meppen, uitbreiden van activiteiten van bedrijfsactiviteit of graszijdige slafften	0,23	46	64	59	38	207						46,7
3.2.13 - Op of in de bodem hergebruik van bedrijfsactiviteiten of graszijdige slafften	0,32	62	108	93	77	340						110,2
3.2.14 - Verkeersaanpakende activiteiten anders dan in een openbaar gebied	0,32	75	96	114	65	350						113,4
3.2.15 - Zwaarte van activiteiten van openbaar gebied of afgevoerd afval	0,27	46	77	77	61	241						71,2
3.2.16 - Op of in de bodem hergebruik van activiteiten	0,32	33	59	69	61	222						71,8
AFDELING 3.4 HUISSECTOR EN INDUSTRIE												
3.4.1 - Drinkwaterbedrijf	0,32	33	51	49	46	179						58,0
3.4.2 - Bekleding, repareren van meubelen en auto's	0,32	47	32	35	24	138						44,7
3.4.3 - Bedrijfsactiviteit met graszijdige slafften	0,32	47	32	32	24	135						43,2
3.4.4 - Metaalproductieindustrie	0,37	36	57	65	52	210						77,2
3.4.5 - Minerale productie industrie	0,38	33	54	57	49	193						68,3
3.4.6 - Chemische productie industrie	0,32	77	106	119	80	382						123,8
3.4.7 - Papierindustrie, houtindustrie, textielindustrie en leerindustrie	0,27	36	57	65	49	207						56,0
3.4.8 - Verpakkingindustrie	0,43	47	63	76	52	238						102,8
3.4.9 - Rubberindustrie en kunststofindustrie	0,44	36	57	65	49	207						90,1
3.4.10 - Grafische industrie	0,27	36	54	57	49	196						53,5
3.4.11 - Textielindustrie	0,39	36	60	70	52	218						85,7
3.4.12 - Andere industrie	0,19	36	60	73	52	221						41,3
AFDELING 3.5 AFVALDENEER												
3.5.1 - Afvalverwerking van huishoudelijke afval	0,32	51	89	74	59	273						99,2
3.5.2 - Kringsluitingsbedrijf van bedrijf naar openbare of openbare productie	0,32	30	40	30	25	135						43,7
3.5.3 - Rubber- en kunststofverpakking	0,32	41	75	78	57	251						81,3
3.5.4 - Metaalverpakking	0,33	49	83	81	65	278						90,7
3.5.5 - Kringsluitingsbedrijf van papier, karton, textiel, glas, hout of metaal	0,32	36	60	73	52	221						71,6
3.5.6 - Milieudienst	0,45	36	57	57	44	194						87,9
3.5.7 - Zwaarte van activiteiten van werk	0,32	46	72	65	61	244						79,1
3.5.8 - Grondwerk van grondvervalsbedrijf	0,32	59	98	96	77	330						106,9
3.5.9 - Verpakken van bedrijfsactiviteiten of graszijdige slafften	0,24	77	96	124	80	377						110,1
AFDELING 3.6 AGRARISCHE SECTOR												
3.6.1 - Verkeersactiviteit	0,33	36	57	77	44	214						70,7
3.6.2 - Glasindustrie	0,37	39	57	73	60	229						84,5
3.6.3 - Telen van graszijdige slafften in de openlucht	0,38	30	43	43	38	154						59,2
3.6.4 - Telen van graszijdige slafften in een gebouw	0,38	36	52	68	50	206						79,0
3.6.5 - Agrarische landbouw	0,50	30	46	51	41	168						83,3
3.6.6 - Landbouwactiviteit met bedrijf	0,44	30	43	43	33	149						65,5
3.6.7 - Bedrijf naar telen van planten van waterplanten of waterdieren	0,32	30	43	43	43	159						51,5
3.6.8 - Bedrijf naar waterkwaliteit	0,32	54	80	85	54	273						89,5
AFDELING 3.7 DIENSTVERLENING, ONDERWIJS EN ZORG												
3.7.1 - Bedrijf, installatiebedrijf, grondwerkbedrijf, waterwerkbedrijf, waterwerken	0,26	30	38	43	33	144						37,1
3.7.2 - Chemische industrie	0,32	46	69	57	61	233						75,5
3.7.3 - Cosmetica	0,32	30	41	54	38	163						52,8
3.7.4 - Laboratorium	0,32	35	55	38	40	163						54,2
3.7.5 - Onderhoud van de openbare ruimte	0,32	33	51	46	41	171						55,2
3.7.6 - Repareren van auto's van kwaliteitsgerichte activiteiten	0,32	30	43	43	33	149						48,3
3.7.7 - Zwaarte	0,48	46	64	57	51	218						105,4
3.7.8 - Verpakking naar het oefenen van bedrijfsactiviteiten	0,32	44	57	57	41	199						64,5
AFDELING 3.8 TRANSPORT, LOGISTIEK EN ONDERSTEUNING DAARVAN												
3.8.1 - Bekleding van bedrijf	0,32	30	40	35	30	135						43,7
3.8.2 - Bedrijfsactiviteit van landbouwbedrijf	0,32	72	95	95	62	314						101,7
3.8.3 - Bekleding van andere landbouwactiviteit naar werk	0,32	72	95	95	72	324						105,0
3.8.4 - Gebruik van landbouwactiviteit, landbouwactiviteit, openbare ruimte	0,33	47	60	60	47	214						70,8
3.8.5 - Metaalverpakking	0,32	30	40	35	30	135						43,7
3.8.6 - Opstaan van landbouwbedrijf, grondwerk of landbouwactiviteit	0,29	44	55	58	52	209						60,7
3.8.7 - Onderhoud van landbouwactiviteit naar auto's, auto's, auto's	0,32	33	51	46	41	171						55,2
3.8.8 - Onderhoud van landbouwactiviteit naar auto's, auto's, auto's	0,32	33	51	46	41	171						55,2
3.8.9 - Spoorwagendienst	0,32	38	46	46	38	168						54,2
3.8.10 - Tackelactiviteit	0,41	67	80	80	49	276						113,6
3.8.11 - Risico van opstalgebied, verpakking, activiteiten van activiteiten naar graszijdige slafften	0,32	64	74	59	56	253						82,0
AFDELING 3.9 SPORT EN RECREATIE												
3.9.1 - Belasting van belasting, auto van auto's, auto's van auto's	0,32	30	51	81	61	223						72,3
3.9.2 - Jachtactiviteit	0,27	30	43	38	43	154						42,0
3.9.3 - Sportactiviteit	0,32	32	38	58	40	168						54,4
3.9.4 - Sportactiviteit van auto's	0,17	35	38	46	40	159						26,5
3.9.5 - Zwaarte	0,52	38	46	54	43	181						94,0
AFDELING 3.10 MIJNDOEL												
3.10.1 - Mijndoel	0,32	46	66	59	43	214						69,3
Omgang met activiteiten van landbouw												
Omgang met activiteiten van landbouw (Binnen, open en openbaar)												
Energie van landbouwactiviteit												
Energie van landbouwactiviteit												

		Vaarborgen van kwaliteit (OV 1.3, onder a)				
		Veiligheid	Gezondheid	gevangskwaarde van na	Prioritering	
4. Vegen en vaarwegen						
Belemmering vaarweg (losdrijvende en/of gezonken objecten)		☆	NVT	☆	☆	1
Diepgang vaartuigen		☆	NVT	☆	☆	2
Snelheid vaartuigen		☆	NVT	☆	☆	2
Onjuist aangemeerde vaartuigen		☆	NVT	☆	☆	3
Aanmeertijden wachtplaatsen vaartuigen		☆	NVT	☆	☆	4
Illegale bouwwerken en ligplaatsen		☆	NVT	☆	☆	4
5. Zwemwater						
		Veiligheid	Gezondheid	gevangskwaarde van na	Prioritering	
Vrij toegankelijke buitenlocaties (D-buitengelegenheden)		☆	☆	☆	☆	1
Buitenlocatie met bedrijfsmatige exploitatie en actief toezicht (C-buitengelegenheden)		☆	☆	☆	☆	2
Publiekelijk toegankelijke binnenbaden (A-binnenbaden)		☆	☆	☆	NVT	3
Medische baden (M-binnenbaden)		☆	☆	☆	NVT	3
Besloten binnenbaden (B-binnenbaden)		☆	☆	☆	NVT	4
Sauna's, erotische inrichtingen (S-binnenbaden)		☆	☆	☆	NVT	5
Verzwarende factoren zijn:						
	* Aerosolvormige punten (spuiten/sproeien/jets)					
	* Aanwezigheid van openingen onder water					
	* Aanwezigheid van een kwetsbare doelgroep					
6. Jacht, beheer en schadebestrijding						
		Veiligheid	Gezondheid	gevangskwaarde van na	Prioritering	
Doden en vangen van dieren in of in nabijheid van de bebouwde kom		NVT	NVT	☆	☆	1
Het onnodig laten lijden van dieren		NVT	NVT	☆	☆	1
Doden en vangen van dieren in het buitengebied		NVT	NVT	☆	☆	2
Vernielen of beschadigen van nesten, rust-/verblijfplaatsen en eieren		NVT	NVT	☆	☆	3
Het verstoren van dieren		NVT	NVT	☆	☆	4
Het uitzetten van dieren		NVT	NVT	☆	☆	5
7. Gebieden en Houtopstanden						
		Veiligheid	Gezondheid	gevangskwaarde van na	Prioritering	
Kap- en herplantwerkzaamheden		NVT	NVT	☆	☆	1
Werkzaamheden in een N2000-gebied		NVT	NVT	☆	☆	1
Evenementen in een N2000 gebied		NVT	NVT	☆	☆	2
Exotenbestrijding in een N2000-gebied		NVT	NVT	☆	☆	2
Maaierwerkzaamheden in N2000 gebied		NVT	NVT	☆	☆	3
Recreatie in N2000 gebied		NVT	NVT	☆	☆	3
8. Ruimtelijke ingrepen						
		Veiligheid	Gezondheid	gevangskwaarde van na	Prioritering	
Grootschalig doden van dieren		NVT	NVT	☆	☆	1
Grootschalig vernielen of beschadigen van nesten, rust-/verblijfplaatsen en eieren		NVT	NVT	☆	☆	2
Kleinschalig doden van dieren		NVT	NVT	☆	☆	3
Grootschalig verstoren van dieren		NVT	NVT	☆	☆	3
Kleinschalig vernielen of beschadigen van nesten, rust-/verblijfplaatsen en eieren		NVT	NVT	☆	☆	4
Kleinschalig verstoren van dieren		NVT	NVT	☆	☆	5
Verzwarende factoren zijn:						
	* Staat van instandhouding					
9. Stikstof						
		Veiligheid	Gezondheid	gevangskwaarde van na	Prioritering	
Industrie		NVT	NVT	☆	☆	1
Bouw- en infra		NVT	NVT	☆	☆	1
Agrarische bedrijven		NVT	NVT	☆	☆	2
Evenementen		NVT	NVT	☆	☆	3
Verzwarende factoren zijn:						
	* Piekbelaster					

Bijlage 9: Nationale Digitale tweeling infrastructuur, paragraaf 1.1

Onderstaande tekst is een weergave van paragraaf 1.1 uit het *Investeringsvoorstel voor de nationale digitale tweeling infrastructuur* (2021) van het Geoinformatie-beraad.

1.1 Maatschappelijke opgaven

Ons land staat voor grote opgaven. Dat blijkt uit onderzoek door adviesraden, denktanks en ambtelijke werkgroepen, zoals de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur, de Brede Maatschappelijke Heroverwegingen, en wetenschappelijke bureaus (in opdracht) van politieke partijen.

Over grote vraagstukken is de afgelopen jaren de samenleving breed bevraagd, zoals rond het Klimaatakkoord en de Nationale Omgevingsvisie.

Wij hebben de onderzoeken en rapporten over de maatschappelijke opgaven die een relatie hebben met de fysieke leefomgeving bestudeerd. Daarnaast zijn interviews gehouden met diverse bestuurders. Daaruit komen vijf thema's naar voren: klimaat, energie, woningen, infrastructuur van wegen en waterwegen, en de landbouw. Deze hebben allen impact op onze leefomgeving.

Daarnaast zijn er opgaven die afhankelijk zijn van de leefomgeving, zoals economische ontwikkeling, duurzame leefomgeving, samenwerken binnen de overheid, Nationale veiligheid en de COVID-problematiek.

Veel opgaven leggen – soms ingrijpende en conflicterende - claims op de leefomgeving. Zo is er bijvoorbeeld circa 300 km² nodig om de woningbehoefte te adresseren. Dat er een wens is om alle opgaven op te pakken maakt het des te uitdagender. Een prioriteitstelling is niet goed mogelijk vanwege de verwevenheid van de opgaven. Daar komt bij dat deze een grote impact hebben op het leven van alle burgers.

Voor bestuurders verantwoordelijk voor ruimtelijke ordening is het essentieel om de ruimtelijke en maatschappelijke consequenties van alle opgaven in hun regio in kaart te brengen. Daarvoor is een instrumentarium dat voldoet aan de eisen van deze tijd noodzakelijk. Dit instrumentarium moet participatie faciliteren en de gewenste oplossingen en hun consequenties visueel inzichtelijk maken.

Klimaat

Klimaatverandering heeft grote impact op onze ruimte. Dat geldt zowel voor klimaatmitigatie als klimaatadaptatie. De afspraak in Parijs om de mondiale temperatuurstijging tot 2050 te beperken tot 2 graden en te streven naar 1,5 graad betekent dat ook ons land haar bijdrage moet leveren. Waar klimaatverandering tot voor kort een 'ver van mijn bed' show was, zien we nu al de gevolgen, zoals het vaker optreden van weerextremen. De consequentie is dat ingrijpende maatregelen nodig zijn.

De Rijksoverheid heeft haar doelen, maatregelen en opvolging daarvan, vastgelegd in de Klimaatwet en het Klimaatplan '21-'30. De implementatie daarvan wordt gevolgd via monitoring. De maatregelen die worden genomen staan niet alleen onder (neerwaartse en opwaartse) druk van alle belanghebbenden, maar ook vanuit de instituties. Het pad naar de doelen van het Parijsakkoord wordt, met name, door de Europese Green Deal beïnvloed en dat heeft ook in Nederland repercussies.

Dynamiek is er ook vanuit de technologie: ontwikkelingen noodzaken tot het voortdurend

her modelleren van energiescenario's wat leidt tot nieuwe inzichten. De gevolgen van klimaatverandering komen in vrijwel alle opgaven terug. Bijvoorbeeld door het tegengaan van klimaatverandering door minder CO₂-uitstoot dankzij de energietransitie, verduurzaming van de woningvoorraad en maatregelen in de landbouw. Het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie adresseert dat. Maar ook door rekening te houden met wateroverlast en hittestress in de woningopgave en in de vervangingsopgave voor infrastructuur. Klimaatbeleid is niet optioneel, maar urgent en afdwingbaar. De Urgenda-zaak toont aan dat de overheid moet handelen, anders grijpt de rechter in.

Energie

Energie is een primaire behoefte, die betrouwbaar, betaalbaar, veilig en schoon moet worden. Het Klimaatakkoord stelt hoge eisen aan het energiesysteem voor de toekomst: een vermindering van de CO₂-uitstoot met 95% ten opzichte van 1990 is een immense opgave.

Er moeten grote stappen worden gezet op het gebied van besparing, duurzamen productie, aardgasvrij maken warmtevoorziening, elektrificeren van de industrie en het fossielvrij maken van mobiliteit. De energienet-infrastructuur moet al die veranderingen accommoderen, zodat energie schoon, betrouwbaar, betaalbaar en veilig wordt.

Een duurzaam energiesysteem kent een groter ruimtebeslag en heeft daarmee impact op de fysieke ruimte, zowel op zee als op land, zowel bovengronds (windmolenparken en zonneweides) als ondergronds (warmte- en koude buffers en geothermie). Dat beperkt ontwikkelingen in landbouw en natuur en in de woningopgave die veel ruimte vergen. Bij energietransitie komt veel tezamen op regionaal en lokaal niveau. Dáár vind je de impact op de leefomgeving van duurzame opwek tot en met warmtetransitie. Creativiteit om deze opgaven te combineren met andere opgaven (koppelkansen) is nodig. Het aantal betrokkenen is groot: de vele (stakeholders) tafels bij de totstandkoming van het landelijk Klimaatakkoord zijn ook betrokken bij de regionale besluitvorming in de RES-sen.

Landbouw en natuur

Landbouw, tuinbouw en veeteelt staan voor veranderingen onder invloed van de stikstofproblematiek, het vinden van evenwicht tussen economie, landschap en natuur, biodiversiteit en de behoefte van een gezonde leefomgeving.

De innovatie en veranderingen in de voedselketen, zoals het gebruik van meer duurzame grondstoffen, een diervriendelijker veeteelt en het streven naar circulariteit spelen mee aan de productiezijde. Hierbij moeten ook de consequenties van klimaatverandering en energietransitie (windparken, zonneweides), het dilemma van productie intensiteit versus bodemdaling in de veenweidegebieden, de behoefte aan waterveiligheid en het waarborgen van schoon drinkwater in acht worden genomen.

De aandacht hiervoor bij beleidsmakers blijkt o.a. uit het inzetten op kringlooplandbouw. Maar oplossingen voor de lange termijn zijn moeilijk aangezien de economische vitaliteit van de sector op korte termijn leidend in het denken is. In het landelijk gebied komt veel samen en ontstaat de druk vanuit de verschillende opgaven. Bovendien verschilt de situatie per regio. Niet alleen qua leefomgeving, maar ook qua identiteit en configuratie van belangen. Juist op dat regionale niveau worden door vele partijen claims op de ruimte gelegd.

De rechter heeft met haar uitspraken over stikstof en PFAS de overheid gedwongen in te grijpen. Ook op dit punt is er dus urgentie en kan de overheid niet achteroverleunen, maar moet ingrijpen en inzetten op de transitie naar evenwicht tussen landbouw en natuur.

Woningen

De woningvoorraad sluit niet aan bij de woningbehoefte. In verschillende levensfasen en gezinssituaties is de behoefte verschillend. Het gaat hierbij om zowel de kwaliteit van de woning als die van de woonomgeving: een woning moet op maat zijn, gezond, duurzaam, redelijk geprijsd, goed bereikbaar en een woonomgeving kennen die prettig en leefbaar is.

Om aan deze behoefte tegemoet te komen is groei en aanpassing van de woningvoorraad noodzakelijk. Tot 2030 moeten er mogelijk 1 miljoen woningen worden bijgebouwd. Naast vergroting van de voorraad is er ook de opgave om de bestaande voorraad aan te passen. Deze moet immers in 2050 CO₂-arm zijn. Bovendien hebben veel regio's te kampen met specifieke problemen ten gevolge van krimp en vergrijzing die om regio specifieke oplossingen vragen.

Ook de woningopgave vraagt dus om een integrale visie. Er ligt er wederom een relatie met de andere opgaven en domeinen. Zo vraagt de klimaatverandering om hittebestendige leefomgevingen en ruimte voor waterberging, en strijdt de energietransitie met de woningbouw om benutting van de openbare ruimte. De effecten van deze opgave varieert sterk van karakter over het land, want stedelijke gebieden maken een andere ontwikkeling door dan de landelijke.

Infrastructuur: wegen, water

Veel boven- en ondergrondse bouwwerken in weg- en waterbouw zijn tot stand gekomen in de jaren zestig en zeventig. Daar is inmiddels sprake van achterstallig onderhoud wat een enorme opgave inhoudt voor de komende jaren.

Tegelijkertijd levert vervanging kansen op: veel infrastructuur bevat sensoren, waardoor monitoring efficiënter wordt en de meetresultaten ook voor andere doeleinden ingezet kunnen worden. In ons dichtbevolkte land heeft het al dan niet uitvoeren van onderhoud en vernieuwing grote maatschappelijke consequenties. Denk aan het belang van mobiliteit, de bereikbaarheid van steden en landelijke gebieden, de consequenties voor economie en leefomgeving, de gevolgen van klimaatverandering en de mogelijkheden om de infrastructuur te verbinden met de uitdagingen van de energietransitie. Ook speelt mee dat de doorlooptijd van grote projecten vele jaren kan duren (zie Noord-Zuidlijn en Zuiderzeespoorlijn).

Besluitvormingsprocessen zijn ingewikkeld doordat vervanging en inrichting van de infrastructuur plaats vindt in een leefomgeving die al wordt uitgedaagd door veel andere opgaven waar een breed scala aan stakeholders betrokken zijn.

Samen tot stand brengen van de uitvoerings- en handhavingsstrategie

Uitgangspunt: waarborgen kwaliteit leefomgeving

Wettelijke grondslag, mede gebaseerd op de omgevingswet

Gemeenteraadsleden 16 gemeenten & Provinciale Staten

- Worden geïnformeerd
- Worden bevroegd

Algemeen bestuur & Dagelijks bestuur

- Geven laatste feedback

Colleges van B&W en GS

- Besluiten

Hoe gaat de OD NHN het **instrumentarium** inzetten voor het ontwikkelen van de **maatschappelijke opgaven?**

- Vergunningsverlening
- Toezicht
- Handhaving
- Advies
- Jaarlijks-uitvoeringsprogramma

uitvoerings- & handhavingsstrategie

OD NZKG, ODIJ, OFGV & OD NHN

- Zorgen voor bouwstenen

Medewerkers OD & Dagelijks bestuur OD

- Doen onderzoek
- Schrijven mee

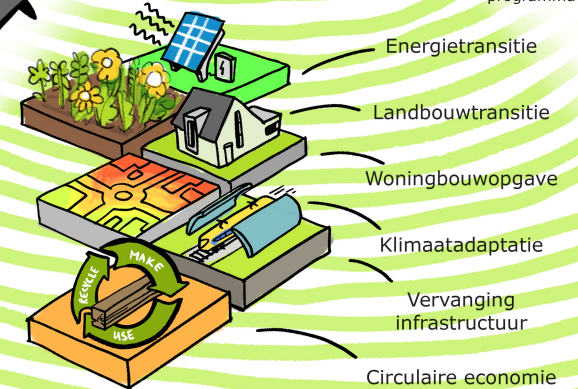

AOGP-leden

- Adviseren
- Worden bevroegd
- Denken mee

Algemeen bestuur & Dagelijks bestuur

- Uiten vragen en zorgen
- Geven feedback
- Ordenen prioriteiten

Actiepuntenlijst OD NHN vergadering Algemeen Bestuur 13 september 2023

Agendapunt	Verantwoordelijken	Deadline	Status	
9 Rondvraag				
589.	Doorloop vergunningen / ziekteverzuim	● Foppe, Q.M.	25-10-2023	■ Openstaand
<i>Toelichting actiepunt</i> Het DB zegt toe dit op de agenda van het volgende AB op te nemen.				

Besluitenlijst OD NHN vergadering Algemeen Bestuur

Datum 13-09-2023
Tijd 10:00 - 12:00
Locatie Kantoor ODNHN
Voorzitter L.Hj. Voskuil

3 Bedrijfsvoering (portefeuille M. Versluis)

3.1 AB Besluit begroting 2024, DB Besluit gemotiveerde reactie Zienswijzen en Begroting 2024 - toegevoegd na DB 0609

Besluit:

Het AB stemt unaniem in met de begroting 2024.

Verslag OD NHN vergadering Algemeen Bestuur

Datum	13-09-2023
Tijd	10:00 - 12:00
Locatie	Kantoor ODNHN
Voorzitter	L.Hj. Voskuil
Toelichting	Bijgevoegd ontvangt u de vergaderstukken voor het AB van 13 september met de toegezegd nazending op 6 september na de DB-vergadering. 24/08 Zienswijzen Texel vervangen (kleiner bestand)

1 Algemeen

Afgemeld: J. Beemsterboer (PNH), R. Vennik (Heiloo).
Voor Stede Broec wordt N. Slagter vervangen door M. Krijger.

Aanwezig: L. Voskuil (voorz.), P. Baïs (Den Helder), H. Heddes (Schagen), Chr. Peetoom (Alkmaar), A. Helling (Hoorn), V. Brouwer (Castricum), N. Langendijk (Dijk en Waard), M. ten Have (Drechterland), M. Krijger (Stede Broec), J. Broeders (Medemblik), H. ter Veen (Opmeer), R. Kieft (Texel), R. van Dolder (Koggenland), J. Franx (Enkhuizen), M. Versluis (Hollands Kroon) en namens de ODNHN: Q. Foppe en D. van der Kolk.

Opening en vaststelling agenda

L. Voskuil opent de vergadering. Er is bij opening onvoldoende quorum aanwezig, de opening wordt met een kwartier opgeschort, waarna er voldoende quorum aanwezig is. L. Voskuil heet aanwezigen van harte welkom, de eerste keer voor hem om dit mooie gremium voor te zitten, iets waar hij erg naar heeft uitgekeken, niet alleen vanwege spannende ontwikkelingen, maar ook vanwege het mooie van dit gremium: besturen van ons allemaal, zelfbestuur.

Aanwezig aantal stemmen: 68, dat betekent een rechtsgeldige vergadering. Vervanger vanuit Stede Broec is dhr. Krijger, hartelijk welkom, fijn dat u er bent!

Agenda:

J. Franx, algemeen: gaan we het vaker meemaken dat gedeputeerde afwezig is?

L. Voskuil: het is zeker een zorg gezien de stemverhouding en de besluiten die we moeten gaan nemen. We brengen de boodschap over aan het college van GS.

De agenda is ongewijzigd vastgesteld.

1.b Mededelingen en ingekomen stukken

R. Kieft: moet om 11.15 uur de vergadering verlaten.

1.b.1 Aanbiedingsbrief Regietafel concept kaderstellend besluit (juli 2023)

Het AB neemt de brief zonder opmerkingen voor kennisgeving aan.

1.b.2 LUSTRUM OD NHN 18 oktober 2023 15.00 - 18.00 uur - aanmelden kan tot 28 september 2023 via link in de uitnodiging

2 Bestuurlijk en werkgeverschap - WSGO (portefeuille L.Hj. Voskuil)

2.1 AB Memo brief Staatssecretaris Toetsingskader Robuuste Omgevingsdiensten - toegevoegd na DB 0609

Q. Foppe: de beantwoording van de brief is in concept ambtelijk gedeeld. Twee startcriteria, de basistaken en mandatering, zijn geregeld, maar de aanvullende criteria staan geen van alle op groen maar op groen/oranje en oranje. De kwaliteit van de dienstverlening van de OD is geen probleem, maar het gaat dan ook over de stevigheid van de organisatie en mee kunnen bewegen met de opgaven die ons te wachten staan. Het proces: op 1 oktober moeten wij de vragenlijst inleveren en daarna een proces met u en ambtelijk opdrachtgevers om te komen tot een plan van aanpak om over 2,5 jaar wel aan de criteria te voldoen. Niet voldoen aan de zes criteria betekent dat er keuzes gemaakt zullen moeten worden.

Vragen/opmerkingen en antwoorden:

- E. Briët: hoe worden wij als gremium erbij betrokken?

Q. Foppe: we kunnen elk AB even stilstaan bij de stand van zaken.

2.1.a **brief ministerie I&W AB OD Noord-Holland Noord Robuuste Omgevingsdiensten: Verzoek toetsing 17/07, met Eindnotitie robuuste omgevingsdiensten 15/06**

2.2 **AB Memo Visitatie en Zelfevaluatie 2023 - toegevoegd na DB 0609**
2.2.a **Visitatierapport en Zelfevaluatie OD NHN 2023**

L. Voskuil: compliment aan de medewerkers gezien de opmerking over de kwaliteit en gedrevenheid van hen. Tegelijk staan er een aantal aandachtspunten in zoals draagvlak creëren voor de OD.

Vragen/opmerkingen en antwoorden:

- M. Versluis als AB-lid: de voortgang van de aanbevelingen waar aan gewerkt wordt graag terugkoppelen in dit gremium.
- Petra Baïs: verzoek om een presentatie aan de Noordkop.

3 **Bedrijfsvoering (portefeuille M. Versluis)**

3.1 **AB Besluit begroting 2024, DB Besluit gemotiveerde reactie Zienswijzen en Begroting 2024 - toegevoegd na DB 0609**

M. Versluis: is het AB tevreden over de begroting en de reactie van het DB op de zienswijzen?

Vragen/opmerkingen en antwoorden:

- M. ten Have: mede namens Enkhuizen en Stede Broec: we missen een gemotiveerde reactie van het DB op de genoemde taakstelling, deze willen we graag alsnog krijgen.
 - M. Versluis: met een taakstelling moeten we als AB instemmen. Als het AB dat wil steunen, moet de organisatie onderzoeken hoe die taakstelling tot stand moet worden gebracht. Je kunt als gemeente ook taken terugnemen, dat helpt echter niet verder voor de begroting 2024; er zit een proces aan vast. De OD zal vermoedelijk consequenties aangeven. Als AB-lid wil hij voorstellen om nog eens kritisch te kijken.
 - E. Briët: de directeur heeft het beste zicht of er sprake is van lucht vinden of lucht fietsen, bij lucht fietsen liever andere dingen gaan doen. M.a.w.: is dat zinvol?
 - Q. Foppe: voor de vraag of de organisatie effectief en doelmatig werkt, is er het proces rond de robuustheidscriteria. Hij verwacht dat dit proces zal uitwijzen dat er dingen beter en slimmer georganiseerd kunnen worden, anderzijds verwacht hij ook implementaties die mogelijk zelfs tot een verhoging van de bijdrage gaan leiden. Als u als deelnemer naast de structurele taken ook incidentele taken afneemt, kunt u die laatste wellicht terugnemen. Dat kunt u in uw UP-gesprek bespreken.
 - J. Franx: graag d.m.v. een toevoeging aan de reactie van het DB aangeven of een taakstelling mogelijk is.
 - Chr. Peetoom: graag daarbij de consequenties opnemen als er taken worden teruggenomen, niet alleen extra kosten noemen maar een keuzemogelijkheid meegeven. Keuze goed motiveren met alternatieven.
 - P. Baïs: zal er n.a.v. het proces robuustheidscriteria een stijging zijn in de kosten van de basistaken?
 - Q. Foppe: een aantal elementen zitten in de basistaken, bijv. innovatiebudgetten, die hebben we niet en moeten we verplicht opnemen. In pijler 1, de financiële grondslag, voorheen 'normfinanciering', wordt gepoogd een uniforme grondslag te formuleren, hij weet niet wat dit gaat betekenen voor de opbouw van onze begroting.
 - V. Brouwer: de basistaken worden breder, het wordt duurder maar er komt ook meer bij.
 - A. Helling: het plaatje is nu nog lastig te kwantificeren maar de kans dat het goedkoper wordt, is heel klein. Een lastig verzoek vanuit SED terwijl er nog zoveel onzekerheden zijn en er interregionaal nog stevige gesprekken zullen plaatsvinden. De echte discussie gaat nog komen, het kan alle kanten op gaan. We hebben de opdracht om de organisatie te versterken, dat betekent investeren. Kijken of we het kunnen oplossen door slimmer te organiseren is sowieso een verkenning die we moeten doen, waarna we erop terugkomen wat dat oplevert.
- L. Voskuil: het proces rond de robuustheidscriteria om te komen tot een robuuste organisatie gaat ingevuld worden, daar komt een vraag naar verhoging/verlaging van de financiële bijdrage uit voort.

Het AB stemt unaniem in met de begroting 2024.

3.1.a Zienswijzen deelnemers Begroting 2024

Besproken.

4 Veiligheid (portefeuille R. Vennik)

Geen bijzonderheden.

5 Duurzaam- en gezondheid (portefeuille A.Helling)

A. Helling: procesmededeling/actualiteit: de uitspraak van de Raad van State over de spouwisolatie i.r.t. wet Natuurbescherming (vleermuizen in de spouw): de OD's en provincie voeren gesprekken om hulp te bieden richting gemeentes. Er is ook een initiatief vanuit gemeentes om een gezamenlijk brief te sturen aan PNH.

6 Samenwerkingsagenda 4 OD's en Omgevingswet (portefeuille J. Beemsterboer)

Q. Foppe: de U&H-strategie wordt in samenwerking met de vier andere OD's opgesteld, de bouwstenen. Daarop bouwen wij onze strategie, die is zo goed als klaar en gaat nu het proces in waarbij uw ambtelijke opdrachtgevers, het OM en het Waterschap geconsulteerd worden, in hoeverre zij zich erin kunnen vinden. Daarna wordt deze strategie hopelijk aan het eind van het jaar in dit AB vastgesteld. Hij is trots op wat er ligt, hopelijk u straks ook.

7 Conceptverslag AB OD NHN d.d. 12 juli 2023 met besluitenlijst, verslag 22 maart ongewijzigd vastgesteld

Het verslag van 12 juli wordt ongewijzigd vastgesteld.

8 Ons dagelijks werk gepresenteerd: A. Bosma over 'Bodem en Ondergrond'

Q. Foppe: u heeft zojuist ingestemd met de begroting, waarvan 1 belangrijk onderdeel op het gebied van bodem: per 1 januari 2024 gaat deze taak van PNH over op gemeentes, helaas wordt ook een deel van de rekening aan u gestuurd. A. Bosma vertelt wat u daarvoor gaat krijgen.

A. Bosma presenteert o.a. over de opgaves, thema's, taken, veranderingen en hoe daarop inspelen, klimaatadaptatie. Zie de sheets.

Vragen en antwoorden:

- Krijgt de OD geld voor verstrekken van data?
Ja; het zijn nl. geen vrije data maar bodemrapportages incl. het oordeel van onze adviseurs. Bijv. makelaars kunnen dan ons oordeel zien.
- Wordt er een nota gestuurd voor gewerkte uren?
Alleen voor het opvragen. Het is nu kostendekkend, erop verdienen is niet wenselijk; daar zijn weer speciale acties voor nodig.
- Water- en bodembeheer, wat betekent het voor jullie werk?
Er komen meer vragen op ons af, hoe we de bodem kunnen meenemen in de planologie, om keuzes te kunnen maken.
- Beschikbaarheid bodemdata: tot hoe diep gaat de verantwoordelijkheid van de OD?
Tot 500m. Gesloten bodem- en energiesystemen houden daar rekening mee, meestal gaan deze tot 350 m. diepte. Geothermie gaat dieper, dan gaat de Mijnbouwwet in werking, wij houden de bovenste laag in de gaten.
- Wie is de baas van de bodem?
Zie de verdeling: tot 500m is gemeente bevoegd, maar je hebt bijv. ook kadastraal eigendom. Gemeente moet de prioriteiten goed kennen, voordat er initiatieven komen.
- Glasvezel: waarom niet gemeenschappelijk?
Daar kun je als gemeente maatregelen voor nemen en proberen dit gezamenlijk te doen, kan soms heel succesvol zijn.
- Wie coördineert alles? Wie heeft de overall visie?
Daarvoor zijn er de KLIC-meldingen waarbij je graafwerkzaamheden meldt en inzicht krijgt in bestaande kabels en leidingen, en de MOOR-melding, waarbij men moet melden waar er gewerkt gaat worden.
- Er is niet 1 punt waar alles samenkomt?
Alles komt samen bij de MOOR-meldingen, m.u.v. particuliere acties.
- Waterbergend vermogen van steden: heeft het hoogheemraadschap ook zulke kaarten en delen jullie die?

Wij delen informatie maar we blijven ieder er zelf een ander accent aan geven.

- Als ik zo'n kaart wil hebben, waar vind ik die?
Bij de openbare gegevens van HHNK, de GIS-afdeling.
 - Er is geen database?
Nee, de data zijn niet los beschikbaar naast wat gemeentes zelf ook hebben. Wij voegen kennis toe van div. bodemexperts om het waterbergend vermogen te kunnen bepalen.
- A. Bosma geeft een winstwaarschuwing: onze capaciteit is voor een groot deel al ingezet voor de basistaken, er komt steeds meer op ons af.
- Meer werk voor de OD?
Ja, voorheen werd er iets gevraagd qua toetsing, nu komt daar meedenken bij.
 - Blij met de beleidsvrijheid. Waar strekt zich dat toe uit?
Landelijk staan er dingen vast, maar je kunt spelen met bepaalde factoren zoals strengere waarden voor lood opnemen, een van de belangrijkste t.b.v. de gezondheid van kinderen.
Is er ook sprake van meer lucht in bedrijfsvrijheid?
Dat is een keuze.
 - H. ter Veen: doen jullie ook iets aan archeologie?
Dat is niet bij de OD belegd maar we hebben er wel een koppeling mee; het saneringsaspect. De data registreert de archeologie-dienst.

L. Voskuil bedankt A. Bosma voor de inspirerende presentatie.

9

Rondvraag

- Chr. Peetoom: krijgt signalen van frustraties over de doorloop van vergunningen, graag een update van het ziekteverzuim en doorloop van vergunningen.
Q. Foppe: het ziekteverzuim was aan het teruglopen: 5,3%, m.u.v. afd. Regulering. Juist in vergunningen-afhandeling merken we dat we complexere aanvragen krijgen vanwege het stikstofdossier. De druk op die afdeling wordt daarmee groter, waardoor we te maken hebben met extra uitval. Er worden al prioriteiten gesteld, voorrang gegeven en/of lichtere toetsen gedaan, en er wordt actief contact gehouden v.w.b. vergunningstrajecten waar het echt spaak loopt. We zeilen daar scherp aan de wind inderdaad.
Chr. Peetoom: begrip voor, graag in het volgende AB het hier kort over hebben, het raakt gemeentes primair, en ook ihkv de extra kosten.
Het DB zegt toe dit op de agenda op te nemen.
- D. van der Kolk: 10 AB-leden hebben zich inmiddels aangemeld voor het lustrumfeest op 18 oktober, graag aanmelden. L. Voskuil roept aanwezigen op zich vooral aan te melden; het is 'ons eigen feestje' en er is een zeer inspirerende spreker, Jan Douwe Kroeske, aanwezig. Q. Foppe: gemeentesecretarissen en topambtenaren zijn ook van harte welkom.

10

Sluiting

L. Voskuil sluit de vergadering met dank om 11.20 uur, nodigt uit voor een aansluitende lunch en wenst iedereen wel thuis.

11

Volgende vergadering AB: dd 18 oktober 2023 met in de middag de LUSTRUM bijeenkomst met dagvoorzitter Jan Douwe Kroeske

Besluitenlijst OD NHN vergadering Algemeen Bestuur

Datum 12-07-2023
Tijd 10:00 - 12:00
Locatie Kantoor ODNHN - Cyaan
Voorzitter E. Stigter

3.a.1 Concept- AB Besluit Jaarrekening 2022

Besluit:

Het AB stelt het Besluit Jaarrekening 2022 vast.

3.b.1 Concept AB Besluit Resultaatbestemming 2022

Besluit:

Het AB stelt het AB Besluit Resultaatbestemming 2022 vast.

9 AB Besluit Aanwijzing voorzitter

Besluit:

L. Hj. Voskuil wordt per acclamatie als voorzitter aangewezen.

Verslag OD NHN vergadering Algemeen Bestuur

Datum 12-07-2023
Tijd 10:00 - 12:00
Locatie Kantoor ODNHN - Cyaan
Voorzitter E. Stigter
Toelichting

1 Algemeen

Aanwezig: H. Heddes (Schagen), H. ter Veen (Opmeer), M ten Have (Drecherland), N. Slagter (Stede Broec), Jan Franx (Enkhuizen), J. Broeders (Medemblik) A. Helling (Hoorn), M. Versluis (Hollands Kroon), E. Stigter (PNH), L. Voskuil (Bergen), R. Vennik (Heiloo), Chr. Peetoom (Alkmaar), V. Brouwer (Castricum), P. Bais (Den Helder), N. Langedijk (Dijk en Waard), R. Kieft (Texel), en namens ODNHN: Q. Foppe, D. van der Kolk, W. Dudink.

1.a Opening en vaststelling agenda

E. Stigter opent de vergadering, welkom, ook aan twee nieuwe AB-leden: Chr. Peetoom en L. Voskuil. E. Stigter mag vandaag voorzitter zijn, maar het is tevens de laatste keer.

Agenda: twee inhoudelijke en stevige presentaties.

Mededelingen: N. Slagter en H. Heddes: moeten waarschijnlijk iets eerder de vergadering verlaten.

1.b Mededelingen en ingekomen stukken

Brief Programma Indirecte Lozingen:

Q. Foppe: logisch dat OD een rol hierin speelt, alleen het kan ten koste gaan van andere prioriteiten. Ook wachten we op de opdrachtverstrekking en bijbehorende financiering van u als opdrachtgever. E. Stigter: als we dit belangrijk vinden, wil het DB een ordentelijk proces voeren.

Vragen/opmerkingen:

- V. Brouwer: afgesproken dat het gesprek in colleges gevoerd gaat worden.
- N. Slagter: voorstander van de pilot maar als er een definitieve voortzetting van de pilot komt, moet er een betere kostenverdeling plaatsvinden: in de zin van de vervuiler betaalt.

- 28/06: toevoeging in AB Memo zinsnede over financiering pilot Indirecte Lozingen.

2 Bestuurlijk en werkgeverschap - WSGO (portefeuille plv. voorzitter E. Stigter)

Geen bijzonderheden.

3 Bedrijfsvoering (portefeuille M. Versluis)

3.a.1 Concept- AB Besluit Jaarrekening 2022

M. Versluis: de accountant heeft een verklaring van rechtmatigheid afgegeven en in zijn verslag aandachtspunten aangegeven, waar de OD al mee aan de slag is gegaan. Het gros van de zienswijzen is positief. Hoorn heeft zorgen over het feit dat de weerstand laag is t.o.v. de risico's. Deze zit echter aan het maximum en zou via de GR-en opgehoogd moeten worden. De Noordkop heeft een zienswijze over de procesgang v.w.b. aanleveren van de stukken, de boodschap is duidelijk: er is te weinig tijd om deze door te nemen, m.n. bij de regionaden. Volgend jaar moet het duidelijker zijn wanneer de stukken worden ingestuurd zodat er voldoende tijd is.

Vragen/opmerkingen:

- N. Langedijk: van onze zienswijze wordt in de DB Reactie gezegd dat deze neutraal is, dat is incorrect.

Q. Foppe: voor de jaarrekening is de zienswijze neutraal, voor de resultaatbestemming snap ik de verbazing; is een incorrecte waardering gezien de opmerkingen over de vrijbrief om geld uit te geven zonder dat duidelijk is wat ermee gaat gebeuren.

- P. Bais: benadrukt dat het huidige proces niet werkbaar is, we willen een strakkere planning.

Het AB Besluit Jaarrekening 2022 wordt vastgesteld.

3.a.2 DB Besluit Gemotiveerde reactie DB op Zienswijzen deelnemers Jaarrekening 2022 – NAZENDING

3.a.3 Jaarrekening 2022 met bijlagen

3.b.1 Concept AB Besluit Resultaatbestemming 2022

Vragen/opmerkingen (zie ook 3.a.1.):

- N. Langedijk: mijn raad is niet tegen de bestemmingsreserves maar wat is de onderbouwing? Deze zienswijze ontstaat steeds opnieuw, structureel beter onderbouwen waarom middelen nodig zijn.
Het DB neemt het mee.
- R. Vennik: de raad van Heiloo verzoekt aandacht te schenken aan strategisch personeelsbeleid.
Q. Foppe: er is al ingezet op verzuimtraining, oorzaak van het percentage ligt ook in langdurig ziekteverzuim, het verzuim gaat nu langzaam naar beneden.
- H. Heddes: in de accountantsverklaring staat een aantal aanbevelingen, op elke termijn krijgen we te horen wat ermee gedaan is?
Q. Foppe: in het komend AB presenteren we een vervolgplan waarin de opvolging is opgenomen. **Hij zegt toe te checken of alle aanbevelingen een plek hebben gekregen in het vervolgplan.**

Het AB stelt het AB Besluit Resultaatbestemming 2022 vast.

3.b.2 DB Besluit Gemotiveerde Reactie DB op Zienswijzen deelnemers Resultaatbestemming 2022- NAZENDING

3.c Zienswijzen deelnemers- NAZENDING

4 Veiligheid (portefeuille R. Vennik)

Geen bijzonderheden.

5 Duurzaam- en gezondheid (portefeuille A.Helling)

Geen bijzonderheden.

6 Samenwerkingsagenda 4 OD's en Omgevingswet (portefeuille E. Stigter)

E. Stigter: via de VNG lopen nog gesprekken over de financiering, die is nog niet stabiel.

7 Conceptverslag AB OD NHN d.d. 22 maart 2023 en definitief verslag AB OD NHN d.d. 7 december 2022

Het verslag van 7 december is in het AB van 22 maart vastgesteld en ter informatie bijgesloten. Het verslag van 22 maart wordt ongewijzigd vastgesteld.

8.a Ons dagelijks werk gepresenteerd: Uitvoerings- & Handhavingsstrategie 2024 - 2027 door W. Dudink

R. Vennik: een nieuw U&H-programma wordt gestart, een onderwerp waarvan we vinden dat het AB goed aangehaakt moet blijven, vandaar dat we u meenemen in het vervolg, een integrale benadering. Fijn als het AB nadenkt over elementen die u wilt meegeven zodat het ook uw programma wordt.

Wendy presenteert de agenda, aanleiding, ontwikkelingen, de opgave: een risico- en impactanalyse, waaronder de opgave Woningbouw, de stand van zaken en planning.

Vragen/opmerkingen:

- R. Kieft: wij worden geacht het meer integraal te bekijken, maar kunnen jullie ook integraal handhaven?

Wendy: wordt sowieso een uitdaging, belangrijk dat er ruimte wordt geboden aan de ontwikkelingen. Het zal heel anders gaan zoals we er nu mee omgaan.

- R. Kieft: kun je via de handhavingroute sturen op de doelstelling, hoe effectueer je dit?
Wendy: sturen zit meer in het instrument van advisering, meer aan de voorkant preventief regelen en breder benaderen i.p.v. voldoen aan de norm. Jeroen: 1. Integraal = bevoegdheden en mandaten beleggen, 2: Met deze strategie kijken we naar de impact en hoe we dit kunnen bereiken, inderdaad d.m.v. advisering en vooroverleg, en op een bepaald moment een repressief- en/of handhavingstraject. Is het verlengde van de OW.
- N. Slagter: HHNK staat soms aan de lat, hoe voorkomen we dat we niet in elkaars vaarwater gaan zitten of dingen dubbel doen?
Wendy: prioritering bestaat uit een aantal stappen: waarvoor ben je bevoegd, of een aanjagersrol innemen. Voorkomen van dubbele uitvoering doe je door met elkaar in contact te treden.
- J. Franx: v.w.b. Geluid: kijken naar de toekomst i.p.v. achteraf repareren.
- R. Kieft: wat zijn de doelstellingen v.w.b. de biodiversiteit, wat moet ik mee laten nemen zodat het in het Omgevingsplan goed verankerd wordt?
Q. Foppe: die discussie vindt in Brussel nu plaats. Normen voor natuur worden langzaam ontwikkeld. E. Stigter: het gaat over bescherming buiten de natuurgebieden.
- Chr. Peetoom: wordt de raad meegenomen?
Wendy: raden en het AOGP (ambtelijk overleg gemeenten provincie) worden meegenomen. R. Vennik: ook ihkv eigenaarschap nemen we de raden mee.
- E. Stigter: goed dat gemeenten voldoende worden aangehaakt op de inhoud en dat voor de OD duidelijk is wie bij gemeenten de gesprekspartner is.

Zie de bijgesloten sheets.

8.b

Presentatie M. Sturm, directeur Interbestuurlijk Programma Versterking VTH

M. Sturm: dank dat ik hier mag zijn. Zij presenteert de aanleiding, ambitie, pijlers van het programma, de prioriteiten komend half jaar, resultaten, besluitvorming en planning.

Gevolgen van de val van het kabinet: afspraken maken over de financieringssystematiek van OD's en opvolging van dit programma. Er is een enorme drive om ermee door te gaan.

Vragen/opmerkingen:

- N. Slagter: vergunningen worden door rechters momenteel overruled, hoe gaan we daar als OD mee om? Raar dat de wet- en regelgeving elkaar gaat tegenspreken, alles voldoet, en toch een tegenstrijdige uitspraak. Onmogelijk om op te treden.
M. Sturm: dat geeft precies de complexiteit en de discussie aan, en dat regelgeving moet worden aangescherpt. Dit programma is bedoeld om u in staat te stellen het gesprek met elkaar te voeren en slagen te maken.
- V. Brouwer: heeft gevraagd wie waarvoor verantwoordelijk is, kreeg als antwoord: 'heel veel partners'.
Q. Foppe: het is een misvatting dat dit alleen over de OD's gaat, het gaat over de hele keten van handhaving. Alle partijen incl. gemeentelijke organisaties spelen een rol, de samenwerking moet beter, daar is dit programma voor. Maatschappelijke context: een rechter zoekt naar meer aandacht voor de leefomgeving. Als OD proberen wij onze vergunningen dermate af te geven dat ze bij de rechter standhouden, maar wij worden ook ingehaald door de werkelijkheid. Wij hebben een structureel gesprek met het ministerie over de haalbaarheid van wetgeving. Het gaat om de basis leggen om mee te kunnen bewegen.
- R. Vennik: wat blijft er netto over?
M. Sturm: er moet aan zes criteria worden voldaan om robuust te zijn, daar moet een plan voor gemaakt worden en uitgevoerd 01.04.2026. Dit plan van aanpak is aan de deelnemers, en prioriteiten verschillen per regio. Vraag is: wat betekent dat voor inbreng van taken en extra bijdragen van deelnemers aan de OD?
- N. Slagter: onze OD moet robuust zijn om zelfstandig te blijven, er wordt aangestuurd op fusie, hoe houdt je invloed i.r.t. de opgave die je hebt als

gemeente? Idem bij de evt. verplichting om alle taken bij de OD neer te leggen. Wij hebben alleen de basistaken bij de OD en hebben weinig invloed op wat er reilt en zeilt. Alleen taken bij de OD die daar thuishoren.

M. Sturm: dat is aan u uiteraard, maar bijv. Midden-Brabant slaagt erin om gemeenten heel goed te betrekken, het kan dus wel. V.w.b. geografische concurrentie: dit speelt niet bij deze ODNHN maar bij ODIJmond en ODNZKG; daar zit geen logica in de knip.

- N. Slagter: 80% in vaste dienst is een utopie; een krappe arbeidsmarkt en de ontwikkelingen qua zzp'ers. Hoop dat dat naar beneden bijgesteld wordt.

M. Sturm: eens, gedachte daarbij is: belangrijk en ook binnenhouden van kennis.

- V. Brouwer: jammer dat we het niet over de inhoud hebben. Deze OD is vrij gemiddeld qua omvang en taken en voldoet niet aan de criteria, met als gevolg: een mogelijke fusie of taken inbrengen, het mes op de keel. Daarnaast: het is een middel, en geen doel. Schrik ervan, ook wat bij ons neergelegd wordt: 'meer taken bij de OD neerleggen'. Alle vertrouwen in de OD maar eerder: de wettelijke taken die neergelegd moeten worden, moeten omhoog.

M. Sturm: de criteria zijn opgebouwd vanuit een inhoudelijke redenering wat er op een OD afkomt, leidt tot deze analyse van de omvang. Gaat over de mogelijkheid om informatie-gestuurd te werken, je moet risico-gestuurd willen werken en op welke manier daar invulling aan geven.

- E. Stigter: als AB over gaan hebben, de aanleiding zien wij niet bij deze OD, tegelijkertijd zien we dat we ergens in de middenmoot zitten. Binnenkort ontvangen wij de opdracht om er uitwerking aan te geven. Transparant en zo objectief mogelijk het gesprek over voeren. Persoonlijk maakt hij zich zorgen over eigenaarschap.

- A. Helling: een stevige opdracht, ook gezien de druk op de organisatie, maar er zal iets moeten gebeuren en het gaat geld kosten, punt van zorg.

Dank aan M. Sturm.

9 AB Besluit Aanwijzing voorzitter

L. Voskuil stelt zich voor en geeft zijn drijfveren aan om te solliciteren: interessante tijden, en wat er aan gemeentes op ons afkomt als eigenaar. Uit samenwerking kan veel kracht worden gehaald. Grote veranderingen op een goede manier doen.

N. Slagter: overtuigd door de cv en het gesprek, voor de OD een waardevolle aanvulling. Dat heeft E. Stigter en mij doen besluiten om L. Voskuil voor te dragen.

L. Voskuil wordt per acclamatie als voorzitter aangewezen, gefeliciteerd en veel succes!

10 Rondvraag

- A. Helling: elk hoogtepunt heeft zijn dieptepunt: nadat we Lars Voskuil omarmd hebben, moeten we afscheid nemen van Edward Stigter als AB- en DB-lid. Een zeer toegankelijke bestuurder, makkelijk in de omgang, prettige collega. We hopen dat we weer een mooie opvolger krijgen maar we zullen je missen, ook gezien je kennis die je open en transparant inbracht. Hartelijk dank!

- Q. Foppe: het woord 'eigenaarschap' is meerdere malen gevallen, PNH heeft qua stemverhouding heel veel macht maar Edward heeft zich opgesteld in de denkwijze van gemeenschappelijkheid. Veel dank! Hij overhandigt Edward een bijdrage aan de biodiversiteit: een insectenhotel.

- Chr. Peetoom: verzoek van mijn raad om bij gebrek aan capaciteit te bezien of dingen ook anders kunnen i.p.v. meer mensen aannemen.

- M. ten Have: alle GR-en krijgen een taakstelling. Bij de begroting 2024 worden we geconfronteerd met een enorm hogere cao-verhoging, deels gecompenseerd door het rijk. Op voorhand: de raad heeft gezegd: 1 % voor alle GR-en.

- J. Franx: idem, 1%. E. Stigter: een gespreksonderwerp voor het najaar.

11 Sluiting

E. Stigter sluit onder dankzegging de vergadering om 12.00.

12 Volgende vergadering algemeen bestuur: dd 13 september 2023 - Begroting 2024
